

Kevon luonnonpuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma

Översättning: Pimma Åhman.

Kansikuva: Kevon kanjoni. Kuva: Pasi Nivasalo.

ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2017

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-295-177-9 (pdf)

Kevon luonnonpuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	27.2.2017
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	julkinen	DIAARINUMERO	MH 3215/2014
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	luonnonpuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Kevon luonnonpuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Kevo FI1302001		
ALUEYKSIKKÖ	Lapin luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Kevon luonnonpuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma		
TIIVISTELMÄ	<p>Luonnonsuojelulain mukaan luonnonpuistoille voidaan laatia hoito- ja käyttösuunnitelma. Hoito- ja käyttösuunnitelma tehdään 10–20 vuodeksi kerrallaan ja siinä määritellään toimenpiteet alueen perustamistavoitteiden toteuttamiseksi. Tähän saakka alueen hoitoa ja käyttöä on ohjannut vuonna 1991 hyväksytty runkosuunnitelma.</p> <p>Suunnittelualaue muodostuu vuonna 1956 perustetusta Kevon luonnonpuistosta sekä Kevon Natura 2000 -alueesta. Kevon Natura-alueeseen kuuluu valtion maiden lisäksi yksityisiä suojelualueita sekä yksityismaita, joiden osalta suojelun toteutus on vielä kesken. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 71 500 hehtaaria ja se sijaitsee kokonaisuudessaan Utsjoen kunnan alueella</p> <p>Kevon rotkolaakso on luonnonmuodostumana ainutlaatuinen koko Suomessa. Retkeilijä pääsee tutustumaan Kevoon kahdella merkityllä ja melko vaativalla retkeilyreitillä. Turun yliopiston Kevon tutkimuslaitoksen ansiosta myös luonnontieteellisellä tutkimuksella on alueella pitkät perinteet.</p> <p>Hoidon ja käytön suunnittelu sisältää nykytilan kuvauksen, jossa tunnistetaan alueen suojele- ja kulttuuriarvot. Nykytilan kuvauksen perusteella arvioidaan alueeseen kohdistuvia keskeisiä uhkia ja esitetään toimenpiteitä niiden torjumiseksi. Tavoitteen asettelussa esitetään, kuinka toimenpiteiden toteutumista seurataan ja niiden vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioidaan. Toteutukseen on koottu Metsähallituksen vastuulla olevia toimenpiteitä ja niiden resurssitarpeita.</p> <p>Suunnitelman linjaukset perustuvat luonnonsuojelulakiin ja aluetta koskeviin rauhoitussäännöksiin sekä muuhun lainsäädäntöön, alueella tehtyihin selvityksiin, paikallisten asukkaiden ja sidosryhmien esittämiin näkemyksiin sekä neuvotteluihin saamelaiskäräjien kanssa. Suunnittelua varten perustettiin yhteistyöryhmä, johon kutsuttiin edustajat eri sidosryhmistä. Saamelaiskäräjät nimesi suunnittelun tueksi erillisen Akwé: Kon -työryhmän. Akwé: Kon -ohjeita soveltamalla pyrittiin varmistamaan saamelaisten osallistuminen suunnitelman valmisteluun sekä osallistuminen koko suunnitteluprosessin ajan saamelaiskulttuurille aiheutuvien vaikutusten arviointiin.</p> <p>Suunnitelmassa esitetään muutoksia alueen käyttöön koskien talvi- ja kesäajan maastoliikennettä, ilma-alusten laskeutumista, ratsastusta ja koiravaljakkoajelua, polttopuun ottoa puiston alueelta ulkopuolisiin tarpeisiin ja tutkimusvyöhykettä. Luontopalvelujohtaja hyväksyi hoito- ja käyttösuunnitelman 23.12.2016.</p>		
AVAINSANAT	hoito- ja käyttösuunnitelmat		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman ovat kirjoittaneet: Kristiina Hoikka, Jarmo Katajamaa, Markku Seppänen, Pirjo Seurujärvi, Elina Stolt, Liinu Törvi ja Mia Vuomajoki		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 145		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-177-9
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1796-2943		
SIVUMÄÄRÄ	178 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	27.2.2017
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 3215/2014
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	naturreservat, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Kevo naturreservat		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Kevo FI1302001		
REGIONENHET	Lapplands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Kevo naturreservat och Natura 2000-område		
SAMMANDRAG	<p>Enligt naturvårdslagen kan man utarbeta en skötsel- och användningsplan för naturreservat. Skötsel- och användningsplanen uppgörs för 10–20 år åt gången, och i den fastställs mål och åtgärder för hur man kan uppnå syftena för inrättandet av dessa skyddsområden. Hittills har skötseln och användningen av naturreservatet styrts av en stomplan från år 1991.</p> <p>Planeringsområdet består av Kevo naturreservat, som inrättades år 1956, samt Kevo Natura 2000-område. Till Kevo Naturaområde hör inte bara statens marker utan också privata naturskyddsområden samt privata marker på vilka verkställandet av skyddet ännu inte är klart. Planeringsområdets totala areal är ca 71 500 hektar och det ligger i sin helhet inom Utsjoki kommun.</p> <p>Kevo ravindal är en unik naturformation i hela Finland. Friluftsmänniskor kan bekanta sig med Kevo längs två i terrängen markerade och rätt krävande friluftsleder. Tack vare Åbo universitetets forskningsstation i Kevo har den naturvetenskapliga forskningen långa anor i området.</p> <p>Skötsel- och användningsplanen omfattar en beskrivning av nuläget, där man presenterar planeringsområdets skydds- och kulturvärden. Utgående från beskrivningen av nuläget görs en bedömning av de centrala hoten mot området och föreslås åtgärder för att förebygga hoten. I kapitlet Måluppställning presenteras hur man följer upp hur åtgärderna förverkligas och dessutom bedöms åtgärdernas effekter samt verkkningsfullhet. I kapitlet Förverkligande presenteras de åtgärder som Forststyrelsen ansvarar för och resursbehovet för dessa.¶¶</p> <p>Riktlinjerna i planen grundar sig på naturvårdslagen, fredningsbestämmelserna för området och övrig lagstiftning samt utredningar som gjorts i området, lokala invånares och intressentgruppers åsikter och förhandlingar med sametingen. För uppgörandet av planen tillsattes en arbetsgrupp, till vilken kallades representanter för olika intressentgrupper. Till stöd för planeringen utsåg sametingen en separat Akwé: Kon-arbetsgrupp. Syftet med att tillämpa Akwé:Kon-riktlinjerna var att säkerställa att samerna deltar i framtagandet av planen och likaså i bedömningen av verkningarna av planen på samekulturen under hela planeringsprocessen.</p> <p>I planen framförs förändringar i användningen av området vad gäller terrängtrafiken under sommar- och vinterhalvåret, landning av luftfarkoster, ridning, och hundspanssäckning, samling av ved från parken för utomstående behov samt forskningszonen. Naturtjänstdirektören godkände skötsel- och användningsplanen 23.12.2016.</p>		
NYCKELORD	skötsel- och användningsplan		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Planen har utarbetats av:		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 145		
ISSN-L ISSN (ONLINE)	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-177-9
SIDANTAL	166 s.	SPRAK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

GOVVIDANSIIDU

ALMMUSTUHTTI	Meahciráđđehus	ALMMUSTUHTTINÁIGI	27.2.2017
DOAIMANADDI	Meahciráđđehus	DOHKKEHANBEAIVEMEARRI	
LUHTOLAŠVUOHTA	Almmolaš	DIÁRANUMMIR	MH 3215/2014
SUODJANGUOVLOTIIPA/ SUODJALANPROGRÁMMA	luonddumeahcci, Natura 2000 -guovlu		
GUOVLLU NAMMA	Geavu luonddumeahcci		
NATURA 2000-GUOVLLU NAMMA JA KODA	Geavvu FI1302001		
GUOVLOOVTTADAT	Lappi Luonddubálvalusat		
DAHKKI(T)	Meahciráđđehus		
ALMMUSTUHTTIMA NAMMA	Geavu luonddumeahcci ja Natura 2000 -guovllu dikšun- ja geavahanplána		
ČOAHKKÁIGEASSU	<p>Dikšun- ja geavahanplána sáhtá dahkat luonddumeahcciid várás luonddusuodjalanlága vuodul. Dikšun- ja geavahanplána dahkkojuvvo 10–20 jahkái hávil ja das meroštallojit ulbmilat ja doaibmabijut guovllu vuodđudanulbmiliid ollašuttin dihte. Dán rádjai guovllu dikšuma ja geavaheami lea stivren jagis 1991 dohkkejuvvon rungoplána</p> <p>Plánenguvlui gullet 1956:s vuodđuduvvon Geavu luonddumeahcci ja Geavu Natura 2000 -guovlu. Geavu Natura-guvlui gullet stáhtaeatnamiid lassin priváhta suodjalanguovlluid sihke priváhta eatnamat, maid hárrái suodjaleami ollašuttin lea vel gaskan. Plánenguvllu ollesviidodat lea sulii 71 500 hektára ja dat lea ollásit Ohcejoga gieldda rájiid siste.</p> <p>Geavu roggi lea luonddučohkiideapmin áidnalunddot oppa Suomas. Vánddardeaddji beassá oahpásmuvvat Geavui guovtti merkejuvvon johtolaga mielde, mat gáibidit viehka ollu vánddardeaddjis. Turku universiteahta Geavu dutkanlágádusa dihtii maiddá luonddu-dieđalaš dutkamiin guovllus leat guhkes árbevierut.</p> <p>Dikšun- ja geavahanplánas lea mielde dálá dili govvideapmi, mas earuhuvvojit guovllu suodjalan- ja kulturárvvut. Dálá dili govvideami vuodul sáhtá árvvoštallat dán guvlui čuoheami guovddáš áitagiid ja ovdanbuktii doaibmabijuid daid dustema várás. Ulbmila ásaheamis ovdanbuktojuvvo, mo doaibmabijuid ollašuvvan čuvvojuvvo, ja daid váikkuhusat ja váikkuhanviidodat árvvoštallojit. Ollašuttimii leat čohkkejuvvon Meahciráđđehusa vástidanduvloš doaibmabijut ja daid resursadárbbut.</p> <p>Plána vuodđuduvvá luonddusuodjalanláhkiid ja guovllu guoskevaš ruhtadannjuolggadusaide ja eará lánkaásaheapmiá, guovllus dahkkojuvvon čielggadusaide, báikkálaš ássiid ja čanasjoavkkuid oainnuide sihke sámedikkiin dahkkon ráđđádallamiidda. Plána várás ása-huvvui ovttasbargojoavku, masa bovdejuvvojedje ovddasteaddjit sierra čanasjoavkkuin. Sámediggi nammadii plána doarjjan sierra Akwé: Kon bargojoavku. Akwé: Kon -rávvagiid heivemiin figge sihkarastit sápmelaččaid oassálastima plána gárvvisteapmái ja oassálastin oppa plánaproseassa áigge sáme kultuvrii čuoheami váikkuhusaid árvvoštallamii.</p> <p>Plánas evttohit nuppástusaid guovllu ávkkástallamis dálve- ja geasseáiggi meahccejohtalussii, áibmofievrruid seaivumii, riidemii, beanavuodjimii, boaldinmuora váldimii luonddumeahcis olggobeale dárbbuide ja dutkanavádahkii. Luonddubálvalushoavda dohkkehii dikšun- ja geavahanplána 23.12.2016.</p>		
ČOAVDDASÁNI	dikšun- ja geavahanplána		
EARÁ DIEBUT	Plána leat čállán: Kristiina Hoikka, Jarmo Katajamaa, Markku Seppänen, Pirjo Seurujärvi, Elina Stolt, Liinu Törvi ja Mia Vuomajoki		
RÁIDDU NAMMA JA NUMMIR	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisu. Sarja 145		
ISSN-L ISSN (INTERNETPREANTTUS)	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-177-9
SIIDOLOHKU	178 s.	GIELLA	suomagiella
GOASTTIDEADDJI	Meahciráđđehus	PRENTENBÁIKI	
JUOHKKI	Meahciráđđehus, luonddubálvalusat	HADDI	

SISÄLLYS

NYKYTILAN KUVAUS.....	13
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	13
2 Perustamistarkoitus.....	19
3 Eloton luonto: vesistöt ja geologia.....	20
4 Natura 2000 -luontotyypit.....	23
5 Lajisto	27
6 Kulttuuriperintö	29
7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu.....	33
7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	37
8 Erätalous: nykytila	38
9 Tutkimus.....	42
10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	45
10b Poronhoito	47
KESKEISET ARVOT JA UHAT	50
11 Keskeiset suojele- ja käyttöarvot sekä uhkat.....	50
TAVOITTEEN ASETTELU	63
12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	63
13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke.....	82
13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	83
13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	84
TOTEUTUS	86
14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelu	86
15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	88
16 Erätalouden toimenpiteet	91
17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.....	93
17b Poronhoidon toimenpiteet	98
18 Hallinto	99
19 Resurssit	101
20 Osallistaminen.....	103
LÄHTEET.....	105
LIITTEET	
Liite 1 Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto.....	107
Liite 2 Suunnittelualueen lajiluettelo.....	109
Liite 3 Saamelaiskulttuuriin liittyviä määritelmiä	117
Liite 4 Kevon hoito- ja käyttösuunnitelman suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttö- tavoitteisiin ja maakuntakaavaan	118
Liite 5 Metsähallituksen luontomatkailun ja virkistyskäytön painopistealue Tenojoki–Kevo.	123
Liite 6A Kommentit ennen lausuntokierrosta	124
Liite 6B Lausuntoyhteenveto.....	140
Liite 6C Kommentit lausuntokierroksen jälkeen	176
Liite 7 Vahvistuskirje	178

YHTEENVETO

Hoito- ja käyttösuunnitelma voidaan laatia luonnonpuistoille luonnonsuojelulain perusteella. Suunnitelman laatimisen ja päivittämisen vastuu on Kevon luonnonpuistossa Metsähallituksella. Hoito- ja käyttösuunnitelma tehdään 10–20 vuodeksi kerrallaan ja siinä määritellään toimenpiteet puiston perustamistavoitteiden toteuttamiseksi. Tärkeimmät toimenpiteet suunnitellaan näiden linjausten perusteella erillisissä toimenpidesuunnitelmissa. Edellinen runkosuunnitelma on vuodelta 1991.

Hoidon- ja käytön suunnittelu sisältää nykytilan kuvauksen, jossa tunnistetaan alueen suojele- ja kulttuuriarvot. Nykytilan kuvauksen perusteella voidaan arvioida alueeseen kohdistuvia keskeisiä uhkia ja esittää toimenpiteitä niiden torjumiseksi. Tavoitteen asettelussa esitetään, kuinka toimenpiteiden toteutumista seurataan ja miten niiden vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioidaan. Toteutukseen on koottu Metsähallituksen vastuulla olevia toimenpiteitä ja niiden resurssitarpeita.

Metsähallitus hyväksyy hoito- ja käyttösuunnitelman. Hyväksytyt suunnitelman perusteella laaditaan uusi järjestyssääntö, joka vastaa tämän suunnitelman sisältöä. Muutokset koskevat talvi- ja kesäajan maastoliikennettä, ilma-alusten laskeutumista, ratsastusta ja koiravaljakkoajelua, polttopuun ottoa puiston alueelta ulkopuolisiin tarpeisiin ja tutkimusvyöhykettä.

Suunnitelman päivitystyö aloitettiin loppuvuodesta 2012. Työssä ovat olleet mukana Metsähallituksen projektiryhmä (Kristiina Hoikka, Jarmo Katajamaa, Markku Seppänen, Pirjo Seurujärvi, Elina Stolt, Linu Törvi ja Mia Vuomajoki), yhteistyöryhmä ja Akwé: Kon -ryhmä.

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Suunnittelualueeseen kuuluvat Utsjoen kunnan alueella sijaitseva Kevon luonnonpuisto ja Kevon Natura 2000 -alue. Näiden rajaukset poikkeavat hieman toisistaan. Kevon luonnonpuisto on toteutettu luonnonsuojelulla. Nykyinen järjestyssääntö on vuodelta 1994 ja runkosuunnitelma vuodelta 1991. Suunnittelualueella on yksityisiä suojelualueita, suojeluohjelman aluetta ja yksityismaita. Suunnittelualue sijaitsee kokonaisuudessaan saamelaisen kotiseutualueella. Alueella on voimassa Pohjois-Lapin maakuntakaava, ja Utsjoen osa-alueen osayleiskaavotus on vireillä. Alueen vesistöt kuuluvat Tenon–Näätämojoen–Paatsjoen vesienhoitosuunnitelman alueeseen. Metsähallituksen suunnitelmista Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelma kattaa koko alueen. Suunnittelualue sijaitsee keskellä laajoja erämaailloja perustettuja erämaa-alueita.

2 Perustamistarkoitus

Luonnonpuisto on perustettu alkuperäisen luonnon säilyttämistä ja tieteellistä tutkimusta varten. Alue on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena yhteisön tärkeänä pitämänä SCI-alueena ja myös lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Luonnonpuistoa koskevat tiukat rauhoitussäännökset perustuvat vanhan luonnonsuojelulain (71/1923) ja aluetta koskevan asetuksen (932/1981, muutos 12/1995) säädöksiin. Yksityisten suojelualueiden tarkoituksena on toteuttaa luonnonsuojelua ja turvata luonnonsuojelulain tavoitteet alueella. Suojelumääräyksistä on maanomistajien kanssa sopinut ELY-keskus. Suunnittelualueeseen sisältyy myös sellaisia yksityisten omistuksessa olevia tai yhteisiä alueita, joiden osalta suojeleminen on toteuttamatta.

3 Eloton luonto: vesistöt ja geologia

Suunnittelualue on valtaosin Tenon vesistöalueella, valuma-alueita on kymmeniä. Suunnittelualueen vesistöt ovat luonnontilaisia ja kirkasvetisiä. Kevojoen ekologinen tila on erinomainen ja kemiallinen tila hyvä. Suunnittelualueella ei ole I-luokan pohjavesialuetta. Vesipuidirektiivin suojelualuekisteriin liittämisen perusteena ovat olleet alueella esiintyvät luontodirektiivin luontotyyppit ja lohi. Kallioperä on enimmäkseen granuliittia ja graniittigneisiä, ja yleisin maalaji on moreeni. Kevon 40 km pitkä rotkolaakso on luonnonmuodostumana ainutlaatuinen koko Suomessa. Rotkon pohjalla virtaa Kevojoki (Geavvu), johon laskee Suomen korkein putous, Fiellun putous (Fiellgorži).

4 Natura 2000 -luontotyyppit

Suunnittelualueen luontotyyppit on inventoitu kolmen vuoden aikana. Maastotyön osuus on noin kymmenesosa alueen pinta-alasta. Tunturikankaat ja -koivikot kattavat valtaosan suunnittelualueen pinta-alasta. Alueelle kohdistuneet hyönteistuhot ovat heikentäneet tunturikoivikoita laajoilla alueilla. Tunturikoivikot ovat osin muuttuneet tunturikankaiksi. Tiedot pienialaisista rehevistä kohteista, kuten letoista ja lähteistä, ovat puutteelliset johtuen ilmakehän suuren osuudesta tietojen hankinnassa.

5 Lajisto

Kevo on monen vähälukuisen tai harvinaisen pohjoisen lajin tärkeimpiä esiintymisalueita Suomessa. Linnustollisesti arvokkainta aluetta on Kevon kanjonin alue. Tiedot linnuista ja nisäkkäistä ovat kohtuulliset ja laajasti tunne-

taan hyvin. Kevon selkärangaton eläinlajisto tunnetaan melko huonosti. Alueella esiintyy erityisen paljon uhanalaisia kasvilajeja, joilla on koko Suomessa vähän tiedossa olevia kasvupaikkoja. Kevon luonnonpuisto on elinympäristöiltään monimuotoista seutua, ja alueella on erityisen arvokas kallioiden lajisto.

6 Kulttuuriperintö

Kevon luonnonpuisto sijaitsee Peräpohjolan–Lapin maisemamaakunnassa ja siellä Pohjois-Lapin tunturiseudulla. Luonnonpuiston pohjoisosasta pieni osa kuuluu Utsjoen laakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.

Luonnonpuistossa on tehty arkeologisia ja kulttuuriperintökohteiden inventointeja, mutta laajat alueet ovat vielä inventoimatta. Varsinaista rakennusperintökohteiden inventointia ei ole tehty. Puistossa on vain vähän rakennuksia, mutta Museoviraston muinaisjäännösrekisterin kohteita tunnetaan noin sata. Suurimman muinaisjäännösryhmän alueella muodostavat erilaiset asuinpaikat (vanhimmat todennäköisesti peräisin jo kivikaudelta) sekä purnut (riistan ja kalan säilytyskuopat). Kevon luonnonpuiston alueelta tehdyn arkeologisen tutkimuksen perusteella osaa alueen eri muinaismuistotyypeistä voidaan pitää saamelaiskulttuuriin kuuluvina. Kevon luonnonpuiston alueella on edelleen tarvetta alueen muinaisjäännösten tutkimiselle.

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Luonnonpuiston ja erityisesti Kevon kanjonin vetovoima on ollut jo vuosikymmenet vahva. Vetovoima on säilynyt edelleen, kuten viimeisin kävijätutkimus osoittaa. Kevon luonnonpuistoon pääsee tutustumaan kahdella merkityllä retkeilyreitillä. Reitti kulkee läpi Kevon luonnonpuiston vuoroin tunturikoivikossa, avotunturissa ja mäntymetsässä sekä Kevon kanjonin laaksossa. Kevojoki (Geavvu) ylitetään kahlaamalla muutaman kerran. Kuivin reitti erkanee matkan varrella Kevon reitistä. Reitin varrella on retkeilyrakenteita, kuten mm. tulipaikkoja ja jätepisteitä. Reitillä on paikoin myös pitkoksia, portaita ja siltoja.

Kevon luonnonpuisto on jaettu rotkoalueeseen ja tunturialueeseen, ja näitä osia koskevat erilaiset liikkumissäännöt.

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Kevon luonnonpuiston asiakaspalvelupisteet ovat Utsjoen luontotupa ja Ylä-Lapin luontokeskus Siida. Verkossa tietoa jaetaan Luontoon.fi-sivuilla. Asiakaspalvelupisteissä jaetaan mm. tietoa alueesta, sen luonnosta ja reiteistä.

8 Erätalous: nykytila

Alueen metsästystä ja kalastusta säädellään laeilla. Kevon luonnonpuistossa on paikallisille asukkaille sallittu riekon ansapyynti; muu metsästyslain mukainen metsästys ei ole sallittua. Joitakin luvanvaraisia poikkeuksia rahoitussäännöksistä on mainittu luonnonsuojelulain asetuksessa. Kevon luonnonpuistossa on sallittu paikallisille asukkaille kalastus. Alueelle kohdistuu ammatti-, kotitarve-, luontaiselinkeino- ja virkistyskalastusta, erityisesti lohien kalastuksella on suuri merkitys. Siian istutukset ovat muuttaneet alkuperäistä kalastoa.

9 Tutkimus

Kevon luonnonpuiston luonnontieteellisellä tutkimuksella on pitkät perinteet, ja alue on myös kansainvälisesti tunnettu (sub)arktisen tutkimuksen toteutuspaikka. Alueella toimii useita eri tutkimustahoja, ja Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos Kevon tutkimusasema sijaitsee aivan luonnonpuiston kupeessa. Luonnonpuiston alueella sijaitsee erilaisia koe- ja seuranta-aloja, joista vanhimmat on perustettu jo 1960-luvulla. Osa seuranta-aloista on pysyviä aitausaita. Myös kansainvälisen yhdenmisen seurannan tutkimusalue sijaitsee puistossa. Tutkimusalat keskittyvät luonnonpuistossa sen pohjoisosiin.

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Luonnonpuistossa on marjojen ja sienten poimiminen sekä riekon ansapyynti ja kalastus sallittu paikallisille asukkaille. Myös poronhoito on sallittua, kuten myös sen edellyttämät toiminnot. Pääosin puiston itäpuolella, mutta osittain myös sen alueella kulkee paliskuntien välinen porosteaita. Suunnittelualueella on yksityiskiinteistöjä, joille on annettu kulkuoikeus. Porotilalain perusteella Paistunturin paliskunnalle on luovutettu hallintaoikeus Fállán paimentopaikkaan.

10b Poronhoito

Kevon luonnonpuisto on Paistunturin paliskunnan laidunalueita. Paliskunnan pinta-alasta noin neljännes sijaitsee Kevon luonnonpuistossa. Kevon alue on paliskunnalle erittäin tärkeä vasoma-alue. Lomake 10b sisältää myös kuvauksen saamelaisesta poronhoidosta.

KESKEISET ARVOT JA UHAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat

Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitus sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.

Keskeisiä luontoarvoja ovat luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit sekä luontotyypit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit sekä geologiset kohteet Kevon kanjoni ja dyynit. Näiden arvojen säilymistä uhkaa ihmistoiminta alueella (mm. maastoliikenne, huolto, retkeily) ja luontaiset uhkat, kuten satunnaiset tekijät ja populaatiodynaamiikkaan liittyvät muutokset.

Keskeisiä ihmiseen tai ihmisen toimintaan liittyviä arvoja ovat alueen tutkimus- ja seurantamerkitys, kulttuuriarvot kuten luonnonmaisemat, arkeologiset kohteet, saamelais- ja paikalliskulttuuri ja virkistyskäyttö. Näihin kohdistuvat uhkat liittyvät esimerkiksi toimintakulttuuriin.

Kappaleessa lueteltuihin keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi määritellään tavoitteet ja tarvittavat toimenpiteet lomakkeella 12.

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta

Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Osa tunnistetuista uhkista on sellaisia, että niihin voidaan vaikuttaa tässä suunnitelmassa. Silloin niihin liittyviä toimenpiteitä on tarkennettu toimenpidelomakkeilla (14–18).

Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin.

Tämän suunnitelman päämäärät (9 kpl) ovat: Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit säilyvät elinvoimaisina, Luontodirektiivin luontotyypit säilyvät, Uhanalaisten eläin- ja kasvilajien säilyminen elinvoimaisina, Vesistöjen tila säilyy erinomaisena, Kulttuuriperinnön turvaaminen, Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjiä palveleva reitien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena, Luonnonmaisemien turvaaminen, Tutkimuksen edellytysten turvaaminen, Järjestyssäännön päivittäminen ja suojelun toteuttaminen ja Saamelaiskulttuurin turvaaminen. Päämääriä on yksilöity tavoitteilla ja niihin pyrkivillä toimenpiteillä.

Kehittämismahdollisuus linjaa suunnittelualueen kehittämisen tavoitteita, joita nousee esiin esim. osallistavan suunnittelun yhteydessä. Kappaleessa kuvatut tavoitteet ovat perustana tarkennetuille toimenpiteille (lomakkeet 14–18).

Vaikutusten arviointitaulukko

Suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja paikallistoloudellisia vaikutuksia arvioidaan suunnitelmakauden ajalle (noin 15 vuotta). Vaikutusten tulisi olla sellaisia, että ne eivät aiheuta haittaa ympäristölle ja että ne edesauttavat suunnitelman päämäärien saavuttamista.

Seuranta

Suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan mittareilla, jotka kuvaavat mm. toimenpiteistä aiheutuneita muutoksia, kuten tapahtumien kappalemääriä, asiakastyytyvyyttä ja tiedon laatua.

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Ei ole.

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Tunturialue, jolla liikkuminen on sallittua merkityillä poluilla 1.5.–15.10. ja liikkuminen sallittu hiihtäen 16.10.–30.4. Vyöhykejakoon ei ole suunniteltu muutoksia.

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Kevon rotkon alue, jolla liikkuminen on kielletty 1.4.–14.6. ja liikkuminen sallittu merkityillä poluilla 15.6.–15.10. Liikkuminen on sallittu hiihtäen 16.10.–31.3.

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelu

Päämäärä 1 Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit säilyvät elinvoimaisina:

- Tehdään petolintujen pesintäseurantaa.
- Naalinpesien tarkastuksia.
- Tehdään suurpetoseurantaa.
- Lettorikkoesiintymän seuranta vähintään 5 vuoden välein.
- Tuoksualuejuuren seuranta vähintään 10 vuoden välein.
- Pahtakelton seuranta vuosittain.
- Vuonna 2014 tehdään pahtakelton siirtoistutuksia nykyisen kasvupaikan lähistölle ESCAPE-hankkeessa.

Päämäärä 2 Luontodirektiivin luontotyypit säilyvät:

- Maastotarkistuksia porojen talviruokintakohteilla.
- Kevonsuun niityn niittäminen joka vuosi tai joka toinen vuosi tarpeen mukaan.

Päämäärä 3 Uhanalaisten eläin- ja kasvilajien säilyminen elinvoimaisina:

- Arnikin seuranta vähintään 10 v. välein.

Päämäärä 5 Kulttuuriperinnön turvaaminen:

- Kulumisvaarassa olevien kohteiden kuntoa seurataan.

15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Päämäärä 6 Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjiä palveleva reittien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena. Luonnonmaisemien turvaaminen:

- Olemassa oleville taukopaikoille reitillä voidaan lisätä enintään 3 uutta sääsuojakotaa.
- Roajojärven huolto- ja valvontatupa puretaan ja rakennetaan tilalle uusi pieni tupa.
- Joen ylityksissä säilytetään kahlaamorakenteet.
- Siltoja ei rakenneta.
- Pitkoksia uusitaan tarpeen mukaan.
- Jätehuollon toteuttamistapaa voidaan kehittää.
- Madjoen tupa säilytetään nykyisellä paikallaan hiihtovaeltajien ja luontaiselinkeinojen harjoittajien käytössä.
- Reitin 18 lahon liiterin uusiminen.
- Portaiden kunnosta huolehditaan seuraamalla kuntoa vuosittain ja uusimalla niitä tarpeen mukaan.
- Selvitetään uusien porraskäytävien toimivuutta ja mahdollisuutta hyödyntää niitä Kevon kanjonin jyrkillä rinteillä.
- Kanjonireitin vähäinen uudelleenlinjaus tarvittaessa.
- Leiripaikkojen kunnostus.
- Utsjoen luontotuvan kattoremontti.
- palveluvarustusta voidaan kehittää.
- Utsjoen luontotuvan näyttely uusitaan vuoden 2014 aikana.
- Alueen uusittavan järjestyssäännön määräyksistä tiedottaminen.
- Luonnonpuiston rajoitusvyöhykkeet merkitään karttoihin.

16 Erätalouden toimenpiteet

- Ei muutosta nykytilaan (metsästys ja kalastus). (Lomake 8 Erätalous, nykytila).

17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Kappale sisältää kuvauksen, kuinka talvi- ja kesäaikainen maastoliikenne on järjestetty, sekä luvituksen. Kappaleessa on kuvattu myös suunnitellut muutokset nykytilaan. Suurimmat muutokset koskevat talviajan uria, joille maastoliikennelupia voidaan myöntää.

- Talvi- ja kesäajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille.
- Talviaikainen kulku: Kamajokisuusta (Gamajohnjälmi) Kevon kanjonin yli menevä reitti ja Juovvaskäidin reitti poistetaan.
- Talviaikainen kulku: Kevon kanjonin reitti lyhennetään Kamajokisuuhun (Gamajohnjälmi).

Kappaleessa kuvataan ohjaus muussa alueella liikkumisessa ja toiminnassa (moottoriveneet, ilma-alukset, maastopyöräily, ratsastus, koira ja porovaljakko, kiipeily, suunnistuskilpailu, partioleirit, leirikoulut, muu toiminta maastossa, maa-ainesten otto, polttopuun otto, pohjaveden otto ja tutkimukseen liittyvä ohjaus).

17b Poronhoidon toimenpiteet

- Poronhoitolaki ohjaa poronhoitoa. Metsähallitus jatkaa yhteistyötä paliskuntien kanssa neuvottelemalla ja pyytämällä lausuntoja maankäyttöön liittyvissä asioissa.
- Porojen maastoruokinnasta ei ole säännöksiä poronhoitolaissa, joten sen suhteen toimitaan luonnonsuojelu- ja jätehuoltolain, roskaamiskiellon ja Natura-säännösten mukaan noudattaen myös Utsjoen kunnan ympäristönsuojelumääräystä.
- Metsähallitus ja paliskunnat sopivat yhdessä niistä kohteista, joissa poroja ei tulisi ruokkia.
- Maastoliikennelain mukainen välttämätön kesäaikainen maastoliikenne suositellaan tapahtuvaksi pääosin olemassa olevilla urilla.
- Tavoitteena on saamelaiskulttuurin ja poronhoidon elinvoimaisuuden säilyminen.

18 Hallinto

Suunnittelusta vastaavat Metsähallitus Lapin luontopalvelut (Kevon luonnonpuisto), yksityiset maanomistajat ja Lapin ELY-keskus (Kevon Natura-alueen yksityismaiden osalta) ja vesialueen osakaskunta.

- Luonnonpuiston järjestysääntö laaditaan aluetta koskevien säädösten sekä hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti.
- Metsähallitus jatkaa voimassa olevia käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia edellyttäen, että niiden käyttötarkoitus ei muutu säädösten vastaiseksi.
- ELY-keskus jatkaa suojelun toteuttamista niillä yksityismailla, joiden osalta ratkaisua ei ole vielä saavutettu.
- Luontaiselinkeinojen harjoittamista varten tarpeellisten turvekammien rakentaminen Metsähallituksen luvalla on mahdollista.
- Poronhoidon tarpeisiin voidaan tehdä käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia.
- Puiston henkilökunta ohjaa ja valvoo kävijöitä puiston käytön sääntöihin liittyen.
- Erävalvonta kohdistuu maastoliikenteeseen, kalastukseen ja suurpetoihin.

Alueellisiin ja paikallisiin yhteistyötahoihin kuuluvat mm. saamelaiskäräjät, paliskunnat, Lapin rajavartiosto, poliisi, tullit, kalastusalue ja osakaskunnat, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Lapin tutkimuslaitos Kevo. Metsähallituksen Lapin luontopalvelut tekee yhteistyötä norjalaisten, ruotsalaisten ja venäläisten toimijoiden kanssa.

Yhteistyön tavoitteena on lisätä vuorovaikutusta eri käyttäjäryhmien kesken ristiriitojen välttämiseksi ja estämiseksi sekä edistää valvontaa.

19 Resurssit

Suunnitelman toteutuksen arvioidut jatkuvaluonteiset kulut ovat 146 000 euroa vuodessa ja kertaluonteiset menot yhteensä 851 000 euroa. Koko suunnitelmakaudella (15 vuotta) arvioidut kustannukset ovat yhteensä 3 041 000 euroa. Esitettyjä rakentamis- ja kunnossapitotoimenpiteitä tehdään resurssien puitteissa.

20 Osallistaminen

Suunnitelman yhteistyöryhmään on nimennyt edustajansa Karigasniemen kyläyhdistys ry, Lapin ELY-keskus, Lapin luonnonsuojelupiiri, Lapin tutkimuslaitos Kevo, Paliskuntain yhdistys, Paistunturin paliskunta, Saamelaiskäräjät, Saamelaismatkailu- ja yrittäjät ry, Saamelaismuseum Siida, Suomen riistakeskus, Tenolaakson Yrittäjät ry, Utsjoen kalastusalue, Utsjoen kunta, Utsjoen riistanhoitoyhdistys, Utsjoen saamelaisyhdistys Sami siida rs ja Utsjokisuun kyläyhdistys ry.

Saamelaiskäräjien nimeämä Akwé: Kon -ryhmä on valmistellut Akwé: Kon -ohjeiden mukaisia toimenpiteitä ja osallistunut suunnittelutyöhön ja suunnitelman kulttuuristen, sosiaalisten ja ympäristöllisten vaikutusten arviointiin koko projektin ajan. Työryhmään on nimetty saamelaisten perinteisen tiedon haltijoita eri ikäryhmistä tasa-arvonäkökulmat huomioiden. Ryhmään on kuulunut viisi Saamelaiskäräjien nimeämää edustajaa.

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 1. Suunnittelualue
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaiden kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.			
Suunnittelualueen nimi	Kevo	Pinta-ala (ha)		71 513 ha
		Josta vesialuetta (ha)		1 642 ha
Maakunta	Lappi	Kunta	Utsjoki	

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet

Nimi	Koodi	Alueen kokonais-pinta-ala (ha)	Tyyppi ¹	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Kevo	FI1302001	71 406 ha	SAC, SPA	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan suunnittelualueeseen.

Suunnittelualueen maankäyttö

Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaan-käyttöluokka	Suojelu-alueyyppi	Perustamis-ajankohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
		Kevon luonnonpuisto	211	Luonnonpuisto	1956, laajennus 1981	71 276 ha
	Yksityiset suojelualueet (YSA)			Kpl	Pinta-ala (ha)	Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 1
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla			7	39 ha	
	Valtion yksityiset suojelualueet			-	-	
	Muut perustetut alueet			-	-	

¹ SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue.

Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Maankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Suojeluohjelma	211	1	0,61 ha	Kaksi saarta Čarsejohka-joessa Kevon-suussa (Geavonjálbmi)
Muut suunnittelualueeseen kuuluvat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Suojelu toteuttamatta	yksityismaa	17 palstaa (16 tilaa)	64 ha	Sijaitsevat suunnittelualan koillisosissa Madjokisuun (Mádjohka) ja Kevon könkään (Geavugeavŋŋis) välillä sekä Vuokojärvellä (Vuogojávri) ja Storra Bálddotjávrin pohjoispuolella. Neuvotteluja on käyty vuonna 2013.

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
	Tyyppi	Lisätietoja
Kevo	IBA	FI010 IBA-rajaus poikkeaa hieman Natura-rajauksesta
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnitteluala sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella		
☐ Osittain	☒ Kokonaan	
<p>Saamelaisten perustuslaillista kulttuurista ja kielellistä itsehallintoa toteuttaa saamelaiskäräjät (974/1995). Saamelaiskäräjät hoitaa saamelaisten kieltä ja kulttuuria sekä saamelaisten asemaa alkuperäiskansana koskevia asioita. Saamelaiskäräjät edustaa saamelaisia kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Kansainvälinen ja kansallinen lainsäädäntö tuo velvoitteita, jotka tulee huomioida HKS:n laadinnassa ja sen vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Biodiversiteettisopimus (SopS 78/1992) velvoittaa valtioita turvaamaan saamelaisten luonnon monimuotoisuuteen liittyvän perinteisen tiedon, käytänteiden ja innovaatioiden säilymisen sekä turvamaan perinteisen luonnonkäytön (artiklat 8j ja 10c). Sopimuksen artiklan 8(j) toimeenpanemiseksi biodiversiteettisopimuksen 5. osapuolikokous on hyväksynyt vapaaehtoiset Akwé: Kon -ohjeet. Akwé: Kon -ohjeiden tarkoitus on turvata luonnon monimuotoisuuden säilyminen sekä alkuperäiskansakulttuurien luontosuhteen ja perinteisen tiedon säilyminen. Suomessa Akwé: Kon -ohjeet on tarkoitettu sovellettavaksi saamelaisten kotiseutualueella toteuttavien sellaisten hankkeiden ja suunnitelmien kulttuuri-, ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten arvioinneissa, jotka voivat vaikuttaa saamelaiskulttuuriin, -elinkeinoihin ja kulttuuriperintöön. Akwé: Kon -ohjeissa suositellaan, että ennen suunniteltua hanketta koskevaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koottaisiin ympäristöä koskevat perustiedot alkuperäiskansa- ja paikallisyhteisöille erityisen merkittävien biologisen monimuotoisuuden osatekijöiden tunnistamiseksi. Ohjeet edellyttävät, että suunnitelmien ja hankkeiden laatimisen tulisi perustua alkuperäiskansojen tarpeisiin ja näkemyksiin. Akwé: Kon -ohjeita noudattamalla haitalliset vaikutukset alkuperäiskansoille voidaan tunnistaa ja haittoja voidaan minimoida. Alkuperäiskansojen tulisi osallistua hankkeen kaikkiin vaiheisiin suunnittelusta täytäntöönpanoon ja seurantaan. Kulttuuristen vaikutusten arviointimenettelyssä ja erityisesti arvioinnin laajuuden selvittämisen ja vaikutusten rajauksen määrittämisen yhteydessä on puolestaan pyrittävä tunnistamaan seikat, jotka ovat kulttuurin kannalta erityisen keskeisiä. Niitä voivat olla muun muassa kulttuuriperintö, uskonnot, uskomukset, perinteiset käytännöt, sosiaalisen järjestyksen muodot, luonnonvarojen käyttöön liittyvät järjestelmät, kuten maankäyttötavat, kulttuurisesti merkittävät paikat, kulttuuristen resurssien taloudellinen arvottaminen, pyhät paikat, kielet, tapaoikeuden järjestelmät sekä poliittiset rakenteet, roolit ja tavat. Metsähallitus ja Saamelaiskäräjät ovat sopineet, että kaikissa uusissa ja päivitettävissä saamelaisten kotiseutualueen hoito- ja käyttösuunnitelmissa sovelletaan Akwé: Kon -ohjeistusta. Saamelaiskäräjien nimeämä ns. Akwé: Kon -ryhmä osallistuu Kevon hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen koko projektin ajan. Ryhmä arvioi koko suunnitteluprosessia sekä saamelaisten luonnon monimuotoisuuteen liittyvää perinteisen tiedon ja luonnonkäytön huomioinnista HKS:n laadinnassa. Akwé: Kon -ohjeiden mukaan suunnitelman laadintaan tulee osallistua perinteisen tiedon haltijoita, eri ikäryhmiä ja sekä naisia että miehiä ja huolehtia siitä, että eri ikä- ja kieliryhmien ja sukupuolten tarpeet tulevat huomioiduiksi.</p>		

Kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus (SopS 7–8/1976) velvoittaa turvaamaan saamelaiden oikeuden nauttia omasta kulttuuristaan (artikla 27)*. Euroopan Neuvoston vähemmistöpuitesopimuksen (SopS 2/1998) artikla 5:ssä sopimuspuolet sitoutuvat edistämään olosuhteita, jotka ovat tarpeellisia, jotta kansallisiin vähemmistöihin kuuluvat henkilöt voivat ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan sekä säilyttää identiteettinsä oleelliset perustekijät nimittäin heidän uskontonsa, kielensä, perinnäistapansa ja kulttuuriperintönsä. Euroopan neuvoston maisemayleissopimuksen (SopS 14/2006) artikla 5 velvoittaa tunnistamaan maisemat olennaiseksi osaksi ihmisten ympäristöä, yhteisen kulttuuri- ja luonnonperinnön monimuotoisuuden ilmentymäksi ja identiteettinsä perustaksi sekä; laatimaan ja toteuttamaan mainittujen erityistoimenpiteiden avulla maisemansuojeluun, -hoitoon ja -suunnitteluun tähtäävää maisemapolitiikkaa.

YK:n alkuperäiskansajulistuksen 32 artikla velvoittaa, että alkuperäiskansoilla on oikeus määrätä ja kehittää ensisijaisia tavoitteita ja strategioita maidensa tai alueidensa ja muiden luonnonvarojensa kehittämistä tai käyttöä varten. Julistuksen 32 artiklan mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus määrätä ja kehittää ensisijaisia tavoitteita ja strategioita maidensa tai alueidensa ja muiden luonnonvarojensa kehittämistä tai käyttöä varten.

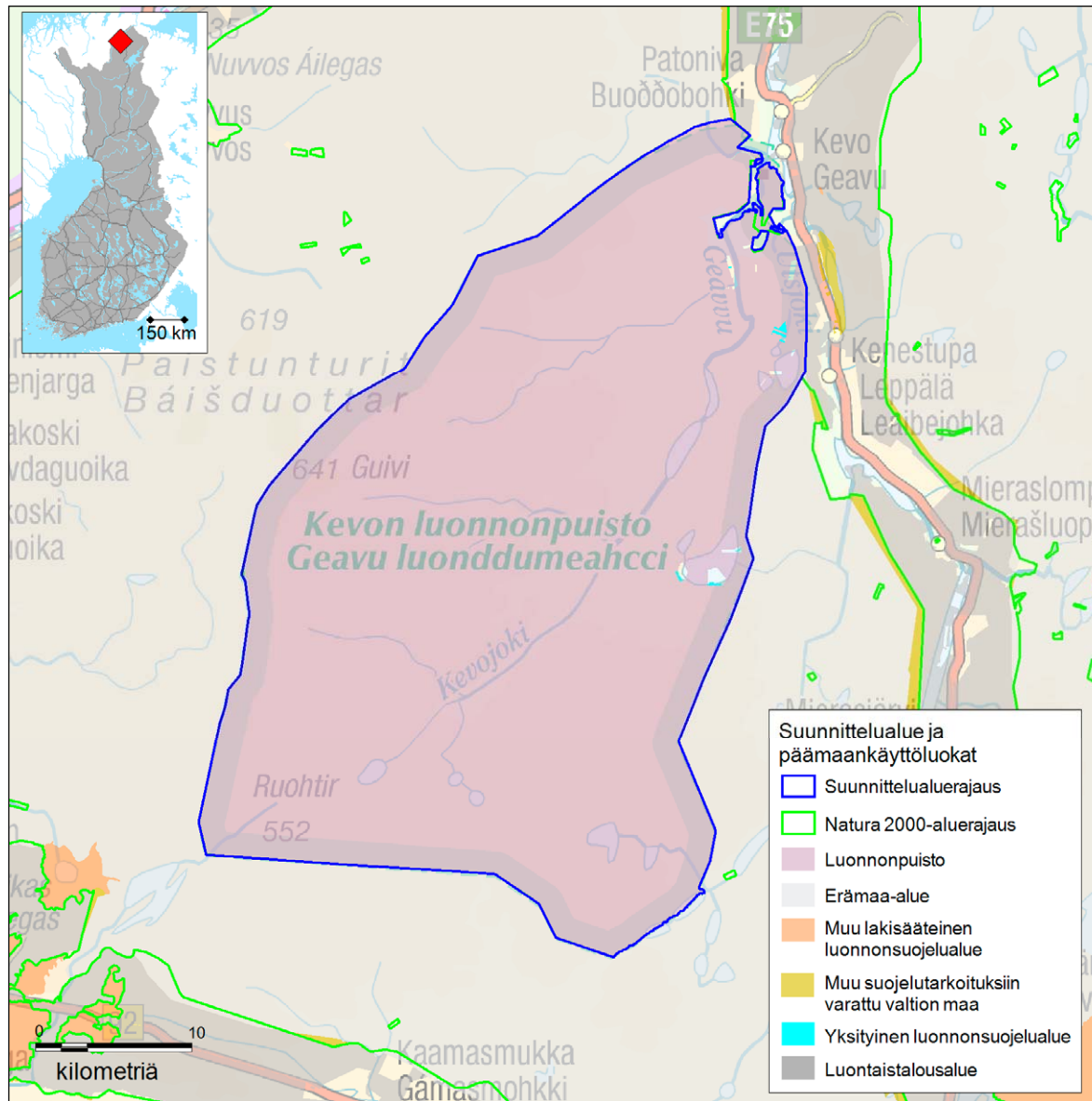
* Kp sopimus 27 artikla: ”Niissä valtioissa, joissa on kansallisia vähemmistöjä, tällaisiin vähemmistöihin kuuluvilta henkilöiltä ei saa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan, tunnustaa ja harjoittaa omaa uskontoaan tai käyttää omaa kieltään.”

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Pohjois-Lapin maakuntakaava	2007	100 %	<p>SL 4274 Kevon luonnonpuisto: Kehitetään ohjattua retkeilyä.</p> <p>Ulkoilureitti, Kevon reitti:</p> <p>Ulkoilureitin yhteystarve: Kuivi–Utsjoki (Guivi–Ohcejohka) ja Karigasniemi–Luomusjärvi (Gáregasnjárga–Luopmošjávrrit), molemmat reitit lähtevät Kevon reitistä.</p> <p>ma 5921 Utsjoen laakso: Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet säilytetään. Uudisrakennukset sovitetaan perinteiseen ympäristöön ja maisemaan. Kentät, niityt ja pellot säilytetään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.</p> <p>Koko kaava-aluetta koskevat määräykset koskevat malminetsintää, poronhoitoa ja muita luontaiselinkeinoja, alueen hoidon- ja käytön suunnittelua ja osallistamista, rakentamista ja muinaisjäännösten suojelua (liite 4). Liitteessä 4 on myös esitetty suunnitelman toimenpiteet ja vaikutukset suhteessa maakuntakaavan määräyksiin ja kehittämisperiaatteisiin.</p>
Utsjoen osa-alueen osayleiskaava	vireillä		KHO kumosi v. 2011 kunnanvaltuuston v. 2007 hyväksymän ranta-osayleiskaavan. Kaavan vireilletulo on kuulutettu uudelleen 30.3.2012. Suunnittelualueesta kaava-alueeseen kuuluu Pikku Kevojärven ja Puksaljärven välinen alue (Buksalskáide-geahči). Kaavoitustyö jatkuu vuosina 2014–2015.
Tenon–Näätämöjoen–Paatsjoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015	2009	100 %	Kevon Natura 2000 -alue on liitetty vesipuitedirektiiviin suojelualuekisteriin. Rekisteriin liittäminen korostaa alueen merkitystä ja huomioon ottamista vesienhoitosuunnittelussa ja lupaprosesseissa. Vesienhoidon tavoitteet suojelualueilla (VhL 21§): alueen vesien tulee olla suojelun edellyttämällä tasolla viimeistään vuonna 2015. Suunnittelualueella tavoitteen täytyminen ei ole uhattuna. Koska pinta- ja pohjave-

			sien tulee olla sellaisella tasolla, että ne kykenevät ylläpitämään alueen suojeluarvoja, asetetaan vesistä riippuvaisten luontotyyppien ja lajien vaatimukset etusijalle tavoitteita ja toimenpiteitä suunniteltaessa. Erinomaisiksi tai hyviksi arvioitujen vesien tilaa ei saa heikentää.
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelma	2012	100 %	Maankäytön suunnittelussa kansallispuistoissa, erämaa-alueilla, luonnonpuistoissa sekä tarvittaessa myös muilla suojelu- ja Natura-alueilla aluekohtaisilla hoito- ja käyttösuunnitelmilla sovitetaan yhteen alueiden eri käyttömuotojen tarpeet. Luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien yhteydessä selvitetään aluetta koskevat metsästysasiat. Kevon luonnonpuistossa on luonnonsuojelulain 13 §:n mukaan eläinten tappaminen kielletty. Paikallisille asukkaille on sallittu riekon ansapyynti asetuksella 932/1981, sellaisena kuin se on muutettu asetuksella 12/1995. Kevon luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä laaditaan selvitys hirvikannan vaikutuksesta alueen luonnon tilaan sekä edelleen metsästyksen edellytykset. Paikalliset metsästäjät ovat esittäneet painokkaasti tarpeen sallia hirven pyynti Kevolla. Luontomatkaillen ja virkistyskäytön maantieteellisiin painopistealueisiin kuuluu Tenojoki–Kevo. Painopistealueilla Metsähallitus seuraa kysyntää ja tekee aktiivisesti yhteistyötä yritysten ja sidosryhmien kanssa. Metsähallitus keskittää toimintansa ja sen kehittämisen matkailun painopistealueille.
Kevon runkosuunnitelma	1991	100 %	Ks. jäljempänä Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Toimenpidesuunnitelmat:			Tynys, S. & Jäkäläniemi, A. 2011: Pahtakelto <i>Crepis tectorum</i> L. ssp. <i>nigrescens</i> (Pohle) Löve, Å. & Löve D.: Kevon luonnonpuiston esiintymän seuranta- ja hoitosuunnitelma vuosille 2011–2015.
Kytkeytyneisyystarkastelu			
Kevon luonnonpuisto on Paistunturin (Báišduottar) erämaan ympäröimä. Yhdessä Paistunturin, Kaldoaivin (Galddoaivi) ja Muotkatunturin (Muotkeduottarat) erämaiden kanssa luonnonpuisto muodostaa yli 740 000 hehtaarin laajuisen kokonaisuuden, jossa esiintyy monipuolisesti Tunturi-Lapin vyöhykkeen metsä-, suo- ja tunturiluontoa.			

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen		Lisätietoja
☒ Osittain	☐ Kokonaan	Vuonna 1991 hyväksytyyn runkosuunnitelman keskeiset linjaukset ovat toteutuneet. Kevon luonnonpuisto on säilynyt syrjäisenä ja rauhallisena alueena ja rotkolaaksoa noudattavan reitin retkeilykäyttämömahdollisuudet on säilytetty. Puistoon on perustettu kanjonireitin lisäksi suunnitelman mukainen rengasmainen reitti Kuiville (Guivi). Luonnonhoitoalueeksi määriteltyä Čársejohka-joen suulla olevaa (Kevonsuun) niittyä on hoidettu. Njaggaljärven (Njaggaljávrrit) kalakammi ympäristöineen määriteltiin kulttuurimaisema-alueeksi, joka säilytetään saamelaiden kalastuskulttuurista kertovana nähtävyyden kohteena – näin on tehty, paikalle on tehty vanhan mallin mukainen kammi. Runkosuunnitelmassa esitettiin luontopolkujen rakentamista Kenesjärvelle (Ganesjávri) ja Luomusjärvelle (Luopmošjávrrit). Kevon reitin Luomusjärven päähän on toteutettu Sulaojan (Suttesája) 2 km:n mittainen luontopolku, mutta Kenesjärven luontopolkua ei ole toteutettu. Sen sijaan on toteutettu Utsjoen (Ohcejohka) kirkonkylän alueelle päiväretkipolkuja.

		<p>Runkosuunnitelmassa esitettyä vanhan Madjoen (Mádjohka) tuvan siirtoa luonnonpuiston ulkopuolelle ei ole toteutettu, koska katsottiin, että tupa palvelee kuitenkin nykyisellä paikallaan hiihtovaeltajia, vaikka kesäkäyttö ei ole retkeilijöille mahdollista. Muilta osin suunnitelman kirjaukset autiotuvista ovat toteutuneet. Suunnitelmaan kirjatut valvontatuvat ovat toteutuneet suunnitellusti. Puiston huollon tukikohtina toimivat puiston ulkopuolella, teiden varsilla sijaitsevat Sulaojan (Suttésája) ja Kevon huoltotuvat sekä luonnonpuistossa sijaitsevat Fiellogahskáidin ja Roajásjávrin huolto- ja valvontatuvat sekä ns. alakämppä. Runkosuunnitelman metsästystä koskevat kirjaukset eivät ole toteutuneet, koska suunnitelman vahvistamisen jälkeen v. 1995 alueen perustamisasetusta muutettiin siten, ettei sen 6 §:ssä enää säädetä metsästystä koskevista poikkeuksista riekon ansapyyntiä lukuun ottamatta.</p>
<p>Suunnittelualan yleiskuvaus</p>		
<p>Suunnitteluala muodostuu vuonna 1956 perustetusta Kevon luonnonpuistosta sekä Kevon Natura 2000 -alueesta, jonka rajaus poikkeaa hieman luonnonpuiston rajoista. Kevon Natura-alueeseen kuuluu valtion maiden lisäksi seitsemän yksityistä suojelualuetta (39 ha) sekä 64 hehtaaria yksityismaita, joiden osalta suojelun toteutus on vielä kesken. Suunnittelualan kokonaispinta-ala on 71 513 hehtaaria ja se sijaitsee kokonaisuudessaan Utsjoen kunnan alueella.</p>		
<p>Luonnontieteellisellä tutkimuksella on alueella pitkät perinteet. Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos, joka perustettiin vuonna 1958, toimii tukikohtana myös muiden koti- ja ulkomaisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkijoille.</p>		

Kuva 1. Suunnittelualue.

Kuvassa suunnittelualueen rajaus ja päämaankäyttöluokat. Suunnittelualueen sisällä on yksityisiä suojelualueita ja yksityismaita.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

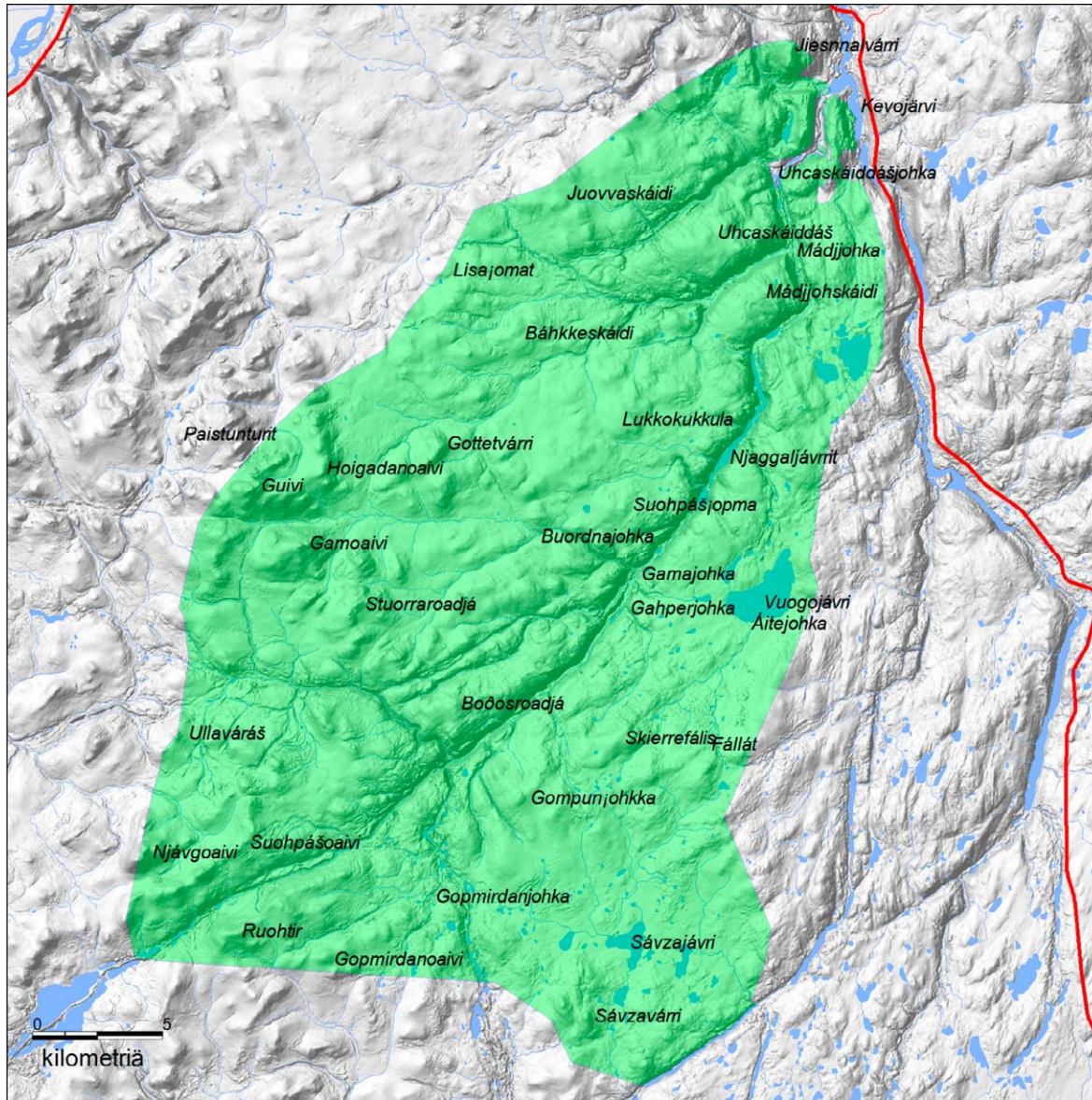
2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Ei karttaa
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualan perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualan keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualan vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluku II). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsarin sopimukseen.	
Suunnittelualan tai sen osan nimi	Perustamissäädos, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Kevon luonnonpuisto	Luonnonpuisto on perustettu lailla eräiden uusien luonnonsuojelualan perustamisesta valtionmaille (634/1956) ja aluetta koskeva laajennus lailla 674/1981 . Luonnonpuiston rauhoitussääöksistä, hallinnasta ja hoidosta on säädetty luonnonsuojelulailla (71/1923) ja asetuksella 932/1981 (muutos 12/1995).	Luonnonpuisto on perustettu alkuperäisen luonnon säilyttämistä ja tieteellistä tutkimusta varten.
Kevon Natura 2000 -alue	VNP 20.8.1998, EU komission hyväksyminen 22.12.2003	Alue on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena yhteisön tärkeänä pitämänä alueena (SAC-alue). Alue on myös ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualan (SPA-alue). Alueen suojeluperusteena ovat yhteensä 20 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja yhteensä 10 liitteen II lajia sekä yhteensä 25 lintudirektiivin liitteen I lajia. Keskeisiä suojeluarvoja ovat myös alueen laaja-alaiset luontotyypit tunturikoivikot ja tunturikankaat sekä yhteisön erityisen tärkeänä pitämät *aapasuot sekä pohjoisessa esiintyvät *palsasuot (*priorisoitu luontotyyppi).
Yksityiset luonnonsuojelualueet (YSA-alueet)	YSA-alueet on perustettu vuosina 2006–2008 Lapin ympäristökeskuksen päätöksillä.	Päätösten tarkoituksena on toteuttaa luonnonsuojelua ja turvata luonnonsuojelun tavoitteet alueella. Yhteenveto rauhoitusmääräyksistä liitteessä 1.
Yhteenveto		
Pääosa suunnittelualueesta kuuluu perustettuun Kevon luonnonpuistoon. Luonnonpuistoa koskevat tiukat rauhoitussäännökset perustuvat vanhan luonnonsuojelun (71/1923) ja aluetta koskevan asetuksen (932/1981, muutos 12/1995) sääköksiin.		
Tiukasti suojellun luonnonpuiston lisäksi Kevon Natura-alueeseen sisältyy yksityismaita, joiden suojelumääräyksistä ELY-keskus (ent. Lapin ympäristökeskus) on sopinut maanomistajien kanssa. Yksityisten suojelualan yhteispinta-ala on 39 ha. YSA-alueiden rauhoitusmääräykset poikkeavat jossain määrin toisistaan, ja ne poikkeavat myös luonnonpuiston rauhoitusmääräyksistä. Suunnittelualueeseen sisältyy myös 64 hehtaaria sellaisia yksityisten omistuksessa olevia tai yhteisiä alueita, joiden osalta suojelu on toteuttamatta. Ympäristöhallinnon tavoitteena on Natura-aluetta koskevan päätöksen mukaisesti toteuttaa asianmukainen suojelu myös näillä alueilla.		

3 Eloton luonto: vesistöt ja geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	Kuva 2. Alueen pinnanmuodot	
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualan veden laatua ja lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA-pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa.				
Vesistöt					
Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)					
<p>Suunnittelualaue on Tenon–Näätämojoen–Paatsjoen vesienhoitoalueella. Valtaosin suunnittelualaue sijaitsee Tenon vesistöalueella (68) ja eteläosassa pieneltä osin myös Paatsjoen vesistöalueella (71). Luonnonpuisto jakaantuu kymmeneen eri valuma-alueeseen, mutta on pienemmältä pinta-alaltaan osana 13:a muutakin valuma-alueita. Vesipuitteidirektiivin suojelualuerekisteriin liittämisen perusteena ovat olleet alueella esiintyvät luontodirektiivin luontotyypit jokireitit, tunturijoet ja -purot sekä lajeista lohi.¹</p> <p>Vesistöalueen joet ja järvet ovat mineraalimailta vetensä kokoavia ja vähähumuksisia. Järvet ovat suhteellisen pienikokoisia (ns. Pohjois-Lapin järvet). Alueella on runsaasti tunturiylängöiltä virtaavia kirkasvetisiä tunturipuroja ja -jokia sekä pieniä kirkasvetisiä lampia ja järviä.¹ Suurimmat järvet (yli 100 ha) ovat Vuokojärvi (Vuogojärvi), Stuurra Balldotjärvi ja Sävzajärvi. Kevon kanjonin pohjalla virtaa Kevojoki (Geavvu).</p> <p>Suunnittelualan pintavesistä on vesistöjen tilan arvioinnissa tarkasteltu ainoastaan Kevojokea (tarkastelussa ovat mukana valuma-alueeltaan yli 200 km²:n kokoiset joet ja pinta-alaltaan yli 5 km²:n järvet). Kevojoen vesien ekologinen ja kemiallinen tila on erinomainen. Ihmisen toiminnasta aiheutuvaa vesistökuormitusta tapahtuu lähinnä ilman kautta. Ylipäänsä koko vesienhoitoalueen ja myös vesistöalueen pintavedet (joet ja järvet) ovat luokassa erinomainen tai hyvä eikä alueella ole voimakkaasti muutettuja tai keinotekoisia vesitä.¹</p>					
Kuvaus alueen pohjavesistä					
<p>Pohjavesialueet ovat hyvin luonnontilaisia, ja ihmistoiminta on alueella vähäistä. Pohjavesialueiden riskitekijät ovat vähäisiä ja suojelun suhteen ei ole merkittäviä ongelmia. Kevon luonnonpuiston lounaiskulmalla on II-luokan pohjavedenottoon soveltuva alue, jolle ei toistaiseksi ole tarvetta osoittaa käyttöä tai tehdä suojelusuunnitelmaa. Muut luonnonpuistossa olevat pohjavesialueet kuuluvat luokkaan III. Pohjavesien (luokka II) kemiallinen ja määrällinen tila alueella on hyvä, eikä riskitekijöitä ole nähtävissä lähitulevaisuudessa.¹</p>					
Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne.)					
-					
Pinta-alat ja osuus alueesta			Pintavesien tila (% pinta-alasta)		Muuta
Nimi	ha	%	Erin.om/hyvä	100	☒ VPD:n mukainen suojelualuerekisterikohde
Järvet p-ala	880	1	Tyydyttävä	-	☐ Koskiensuojelukohde
Merialueet p-ala	-		Vält./huono	-	☐ Osittain tai kokonaan säännöstelty vesistö tai
Pohjavesialueet p-ala	-		Ei määritelty	-	☐ Voimakkaasti muutettu vesistö

Geologia
Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)
Kallioperä on enimmäkseen granuliittia ja graniittigneissia. Lisäksi on kaistaleita dioriittia (alueen eteläosassa), emäksistä vulkaniittia ja graniittia.
Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)
Yleisin maalaji on moreeni, jonka lisäksi on jonkin verran turvetta ja etenkin Kevojoen laaksossa kalliota. Alueella on myös jonkin verran mm. harjuja. Kevon rotkolaakso on luonnonmuodostumana ainutlaatuinen koko Suomessa. Se on 40 km pitkä kanjonilaakso, jonka pohjalla olevia järviä ja lampia erottavat toisistaan harjukummut ja -selänteet ja reunoilla kohoavat äkkijyrkät kallioseinämät, joiden tyvellä on vyörykeiloja eli talusmuodostumia. Kevojoki putoaa heti alkujuoksulla laakson pohjalla olevaan rotkoon, ja Fiello-gahjohkan suulla on Suomen korkein vesiputous, 26 m korkea Fiellun putous (Fiellogorži). Erilaiset kurut ja uomat sekä routimisen tuloksena syntyneet kuviomaat ovat varsin yleisiä.
Muuta
☐ Valtakunnallisesti arvokas moreenialue
☐ Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue

Kuva 2. Alueen pinnanmuodot.

Kevon kanjoni on luonnonpuiston yksi tunnetuimmista piirteistä ja ainutlaatuinen luonnonmuodostuma koko Suomessa. Kanjoniin laskeutuva Fiellogahjohka muodostaa Suomen korkeimman putouksen.

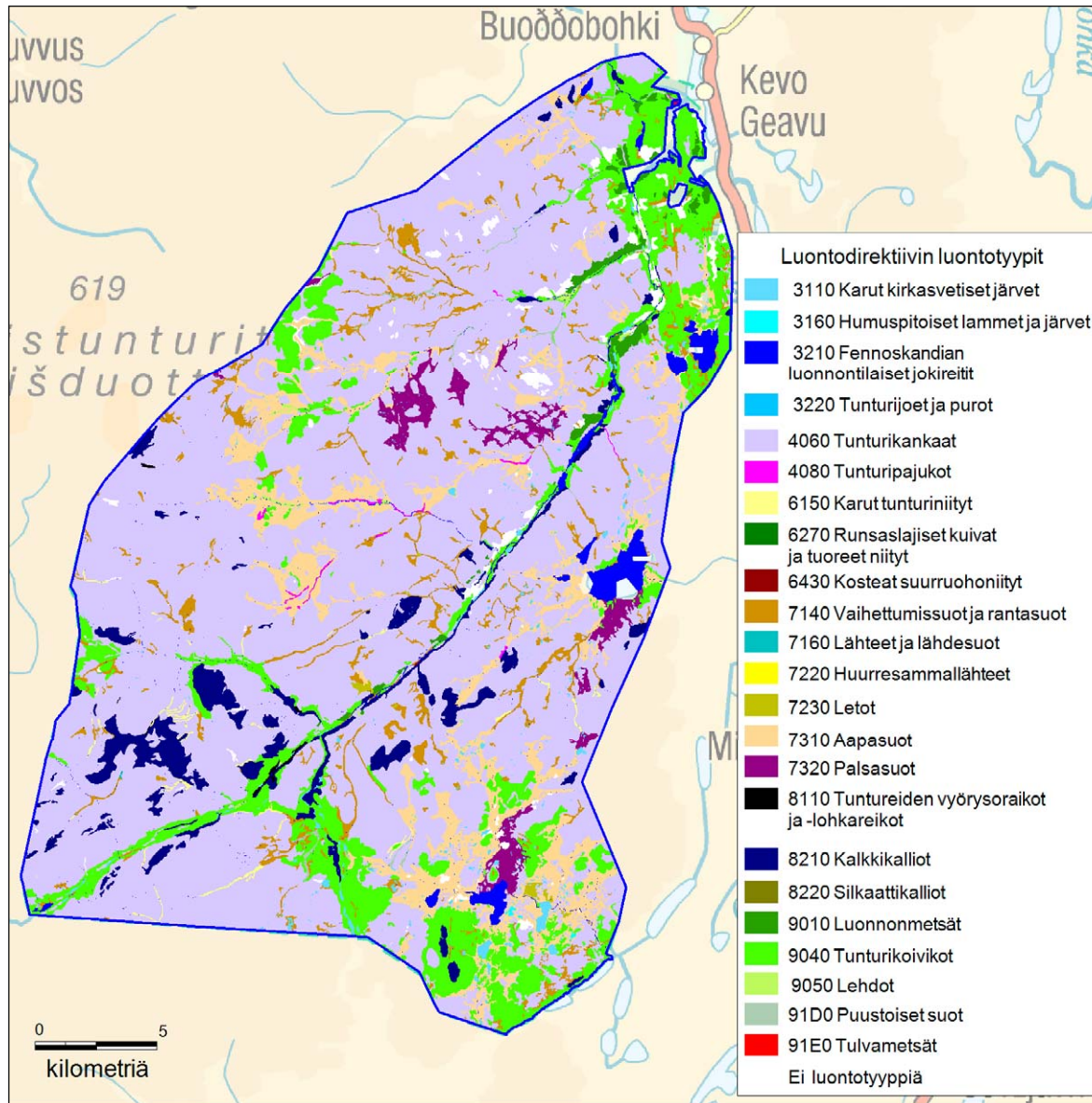
© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

4 Natura 2000 -luontotyypit

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	☒	Kuva 3. Luontotyypit Kuva 4. Luontotyyppien edustavuus ja hyönteistuhon- alueet						
Sisältö	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit (myöhemmin luontodirektiivin luontotyypit), niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvetona Natura-tietolomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Luontotyypit I ja II ovat osittain päällekkäisiä ja tämä jaottelu on tehty esitystavan vuoksi. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin. Natura-aluekohtaiset luontotyyppitiedot esitetään tarvittaessa liitteessä.										
Luontotyyppi	Luontotyyppien edustavuus on luokiteltu erinomainen – ei merkittävä (ha). Natura tietokannan lomakkeella mainitut luontotyypit on taulukossa kursivoitu.										
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3110	<i>Karut kirkasvetiset järvet</i>	1 407		1 407							
3160	<i>Humuspitoiset lammet ja järvet</i>	19		17		2					
3210	<i>Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit</i>		1 081		1 081						
3220	<i>Tunturijoet ja purot</i>	212		212							
4060	<i>Tunturikankaat</i>	47 452		25 328		2				22 122	
4080	<i>Tunturipajukot</i>	91		91							
6150	<i>Karut tunturiniityt</i>	209		209							
6270	<i>Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt*</i>	1				1					
6430	<i>Kosteat suurruohoniityt</i>	2		2							
7140	<i>Vaihettumissuot ja rantasuot</i>	2 519		2 519							
7160	<i>Lähteet ja lähdesuot</i>	3	1	3	1	0,02		0,1			
7220	<i>Huurresammallähteet*</i>	0,3		0,3							
7230	<i>Letot</i>	40	51	40	50		1				
7310	<i>Aapasuot*</i>	5 977		5 977							
7320	<i>Palsasuot*</i>	1 158		665		493					
8110	<i>Tuntureiden vyörysoiraikot ja lohkariekit</i>	51		51							
8210	<i>Kalkkikalliot</i>	0,5		0,2		0,3					
8220	<i>Silikaattikalliot</i>	2 489		2 464		25					
9010	<i>Luonnonmetsät*</i>	532		479		53					
9040	<i>Tunturikoivikot</i>	7 950		7 918		33					
9050	<i>Lehdot</i>	82		82							
91D0	<i>Puustoiset suot*</i>	148	3	148	3						
91E0	<i>Tulvametsät*</i>	8		6		2					

4 Natura 2000 -luontotyypit

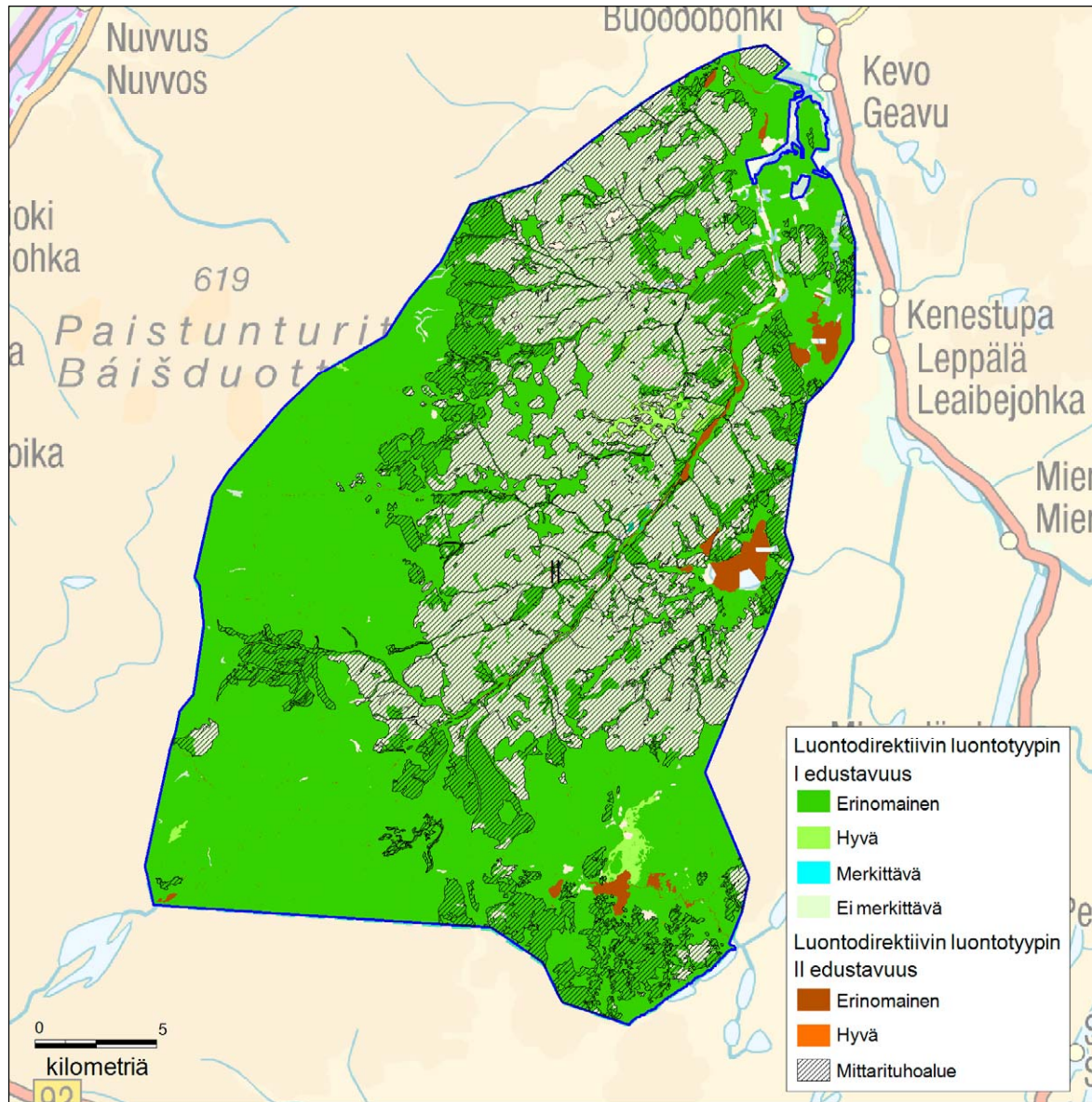
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				Kartta	☒	Kuva 3. Luontotyypit			
							☒	Kuva 4. Luontotyyppien edustavuus ja hyönteistuhon-alueet			
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		70 351	55	47 619	1 134	609	1	0,1	0	22 122	0
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		99		67		1				31	
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin direktiivin luontotyyppi		915 (1 %)	<p>Tiedot on koostettu Metsähallituksen tietokannasta (MHGIS 10.1.2013). Luontotyyppi-inventointia on tehty vuosina 1996–1998 sekä täydennysinventointia vuonna 2011. Maastotyön osuus on 12 % (8 612 ha) ja ilmakuvatulkinnan osuus on 88 % (62 654 ha). Tunturikankaat 4060, joiden edustavuus on 'Ei merkittävä', ovat tunturimittarituhoalueita (entisiä tunturikoivikoita). Maastotyön pienestä osuudesta johtuen pienialais-ten, rehevien luontotyyppien tiedot voivat olla puutteelliset. Natura-luontotyypit on johdettu LUOTI-kartoi-tuksen aineistosta, mikä voi aiheuttaa puutteita Natura-tyyppien tiedoissa; esim. puustoisten soiden tiedot ovat puutteelliset ja luontotyyppiä Pikkujoet ja purot (3260) ei ole Metsähallituksen tietokannassa.</p> <p>"Muu kuin direktiivin luontotyyppi" voi sisältää yksityismaita, joilta ei ole inventointitietoja, tai alueita, jotka eivät täytä direktiivin minkään luontotyyppin määritelmää.</p> <p>Luontotietojen karttumisen vuoksi osa esitetyn taulukon tiedoista poikkeaa Natura-tietokannasta. Siten ny-kyisin alueelta tunnetut neljä luontotyyppiä, Runsaslajiset kuivat ja tuoret niityt* (6270), Huurreammalläh-teet* (7220), Letot (7230) ja Tuntureiden vyörysoaikot ja lohkariekit (8110), eivät ole alueen suojeluperus-teena.</p> <p>Vesipuidedirektiivin suojelualuerekisterin alueilla erityisenä tavoitteena on lisäksi vesiluontotyyppien sekä niistä riippuvaisten eliölaajien suojelu. Vesiluontotyypppejä ovat mm. tulvametsät, tunturijoet ja purot.¹</p>								
Ei inventoitu		94									
Kaikki kuviot yhteensä		71 360									
Yhteenveto											
<p>Valtaosa Kevon Natura-alueen pinta-alasta on tunturikankaita, joiden edustavuus on arvioitu joko erinomaiseksi tai ei merkittäväksi. Tunturikoivikoiden edustavuus on heikentynyt alun perin mittarituhojen vuoksi, ja tunturikoivikot ovat muuttuneet tunturikankaiksi. Säilyneet tunturikoivikot ovat edustavuudeltaan erinomaisia, mikä tarkoittaa, että niiden ominais-piirteet ovat säilyneet. Luontaisesti pienialaisetkin luontotyypit ovat tärkeitä, kuten esim. alueen lähteet ja letot, vyörysoaikot sekä niityt, sillä ne ylläpitävät elinympäristölle ominaista lajistoa. Maastossa inventoidun pinta-alan osuus on pieni, mikä aiheuttaa epävarmuutta erityisesti pienialaisten luontotyyppien todellisista pinta-aloista.</p> <p>Luonnonpuistosta suurin osa on tunturikankaita ja -koivikoita, ainoastaan Kevojkilaaksossa on erillinen mäntymetsäalue. Laajempia suoalueita on muun muassa Vuokojärven (Vuogojávri) ja Sávvajávrin ympäristössä. Puiston läpi virtaa Kevojoki (Geavvu) rotkolaaksossa, jonka seinämät ovat paikoin yli 100 metriä korkeat. Kevojokeen laskevissa sivujoissa on muutamia hienoja putouksia, joista kuuluisin on Fiellun putous (Fiellogorži).</p>											

Kuva 3. Luontodirektiivin luontotyypit

Valtaosa alueesta kuuluu luontotyyppiin tunturikankaat. Pienialaisimmat luontotyypit eivät erotu kartalta.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

Kuva 4. Luontodirektiivin luontotyyppien edustavuus ja hyönteistuhojen alue.

Tunturimittareiden mm. 1960-luvun sijoittuneen massa-esiintymisen aiheuttamia tunturikoivikkotuhoja on laajalla alueella Kevon luonnonpuistossa. Kuvan mittarituhot on arvioitu Ylä-Lapin luontokartoitushankkeessa vuosina 1997–1998.

Kuvassa luontotyyppin II edustavuus peittää luontotyyppin I edustavuuden.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

5 Lajisto

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐	Ei karttaa		
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Natura-aluekohtaiset tarkemmat tiedot lajeista esitetään tarvittaessa liitteessä.					
Luokitus	Linnut	Muut selkärangattomat	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet
Erityisesti suojeltavat lajit (e)	4	1	-	2	8	-
Muut uhanalaiset lajit (u) (pois lukien e-lajit, sisältää CR-, EN- ja VU-lajit)	15	4	5	13	26	2
Silmälläpidettävät lajit (NT)	12	1	13	13	30	4
Alueellisesti uhanalaiset lajit (RT)	-	-	-	6	12	1
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	32	5	1	5	2	-
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	-	4	-	5	-	-
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit		1				
Lajistotietoa						
<p>Tiedot linnuista ja nisäkkäistä ovat kohtuulliset ja lajisto tunnetaan hyvin, mutta tieto yksilömääristä on heikompi. Kevo on monen vähälukuisen tai harvinaisen pohjoisen lajin tärkeimpiä esiintymisalueita Suomessa. Linnustollisesti arvokkainta aluetta on Kevon kanjonin alue, jolle myös retkeily alueella keskittyy. Nykyisen reitin käytöstä ei ole todettu merkittävää haittaa lintujen pesinnälle, mutta asiaa on seurattava säännöllisesti ja tarvittaessa ryhdyttävä haittaa vähentäviin toimenpiteisiin. Suunniteltaessa mahdollisia uusia reittejä tai palveluvarustusta asia on erityisesti huomioitava.</p> <p>Kevon selkärangaton eläinlajisto tunnetaan melko huonosti. Huonon tietämyksen osoittajina voi pitää perhosia, koska alueelta on havaittu vain muutamia Punaisen kirjan perhoslajeja (liite 2). Esimerkiksi pinta-alaltaan paljon pienemmiltä Saanan ja Mallan alueilta vastaavia lajeja tunnetaan useita kymmeniä. Perustuen siihen, mitä Kevon kasveista ja luontotyypeistä tiedetään, voidaan olettaa, että Kevon luonnonpuistolla on suuri merkitys myös hyönteislajistolle.</p> <p>Kevojoessa lohen levinneisyysalueen ylärajaksi on määritetty Fiellujokisuu ja Tsarsjoessa Linkinjokisuu (Asetus 405/1990 Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjen kalastussäännöstä). Lohella on geneettisesti eriytyneet lohikannat Kevojoessa ja Tsarsjoessa. Geneettisen tutkimuksen perusteella Tenojoen vesistössä, sekä pääuomassa että sivujoissa, on yli 30 erilaista lohikantaa, joiden säilyminen ja hyvinvointi on ensisijaista lohen monimuotoisuuden ylläpitämiseksi. (Lähde ks. RKTL:n lausunto liitteessä 6B).</p> <p>Alueella esiintyy erityisen paljon uhanalaisia kasvilajeja, joilla on koko Suomessa vähän tiedossa olevia kasvupaikkoja. Kevon luonnonpuisto on elinympäristöiltään monimuotoista seutua ja alueella on erityisen arvokas kallioiden lajisto.</p>						

Putkilokasvit: Tärkeimpiä putkilokasvilajeja Kevon luonnonpuistossa ovat erityisesti suojeltaviksi luokitellut arnikki (*Arnica angustifolia*) (2 havaintopaikkaa) ja pahtakeltto (*Crepis tectorum* subsp. *nigrescens*) (1 havaintopaikka). Arnikin kasvupaikat ovat vaikeakulkuisia, joten kuluminen ei ole uhkana. Keräily on myös epätodennäköistä, koska kasvupaikat ovat syrjässä poluilta. Satunnaistekijät, kuten kallion lohkeaminen ja lohkarevyöry, voivat kuitenkin hävittää pienen esiintymän. Pahtakelttoa uhkaavat kasvupaikan umpeutuminen ja satunnaiset tekijät, jotka saattavat hävittää pienen esiintymän. Suomesta lajia tavataan lisäksi ainoastaan Oulangalla. Pahtakelttopaikalla on pyritty estämään heinittymistä nyhtämällä heinää vuosittain 2002 lähtien. Pahtakeltto on mukana Helsingin kasvimuseon vetämässä ns. Escape-LIFE-hankkeessa. Aikaisemmin paikalta on kerätty pahtakelton siemeniä Oulun yliopiston puutarhalle. Kesällä 2014 tehdään palautus, jolloin siemeniä ja taimia istutetaan sopiviin paikkoihin nykyisen esiintymän lähistölle. Lettorikon (*Saxifraga hirculus*) kasvupaikka Kevolla on Suomen pohjoisin ja ainoa Utsjoen kunnassa. Uhkatekijänä satunnaistekijöiden lisäksi on mahdollinen maastoliikenne. Tuoksualvejuuren (*Dryopteris fragrans*) (46 paikkaa) esiintymät Utsjoella ovat ainoat Suomessa ja koko Euroopan unionin alueella. Lähes kaikki lajin kasvupaikat ovat Kevon luonnonpuiston alueella. Kasvupaikat ovat vaikeakulkuisia, joten uhkana on ainoastaan mahdollinen ilmastonmuutos.

Itiökasvit (sammalet): Ruostetyvisammal (*Bryoerythrophyllum ferruginascens*, EN, 2 paikkaa), rotkohiippasammal (*Orthotrichum laevigatum*, CR, 1 paikka) ja pärskepaasisammal (*Schistidium subjulaceum*, EN, 1 paikka) tunnetaan Suomesta ainoastaan Kevolta. Pahdoille ei näillä näkymin kohdistu mitään erityisiä ihmistoiminnan uhkia. Uhanalaisuusarvioinnissa arvioitiin kaikille lajeille uhkiksi satunnaistekijät ja ilmastonmuutos.

Monien lajien ainoat Inarin Lapin tunnetut kasvupaikat ovat Kevolla: mm. pohjanväkäsammal (*Campylium laxifolium*, EN, 1 paikka/Suomessa yhteensä 7), kolusammal (*Coscinodon cribrosus*, EN, 1/13), harmokivisammal (*Grimmia donniana*, VU, 3/14), kuparikiisusammal (*Mielichhoferia mielichhoferiana*, CR, 1/2), pahtakinnassammal (*Scapania crassiretis*, EN, 1/14), napakinnassammal (*Scapania spitsbergensis*, EN, 7/14), kalkkilapiosammal (*Tortula mucronifolia*, EN, 2/8). Pahdalla tai muilla jyrkillä tai vaikeapääsyisillä kivi- tai mineraalipinnoilla kasvavia lajeja ovat *Coscinodon*, *Mielichhoferia*, *Scapania*:t ja *Tortula mucronifolia*. *Campylium laxifolium* kasvaa letolla Kevojen varrella rinteessä ja kärsii mahdollisesta maastoliikenteestä. Ei ole ongelma tällä hetkellä.

Puolet koko Suomen havaintopaikoista on Kevolla: pohjannuijasammal (*Meesia hexasticha*, EN, 4/8), *Scapania spitsbergensis*. Kevolla on merkittävä rooli näiden ja edellisissä kappaleissa mainittujen lajien kannalta (vähintään) koko Suomen mittakaavassa. *Meesia* kasvaa joenvarsioraikoilla, joissa vesi ja jää jatkuvasti muokkaavat rantaa.

Kevolla on erittäin runsaasti oranssinsävyistä rauta- tai kuparikiisupitoista kivilajia. Näillä kivilajeilla eläviä tyypillisiä uhanalaisia lajeja Kevolla ovat mm. *Coscinodon cribrosus*, *Mielichhoferia mielichhoferiana* ja *Grimmia donniana*. On hyvin mahdollista, että niitä esiintyy Kevolla enemmänkin, koska tarjolla olevan kasvualustan määrä on valtaisa.

Myös *Hypnum*-suvun uhanalaisten sammallajien (vuoripalmikkosammal *H. callichroum* VU, pohjanpalmikkosammal *H. hamulosum* VU, vuomapalmikkosammal *H. holmenii* NT, tundrapalmikkosammal *H. plicatulum* VU, taigapalmikkosammal *H. subimponens* VU) havaintopaikoista huomattavan suuri osuus on Kevolta. *H. plicatulum* ainut tuore keruu koko Suomesta on Kevolta (2011). Kaikki kasvavat pahdoilla ja lienevät siellä aika turvassa. Ilmastonmuutos lähinnä uhkana.

Lisätietoa

Lohi ei ole mukana yllä olevassa taulukossa sarakeessa luontodirektiivin II muut selkärangaiset. Lohi on direktiivilaji (Lu II), mutta Suomi on saanut sitä koskevan poikkeaman eli Suomen ei tarvitse perustaa lajin suojelemiseksi Natura 2000 -alueita. Voimassa on luontodirektiivin liite V, eli hyödyntäminen ei saa vaarantaa lajin suojelutason.

Lajistotaulukot ovat liitteessä 2.

6 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	Kuva 5. Kulttuuriperintökohteet
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.			
Alueen kuvaus, maisema				
<p>Kevon luonnonpuisto sijaitsee Peräpohjan–Lapin maisemamaakunnassa ja siellä Pohjois-Lapin tunturiseudulla. Alueella ei ole UNESCO:n maailmanperintökohteita. Luonnonpuiston pohjoisosasta pieni osa kuuluu Utsjoen laakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Alueella ei ole kansallismaisemiin, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin luokiteltuja kohteita eikä luonnonsuojelulain mukaisia maisema-alueita. Todennäköisesti syrjäisen sijainnin takia Kevon luonnonpuiston maisemat eivät ole nousseet virallisiin luokituksiin. Todellisuudessa erityisesti Kevojen rotkolaakson maisema on henkeäsalpaavan upea.</p>				
Alueen kuvaus, rakennusperintö ja arkeologia				
<p>Metsähallituksen Lapin luontopalvelut on tehnyt Kevon luonnonpuiston reittien lähiympäristössä kulttuuriperintökohteiden inventoinnin. Sen lisäksi etenkin Helsingin yliopiston tutkijat ovat tehneet puistossa arkeologisia inventointeja ja tarkastuksia. Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa on myös tarkastettu joitain alueen kulttuuriperintökohteita. Varsinaista rakennusperintökohteiden inventointia ei ole tehty. Kevon luonnonpuistosta on vielä laajat alueet kokonaan inventoimatta, ja alueelta löytyy varmasti tulevaisuudessa vielä runsaasti erilaisia kulttuuriperintökohteita.</p> <p>Kevon luonnonpuistossa on vain vähän rakennuksia. Autiotupia on kaksi, joista Kuivin (Guivi) autiotupa on rakennettu 1972 ja Madjoen (Madjohka) tupa 1964. Niiden lisäksi Kevojen (Geavvu) lähellä on kolme Metsähallituksen huoltotupaa (rakennettu 1967–1991). Luonnonpuiston sisällä olevilla yksityismailla on muutamia rakennuksia, Vuokojärvellä (Vuogojávri) on luontaiselinkeinolain mukainen tukikohta ja Fállát-tunturilla paimentopaikalle rakennettu paimentokämppä. Näiden lisäksi alueella on siellä täällä turvekammeja sekä niiden raunioita. Kevon luonnonpuistossa ei ole asetuksella tai rakennusperinnön suojelulla suojeltuja eikä Metsähallituksen ja Museoviraston välisellä sopimuksella varjeltuja rakennuksia. Siellä ei ole myöskään valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Myöskään maakuntakaavassa ei ole osoitettu alueella olevan valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seutukunnallisesti arvokkaita kulttuuriperintökohteita (muinaisjäännöksiä tai rakennusperintökohteita).</p> <p>Luonnonpuistosta tunnetaan 82 Museoviraston ylläpitämässä muinaisjäänösrekisterissä olevaa kiinteää muinaisjäänöskohdetta ja seitsemän löytöpaikkaa¹¹. Niiden lisäksi Metsähallituksen Lapin luontopalveluiden vuoden 2011 inventoinnissa löydetyistä kohteista rekisteriin on merkitsemättä vielä 18 kiinteää muinaisjäänöstä. Myös Luontopalveluiden inventoinnissa löydetyt kohteet on laskettu jäljempänä olevassa taulukossa muinaisjäänösrekisterin kohteisiin. Kesällä 2013 alueelta on ilmoitettu löytyneen 11 purnua lisää. Löydöt tarkistetaan tulevina kesinä, joten niitä ei ole vielä lisätty taulukkoon.</p> <p>Alueen muinaisjäänökset voidaan jakaa eri-ikäisiin asuinpaikkoihin, pyyntikuoppakohteisiin, purnukohteisiin, kiviraaka-aineen työstö- ja hakupaikkoihin, seitoihin ja löytöpaikkoihin. Muinaisjäänösten lisäksi alueelta löytyy myös muita kulttuuriperintökohteita, muun muassa kammien jäännöksiä, rajamerkkejä, kenttä ja venevetoreitti.¹²</p>				

Suurimman muinaisjäännösryhmän alueella muodostavat erilaiset asuinpaikat. Niitä ei ole ajoitettu, mutta vanhimmat ovat todennäköisesti peräisin jo kivikaudelta. Esihistoriallisena aikana elinkeinot säilyivät pohjoisessa tuhansia vuosia samankaltaisina ja siten myös asuinpaikat säilyivät pitkään toistensa kaltaisina. Kivikautiset ja varhaismetallikautiset (noin 9000 eaa.–250/300 jaa.) asuinpaikat tunnistaa maastossa tavallisesti vain maaperässä havaittavista kiviesineistä tai niiden työstössä syntyneestä kivisilpusta. Joskus maassa saattaa näkyä merkkejä myös tulisijoista tai asumistoiminnan tuloksena värjäytyneestä maasta. Kevolla on myös myöhemmin, rautakaudella ja historiallisella ajalla käytössä olleita asuinpaikkoja, jotka ovat löytyneet useimmiten maassa vielä erottuvien tulisijojen perusteella. Tulisijoja on erilaisia – rautakauden asuinpaikoilta on löytynyt suorakaiteen muotoisia liesilatomoja, jotka on tulkittu kotien keskusliesiksi. Niitä nuorempia ovat permukkaliedet, joissa suorakaiteen muotoisen kivilatomuksen toisen tai molempien päätyjen kulmista lähtee kivijonot eli permukat, joilla on jaettu kota erilaisiin toiminnallisiin alueisiin.

Yleinen muinaisjäännösryhmä Kevolla ovat myös purnut eli kivikoihin tehdyt säilytyskuopat. Niissä on arveltu säilötyn muun muassa pyynnissä saatua riistaa ja kalaa. Alueelta tunnetaan lisäksi joitain pyyntikuoppakohteita etenkin vesistöjen läheisiltä alueilta. Esimerkiksi Storra Bálldotjärvin ympäristössä on useita pyyntikuoppajärjestelmiä.

Kevolta on tiedossa kaksi seitakohdetta. Perimätieto tuntee esimerkiksi Kuivin (Guivi) pyhänä paikkana ja inventoinnissa tunturin rinteiltä onkin löytynyt useita uhrionkaloiksi tulkittuja rakenteita. Madjoen (Mádjohka) rannan Vulležiidgirkku on Samuli Paulaharjun mainitsema palvospaikka ¹⁰. Paulaharju kertoo myös muista alueella olevista palvospaikoista, mutta niiden tarkempaa sijaintia ei tiedetä. Vulležiidgirkun lähellä Čohkunája (ent. Čuorguanoja) olisi hänen mukaansa palvospaikka, samoin kuin Kevonjoen (Geavvu) varrella Pietsän-kirhku ⁹.

Kevon reitin varrella on muinaisjäännöksiä, jotka ovat kulumisvaarassa retkeilyn takia. Maanpinnan kulumisen ja kulumisalueen laajeneminen on joillakin kohteilla niin voimakasta, että se voi uhata muinaisjäännöksen säilymistä. Näitä ovat asuinpaikat Njaggaljävrien rannalla (Njaggalajávrit 1 ja 2), Ristenašjävrien asuinpaikka ja pyyntikuopat (Ristenašjávri 1 ja 2) ja asuinpaikka Roajašjávrin tulipaikalla (Roajašjávri 1). ¹⁷ (kohteiden nimet ja tiedot: Metsähallituksen REISKA-tietokanta)

Kohteet

Maisema

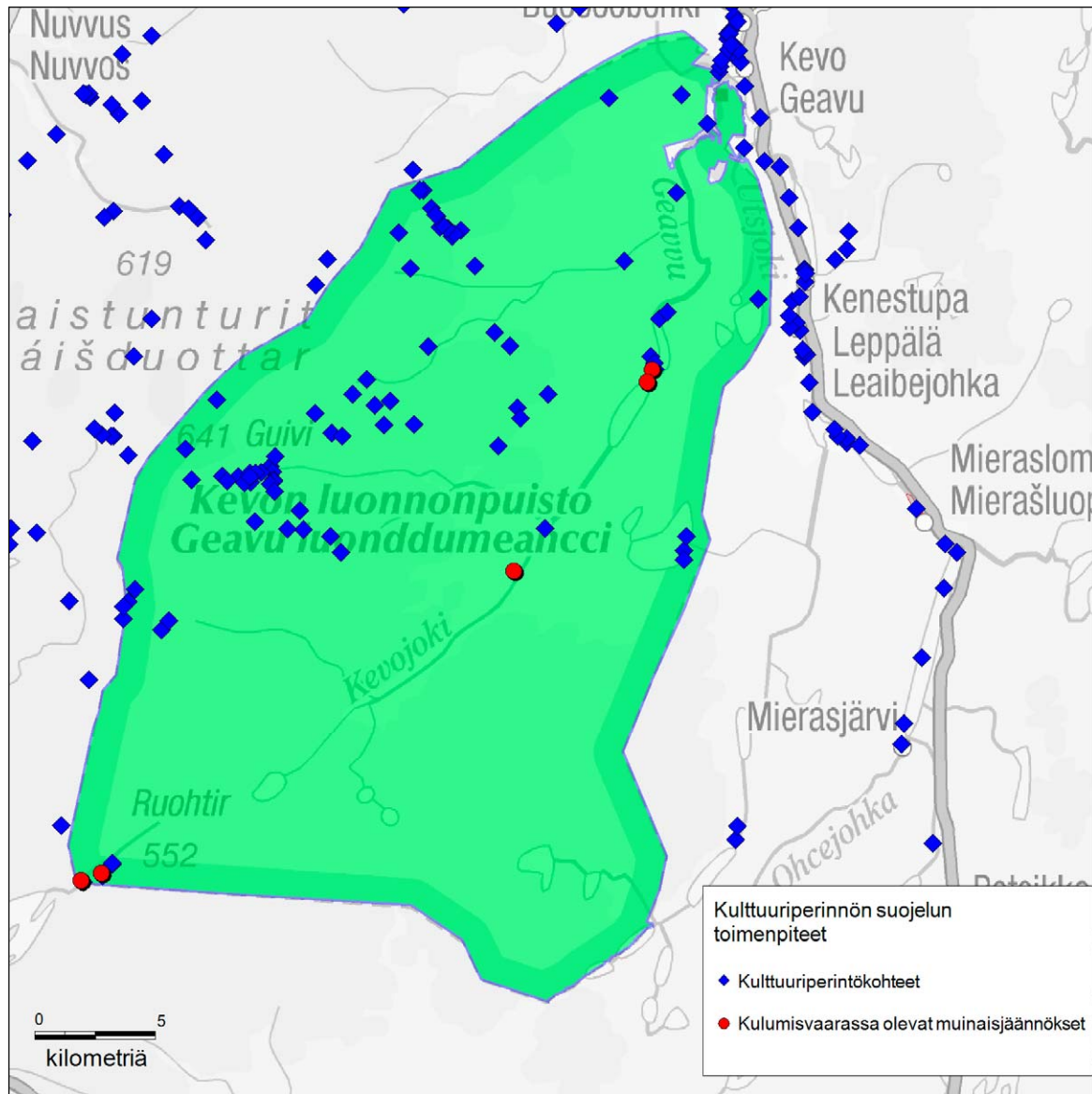
Luokka	Kpl	Nimi
1	1	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Utsjokilaakso
Lisätietoja		-

Rakennusperintö

Luokka	kpl	Nimi
-	-	-
Lisätietoja		-

Arkeologiset kohteet		Muut arkeologiset kohteet		Muu kulttuuriperintö	
Tyyppi (muinaismuistorekisterikohteet)	Kpl	Tyyppi (muut kohteet)	Kpl	Luokka	Kpl
Asuinpaikat	50	Asuinpaikat	11	-	-
Työ- ja valmistuspaikat (pyyntikuoppakohteet, poroaidat ja louhokset)	15	Työ- ja valmistuspaikat (ve-neenvetoreitti)	1	-	-
Kivi- ja maarakenteet (purnut, kuopat ja rajamerkit)	28	Kivi- ja maarakenteet (rajamerkit ja kuopat)	4	-	-

Palvonta- ja kulttikohteet	2	-	-	-	-
Muinaisjäännösryhmät	4	-	-	-	-
Löytöpaikat	7	-	-	-	-
Paikalliskulttuuri					
<p>Muinaisjäännöksistä ja muista arkeologisista kohteista on usein vaikeaa tai mahdotonta sanoa, minkä ihmisryhmän jäljiltä ne ovat, mutta joitain muinaisjäännöstyyppisiä pidetään saamelaista alkuperää olevina. Tällaisia ovat esimerkiksi myös Kevon luonnonpuistosta löytyneet suorakaiteen muotoiset liesilatamukset ja permukkaliedet.</p> <p>Saamelainen kulttuuriympäristö muodostuu sekä näkyvästä että näkymättömästä kulttuuriperinnöstä¹³. Näkyvään osaan kuuluvat muinaisjäännökset, rakennusperintö ja elinkeinojen synnyttämät perinnemaisemat ja näkymättömään osaan maisemaan liittyvä henkinen perinne tai vaikkapa paikannimet. Saamelaiset ovat siirtyneet pysyvään asumistapaan verraten myöhään, ja sitä ennen elintapa on ollut liikkuvaa, eikä siihen ole aina kuulunut pysyvien rakenteiden tekeminen. Käytetyt rakennusmateriaalit ovat olleet luonnosta saatuja, ja merkit asumisesta ovat usein maatuneet kokonaan lyhyessä ajassa¹³. Kevon luonnonpuistossakaan ei näin ole säilynyt merkkejä saamelaisten vanhemmasta asuintavasta kotien kivisiä keskusliesiä ja vanhimpien turvekammien pitkälle maatuneita jäännöksiä lukuun ottamatta. Alueen paikannimet kertovat meille kuitenkin sukupolvien takaisesta menneisyydestä. Nimistö ilmentää monella tavalla alueen luonnon ja käytön erityispiirteitä. Ilmari Mattus on selvittänyt Kevon saamelaista paikannimistöä¹⁴.</p> <p>Luonnonpuiston vanhoista elinkeinoista kertovat monilta paikoilta löytyneet tunturipeurojen pyyntikuopat ja nykyisistä alueella olevat poroaidat. Buortnajeaggin 1900-luvun alussa käytössä olleen poroaidan jäänteet on arvotettu muinaisjäännöskohteeksi. Tunturipeurojen metsästys hiipui, kun siirryttiin pikkuhiljaa poronhoitoon. Poronhoito alkoi eri aikoina eri puolilla saamelaisaluetta. Vielä 1960-luvulla porot olivat ihmisen paimenuksessa lähes läpi vuoden, mutta moottorikelkkojen yleistyessä poronhoitotavat muuttuivat. Peuranpyynnin ja poronhoidon lisäksi luonnonpuiston alue on yhä tärkeää riekonmetsästys- ja kalastusaluetta.</p>					
Lisätietoja					
Kevon luonnonpuistossa ei ole kävijätutkimuksin tutkittu alueen kulttuuriperinnön merkitystä matkailijoille ja retkeilijöille.					

Kuva 5. Kulttuuriperintökohteet

Kevon luonnonpuiston alueella olevat kulttuuriperinnön kohteet (Museoviraston rekisteristä) ja viisi kohdetta, joilla maan kuluminen reitin varrella voi vaarantaa kohteen säilymisen. (Metsähallituksen REISKA-tietokanta).

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Kuva 6. Palveluvarustus
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelun alueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.			
Toimintaympäristön kuvaus				
Kevon luonnonpuisto on Suomen luonnon kirkkaimpia helmiä. Puiston perustamisen tarkoituksena on ollut Kevon kanjonin ja sitä ympäröivän herkän tunturiluonnon suojelu. 70 miljoonaa vuotta sitten syntyneen kanjonin eläin- ja kasvilajisto erottuu ympäristöstään runsaudellaan ja monipuolisuudellaan. Se on seurausta kanjonin vaihtelevasta maaperästä, riittävästä kosteudesta ja edullisista ilmaston pienolosuhteista. Jyrkkä kanjonin reuna tarjoaa myös linnuille hyviä pesimäpaikkoja.				
Retkeilijä pääsee tutustumaan Kevoon kahdella merkityllä ja melko vaativalla retkeilyreitillä. Luonnonpuiston ydinalueen muodostaa yli 40 km pitkä ja paikoin lähes 100 metriä syvä kanjonin rotkolaakso, jonka pohjalla virtaa Kevojoki. Muu osa puistoa on huomattavasti loivempaa, kurujen halkomaa tunturiylänköä. Paikoitellen on laajoja tundramaisia paljakkasoita.				
Vetovoima ja merkitys				
Luonnonpuiston ja erityisesti Kevon kanjonin vetovoima on ollut jo vuosikymmenet vahva. Vetovoima on säilynyt. Ks. myös kuva liite 5.				

Kävijälaskentakohteet		Kävijätutkimus			Viipymä		
Tunnus	Nimi	Kävijätutkimuksen nimi	Kevon luonnonpuiston kävijätutkimus ¹⁸	Vuosi	2013	Viipymä yöpyjät vrk	3,9
-	Kenesjärvi Sulaoja Sulaojan luontopolku Ruktajärvi / tunturireitti	Kävijätyytyväisyys indeksi			4,27	Kävijä vrk	18 000
Kävijälaskennan kattavuus suun.alueesta %	40 % kaikista 90 % retkeilykäytöstä	Tyytyväisyys palveluihin			4,12	Polttopuun käyttö ja jäte	
		Tyytyväisyys ympäristöön			4,39		
Kävijälaskentatiedot		Odotusten täyttyminen			4,52	Vuosi	2012
Vuosi	Käyntimäärä	Häiriötekijöiden kokeminen			4,40	Sekajäte	25
2002	6 985	Paikalliset kävijät %			3	Vuosi	2012
2013	5 053	Kotimaiset matkailijat (%)			86	Polttopuu	75
		Ulkomaalaiset matkailijat (%)			11		

Paikallistaloudelliset vaikutukset		Päiväkävijät (%)	9
Vuosi (uusin)	2013	Yöpyjät alueella (%)	91
Työllisyysvaikutus	6	Viipymä päiväkävijät h	6,4
Tulovaikutus milj. e	0,452	Viipymä päiväkävijät h	6,4
Lisätietoja	524 vastausta		
Lisätietoja			

Retkeilypalvelujen tarjonta									
Rakennukset	Lkm	Kapasi- teetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Autiotuvat:	2					x			
Kuivi		8		x		x			Rakennuksen yhteydessä liiteri ja talvikäytössä huussi.
Madjoki		6			x	x			Peruskunnostuksen tarpeessa oleva rakennus.
Huolto- ja valvontatu- vat:	3					x			
Fiellun kämppä		4	x			x			Kämpän yhteydessä sauna ja liiteri.
Roajojärven kämppä		2			x	x			Peruskorjauksen tarpeessa oleva rakennus (kämpän yhtey- dessä liiteri ja sauna), vanha tulisi purkaa ja tilalle rakentaa uusi toimiva pieni saunallinen tupa.
Alakämppä (Puiston- vartijan kämppä)		4		x		x			Kämpän yhteydessä sauna ja Utsjoen kirkonkylän Kaavan (Gáva) talolle kuuluva aitta.
Rakennelmat	Lkm	Kapasi- teetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Opastustaulu, opastus- katos	-								Ei ole puistossa.
Pitkokset	500 m		x			x			Uusittu 2012.
Pitkokset	1 630 m				x	x			2014 uusitaan 200 m.
Ekopiste	2		x			x			Roajojärvi ja Suohpasaja. Tarvitsevat uudet liiterit.
Kuivakäymälä	21			x		x			-
Varasto	1			x		x			-

Polttopuusuoja-jäte-piste	16				x	x			Ehdottomasti uusittava pian.
Polttopuusuoja-kuiva-käymälä-jätepiste	1		x			x			Roajjärvi uusittu 2010.
Polttopuusuoja-kuiva-käymälä-varasto	3		x		x	x			-
Tulipaikat	17				x	x			-
Maastoportaat	1 000 m			x		x			-
Poroaitaa	9 300 m						x		Paliskunnilla vuokrasopimukset.
Sillat	1		x			x			Uusittu 2012.
Kota	2		x			x			Suohpasaja ja Puhelinlampi.
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja		
				Mh	Muu				
Kanjonin reitti	63	-	-		63	-	Osittain myös luonnonpuiston ulkopuolella.		
Kuivi	86,5	-	-		86,5	-	Osittain myös luonnonpuiston ulkopuolella.		
Sulaojan luontopolku	2	-	-		2	-	Luonnonpuiston ulkopuolella.		

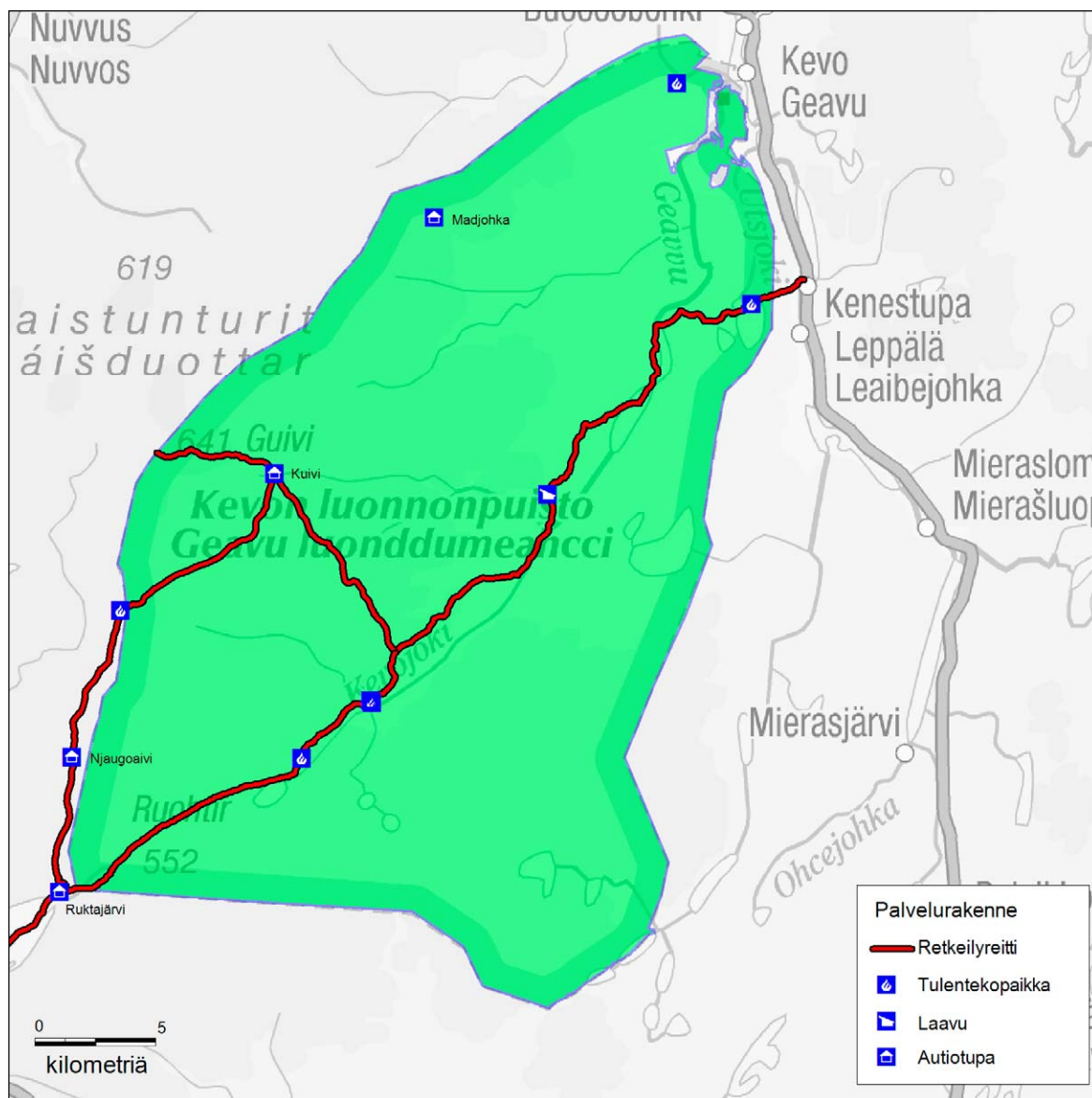
Matkailun yhteistyön kuvaus

Ei yhteistyösopimuksia Kevon luonnonpuistoa koskien.

Vuosi	-	Yhteistyöyritysten lukumäärä	-	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä	-	Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	-
-------	---	------------------------------	---	--	---	---	---

Lisätietoja

-

Kuva 6. Palveluvarustus

Kesäaikainen retkeilyreitti ja taukopaikat.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

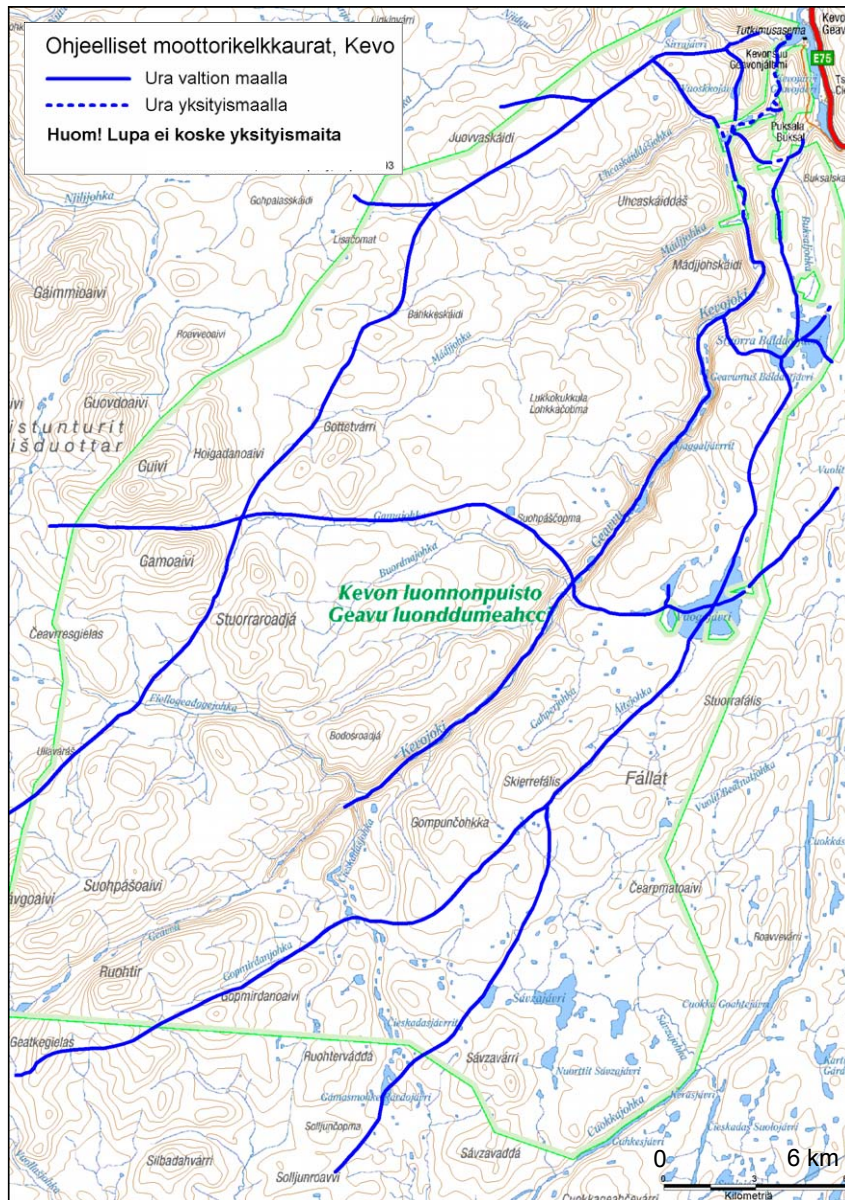
Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö			Kartta	☐	Ei karttaa			
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.								
Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella									
Käynnit		Asiakastytyväisyys asiakaspalvelupisteissä							
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä	Asiakaspalvelupisteet			Vuosi	Asiakastytyväisyys (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ja 5 = erittäin tyytyväinen)			
2012	Utsjoen luontotupa 3 100 Siida 112 000	Utsjoen luontotupa, Inarin Siida			-	-			
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä			Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa				
2012	56 129 katselua	Vuosi	-	Henkilöä	-	Vuosi	-	Henkilöä	-
Lisätietoja									
-									
Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen lkm	Uusittava 5 vuotta lkm	Uusittava heti	Yhteensä	Lisätietoja				
Asiakaspalvelupisteet	1		1	2	Luontotuvan näyttely uusitaan vuoden 2014 aikana.				
Opastuspisteet									
Luontoon.fi-sivut	22			22					
Maasto-opasteet									
Luontopolut									
Esitteet ja muu painomateriaali									
Sähköiset opastustuotteet	0		1	1	Tarvitaan kunnollinen kartta, jossa näkyy rajoitusvyöhyke. (Kartta tehdään osana hoito- ja käyttösuunnitelmaa.)				
Luontomatkailusuunnitelma	☐ ajantasainen	☐ uusittava 5 v.	☐ uusittava heti	Ei tarvetta.					
Opastusviestintäsuunnitelma	☐ ajantasainen	☐ uusittava 5 v.	☐ uusittava heti	Ei tarvetta.					
Lisätietoja	-								

8 Erätalous: nykytila

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☒	Kuva 1. Suunnittelualue (yksityismaat ja YSA-alueet). Kuva 7. Talviaikaiset ajourat				
Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.							
Metsästys								
Kuvaus alueen metsästyskäytöstä	Alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuunotto on sallittua Metsähallituksen luvalla. Kevon luonnonpuistossa on lisäksi sallittu paikallisille asukkaille riekon ansapyynti (932/1981), muu metsästyslain mukainen metsästys ei ole luonnonsuojelulain perusteella sallittua (LsL 71/1923). Liiallisen lisääntymisen vuoksi taikka muutoin vahingollisen eläinlajin yksilöiden vähentäminen on mahdollista ympäristöministeriön luvalla (932/1981).							
Arvio alueen riistakannasta	Alueella on vakaa riistakanta luontaisiin kannanvaihteluihin. Alue on osa laajempaa riistatalousaluetta.							
Arvio metsästyspaineesta alueella	☐	Suuri	☐	Keskinkertainen	☒	Pieni	Tarkennus	Alueella harjoitetaan erityisesti hyvinä riekko- vuosina ansapyyntiä.
ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästykseseen valtion mailla)	☒	Kuvaus	Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981), 6 § (muutos 5.1.1995/12) Koivusuon, Olvassuon, Pelson, Runkauksen, Sukerijärven, Maltion, Värriön, Sompion ja Kevon luonnonpuistoissa on marjojen ja sienien poimiminen sallittu paikallisille asukkaille. Mainituissa luonnonpuistoissa on Metsähallituksen luvalla sallittu myös avuttomassa tilassa olevan eläimen auttaminen ja lopettaminen sekä alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuunotto. Kevon luonnonpuistossa on lisäksi sallittu paikallisille asukkaille riekon ansapyynti, kalastus sekä Metsähallituksen luvalla luontaiselinkeinojen harjoittamista varten tarpeellisten turvekammien rakentaminen. Metsähallituksella on myös oikeus luovuttaa paikallisille asukkaille puuta kotitarvekäyttöön Kevon luonnonpuistosta.					
Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)	☐	Kuvaus	-					
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)		Lisätietoja						
MH:n pienriistan lupametsästysaluetta	☐	-						
MH:n hirvieläinten lupametsästysaluetta	☐	-						
MH:n pienriistan sopimusmetsästysaluetta	☐	-						
Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä		Lisätietoja						
MH:n hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolella oleva alue	☐	-						

MH:n hallinnoiman alueen paikalliset / ajalliset rajoitukset	☐	-			
YSA-alueiden metsästyskieltoalueet	☐	-			
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla		YSA-alueilla maanomistajalla on oikeus käyttää aluetta saamelaiskulttuurin, mukaan lukien perinteiset saamelaiselinkeinot (esim. metsästys, kalastus ja keräily) harjoittamiseen. Yksityismailla metsästys on sallittu metsästyslain mukaisesti. (Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto).			
Kalastus					
Vesistön tila kalaston kannalta	Kalasto on vakaa, mutta lohikanta vaihtelee vuosittain luontaisesti. Kalaistutukset (siika) muuttaneet kalastoa. Kivisimppu esiintyy Kevojoen alaosassa.				
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet	Alueella ei tehdä aktiivista kalavesien hoitoa. Kalaston hoito perustuu kalastuksen säätelyyn (Kalastuslaki, Tenon sivuvesisääntö, Utsjoen kalastusalueen päätökset).				
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä	<p>Kevon luonnonpuistossa on sallittu paikallisille asukkaille kalastus (KL 12 § ja asetus 932/1981 6§ muutos (5.1.1995/12)). Alueelle kohdistuu ammatti-, kotitarve-, luontaiselinkeino- ja virkistyskalastusta. Lohen kalastuksella on erittäin suuri merkitys. Muun kalan kalastus vähentynyt. Kalakantojen säätelemiseksi on kalastukseen liittyvä maastoliikenne ja moottoriveneen käyttöoikeus rajoitettu vain luontaiselinkeinoharjoittajille sekä tiloille, joilla on tilaan kuuluvaa vesialuetta puiston sisällä.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kevon luonnonpuistossa voivat kalastaa henkilöt (sekä paikkakuntalaiset että ulkopaikkakuntalaiset), joiden omistamat tilat kuuluvat kirkonkylän osakuntaan. Kalavedelle kulku tulee tapahtua osoitettua kulkua käyttäen (ns. rasite). (ks. maastoliikenne lomake 17) 2. Utsjoen kuntalaisilla on kalastusoikeus puiston alueella, mutta kalastusta rajoittavat puiston muut säännöt esim. liikkuminen. (KL 12 §:n maksuton lupa, asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981) 6 § (5.1.1995/12). Kalastustarkoituksessa jalkaisin liikkuminen on sallittu. (ks. maastoliikenne lomake 17) 3. Tilan omistajat, joiden tiloille on vahvistettu erityisperusteisen kalastusoikeus (merkitty kiinteistörekisteriotteeseen), voivat kalastaa oikeuden puitteissa. Kalavedelle kulkuun ei myönnetä moottoriajoneuvolupia. (ks. maastoliikenne lomake 17) 4. Ulkopaikkakuntalaisille ei myydä kalastuslupia puistoon. 				
Arvio kalastuspaineesta alueella	☒ Suuri	☐ Keskinkertainen	☐ Pieni	Tarkennus	Lohen kalastuspaine kasvamassa.
Alueella on ammattikalastusta	☒	Kalastusopastustoimintaa		☒	
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)	-	Kuvaus			
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus	Yleiskalastus kielletty	☒	Sallittu osittain	☐	Lisätieto
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)		Lisätietoja			
MH:n lupakalastusaluetta	☒	Utsjoen kuntalaisilla KL 12 §:n mukainen oikeus saada maksuton kalastuslupa.			
MH:n vuokra-aluetta	☐	-			
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä		Lisätietoja			
MH:n hallinnoima kalastuskäytön ulkopuolella oleva alue	☐	-			

YSA-alueiden kalastuskieltoalueet	☐	-	
Kalastusrajoitukset	☒	Tenojoen sivuvesien kalastussääntö (asetus 405/1990), voimassa toistaiseksi. Utsjoen kalastusalueen päätös 31.3.2013, voimassa v. 2016 loppuun.	
Paikalliset erityisoikeudet	☒	Erityisperusteinen kalastusoikeus yli 200 tilalla (v. 2010). Tilojen määrä voi lisääntyä.	
Kalasto	Lohi, taimen, rautu, siika, harjus, hauki, made, mutu, piikkikalat	Istutukset	Alueen järviin on istutettu siikaa.

Kuva 7. Talviaikaiset ajourat

Talviaikaiset urat ovat ohjeellisia eikä lupa koske yksityismaita (katkoviiva).

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

9 Tutkimus

Vastuuprosessi

Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta

Kartta

Kuva 8. Pitkäaikaisseurannat

Selite

Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.

Alueella tehty tutkimus

Lapin tutkimuksella on Suomessa pitkät perinteet. Geologit ja linnustosta kiinnostuneet olivat käyneet Kevolla jo paljon aiemmin kuin kasvitieteilijät. Heidän mielenkiintonsa herätti Reino Kalliolan kuvaus vuodelta 1935 Linkkapahdasta ja Euroopan lajistolle uudesta kasvista, tuoksualuejuuresta. Kevon tutkimusasemalta käsin on tehty koko Inarin Lapin floristista kartoitusta 1950-luvulta lähtien. Luonnonpuiston kasvillisuuskarttoitusten tuloksena on syntynyt vuonna 1989 kasvillisuuskartta (1:50 000) ⁴.

Lapin tutkimuslaitos Kevolla on pitkä perustutkimusperinne ekologiasta ja geotieteistä sekä näillä aloilla harjoitettavasta kansainvälisesti korkeatasoisesta kokeellisesta tutkimuksesta. Tutkimusasema on kansainvälisesti tunnettu muun muassa Utsjoen 1960-luvun puolivälin laajan tunturimittarituhoon seurannasta alkunsa saaneesta kasvi-kasvinsyöjä-vuorovaikutuksen tutkimuksesta (herbivoriatutkimus). Tuo tutkimus jatkuu nykyään mm. 2000-luvun hallamittarituhojen tutkimuksena. Kevo toimi 1964–1974 yhtenä kansainvälisen IBP-ohjelman (International Biological Program) tundra-biomin tutkimuspaikkana. Tuolloin nykyisen puiston alueelta kerättiin laajasti monipuolista aineistoa ekosysteemin rakenteesta ja tuottavuudesta. Luonnonpuiston alueella sijaitsee erilaisia koe- ja seuranta-aloja. Metsänrajan tutkimiseksi perustettiin vuonna 1983 koeala luonnonpuistoon. Seuranta on Metsäntutkimuslaitoksen tekemää.

Kevon seuranta tutkimuksia puiston alueella on tehty seuraavista aiheista: pöntössä pesivien varpuslintujen pesintämenestys (vuodesta 1982 alkaen), siitepölyn laskeuma (1982–), pikkujyrsijäkannat (1981–) ja kasvien fenologia (1977–). Puiston hyönteisseurantaa on tehty vuodesta 1972 valorysillä. Kevon tutkimusasemalta toimiva Portsmouthin yliopiston ryhmä on tehnyt mikroilmastoseurantaa vuodesta 2007 lähtien. Osa seuranta tutkimuksista on päättynyt 2000-luvulla, niitä ovat petolintujen pesintämenestysten seuranta (1982–2005) ja koivua syövien hyönteisten kannanvaihteluiden seuranta (1986–2006).

Yhdennetty seuranta on kansainvälinen (Economic Commission for Europe) ympäristön tilan seurannan ohjelma, jonka tavoitteena on seurata kaukokulkeutuvien ilmansaasteiden määrää ja vaikutuksia luonnontilaisissa ekosysteemeissä. Kevon luonnonpuistossa sijaitsee yksi Suomen neljästä yhdennetyn seurannan (YYS) seuranta-alueesta. Vuoskojärven (Vuoskköjärvi, Skáidejärvi) yhdennetyn seurannan koealue (178 ha) on perustettu vuonna 1988 ja vuodesta 2000 lähtien siellä on toteutettu kevennettyä seurantaa.

Kevon tutkimusaseman käytössä oleva keskeinen tutkimusalue ("tutkimusvyöhyke") käsittää Širrájávrin ja Vuoskojärven (Vuoskköjärvi, Skáidejärvi) sekä Jiesnalvárrin ja Puksalvaaran alueen. Alue on osoitettu runkosuunnitelman vyöhykekartassa. Näillä alueilla on olemassa yllämainittuja pysyviä aitaus- ja tutkimuskoealoja.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) Teno- ja Näätäjärven lohentutkimus vakiintui Utsjoelle vuonna 1979. Tutkimustoiminta tukeutui Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos Kevon tiloihin vuoteen 1991 asti. Kevo- (Geavvu) ja Tsarssejoen (Čársejohka) lohikantoja seurataan vuosittain kalakantanäytteistä ja saalistilastoinnista kerätävien tietojen avulla; kattavia lohenpoikastutkimuksia tehdään harvemmin, muutaman vuoden välein. Alueella on tehty myös monivuotisia vaelluspoikasarviota. Viime vuosina myös Kevo- (Geavvu) ja Tsarssejoen (Čársejohka) lohikantojen geneettisestä rakenteesta on tehty tutkimusta yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Muiden kalalajien osalta on tehty tutkimuksia mm. tunturivesien hoitosuunnitelmaan liittyen. Luonnonvaraisiin lohikantoihin liittyvää biologista perustutkimusta ja lohenkalastukseen liittyvää sosiokulttuurista tietoa on julkaistu useissa julkaisuissa ja raporteissa, lisäksi Kevo- (Geavvu) että Tsarssejoen (Čársejohka) liittyvistä kala-aihepiireistä on tehty useita opinnäytetöitä. RKTL on tehnyt sähkökoekalastuksia Kevo- (Geavvu) ja Tsarssejoella (Čársejohka) seuraten sekä lohenpoikastiheyksiä että mm. kivisimpun leviämistä.

Kevon luonnonpuiston ulkopuolella tutkimusaseman alueella on Ilmatieteenlaitoksen sääasema sekä ilmanlaatumittausten kansallinen tausta-asema, jolla mittauksia on tehty vuodesta 1962 alkaen. Lisäksi tutkimusaseman alueella ja lähistöllä tehdään Suomen ympäristökeskuksen, Seismologian instituutin ja Geodeettisen laitoksen mittauksia ja seurantoja.

Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys

Kevon tutkimusasema on kansainvälisesti tunnettu nimi luonnontieteellisessä tutkimuksessa. Kuuluminen INTERACT-verkoston (International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic) lisää entisestään Kevon tunnettua ja painoarvoa kansainvälisenä (sub)arktisen tutkimuksen toteutuspaikkana. Verkoston kautta Kevolle tulee kansainvälisiä tutkimusryhmiä. Tämä tutkimus tapahtuu huomattavilta osin myös Kevon luonnonpuiston alueella.

Kevon tutkimusasema kuuluu myös Suomen pitkäaikaisen ympäristötutkimuksen verkostoon (Finnish Long-Term Socio-Ecological Research network, FinLTSER) http://www.syke.fi/fi-fi/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Suomen_pitkaaikaisen_ymparistotutkimuksen_verkosto_FinLTSER. Verkosto tarjoaa koordinoitua tutkimus- ja seurantainfrastruktuuria kaikille, jotka tekevät ympäristöön ja luonnonvaroihin kohdistuvaa tutkimusta ja seurantaa.

Edellä mainitut seurannat jatkuvat ja tuottavat arvokasta perustietoa eri eliöryhmistä ja alueen luonnosta.

Tutkimustahot

Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos Kevon kautta aluetta käyttävät tutkimuksessaan vuosittain useat suomalaisten ja ulkomaisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimusryhmät. Esim. Oulun, Helsingin ja Portsmouthin yliopistojen tutkijat työskentelevät asemalla vuosittain. Tutkimuslaitoksen kuuluminen INTERACT-verkoston tuo Kevon asemalle ja alueelle erityisesti kansainvälisiä ryhmiä. Myös Metla, RKTL, Syke ja Ilmatieteen laitos toimivat Kevon alueella.

Sirrajärvi ja Vuoskojärvi ovat olleet useina vuosina geologiryhmien tutkimus- ja opetuskohteina.

☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seuranta-verkostoon	☒	Alueella on koealoja
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seuranta-verkostoon	Lisätietoja	<p>Erityisesti Puksalskaidin ja Jiesnnalvaaran alueilla on paljon erilaisia kokeellisia tutkimuksia.</p> <p>Poron laidunnuksen kasvillisuus- ym. ekosysteemivaikutuksia seurataan mm. vuonna 1970 perustettujen koeaitausten (3 kpl Jiesnnalvaaralla, Sirrajärvellä ja Njaggajängällä) avulla.</p> <p>Vuonna 1968 perustettuja IBP-koeaitauksia (International Biological Program) on 3 kpl Káspernjürgalla, Puksalskaidissa ja Jiesnnalvaaralla.</p> <p>Happamien raskasmetallisateiden vaikutusta maaperään ja kasvillisuuteen on tutkittu vuodesta 1991 (13 koealaa).</p> <p>Siitepölykeräimiä on puiston alueella yksi kappale Puksalskaidissa vuodesta 1976. Puiston ulkopuolella aseman alueella on ollut toinen siitepölykeräin vuodesta 1982.</p> <p>Valorysiä, joilla on kerätty tietoa vuodesta 1972 alkaen perhosten kannanvaihteluista, on 4 kpl aseman alueella. Pyydykset sijaitsevat puiston ulkopuolella aseman alueella, mutta ne keräävät aineistoa myös luonnonpuistosta.</p> <p>Myyrien kannanvaihteluita seurataan vuonna 1981 perustetuilla pysyvillä linjoilla (6 kpl).</p> <p>Sienien esiintymistä seurataan vuonna 1976 perustetuilla pysyvillä linjoilla (12 kpl).</p> <p>Pöntössä pesivien varpuslintujen pesintäseuranta (1982-) ja kasvien fenologiaseuranta (1977-).</p>

Kuva 8. Pitkäaikaisseurannat

Lapin tutkimuslaitos Kevon vakiintuneet pitkäaikaisseurannat suunnittelualueella keskittyvät alueen pohjoisosiin.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Ei karttaa
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.			
Marjastus ja sienestys				
☐	Sallittu koko alueella	☐	Kielletty koko alueella	
☒	Sallittu osittain	Lisätieto	Asetuksen (932/1981) 6 §:n mukaan luonnonpuistossa on marjojen ja sienten poimiminen sallittu paikallisille asukkaille.	
Luontaiselinkeinot (muut, sis. metsästys / kalastus / marjastus elinkeinona)				
Kuvaus				
<p>Asetuksen (932/1981) 6 §:n mukaan luonnonpuistossa on sallittu paikallisille asukkaille riekon ansapyynti ja kalastus. Asetus on mahdollistanut luontaiselinkeinojen harjoittamista varten tarpeellisten turvekammien rakentamisen Metsähallituksen luvalla. Metsähallitus on myöntänyt vain yhden tällaisen käyttöoikeussopimuksen. Näihin liittyen Metsähallitus on myöntänyt talvi- ja kesäaikaisia maastoliikennelupia sekä lupia moottoriveneen käyttöön. Lupien myöntäminen on määritelty säädöksissä ja niitä tarkentaa Metsähallituksen Kevon luonnonpuiston maastoliikenneohje (Aluejohtaja Jyrki Tolonen 10.3.2008).</p> <p>Poronhoito ja sen edellyttämien kämppien, poroaitojen ja muiden rakenteiden tekeminen sekä poronhoitoon tarvittavan puun ottaminen sekä poronhoitoon liittyvä leiriytyminen, tulenteko ja moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkuminen on sallittua (932/1981, 2 § kohta 10).</p> <p>Marjojen ja sienten poimiminen on sallittu paikallisille asukkaille. He saavat tässä tarkoituksessa liikkua jalan ja leiriytyä koko puiston alueella.</p> <p>Paikallisille luontaiselinkeinon harjoittajille on myönnetty maastoajoneuvo- ja moottoriveneilupia marjastusta ja sienestystä varten.</p> <p>Paikallisilla asukkailla on lupa ottaa vähäisiä määriä verkkotelineisiin ja juomuskeppeihin tarvittavaa koivua. Paikallisilla asukkailla on lupa myös kenkäheinän ottoon.</p> <p>Osalla YSA-alueista maanomistajalla on oikeus luontaiselinkeinon harjoittamiseksi sekä saamelaiskulttuurin ja saamelaiselinkeinojen harjoittamisen tarpeisiin rakentaa vaatimaton tukikohta (kammi). Maanomistajalla on oikeus käyttää aluetta saamelaiskulttuurin, mukaan lukien perinteiset saamelaiselinkeinot (esim. metsästys, kalastus ja keräily) harjoittamiseen.</p>				
Kaivostoiminta ja valtaukset kuvaus				
<p>Suunnittelualueella ei ole kaivoslain mukaisia valtaus- tai malminetsintäalueita. Tukes on myöntänyt alueelle yhden varauspäätöksen (VA2014:0031). Metsähallitus on valittanut tästä päätöksestä, eikä se siten ole lainvoimainen ennen kuin hallinto-oikeus on ratkaissut asian. Varauspäätöksellä ei voi Kevon luonnonpuiston alueella tehdä toimenpiteitä, koska luonnonpuistossa on rajoitettu jokamiesoikeuksia (luonnonsuojelulaki 1923/71 ja asetus 1981/932). Kaivoslain 7 §:n mukaista etsintätöitä tehdään tavallisesti jokamiesoikeudella, mutta Kevon luonnonpuistossa tämä vaatii Tukesin malminetsintäluvan. Geologinen tutkimus ja malminetsintä edellyttävät lupaa myös ympäristöministeriöstä (asetus 1981/932). YSA-alueilla on kielletty maa- ja kallioperän vahingoittaminen.</p>				

Kaivosvaltauksset	Lkm	-	Kaivoskivennäiset		Osuus alueesta %		
Malminetsintäluvut	Lkm	-	Kaivoskivennäiset		Osuus alueesta %		
Kaivospiirit	Lkm	-	Kaivoskivennäiset		Osuus alueesta %		
Maa-ainesten otto	Kielletty		Luontaiselinkeinonharjoittajien kammien tarpeisiin voidaan luovuttaa turvetta ja maata.				
Polttopuun otto			Asetuksen (932/1981) 6 §:n mukaan Metsähallituksella on oikeus luovuttaa paikallisille asukkaille puuta kotitarvekäyttöön luonnonpuistosta. Nykyisen järjestyssäännön mukaan puiston naapurina vakituisesti asuvalle voidaan luovuttaa luonnonpuistosta asuinpaikkansa läheisyydestä koivua polttopuuksi. Luontaiselinkeinonharjoittajien kammien tarpeisiin voidaan luovuttaa koivua ja riekon ansapyytäjille voidaan myöntää lupa ansarisujen ottoon. YSA-alueilla polttopuiden ottaminen leiriäydyttäessä sallittu.				
Pohjaveden otto	Ei oteta		-				
Metsätalous							
MH:n alueet	-		Mt-käytössä (ha)	-	Raj. käytössä ha	-	Kuvaus Metsänhakkuu kielletty
Yksityiset maat	-		Mt-käytössä (ha)	-	Raj. käytössä ha	-	Kuvaus Metsänhakkuu kielletty
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset							
Vuokra- ja käyttöoikeus-sopimukset	Kpl	6	Kuvaus	Sopimus	Käyttötarkoitus	Sijainti	Osapuoli
				Porotalous	Paliskuntien välinen poro-esteita	Välillä Kalgujoki–Siikajärvi	Kaldoavin paliskunta
				Luontaiselinkeinot	Kalastustukikohta (polura)	Vuogojävi	Yksityinen
				Muu	Tutkimuskoeala	Jiesnalvárri	Turun yliopisto, Lapin tutkimuslaitos Kevo
				Muu	Tutkimuskoeala	Njaggaljänkä	Turun yliopisto, Lapin tutkimuslaitos Kevo
				Muu	Tutkimus-, liikkumis- ja leirytyislupa voimassa 31.12.2016 saakka (MH 5303/2013)	Tutkimukseen Kevon alueella tutkimussuunnitelman mukaisesti	Turun yliopisto, Lapin tutkimuslaitos Kevo
Muu	Huoltotuvan käyttöoikeus	Kevojoki, Alakämpä	Yksityinen				
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet	Suunnittelualueella on yksityiskiinteistöjä Kevojokisuussa, Stuurra Bálddotjávrin pohjoispuolella sekä Vuokojärvellä (Vuogojävi). Näille kiinteistöille on annettu toimituksissa 5 metrin levyinen kulkuoikeus. Rasitteen tarkkaa sijaintia ei kuitenkaan ole määritetty. Kulkuoikeuksien tarkan sijainnin määrittäminen vaatisi yksityistietoimituksen. Porotilain perusteella Paistunturin paliskunnalle luovutettu hallintaoikeus Fállán paimentopaikkaan.						

10b Poronhoito

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 9. Poronhoidon rakenteet		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen poronhoidon tilanne					
Poronhoidon nykytilan kuvaus						
<p>Kevon luonnonpuisto on Paistunturi paliskunnan laidunalueita. Paliskunnan kokonaispinta-ala on 280 900 hehtaaria ja sen pinta-alasta noin 25 % (70 000 ha) sijaitsee Kevon luonnonpuistossa. Kevon alue on paliskunnalle erittäin tärkeä vasoma-alue. Suunnittelualueen eri osien merkitys Paistunturin paliskunnan poronhoidolle on esitetty kartalla Metsähallituksen julkaisussa Paistunturin erämaa-alueen ja Kevon luonnonpuiston luonto, käyttö ja paikannimistö³.</p> <p>Seuraavat lainaukset ovat A.P. Vallen kuvauksia alueen poronhoidosta. ”Paistunturin paliskunnan alueella toimii noin 10–14 tokkakuntaa. Paliskunnan eri osia ei ole nimetty erikseen kenellekään poromiehelle eikä millekään tokkakunnalle. ... Tokkakunnat pyrkivät kuitenkin paimentamaan porojaan vuodesta toiseen samoilla totutuilla alueillaan. Paliskunnan porojen liikkumista ja hyvinvointia seurataan ympärivuotisesti, myös kesällä.”³ Vuosittaiset sääolosuhteet vaikuttavat siihen, missä poroja paimennetaan.</p> <p>”Porojen erottelu ja lukeminen tehdään syys-tammikuussa Ailikkaan poroerotusaidalla. Erotuksen jälkeen noin 2/3 poroista siirtyy Kaamanen–Karigasniemi-tien varressa olevan laidunkierroaidan eteläpuolelle ja 1/3 paliskunnan pohjoisosaan. Tammi-helmikuun vaihteessa paliskunnan pohjoisosassa palkivat porot tuodaan uudestaan erotukseen. Niiden erottelemisen jälkeen myös paliskunnan eteläosassa palkivat porot tuodaan erotukseen. Tässä yhteydessä paliskunnan kaikki porot vedetään tokkakuntiin.</p> <p>Huhti-toukokuussa porot kerääntyvät itseksensä Kevon kanjonin rotkoalueelle, lähelle vasoma-alueita. Vasominen tapahtuu touko-kesäkuun aikana. Sen jälkeen sääsket ajavat porot laumoihin. Laumat nousevat ylös tuulisempaan ja viileämpään tunturiin (Guivi), missä sääskiä on vähemmän. Palkimisen jälkeen eli heinä-elokuun vaihteessa paarmat hajottavat tokat ja porot laskeutuvat tunturista alas ojien varsille ja hajoten ympäri paliskuntaa.”³</p> <p>”Riekon metsästyksen alettua syyskuussa osa Karigasniemi–Utsjoki-tien sekä Utsjoen varrella olevista poroista pakenee metsästyksessä apuna käytettäviä koiria Kevon luonnonpuiston alueelle. Tämä aiheuttaa Kevon luonnonpuiston laitumille normaalia suurempaa kulutusta. Lisäksi hirvenmetsästyksessä käytettävät koirat aiheuttavat porojen siirtymistä Angeli–Karigasniemi-tien varren tärkeiltä alkutalven alueilta itää kohti.”³</p>						
Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan pinta-alasta suunnittelualueella (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Talvilaidunten kunto		
Paistunturin paliskunta	100 %	25 %	6300	Paliskunnan jäkälikköjen ekologinen tila on luokassa <i>voimakkaasti kulunut</i> ^(4, 5, 6)		
Rakenteet	Porokämpät	-	Erotusaitaukset	-	Muut rakenteet	Fällán paimentopaikka. Paliskuntien välinen raja-aita kulkee osin suunnittelualueella, vaikka paliskuntien välinen raja on suunnittelualueen ulkopuolella. Suunnittelualueesta noin 302 ha on Kaldoavin paliskunnan porojen laidunalueena.

Saamelainen poronhoito

Vaikka poronhoitolain kautta on pyritty yhdenmukaistamaan poronhoitoa, saamelainen poronhoito on säilynyt ainutlaatuisena ja erityisenä. Poronhoito on ainoa saamelaisten perinteinen elinkeino, joka on kannattava. Saamelaisporonhoito on sukukeskeistä. Poronhoidon vuotuistapahtumat, vasanmerkitykset ja poroerotukset kokoavat suvut perinteisille kesä- ja talvialueilleen edelleen ja ovat tärkeitä poronhoitotaidon siirtämisessä sukupolvelta toiselle. Saamelaisporonhoitoa harjoitetaan siidoissa, jotka ovat muutaman poroperheen muodostamia sukulaisuuteen perustuvia paimennusyksiköitä. Suomen kielessä siitoja voidaan kutsua myös tokkakunniksi. Siita ohjaa poronhoidon harjoittamista omalla nautinta-alueellaan. Paliskunnan alueella paimentaa monia siitoja. Siitojen nautinta-alueiden rajat eivät ole staattisia, vaan niitä voidaan muuttaa laidunolosuhteiden mukaan ja siidat voivat myös yhdistyä.

Saamelainen poronhoito perustuu laidunkierojärjestelmään, joka pohjautuu porojen biologiaan ja poronhoitajien kulttuurisiin tapoihin. Perinteisesti poroja laidunnetaan eri kesä- ja talvialueilla, lisäksi keväällä on oma laidunalue vasomista varten ja syksyllä porojen rykimisalue. Poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja laidunten kantokyvyn turvaamiseen. Poronhoitoa harjoitetaan suhteessa toisiin siitoihin eli pyritään paimentamaan poroja siten, että eri siitojen porot eivät mastaa eli sekoitu toisiinsa. Nykyajan saamelaisten talvi-ajan poronhoito on suurelta osin poroelon paimentamista siten, että eloa ajetaan ympäri ja tarkistetaan poroelon ja laidunten kunto ja palautetaan yksinäiset porot takaisin eloon. Poroelon annetaan kaivaa rauhassa ja kun kaivuunalue on kiekeröitynyt*, niin eloa siirretään puhtaaseen lumeen eli laiduntamattomalle laidunalueelle. Poronhoidossa eri alueiden riittävyys on välttämättömyys. Siirtyminen eri laidunalueille noudattaa perinteisiä jutama- eli paimennusreittejä. Liikkumisessa käytetään hyväksi luonnollisia ja helppokulkuisia kulkuväyliä, kuten vesistöjä, kankaita ja harjuja.

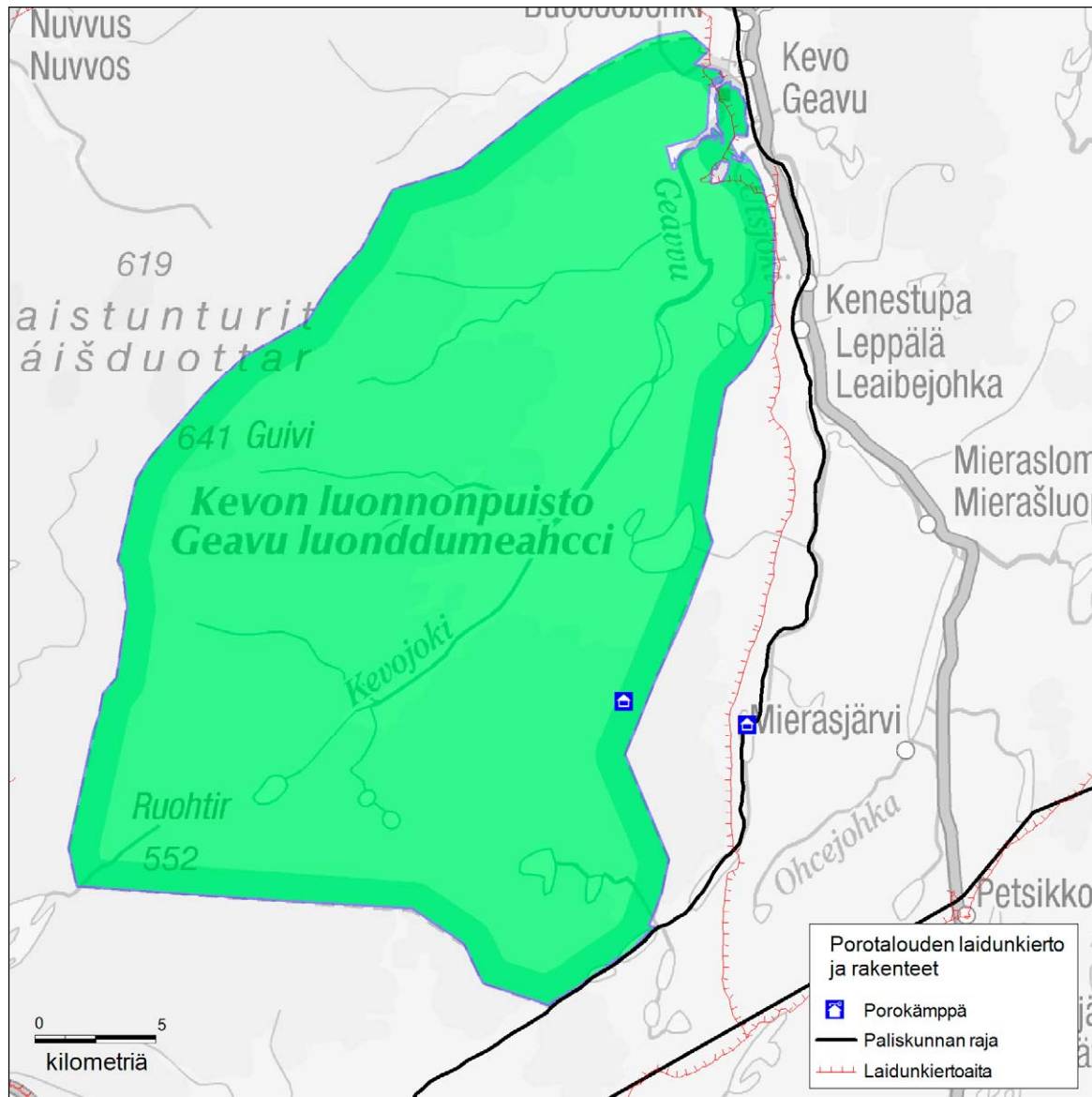
Saamen kieli, saamenkielinen terminologia ja kielen sisältämä perinteinen tieto ovat oleellinen osa saamelaisporonhoitoa ja poronhoitajien ammattitaitoa. Saamelaisporonhoito on selkeästi kulttuurinen elinkeino, jossa erityisen tärkeää on kulttuurin ja elämäntavan siirtäminen sukupolvelta toiselle, toisin sanoen kulttuuriin kasvetaan. Poronhoito tuottaa raaka-aineita saamen käsityölle ja ylläpitää saamen kieltä, perinteistä tietoa ja perinteitä.

Saamelainen porojen korvamerkkijärjestelmä ilmentää saamelaista sosiaalista järjestelmää, korvamerkki seuraavat edellisten sukupolvien korvamerkkejä joko suoraan tai pienin muutoksin. Korvamerkkien perusteella voidaan identifioida tietty poro tiettyyn sukuun ja alueeseen kuuluvaksi.

Poronhoitolain ja asetuksen mukaisten poronhoitotöiden yhteydessä voi hyödyntää luontoa kestävästi saamelaiskulttuurin mukaisesti eli kalastaa ja keräillä.

Saamelaiskulttuuriin liittyviä määritelmiä on kuvattu liitteessä 3. Saamelaiskulttuuriin liittyviä henkisiä arvoja kuvataan lomakkeella 6 Kulttuuriperintö. Saamelaiskulttuuriin liittyviä muita käyttömuotoja käsitellään suunnitelman asiaankuuluvissa osissa, lähinnä lomakkeilla 8 Erätalous nykytila ja 10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.

* kiekerö = porojen talvikaivospaikka, porojen lumeen kaivama kuoppa, josta ne syövät jäkälää¹⁵

Kuva 9. Poronhoidon rakenteet

Kevon luonnonpuiston alueella on poronhoidon käytössä Fállán paimentopaikka. Paistunturin (Báišduottar) ja Kaldoainin (Galddoaini) paliskuntien välinen poroaita kulkee osan matkaa luonnonpuiston alueella.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttokeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

KESKEISET ARVOT JA UHAT

11 Keskeiset suojele- ja käyttöarvot sekä uhkat	
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitukset sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
1.1	LUONTOARVOT: Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit	Uhanalaiset petolinnut	Pesimäaikainen häirintä; kelkkailu kanjonialueella kevättalvella (kämppläiset, poromiehet, pilkkijät, Metsähallituksen huolto) sekä retkeilijöiden liikkuminen.	Maastoliikenne	Merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
			Pesimäaikainen häirintä; MH:n rakennelmat ja rakennukset.	Rakentaminen: Retkeilyn ja luontomatkailevien rakentaminen	Merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
			Pesimäaikainen häirintä; yksityismaiden rakentaminen.	Rakentaminen: asutus	Merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Ei mahdollisuutta vaikuttaa tässä suunnitelmassa.
			Ilmavoimien harjoituksista aiheutuva meluhaitta (kanjonilento).	Sotilas toiminta	Ei merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa
			Laiton munien keräily.	Eläinlajin ottaminen	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
		Suurpedot ja naali	Kettu on vallannut naalin elinalueita.	Haitalliset luontaiset lajit	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	> 75 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa
			Suurpetojen laitton pyynti.	Muu tekijä	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	> 75 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa
		Uhanalaiset kasvilajit	Pahtakelton ainoaa pientä kasvupaikkaa uhkaavat satunnaistekijät ja umpeenkasvu.	Umpeenkasvu, muu tekijä	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
			Lettorikon kasvupaikka pieni ja erillinen, uhkana satunnaistekijät ja mahdollinen maastoliikenne.	Maastoliikenne, muu tekijä	Merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuutta vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
1.2	LUONTOARVOT: Luontodirektiivin luontotyypit	Tunturialueella vallitsevat luontodirektiivin luontotyypit ovat <i>tunturikankaat (4060)</i> ja <i>tunturikoivikot (9040)</i>	<p>Porojen pitkäaikainen voimakas laidunnus muokkaa ja muuttaa kasvillisuuden koostumusta, rakennetta ja runsautta. Porojen laidunnus on suurin Kevon luonnonpuiston kasvillisuutta muuttava käyttömuoto ⁴.</p> <p>Porolaidunnuksen vaikutusten arvioidaan heikentävän merkittävästi myös luontotyyppien laatua jäkäläisimmillä tunturikoivutyypeillä sekä tuulikankailla. Ohuen lumipeitteen vuoksi näille alueille kohdistuu porojen voimakas laidunnus talvella ⁷.</p> <p>Porojen talvilaidunnus vähentää selvimmin maajäkälien määrää. Talvilaidunnus ei vaikuta muuhun kasvillisuuteen yhtä voimakkaasti kuin kesälaidunnus.</p> <p>Kesälaidunnus vaikuttaa kasvien runsauteen ja muuttaa lajiston runsaussuhteita eri kasvillisuuskerroksissa. Koivun uudistumiseen kesälaidunnuksella on suuri merkitys. Intensiivinen porolaidunnus on estänyt 1960-luvun mittarituhojen jälkeen tunturikoivikoiden uusiutumisen laajoilla alueilla.</p> <p>Poronhoidon tehostumisen seurauksena jäkälälaidunten kunnon on arvioitu heikenneen koko 1900-luvun, mutta erityisesti 1970-luvun jälkeen kuluminen on ollut nopeaa.</p> <p>Uusimpien inventointien mukaan jäkälälaidunten pinta-kasvillisuuden määrät ovat edelleen pienentyneet ja jäkäläkköjen tila on paliskunnan alueella arvioitu erittäin voimakkaasti kuluneeksi. ^{4, 5, 6} Varsinkin poronhoitoalueen pohjoisosissa porojen laidunnus on johtanut monin paikoin jäkäläpeitteen lähes täydelliseen häviämiseen ⁴.</p>	Laidunnus	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	> 75 % suunnittelualueen pinta-alasta	Ei mahdollisuutta vaikuttaa tässä suunnitelmassa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
			<p>Porojen talviaikainen maastoruokinta uhanalaisilla luontotyypeillä (esim. lapinvuokkokankailla ja jäällä) muuttaa alueiden luonnontilaisuutta ja saattaa vaikuttaa lajistoon (vrt. ¹⁵).</p>	Laiduntaminen (poronhoito)	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
			<p>Kesäaikainen maastoliikenne ajautuu reittien ulkopuolelle ja aiheuttaa luontotyyppien kulumista ja uhkaa myös lajiesiintymiä. Erityisesti karkeakuioiset mönkijärenkaat kuluttavat maastoa.</p>	Maastoliikenne	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa.
		Luontotyypit ja kasvilajisto	Hirvikannan liiallinen kasvu.	Haitalliset luontaiset lajit	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	> 75 % Suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
		Kevonsuun niityn perinnebiotooppi	Niityn umpeenkasvu hoidon loputtua. Niityn heikentymisen elinympäristönä.	Umpeenkasvu	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
1.3	LUONTOARVOT: Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit	Kansallisesti uhanalaiset kalalajit lohi <i>Salmo salar</i> ja sen vaarantunut (VU) Tenojoen lohikanta koostuu osakannoista. Kevojoen (Geavvu) ja Čársejohkajoen kannat ovat tärkeitä lohen monimuotoisuuden kannalta. VPD:n suojelualuekisteriin liittämisen perusteena ovat lohi ja sen elinympäristö luontodirektiivin luontotyyppi <i>Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit (3210)</i> .	Loheen kohdistuu voimakasta pyyntiä sen vaellusalueella puiston ulkopuolella. Kevo- (Geavvu) ja Tsarssejoessa (Čársejohka) sijaitsee lisääntymis- ja poikastuotantoalueita. Puiston alueella kalastus tulisi mitoittaa kestäväksi (jokeen pitäisi jäädä riittävä kutukanta). Eriytisperusteisen kalastusoikeuden sisältöä ei ole määritelty eikä sitä voida säädellä. Kalastusoikeuden määrä ei kasva, vaikka kalastusoikeudellisten tilojen määrä lisääntyy ja tilojen kalastusoikeutta voidaan luovuttaa esim. turistilupina. Lajien väliset suhteet voivat muuttua, esim. hauki ja ahven lisääntyvät. Turbiiniveneet uhkaavat smolteja. Tutkimusta aiheesta ei ole löytynyt.	Virkistyskalastus	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa.
				Veneily	Ei merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Ei mahdollisuutta vaikuttaa tässä suunnitelmassa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
			Minkki uhkana kalakannoille ja maassa pesiville linnuille.	Haitalliset vieraslajit	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
		Erityisen paljon uhanalaisia kasvilajeja, joilla on koko Suomessa vain vähän tiedossa olevia kasvupaikkoja. On elinympäristöiltään monimuotoinen alue, mikä ylläpitää mm. erityisen arvokasta kallioiden lajistoa.	Kasvupaikkojen kuluminen tai esiintymän häviäminen kesäaikaisen maastoliikenteen johdosta reittien ulkopuolella. Erityisesti karkeakuvioidet monkijärenkaat kulluttavat maastoa.	Maastoliikenne	Ei merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa.
			Kävijät saattavat kerätä rauhoitettuja ja uhanalaisia kasveja.	Kasvien keräily ja poiminta	Ei merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Vähäinen mahdollisuus vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
			Arnikin kasvupaikat ovat pieniä ja erillisiä, jolloin jokin satunnaistekijä voi hävittää koko esiintymän.	Muu tekijä	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Ei mahdollisuutta vaikuttaa.
1.4	LUONTOARVOT: Geologiset kohteet	Ennen jääkautta kallioperän ruhjeeseen syntynyt Kevon kanjonilaakso, jota jäätiköltä virranneet sulamisvedet kuluttivat mannerjäätikön sulamisvaiheen aikana. Paikoin yli 100–130 metriä korkeat seinämät kohoavat paikoin pystysuorina kalliojyrkänteinä. Luomusjärvien (Luopmošjävrreit) keskellä sekä kanjonin pohjalla Kevojokea (Geavvu) seurailen kulkee jäätikön sulamisvesien kerrostama harju. Luonnonpuiston eteläosassa jäätiköltä puhaltaneiden voimakkaiden tuulten kerrostamia dyynejä.	Ei uhkia.						

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
2.1	TUTKIMUS- JA SEURANTAMERKITYS: Tutkimus- ja seurantamerkitys	Luonnonpuiston keskeinen perustamistarkoitus on alueen rauhoittaminen tieteellistä tutkimusta varten. Vuonna 1958 perustettu Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos Kevo tarjoaa puitteet alueella tehtävälle luonnontieteelliselle tutkimukselle ja monille merkittäville luonnontieteellisille pitkäaikaisseurannoille.	Tutkimuksen vaikeutuminen lupakäytäntöjen vuoksi.	Muu tekijä	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
3.1	KULTTUURI-ARVOT: Luonnonmaisemat	Kevon kanjoni on alueen ”sydän” – yli 40 km:n mittainen rotkolaakso, joka on omalla tavallaan ainutlaatuinen koko Suomessa. Kanjoni on merkittävä nähtävyys. Sivupurojen suille on syntynyt putouksia, joista tunnetuin on Fiellun putous. Suunnittelualueen pohjoisosat kuuluvat Utsjoen laakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.	Polkujen kuluminen ja leveneminen näkyvät haittana maisemassa, mikä häiritsee retkeilykokemusta.	Retkeily (kuluminen)	Merkittävä	Ajoittainen	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
3.2	KULTTUURI-ARVOT: Arkeologiset kohteet	Luonnonpuistossa on runsaasti erilaisia kulttuuriperintökohteita kivikaudelta nykypäiviin saakka. Kulttuuriperintökohteita on sekä retkeilyreittien lähiympäristössä että kauempana.	Retkeilyreitien varrella olevien kohteiden kulumisen retkeilyn takia.	Retkeily (kuluminen)	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
			Kuluminen kesäaikaisen maastoliikenteen takia. Uhka on se, että vain pieni osa alueesta on inventoitu, jolloin kohteilla liikkumista ei pystytä ohjaamaan.	Maastoliikenne	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Ei voida vaikuttaa.
3.3	KULTTUURI-ARVOT: Saamelaiskulttuuri	Saamelaiset ovat Suomen alkuperäiskansa. Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on turvata saamelaiskulttuurin harjoittamisedellytyksiä. Saamelaiskulttuuriin kuuluu mm. poronhoito, kalastus,	Alueeseen liittyvän perinteisen tiedon katoaminen.	Käytön puute (kulttuuriperinnön rapistuminen)	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	> 75 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
		metsästys, keräily sekä duodji eli saamen käsityö ja perinteinen tieto. Aiheesta tarkemmin liitteessä 3.	Utsjoelta pois muuttaneilla saamelaisilla kulkeminen on vaikeutunut sukunsa perinteisesti käyttämillä alueilla.	Muu tekijä	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
			Laidun- ja vasoma-alueiden häiriintyminen muun maankäytön toimesta.	Muu maankäyttö	Ei merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	> 75 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.
3.4	KULTTUURIARVOT: Paikalliskulttuuri	Riekon ansapyynti	Pyynnin taloudellinen merkitys vähentyy.	Käytön puute (kulttuuriperinnön rapistuminen)	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue ja ulkopuolinen alue	> 75 % suunnittelualueen pinta-alasta	Ei mahdollisuutta vaikuttaa.

Nro	Arvoluokka ja -tyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus	Mahdollisuus vaikuttaa
4.1	VIRKISTYSKÄYTTÖ Luonnon ja kulttuuri-kohteiden virkistyskäyttö	Kevon luonnonpuisto kantoineen on merkittävä luonnonnähtävyys ja Kevon reitti vetovoimainen retkeilykohde.	Rakenteiden rapistuminen, roskaantuminen ja maaston kuluminen.	Hoidon puute	Merkittävä	Jatkuva	Suojelualue	< 25 % suunnittelualueen pinta-alasta	Voidaan vaikuttaa.

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta								
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää							
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.							
Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Ekologiset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Taloudelliset vaikutukset	Riskien torjunta	Toteutuksen seuranta	Vaikuttavuuden seuranta
Päämäärä 1								
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelutason turvaaminen	Uhanalaisten petolintujen pesimärauhan turvaaminen.	<p>Erityisesti suojeltavan lajin esiintymien tarkistus (Lomake 14)</p> <p>Käytön rajoittaminen (Vyöhykkeistäminen) Ei aktiivisia toimenpiteitä. Rajoitusvyöhyke säilyy nykyisellään. (Lomake 13C)</p> <p>Lupien myöntäminen (Lomakkeet 17)</p> <p>Käytön ohjaaminen: (Lomakkeet 17)</p> <p>Erävalvonta (Lomake 18)</p> <p>Edunvalvonta (ELY): Ei aktiivisia toimenpiteitä Metsähallituksen toimesta. (Lomake 18)</p>	x		x		x	x

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Ekologiset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Taloudelliset vaikutukset	Riskien torjunta	Toteutuksen seuranta	Vaikuttavuuden seuranta
	<p>Naalin pesintämahdollisuuksien turvaaminen.</p> <p>Vakaat suurpetokannat. Metsästyslakia noudatetaan eikä metsästysrikkomuksia esiinny.</p>	<p>Eriyisesti suojeltavan lajin esiintymien kartointus / tarkistus (Lomake 14)</p> <p>Haitallisen lajin poisto Ei aktiivisia toimenpiteitä. Ketun vaikutuksia naalikantaan seurataan. Haitalliseksi lisääntyneen lajin poistaminen tarvittaessa. Päätöksen lajin haitallisuudesta tekee ympäristöministeriö.</p> <p>Erävalvonta (Lomake 18)</p>	x			x	x	x
	<p>Direktiivin kasvilajien menestymisestä alueella on riittävän ajantasaista tietoa käytettävissä. Lettorikon kasvupaikkaa ei uhkaa maastoliikenne. Pahtakeltto-esiintymä säilyy ja laajentuu.</p>	<p>(Eriyisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartointus / tarkistus (Lomake 14)</p> <p>Käytön ohjaaminen: (Lomake 17)</p> <p>Opastus palvelupisteessä (Lomake 18)</p> <p>Luonnonhoito (Lomake 14)</p>	x			x	x	x
	<p>Kävijät tuntevat puiston rauhoitusmääräykset ja kunnioittavat puiston suojeluarvoja. Rikkomuksia, kuten kasvien elinympäristöt, ei esiinny.</p>	<p>Opastus palvelupisteessä ja Luontoon.fi:ssä (Lomake 18)</p>	x	x		x	x	
Päämäärä 2								
<p>Luontodirektiivin luontotyyppien suotuisan suojelutason turvaaminen</p>	<p>Muussa maankäytössä (erit. poronhoidossa) ja maastoliikenteessä huomioidaan uhanalaiset luontotyypit ja lajien elinympäristöt.</p>	<p>Inventointi (Lomake 14)</p> <p>Käytön ohjaaminen (Lomake 17b)</p> <p>Lupien myöntäminen (Lomake 17)</p> <p>Opastus palvelupisteessä (Lomake 18)</p>	x			x	x	x

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Ekologiset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Taloudelliset vaikutukset	Riskien torjunta	Toteutuksen seuranta	Vaikutavuuden seuranta
	Hirvituhot eivät ole merkittäviä. Hirvikanta on luontaisella tasolla suhteessa suurpetoihin.	Haitallisen lajin poisto Ei aktiivisia toimenpiteitä. Hirvikannan laiduntamisen vaikutuksia seurataan puiston normaalin hoidon yhteydessä. Haitalliseksi lisääntyneen lajin poistaminen tarvittaessa. Päätöksen lajin haitallisuudesta tekee ympäristöministeriö.	x					
	Kevonsuun niityn perinnebiotoopin hoito ylläpitää niitylajistolle sopivaa elinympäristöä. Niityn lajisto säilyy.	Luonnonhoito (Lomake 14)	x		x		x	x
Päämäärä 3								
Uhanalaisten eläin- ja kasvilajien säilyminen elinvoimaisina	Lohikanta säilyy elinvoimaisena.	Edunvalvonta: (Lomake 16) Opastus palvelupisteessä ja Luontoon.fi:ssä: (Lomake 18) Erävalvonta: (Lomake 18) Haitallisten lajien poisto: Ei aktiivisia toimenpiteitä. Minkin vaikutuksia seurataan puiston normaalin hoidon yhteydessä. Haitalliseksi lisääntyneen lajin poistaminen tarvittaessa. Päätöksen lajin haitallisuudesta tekee ympäristöministeriö.	x		x			x
	Uhanalaisten kasvilajien esiintymistä on riittävät tiedot. Lajien elinympäristöt säilyvät luonnontilaisina ja niiden kulumiselta vältytään.	Suojeltavien lajien esiintymien kartoitus (Lomake 14) Käytön ohjaaminen: (Lomake 17)	x		x			
	Kävijät tuntevat puiston rauhoitusmääräykset ja kunnioittavat puiston suojeluarvoja. Rikkomuksia, kuten kasvien keräilyä, ei esiinny.	Opastus palvelupisteessä ja Luontoon.fi:ssä (Lomake 18)	x		x		x	

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Ekologiset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Taloudelliset vaikutukset	Riskien torjunta	Toteutuksen seuranta	Vaikuttavuuden seuranta
Päämäärä 4								
Vesistöjen tila säilyy erinomaisena	Talviruokintapaikkoja ei ole jäällä.	Edunvalvonta: Ei aktiivisia toimenpiteitä. Utsjoen kunnan ympäristönsuojelumääräystä noudatetaan. (Lomake 17b)	x					
Päämäärä 5								
Kulttuuriperinnön turvaaminen	Kulttuuriperintökohteet säilyvät.	Inventointi (arkeologiset kohteet). (Lomake 14) Arkeologisen kohteen hoito. Ei aktiivisia toimenpiteitä. Hoidosta päätetään seurannan perusteella.		x	x		x	x
Päämäärä 6								
Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjiä palveleva reittien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena. Luonnonmaisemien turvaaminen.	Virkistyskäytön rakenteiden kunto ja turvallisuus säilyvät hyvinä. Reittien kulumisen ja levenemisen estäminen turvaa myös maisema-arvot.	Palveluvarustuksen rakentaminen (tarkoittaa uudisrakentamista). (Lomake 15) Palveluvarustuksen purkaminen. (Lomake 15) Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakennelmat, reitit). (Lomake 15)	x	x	x	x	x	x
	Vetovoimaisuutta lisää tiedotus ja opastusaineisto. Aineistot ovat ajantasaiset ja saavutettavissa.	Näyttelyn laatiminen / päivitys. (Lomake 15) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) (Lomake 15)	x	x	x	x	x	x

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Ekologiset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Taloudelliset vaikutukset	Riskien torjunta	Toteutuksen seuranta	Vaikutavuuden seuranta
Päämäärä 7								
Tutkimuksen edellytysten turvaaminen	Tutkimus- ja liikkumislupia myönnetään Lapin tutkimuslaitos Kevon vakiintuneiden pitkäaikaisseurantojen ulkopuolisiin tutkimuksiin tutkimussuunnitelmien mukaisesti.	Lupien myöntäminen (Lomake 17)	x	x	x	x	x	x
	Metsähallitus tekee pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen Lapin tutkimuslaitos Kevon kanssa mm. vakiintuneista pitkäaikaisseurannoista.	Yhteistyösopimuksen laatiminen (Lomake 17) Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen. (Lomake 17)	x	x	x	x	x	x
Päämäärä 8								
Järjestyssäännön päivittäminen ja suojelun toteuttaminen	Luonnonpuiston järjestyssääntö päivitetään vastaamaan nykyisiä rauhoitus-säädöksiä. Natura 2000 -alueen suojelun toteuttaminen valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.	Järjestyssäännön uusiminen (Lomake 18) Suojelun toteuttaminen (Lomake 18)	x	x		x	x	x
Päämäärä 9								
Saamelaiskulttuurin turvaaminen	Perinteinen tieto säilyy.	Lupien myöntäminen (Lomake 17) Ei aktiivisia toimenpiteitä. Kevon saamenkielinen paikannimistö on selvitetty ja käytössä.		x		x	x	x
	Sukujen perinteisesti käyttämillä alueilla kulkeminen on mahdollista myös Utsjoelta poismuuttaneille saamelaisille.	Lupien myöntäminen (Lomake 17)		x		x	x	x
	Laidun- ja vasoma-alueet säilyvät. Rotkoalueen liikkumisrajoituksilla turvataan osaltaan myös porojen vasomarauhaa.	Käytön rajoittaminen (Vyöhykkeistäminen) Ei aktiivisia toimenpiteitä. Rajoitusvyöhyke säilyy nykyisellään. (Lomake 13C) Käytön ohjaaminen (Lomake 17)	x	x	x	x		x

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Ekologiset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Taloudelliset vaikutukset	Riskien torjunta		Toteutuksen seuranta	Vaikuttavuuden seuranta
	Akwé: Kon -ohjeistus on käytössä ja alkuperäiskansan edustajat ovat mukana alueen käytön suunnittelussa.	Biodiversiteettisopimus. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta. (Lomake 1)		x		x		x	x

Kehittämismahdollisuudet (enintään 6 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Ekologinen vaikutus	Sosiaalinen vaikutus	Taloudellinen vaikutus	Riskien torjunta		Toteutuksen seuranta	Vaikuttavuuden seur.
Kehittämismahdollisuus 1									
Hirven metsästys on mahdollista osassa Kevon luonnonpuistoa (Yhteistyöryhmän esitys)	<p>Metsästys on tärkeä osa saamelais- ja paikalliskulttuuria. Kevonsuun alue on Utsjoen kokonaisuudessa hyvin merkittävää hirvien ympärivuotista elinaluetta. Hirven metsästyskielto aiheuttaa yksityismaille vahinkoja ja rajoittaa Utsjoen kuntalaisten metsästysoikeuden käyttöä ja hirvitalouden hoitoa. Metsästystä säädellään metsästyslailla ja luonnonsuojeluasetuksella ja metsästyslain mukainen hirvenmetsästys edellyttää luonnonsuojeluasetuksen muutosta. Esim. Utsjoen riistanhoitoyhdistys voi halutessaan tehdä aloitteen asetuksen muutoksesta ympäristöministeriölle (hirven metsästys sallittaisiin rajatulla alueella Kevon luonnonpuistossa ilman koiraa).</p> <p>Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa luonnonsuojelullisia perusteita hirven metsästyksen aloittamiseksi. (Lsl 18.12.1981/932 5§) Hirvikannan vaikutuksia on tarkasteltu maastossa keväällä 2013. Metsähallituksen Luontopalvelujen asiantuntijaryhmä kävi Kevon kanjonissa reitillä Kevojärvi–Fiellu–Kevojärvi. Silmämääräisen tarkastelun perusteella ei ole todennäköistä, että hirvien laidunnus vaikuttaisi Kevon luonnonpuistossa niin, että männiköiden uudistuminen vaarantuisi. Paikoin lähes jokaisessa männyssä oli nähtävissä syönnin jälkiä. Toisaalta oli alueita, joilla syötyjen tai katkottujen taimien määrä oli vähäinen tai olematon.</p>	Metsähallitus: ei aktiivisia toimenpiteitä	x	x	x				
Kehittämismahdollisuus 2									
Moottoriveneiden vaikutusten selvittäminen	Moottoriveneet voivat aiheuttaa haitallisia vaikutuksia erityisesti lohen lisääntymiseen ja poikastuotantoon. Moottoriveneiden ympäristövaikutuksia ei ole tutkittu kattavasti. Asia on merkittävä sekä Kevon luonnonpuiston että Tenojoen vesistön käytön kannalta. Metsähallitus tekee esityksen Luonnonvarakeskukselle (Luke) moottoriveneiden haittojen selvittämiseksi.		x		x				

Vaikutusten arviointitaulukko

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Vaikutusten arviointi	Ekologinen vaikutus	Sosiaalinen vaikutus	Taloudellinen vaikutus	Riskien torjunta
Päämäärä 1 Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit säilyvät elinvoimaisina	(Erityisesti)suojeltavan lajin esiintymien tarkistus	Seurannalla ylläpidetään tietoa lajin menestymisestä alueella ja voidaan siten ajoissa ehkäistä elinympäristön heikentymistä.	x			Varaudutaan riittäville resursseilla.
	Lupien myöntäminen	Maastoliikenneluvitus ohjaa liikennettä ajallisesti ja paikallisesti siten, että se turvaa lajin elinympäristön säilymisen sopivana.	x			Alueella liikutaan lupien mukaisesti.
	Käytön ohjaaminen	Käyttöä ohjataan siten, että se turvaa lajin elinympäristön säilymiseen sopivana. Puuston huoltoajat, viranomais toiminnan maastoliikennettä ml. rajavalvonta ohjataan ajallisesti ja alueellisesti. Metsähallituksen huolto-, korjaus- ja rakennustöitä rajoitetaan ajallisesti. Riskinä on, että lupien ulkopuolista maastoliikennettä ei ole mahdollisuutta ohjata. Talvireitin lyhentäminen kanjonissa parantaa lajin elinympäristöä ja menestymistä alueella. Lettorikon kasvupaikka ei tuhoudu kesäaikaisen maastoliikenteen seurauksena.	x			Tieto rajoituksesta on alueen käyttäjien saatavilla. Rajoituksia noudatetaan.
	Erävalvonta	Valvonta parantaa rajoitusten noudattamista ja turvaa siten lajin elinympäristön säilymisen peentään sopivana. Valvonta ehkäisee laitonta munien keräilyä ja suurpetojen laitonta pyyntiä.	x	x		Varaudutaan riittäville resursseilla.
	Luonnonhoito	Pahtakelton esiintymän säilymisen ja laajentumisen eteen tehdään siirtoistutuksia, joiden toivotaan ylläpitävän esiintymää. Riskinä on, että toimenpiteet eivät johda haluttuun lopputulokseen, mutta sellaista riskiä ei ole mahdollisuutta torjua.	x			Varaudutaan riittäville resursseilla.
	Opastus palvelupisteessä	Alueen arvostus säilyy. Kävijät tietävät alueen suojeluarvoista ja noudattavat sääntöjä. Koska kasveja ei kerätä, vaikutus on positiivinen kasviyhteisöihin. Lettorikon kasvupaikka ei tuhoudu kesäaikaisen maastoliikenteen seurauksena.			x	Varaudutaan riittäville resursseilla.
Päämäärä 2 Luontodirektiivin luontotyypit säilyvät	Inventointi	Inventoimalla saadaan lisätietoa luontotyyppien tilasta ja sijainnista alueella, mikä mahdollistaa paremmin niiden suojelun.	x			Varaudutaan riittäville resursseilla.
	Käytön ohjaaminen	Porojen talviaikaisen ruokinnan vaikutukset vähenevät eivätkä kohdistu erityisen herkille luontotyypeille. Ruokintakeinojen kehittäminen vähentää osaltaan luontovaikutuksia. Kesäaikainen maastoliikenneläin mukainen liikenne tapahtuu pääosin olemassa olevilla urilla, jolloin kulutusvaikutukset vähenevät direktiivin luontotyypeillä.	x			Varaudutaan riittäville resursseilla. Yhteistyö on toimivaa.

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Vaikutusten arviointi	Ekologinen vaikutus	Sosiaalinen vaikutus	Taloudellinen vaikutus	Riskien torjunta
	Lupien myöntäminen	Kesäaikaisen liikenteen vaikutukset eivät kohdistu tunnetuille herkille luontotyypeille. Luontotyyppien tila ei heikkene. Riski on tiedon puute ja resurssien riittämättömyys suuren alueen kattavaan inventointiin. Karkeakuvioisten renkaiden käyttöön ei ole mahdollisuutta vaikuttaa. Riski on, että lupien ulkopuolista maastoliikennettä ei pystytä ohjaamaan.	x			Lupien harkinnassa huomioidaan luontotyypit. Alueella liikutaan lupien mukaisesti.
	Luonnonhoito	Elinympäristön hoito ylläpitää niityn lajistoa ja säilyttää kulttuuriperintöä sekä luonnon monimuotoisuutta.	x	x		Varaudutaan riittävillä resursseilla.
	Opastus palvelupisteessä	Urien ulkopuolista maastoliikennettä voidaan ohjata herkkien luontotyyppien ulkopuolelle vain opastamalla. Riski on, että herkästi kuluvat ja hitaasti palautuvat luontotyypit vaurioituvat ja heikkenevät. Riski on tiedon puute ja resurssien riittämättömyys suuren alueen kattavaan inventointiin.	x			Tieto tunnetuista kohteista on käyttäjien saatavilla.
Päämäärä 3 Uhanalaisten lajien säilyminen elinvoimaisena	Edunvalvonta	Kalastus on rajoitettua, millä toivotaan olevan positiivinen vaikutus lohen kantaan. Riski on, että erityisperusteisen kalastusoikeuden sisältöä ei ole määritelty, eikä sitä voi säädellä. Kalastusoikeudellisten tilojen määrä lisääntyy ja kalastusoikeutta voidaan luovuttaa esim. turistilupina. Riski on myös, että kalalajien väliset suhteet voivat muuttua.	x		x	Säädösten noudattamista valvotaan.
	Opastus palvelupisteessä	Tieto lohikannan tilasta ja alueen merkityksestä lajille saavuttaa kävijät. Alueen arvostus lajin elinympäristönä kasvaa. Positiivinen vaikutus lohikantaan (esim. kalastuksen yhteydessä voidaan tehostaa muiden kalalajien kuin lohen kalastusta). Arnikin esiintymät eivät heikkene tai häviä ihmisen toiminnan seurauksena (keräily, maastoliikenne).	x		x	Varaudutaan riittävillä resursseilla. Suojelumääräyksiä noudatetaan.
	Erävalvonta	Valvonta parantaa säädösten noudattamista. Rajoitusten noudattamisella on positiivinen vaikutus lohen kantaan.	x		x	Varaudutaan riittävillä resursseilla. Säädöksiä noudatetaan.
	Suojeltavien lajien esiintymien kartoitus	Inventoinnilla ylläpidetään tietoa lajin menestymisestä alueella, jolloin niiden suojelua on mahdollista parantaa. Riskinä on tiedon puute. Suunnittelualueen koko rajoittaa tietojen kattavuutta.	x			Varaudutaan riittävillä resursseilla.
	Käytön ohjaaminen	Käyttöä ohjataan siten, että se turvaa lajin elinympäristön säilymisen sopivana. Puiston huolto-ajot, viranomaistoiminnan maastoliikennettä ml. rajavalvonta ohjataan alueellisesti. Metsähallituksen huolto-, korjaus- ja rakennustöitä ohjataan alueellisesti. Riski on, että lupien ulkopuolista maastoliikennettä ei ole mahdollisuutta ohjata.	x			Tieto tunnetuista kohteista on käyttäjien saatavilla.

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Vaikutusten arviointi	Ekologinen vaikutus	Sosiaalinen vaikutus	Taloudellinen vaikutus	Riskien torjunta
Päämäärä 5 Kulttuuriperinnön turvaaminen	Inventointi (arkeologiset kohteet)	Haitalliset muutokset kohteen tilassa havaitaan ajoissa ja kohteen tuhoutuminen pystytään estämään. Riskinä on, että kohteen liiallista kulumista ei havaita ajoissa tai resurssit eivät riitä tarpeellisiin inventointeihin.		x		Varaudutaan riittäväillä resursseilla.
Päämäärä 6 Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjää palveleva reittien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena. Luonnonmiesmien turvaaminen	Palveluvarustuksen rakentaminen (tarkoittaa uudisrakentamista)	Parantaa käyttäjien kokemusta alueesta.		x	x	Varaudutaan riittäväillä resursseilla.
	Palveluvarustuksen purkaminen	Huonokuntoisen rakennuksen purkaminen parantaa käyttäjien turvallisuutta ja helpottaa huoltoa.		x		Huonokuntoinen rakennus puretaan. Varaudutaan riittäväillä resursseilla.
	Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakennelmat, reitit)	Virkistyskäytön rakenteiden kunto ja turvallisuus säilyvät hyvinä, mikä parantaa käyttäjien kokemusta alueesta ja ehkäisee huonokuntoisista rakenteista johtuvia tapaturmia. Reittien kulumisen ja levenemisen estäminen turvaa myös maisema-arvot, ja mahdollinen reitin uudelleenlinjaus vähentää kulttuuriperintökohteiden kulumista. Jätteistä huolehtiminen on edelleen mahdollista ja alue ei roskaannu. Toimenpiteiden tekemättä jättäminen on riski.	x	x	x	Varaudutaan riittäväillä resursseilla.
	Näyttelyn laatiminen / päivitys	Uusittu näyttely lisää kohteen vetovoimaisuutta ja houkuttelee kävijöitä luontotuvalle.		x	x	Varaudutaan riittäväillä resursseilla.
	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)	Alueen vetovoima kasvaa ajantasaisen tiedon myötä. Rajoitusosan rajausta on helposti käyttäjien saatavilla verkkosivuilla.		x	x	Varaudutaan riittäväillä resursseilla.

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Vaikutusten arviointi	Ekologinen vaikutus	Sosiaalinen vaikutus	Taloudellinen vaikutus	Riskien torjunta
Päämäärä 7 Tutkimuksen edellytysten turvaaminen	Lupien myöntäminen	Lupakäytännöt selkiytyvät.	x	x	x	Tutkimus, leiriytymis- ja maastoliikenneluvat tehdään.
	Yhteistyösopimuksen laatiminen	Vakiintuneiden pitkäaikaisseurantojen tekeminen helpottuu, kun lupakäytännöt selkiytyvät.	x	x	x	Yhteistyösopimus tehdään.
	Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen	Vuokrasopimukset turvaavat osaltaan vakiintuneiden pitkäaikaisseurantojen jatkumisen. Tiedot säilyvät Metsähallituksen paikkatietojärjestelmissä.	x		x	Vuokrasopimukset tehdään.
Päämäärä 8 Järjestyssäännön päivittäminen ja suojelun toteuttaminen	Järjestyssäännön uusiminen	Järjestyssääntö on ajan tasalla ja noudattelee rauhoitusmääräyksiä. Opastuspisteiden työntekijöillä, alueen käyttäjillä ja kävijöillä on parempi tieto alueen suojelusäädöksistä. Positiivisia vaikutuksia alueen luontoon ja lajistoon.	x	x		Järjestyssääntö on helposti saatavilla ja sitä noudatetaan.
	Suojelun toteuttaminen	Metsähallitus voi tarjota suojelun vaihtomaita, mikä voi helpottaa suojelun toteutumista.	x	x		Varaudutaan vaihtomaiden esittämiseen.
Päämäärä 9 Saamelaiskulttuurin turvaaminen		Akwé: Kon -ryhmän arviota suunnitelman vaikutuksista saamelaiskulttuurille ei saatu.				

Seuranta

Toimenpiteiden toteutumisen seuranta									
Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Mittari	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso	Yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
Päämäärä 1 Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit säilyvät elinvoimaisina	(Erityisesti)suojeltavan lajin esiintymien tarkistaminen	Kartoitusten määrä. Esiintymätietojen määrän ja laadun muutos.	Tunnettuja pesiä ja esiintymiä.	-	Tiedon määrä ja laatu säilyy tai paranee	pesät ja esiintymät	-	-	2014
	Lupien myöntäminen	Myönnettyjen lupien lkm	-	-	-	kpl	-	-	Suunnitelma-kaudella
	Käytön ohjaaminen	-	Mahdollisesti häiritsevää toimintaa.	2	Rajoitukset käytäjien tiedossa.	Pesät ja esiintymät	2	2	Suunnitelma-kaudella
	Erävalvonta	Valvonnassa esille tulleiden rikkeiden lkm	-	-	Rikkeitä ei esiinny.	kpl	0	-	Suunnitelma-kaudella
	Luonnonhoito	Lajin esiintymän hoidon "tilanne" (toteutunut / tavoite)	Tehdään ESCAPE-hankkeessa.	0	Siirtoistutukset tehdään.	esiintymä	1	1	2014
	Opastus palvelupisteissä	Asiakasmäärä asiakaspalvelupisteissä (Utsjoen luontotupa ja Ylä-Lapin luontokeskus Siida)	Käyntejä vuonna 2012.	115 000	Pysyy samana tai kasvaa.	käyntejä	115 000	-	Suunnitelma-kaudella
Päämäärä 2 Luontodirektiivien luontotyypit säilyvät	Inventointi	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha)	Tiedot osin peräisin ilmakuvatulkinnasta ja osin ei inventoitu.	70 351 ha ja 94 ha	Tietoja päivitetään	ha	-	-	Suunnitelma-kaudella
	Käytön ohjaaminen	Luontotyyppien tila	Ei välttämättä tunnetta	-	Ei heikentyneitä luontotyypejä	ha	-	-	Jatkuva
	Lupien myöntäminen	Myönnettyjen lupien lkm	-	-	-	kpl	-	-	Suunnitelma-kaudella

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Mittari	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso	Yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
	Luonnonhoito	Perinnebiotoopin hoidon tilanne (toteutunut / tavoite)	Niitetty vuosittain tai joka toinen vuosi.	0,5	Niitetään vuosittain tai joka toinen vuosi.	ha	0	0,5	Suunnitelma-kaudella
	Opastus palvelupisteissä	Asiakasmäärä asiakaspalvelupisteissä (Utsjoen luontotupa ja Ylä-Lapin luontokeskus Siida)	Käyntejä vuonna 2012	115 000	Pysyy samana tai kasvaa.	käyntejä	115 000	-	Suunnitelma-kaudella
Päämäärä 3 Uhanalaisten lajien säilyminen elinvoimaisena	Edunvalvonta	Kalastuksen määrä	Kasvamaassa.	-	Ei kasva.	-	-	-	Suunnitelma-kaudella
	Opastus palvelupisteissä	Asiakasmäärä asiakaspalvelupisteissä (Utsjoen luontotupa ja Ylä-Lapin luontokeskus Siida)	Käyntejä vuonna 2012	115 000	Pysyy samana tai kasvaa.	käyntejä	115 000	-	Suunnitelma-kaudella
	Erävalvonta	Valvonnassa esille tulleiden rikkeiden lkm	Alueella on erävalvontaa.	-	Rikkeitä ei esiinny.	kpl	0	-	Suunnitelma-kaudella
	Suojeltavien lajien esiintymien kartoitus	Arnikin esiintymien inventointi lkm	Tunnetut esiintymät	2	On inventoitu	esiintymä	2	2	Suunnitelma-kaudella
	Käytön ohjaaminen	Ei mittaria.							
Päämäärä 5 Kulttuuriperinnön turvaaminen	Inventointi (arkeologiset kohteet)	Kulttuuriperintöinventointien lkm	Inventoitu vuonna 2011.	5	On inventoitu.	kohde	5	5	Suunnitelma-kaudella

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Mittari	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso	Yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
Päämäärä 6 Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjää palveleva reittien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy veto-voimaisena ja turvallisena. Luonnonmiesmien turvaaminen	Palveluvarustuksen rakentaminen (tarkoittaa uudisrakentamista)	Kohteiden lkm	Tarve sääsuojakodille.	3	-	kota	0	3	Suunnitelma-kaudella
		Kohteiden lkm (Madjoen tupa)	Tarve liiterille ja käymälälle.	2	Rakennettu	rakennelma	2	2	Viimeistään 2017
	Palveluvarustuksen purkaminen	Kohteiden lkm (Roajojärven huoltotupa)	Huonokuntoinen rakennus.	1	Purettu	rakennus	1	1	Viimeistään 2018
	Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakennelmat, reitit)	Kohteiden lkm (Roajojärven huoltotupa)	Rakennetaan uusi.	1	Rakennettu	rakennus	1	1	Viimeistään 2018
		Pitkoksien määrä	Uusittava paikoin.	1 630	Uusittu	m	200 m	-	Aloitetaan 2014
		Portaiden kunto ja uusittu määrä	Kuntoa seurataan vuosittain.	1	Kunto on hyvä.	km	-	-	Suunnitelma-kaudella
		Kohteiden lkm (Madjoen tupa, Utsjoen luontotuvan katto)	Korjattava	2	Korjattu	rakennus	2	2	2015–2017
		Kohteiden lkm (liiterit reitin varrella)	Lahoja.	18	Rakennettu	rakennelma	18	18	2015–2017
		Kohteiden lkm (leiripaikkojen kunnostus)	Tarvetta on.	-	Kunnostettu	rakennelma	-	-	2020–2025

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Mittari	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso	Yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
		Käyntimäärä	Vakiintunut	5 000	Säilyy tai kasvaa.	kpl	5 000	-	Suunnitelma- kaudella
		Käyttäjien palautteet lkm	-	-	Positiivisia palautteita.	kpl	-	-	Suunnitelma- kaudella
	Näyttelyn laatiminen / päivitys	Päivitetty näyttely (Utsjoen luontotupa)	Näyttely on vanha.	1	Päivitetty	kpl	1	1	2014
	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)	Sivujen lkm	Tiedotus	22	Päivitetty	kpl	1	-	Suunnitelma- kaudella
Päämäärä 7 Tutkimuksen edellytysten turvaaminen	Lupien myöntäminen	Myönnettyjen lupien lkm	Tehdään perustoiminnan ulkopuoliselle tutkimukselle luvat.	-	Tehty	lupa	0	-	Suunnitelma- kaudella
	Yhteistyösopimuksen laatiminen	Ajantasainen yhteistyösopimus Lapin tutkimuslaitos Kevon kanssa.	Tehdään pitkäaikainen sopimus. Nyt lupa voimassa 2016 saakka.	1	Tehdään yhteistyösopimus.	sopimus	1	1	2014–2015
	Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen	Laadittujen / päivitettyjen vuokrasopimusten lkm (pysyvät aitaukset)	Kaikkia sopimuksia ei ole tehty.	2	Kaikki (8 kpl) ajan tasalla	kpl	6	6	Suunnitelma- kaudella

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Mittari	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso	Yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
Päämäärä 8 Järjestyssäännön päivittäminen ja suojelun toteuttaminen	Järjestyssäännön uusiminen	Järjestyssäännön laatimistilanne	On uusittava.	1	Uusittu	kpl	1	1	2014
	Suojelun toteuttaminen	Vaihtomaiden määrä	Voidaan tarjota.	-	-	ha	-	-	Suunnitelma-kaudella.
Päämäärä 9 Saamelaiskulttuurin turvaaminen	Lupien myöntäminen	Myönnettyjen lupien lkm.	Maastoliikennelupia voidaan myöntää sukujen perinteisesti käytäville alueille.	-	-	kpl	-	-	Suunnitelma-kaudella.
	Biodiversiteettisopimus. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Suunnitelmasta saatu palaute.	Akwé: Kon-ryhmä on ollut mukana suunnittelussa.	-	-	-	-	-	Suunnitelman tarkistamisen yhteydessä, n. 5 vuoden kuluttua suunnitelman vahvistamisesta.

Vaikuttavuuden seuranta

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Vaikuttavuusmittari	Nykytaso1	Tavoitetaso	yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
Päämäärä 1 Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit säilyvät elinvoimaisina	Erityislajien pesintöjen määrän muutos (kannan kehitys)	Ei tietoa.	Nykyiset säilyvät.	pesintä	-	-	jatkuva
	Suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla	Ei tietoa.	Nykyiset säilyvät.	esiintymä	-	-	jatkuva
	Lintudirektiivin lajien pesimäkanta ja muuttavien lajien keskimääräinen runsaus	Ei tietoa.	Nykyiset säilyvät.	yksilö	-	-	jatkuva
	Luonnonhoidon onnistuminen (hoito-seurannan johtopäätös)	Epävarma säilyminen.	Esiintymä säilyy tai laajenee.	yksilö	-	-	jatkuva
Päämäärä 2 Luontodirektiivien luontotyyppit säilyvät	Pintavesien ekologinen tila (VPD: yleinen taso)	Kuntoluokka on hyvä.	Taso säilyy	luokka	-	-	jatkuva
	Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla	Edustavuus vaihtelee erinomaisesta ei merkittävään (4 luokkaa)	Edustavuus paranee.	luokka	Ei merkittävä	Erinomainen	jatkuva
	Vieraslajien esiintyminen	Ei tietoa.	Ei esiinny.	Lajien lkm	0	-	jatkuva
Päämäärä 3 Uhanalaisten lajien säilyminen elinvoimaisena	Muutokset suojelun ja käytön kannalta tärkeissä kalakannoissa	Lohi esiintyy alueen vesistöissä.	Nykyiset säilyvät.	yksilö	-	-	jatkuva
	Luonnonhoidon onnistuminen (hoito-seurannan johtopäätös)	Nykytuotoinen hoito ylläpitää niityn lajistoa.	Elinympäristö säilyy.	lajisto	-	-	jatkuva
	Suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla	Ei tietoa	Nykyiset säilyvät.	esiintymä	-	-	jatkuva
	Vieraslajien esiintyminen.	Minkkiä esiintyy alueella.	Ei liiallisesti heikennä luonnonkantoja.	yksilö	-	-	jatkuva
Päämäärä 5 Kulttuuriperinnön turvaaminen	Kiinteiden muinaisjäännösten hoitotarveluokan muutos.	Retkeilyreitit varrella on tunnettuja muinaisjäännöksiä, jotka ovat kulumisvaarassa.	Reitin varrella olevien kohteiden tila ei heikene.	kohde	5	5	jatkuva

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Vaikuttavuusmittari	Nykytaso1	Tavoitetaso	yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
Päämäärä 6 Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjien palvelureittien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena. Luonnonmiesmies turvaaminen	Palvelurakenteiden kuntoluokan muutos	Kunto vaihtelee hyvästä huonoon.	Nykytaso paranee.	kohde	huono	hyvä	Suunnitelma-kaudella
	Käynnit suojelualueilla	Noin 5 000 vuodessa	Nykytaso säilyy tai paranee.	käynti	5 000	5 000	jatkuva
	Käynnit asiakaspalvelupisteissä	115 100 vuodessa	Nykytaso säilyy tai paranee.	käynti	115 100	-	jatkuva
	Kävijätyytyväisyys suojelualueilla	Indeksi 4,27	Nykytaso säilyy tai paranee.	indeksi			jatkuva
	Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä	Ei tietoa.	Hankitaan tietoa.	indeksi	1	5	-
	Virkistyskäytön paikallistaloudelliset vaikutukset	Tulovaikutus 0,452 milj. e	Nykytaso säilyy tai paranee.	euro	-	-	jatkuva
	Kävijävaikutusten häiritsevyys (kuluneisuus, roskaantuneisuus, liiallinen kävijämäärä, muiden kävijöiden käyttäytyminen)	Häiriötekijöiden kokeminen 4,40	Nykytaso säilyy tai paranee.	Negatiivinen / positiivinen palaute	-	-	jatkuva
	Virkistyskäytölle herkän lajin kannan kehitys	Pesintöjä kpl	Pesintöjen määrä ei vähene. Pesintöjen onnistuminen ei heikkene.	Onnistunut pesintä	-	-	jatkuva
	Virkistyskäytön työllisyysvaikutus	6	Nykytaso säilyy tai paranee.	indeksi	-	-	jatkuva
	Virkistyskäytön terveysvaikutus	Ei mittaria					
Opastuksen vaikuttavuus	Ei mittaria						
Päämäärä 7 Tutkimuksen edellytysten turvaaminen	Käyttäjien tyytyväisyys	Saatu palaute.	-	-	-	-	jatkuva
	Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten ajantasaisuus	Paikkatietojärjestelmiin tallennetut tiedot.	Tiedot ajan tasalla.	kpl	8	8	Suunnitelma-kaudella.
Päämäärä 8 Järjestys säännön päivittäminen ja suojelun toteuttaminen	Järjestys säännön laatimistilanne	Vanhentunut järjestys sääntö.	Päivitetty.	kpl	1	1	2014
	Suojelualueen tavoitepinta-alan saavuttamisaste	Suojelualueen sisällä on yksityismaita, joita ei ole toteutettu VN:n päätöksen mukaisesti. Toteutus ELY.	MH:lla ei tavoitteita.	-	-	-	-

Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Vaikuttavuusmittari	Nykytaso1	Tavoitetaso	yksikkö	Vaihteluväli min	Vaihteluväli max	Tavoitevuosi
Päämäärä 9 Saamelaiskulttuurin turvaaminen	Käyttäjien tyytyväisyys.	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman tarkistamisen yhteydessä (Akwé: Kon - ryhmä) ja muissa työryhmissä, kuten Utsjoen kuntakohtaisessa työryhmässä. Yhteistyöryhmä kokoontuu kerran vuodessa.	Suunnitelman tarkistaminen 5 vuoden välein	-	-	-	Suunnitelman tarkistamisen yhteydessä, n. 5 vuoden kuluessa suunnitelman vahvistamisesta.

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

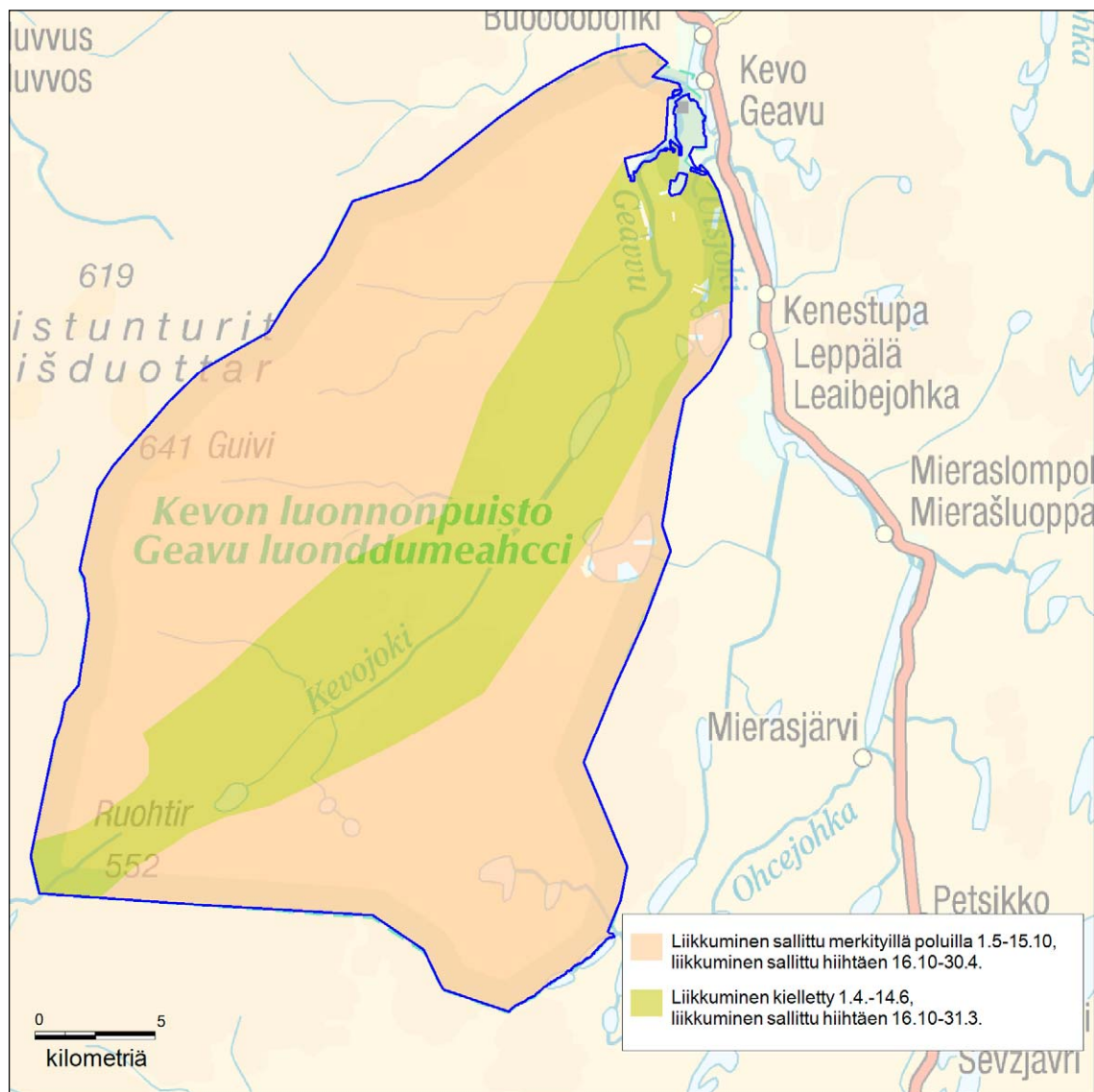
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Ei karttaa
Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.			
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.			
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Ohje	Pinta-ala	
-	-	-	-	
	Kävijämääräennuste	-	-	
	-			
	-			
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	-	-
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
-				

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 8. Vyöhykejako
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti			
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Ohje		Pinta-ala
Tunturialue		Liikkuminen sallittu merkityillä poluilla 1.5.–15.10. Liikkuminen sallittu hiihtäen 16.10.–30.4.		47 680 ha
Kevon Natura 2000 -alueen yksityismaat ja YSA-alueet				208 ha
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)		66,7 % 0,3 %
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Natura 2000 -alueen yksityismaat kuuluvat syrjävyöhykkeeseen. Yksityismailla toimintaa säätelevät Natura 2000 -verkoston tavoitteet.				

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			Kartta	☒	Kuva 10. Vyöhykejako
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaisia. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai maihinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan.					
Rajoitusvyöhykkeet	Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevalla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissäädöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke."					
	Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueet, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai maihinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella."					
Rajoitusvyöhyke						
Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala	Peruste		
Kevon rotkon alue	1.4.	15.10.	23 258 ha	Liikkuminen kielletty 1.4.–14.6. Liikkuminen sallittu merkityllä reitillä 15.6.–15.10. Liikkuminen sallittu hiihtäen 16.10.–31.3.		
Pinta-ala yhteensä			23 258 ha	Osuus suunnittelualueesta (%)	32,5 %	
Luonnonarvovyöhyke						
-						
Pinta-ala yhteensä				Osuus suunnittelualueesta (%)		
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet						
-						

Kuva 10. Vyöhykejako

Vyöhykejako on saatavilla Metsähallituksen Internet-sivuilla.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelu					
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☐ Ei karttaa
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa.				
Luonnonsuojelu					
Toimenpide	Kiireellisyysaste ²	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Yksikkö	Kuvaus	
Päämäärä 1				Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit säilyvät elinvoimaisina: Uhanalaisten petolintujen pesimärauhan turvaaminen. Naalin pesintämahdollisuuksien turvaaminen (ketun vaikutusta seurataan). Vakaat suurpetokannat. Direktiivin kasvilajien hoito ja tiedon laadusta huolehtiminen.	
Erityisesti suojeltavan lajin esiintymien tarkistus	Suuri	kpl	Asutut pesät	Tehdään petolintujen pesintäseurantaa. Kotkanpesätarkastukset tehdään huhtikuussa ja kesäkuussa. Nykymuotoista seurantaa ei voi korvata riistakameroilla. Kamerat voivat olla osana seurantamenetelmiä, mutta asia on ensin selvitettävä huolellisesti.	
	Suuri	kpl	Tunnetut pesät	Naalinpesien tarkastuksia mm. Kevon alueella on tehty vuosittain jo parinkymmenen vuoden ajan. Tarkastuksia jatketaan samalla tavalla jatkossakin.	
Suojeltavan lajin esiintymien kartointus / tarkistus	Pieni	kpl	Havaitut jäljet	Tehdään suurpetoseurantaa. Suurpetohavaintoja kerätään joka vuosi. Varsinaisia laskentoja ei tehdä aina-kaan toistaiseksi, koska resurssit eivät riitä.	
Suojeltavan lajin esiintymien kartointus / tarkistus	Suuri	kpl	Tunnetut esiintymät	Lettorikkoesiintymä Suomen pohjoisin (levinneisyysalueen reunalla), seuranta väh. 5 v. välein.	
				Tuoksualuejuuren seuranta vähintään 10 v. välein (seuraava kerta v. 2014). Pahtakelton seuranta vuosittain.	
Luonnonhoito	Suuri	-	-	Vuonna 2014 tehdään pahtakelton siirtoistutuksia nykyisen kasvupaikan lähistölle ESCAPE-hankkeessa.	

² asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Päämäärä 2				Luontodirektiivin luontotyypit säilyvät: Kevonsuun niityn perinnebiotoopin ylläpitäminen. Muussa maankäytössä (erit. poronhoidossa) ja maastoliikenteessä huomioidaan uhanalaiset luontotyypit ja lajien elinympäristöt.
Inventointi	Suuri	kpl	kohde	Porojen talviruokintakohteilla tehdään Metsähallituksen toimesta maastotarkistuksia. Tiedot talviruokintakohteista saadaan Paliskunnilta.
Luonnonhoito	Suuri	0,5	ha	Perinnebiotooppien hoito: Kevonsuun niityn niittäminen joka vuosi tai joka toinen vuosi tarpeen mukaan.
Päämäärä 3				Uhanalaisten eläin- ja kasvilajien säilyminen elinvoimaisina Lohikannan säilyminen elinvoimaisena. Uhanalaisten kasvilajien esiintymistä on riittävät tiedot.
Suojeltavien lajien esiintymien kartointus	Suuri	kpl	Tunnetut esiintymät	Arnikin seuranta väh. 10 v. välein.
Yksityiset maat ja YSA-alueet				
Inventointi: Luontotyyppejä ei ole inventoitu sellaisilta YSA-alueilta ja yksityismailta, joiden suojeleminen on vielä toteuttamatta.				
Kulttuuriperinnön suojeleminen				
Päämäärä 5				Kulttuuriperinnön turvaaminen.
Rakennusperintö	Kiireellisyysaste ³	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Yksikkö	Kuvaus
-	-	-	-	-
Arkeologiset kohteet	Kiireellisyysaste ⁴	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Yksikkö	Kuvaus
Inventointi (arkeologiset kohteet)	pieni	5	arkeologinen kohde	Kulumisvaarassa olevien kohteiden kuntoa seurataan. Alueella on tehty inventointi vuonna 2011. Kohteista ei varmuudella pystytä sanomaan, mitkä niistä ovat saamelaiskulttuuriin liittyviä.
Saamelaiskulttuurikohteet	Kiireellisyysaste ⁵	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Yksikkö	Kuvaus
Ks. arkeologiset kohteet				
Yksityiset maat ja YSA-alueet				
-				

³ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

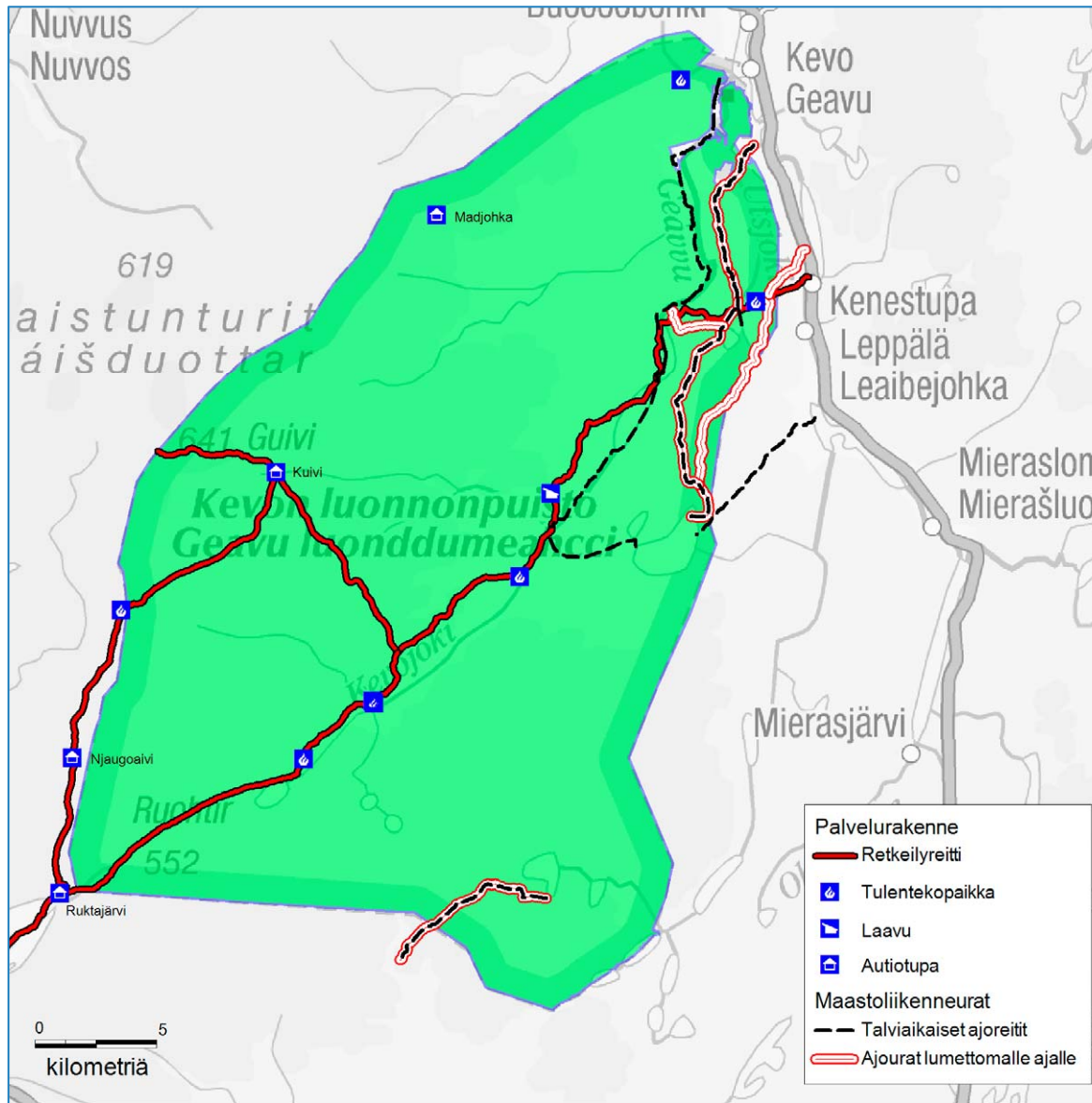
⁴ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

⁵ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Kuva 11. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus ja suunnitellut maastoliikenneurat
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa.			
Käyntimääräennuste	5 000	vuosi	2020	
Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan				
Käyntimäärä on vakiintunut viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 5 000 käyntiin / v (= 18 000 viipymävrk / v). Käyntimäärä pysynee saman suuruisena seuraavienkin kymmenen vuoden aikana.				
Rakennus, rakennelma, reitti				
Päämäärä 6	Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjiä palveleva reittien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena. Luonnonmaisemien turvaaminen.			
Toimenpide	Kuvaus	kiireellisyys	kustannus	
Palveluvarustuksen rakentaminen (tarkoittaa uudisrakentamista).	Reitille, olemassa oleville taukopaikoille, voidaan lisätä enintään 3 uutta sääsuojakotaa.	-	20 000 € / kota	
Palveluvarustuksen rakentaminen (tarkoittaa uudisrakentamista) ja purkaminen	Roajojärven huolto- ja valvontatupa on huonokuntoinen. Puuretaan vanha kämppä ja rakennetaan tilalle uusi pieni tupa. Jokivarressa on erityisesti talvihuollon työturvallisuuden takia ehdottoman tärkeää olla huolto- ja valvontatupa. Kevojoki on vaarallinen.	Viimeistään 2018	70 000 €	
Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakennelmat, reitit).	Joen ylityksissä säilytetään kahlaamorakenteet. Siltoja ei rakenneta. Pitkoksia uusitaan tarpeen mukaan.	Vuosittain	5 000 € / vuosi	
	Reitin huollon taso pidetään korkeana. Jätehuollon toteuttamistapaa voidaan kehittää.	Vuosittain	(Lomake 19)	
	Madjoen tupa säilytetään nykyisellä paikallaan hiihtovaeltajien ja luontaiselinkeinojen harjoittajien käytössä. Vaatii peruskorjauksen ja uuden liiterin ja käymälän rakentamisen.	Viimeistään 2017	25 000 €	
	Reitin liiterien uusiminen 18 lahon puukattoisen ”koirankoppi-mallin” liiterin uusiminen.	2015–2020, 3–4 liiteriä / v	125 000 €	
	Reitillä on kilometri portaita, joista suuri osa on jyrkissä ja vaarallisissa paikoissa. Portaiden kunnosta huolehditaan seuraamalla kuntoa vuosittain ja uusimalla niitä tarpeen mukaan. Selvitetään uusien porraskorjauksien toimivuutta ja mahdollisuutta hyödyntää niitä Kevon kanjonin jyrkillä rinneillä.	Vuosittain	5 000 € / vuosihuolto	
		Uusiminen viimeistään 2024	300 000 €	

	Kanjonireitin vähäinen uudelleenlinjaus. Reittiin voidaan tarvittaessa tehdä pieniä linjausmuutoksia, jos sillä voidaan vähentää portaita ja pitkoksia sekä kulttuuriperintökohteiden kulumista. Mahdollisissa muutoksissa huomioidaan uhanalainen lajisto ja luontotyytit.	-	-
	Leiripaikkojen kunnostus (tulisijat, pöydät, penkit, teltanalustat, opasteet, hyysikät)	2020–2025	150 000 €
	Utsjoen luontotuvan katto remontti.	2015	50 000 €
	Palveluvarustusta voidaan kehittää, tavoitteena nykyisen palvelutason säilyttäminen.	Suunnitelmakaudella	-
Viestinnän ja opastuksen toimenpiteet			
Päämäärä 6			
Kohteen vetovoimaisuuden säilyttäminen.			
Toimenpide	Kuvaus	kiireellisyys	kustannus
Näyttelyn laatiminen / päivitys	Utsjoen luontotupa on rakennettu Utsjoen kirkonkylälle v. 1995. Näyttely on alkuperäinen. Uusitaan näyttely vuoden 2014 aikana.	2014	-
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)	Alueen uusittavan järjestyssäännön määräyksistä tiedottaminen. Kävijät tuntevat puiston säännöt. Luonnonpuiston rajoitusvyöhykkeet merkitään karttoihin.	2015	-
Yksityismaat ja YSA-alueet			
-			

Kuva 11. Nykyinen palvelurustus ja suunnitellut maastoliikenneurat

Palvelurustukseen ei ole suunnitteilla muutoksia. Muutokset koskevat talviaikaisia uria (ks. urien nykytila kuva 7 ja muutokset kuva 11. Sanallinen selostus lomakkeella 17).

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

16 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐	Ei karttaa
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Metsästys ja riistanhoito				
Kuvaus alueen metsästyskäytön muutoksesta	Ei muutosta nykytilaan. (Lomake 8 Erätalous, nykytila).			
Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu	-			
Riistanhoitotyöt ja rakenteet sekä valvonta	-			
Metsästys metsästyslain 8§ perusteella valtion alueilla				
	Muutos	Syy	Ala	kuvaus
ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla)	-			
Yleistä vesialuetta	-			
Muutos metsästyksen maanomistajan luvalla (Metsähallituksen maat)				
MH:n pienriistan lupametsästysalue	-			
MH:n hirvieläinten lupametsästysalue	-			
MH:n pienriistan sopimusmetsästysalue	-			
MH:n hirvieläinten sopimusmetsästysalue	-			
Muutos metsästyskäytön ulkopuolella ja rajoitetussa käytössä olevilla alueilla				
MH:n metsästyskäytön ulkopuolella oleva alue	-			
MH:n paikalliset / ajalliset rajoitukset	-			
YSA- alueiden metsästyskiellot	-			

Erätalouden toimenpiteet, metsästys				
Toimenpide	Kuvaus	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Yksikkö	kiireellisyys
-	-	-	-	-
Muut alueet (YSA ja yksityisalueet), mahdolliset suositukset		-		
Kalastus				
Kalaveden ja kalakantojen hoito	Ei muutosta nykytilaan. (Lomake 8 Erätalous, nykytila)			
Alueen kalastuskäytön muutos	Mahdolliset muutokset lainsäädännön muutoksen myötä.			
Muutos kalastukseen KL perusteella yleisillä vesialueilla ja muutokset yleiseen kalastusoikeuteen (pilkkiminen, onkiminen...)				
	Muutos	Syy	Ala	kuvaus
Yleisen vesialueen muutos KL:n alue	-			
Yleinen kalastusoikeus	-			
Muutos kalastukseen maanomistajan luvalla (Metsähallituksen maat)				
MH:n lupakalastusalue	-			
MH:n vuokra-alue	-			
Muutos kalastuskäytön ulkopuolella ja rajoitetussa käytössä olevilla alueilla				
MH:n kalastuskäytön ulkop. oleva alue	-			
Kalastusrajoitukset	-			
Muutostarve YSA-alueiden kalastuskäytössä	-			
Paikalliset erityisoikeudet	-			
Erätalouden toimenpiteet, kalastus				
Toimenpide	Kuvaus	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Yksikkö	kiireellisyys
-	-	-	-	-
Muut alueet (YSA ja yksityisalueet), mahdolliset suositukset:		-		

17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 11. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus ja maastoliikenneurat
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.			
Marjastus ja sienestys				
☐	Sallittu	☒	Rajoitettu	
Kuvaus	Asetuksen (932/1981) mukaan luonnonpuistossa on marjojen ja sienten poimiminen sallittu paikallisille asukkaille.			
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys / kalastus / marjastus elinkeinona)				
Kuvaus	<p>Asetuksen (932/1981) mukaan luonnonpuistossa on sallittu paikallisille asukkaille riekon ansapyynti, kalastus ja marjastus.</p> <p>Poronhoito on sallittua. Poronhoidon edellyttämien kämppien, poroaitojen ja muiden rakenteiden tekeminen on sallittua Metsähallituksen luvalla, poronhoitoon tarvittavan puun ottaminen sekä poronhoitoon liittyvä leiriytyminen, tulenteko ja moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkuminen on sallittua.</p> <p>Paikallisilla asukkailla on lupa ottaa vähäisiä määriä verkkotelineisiin ja juomuskeppeihin tarvittavaa koivua. Paikallisilla asukkailla on lupa myös kenkäheinän ottoon.</p>			

Maastoliikenne ja muu liikenne	Ohjaus / Toimenpide	Kuvaus
<p>Maastoliikenne lumipeitteiseen aikaan</p>	<p>Käytön ohjaaminen / Lupien myöntäminen</p>	<p>Maastoliikennelain 4 §:n ja 28 §:n mukainen liikkuminen on ilman erillistä Metsähallituksen lupaa sallittu (mm. poronhoitotöissä) ja Kevon luonnonpuistossa oleville yksityiskiinteistöille kulku on sallittu ilman erillistä Metsähallituksen lupaa rasitetta pitkin.</p> <p>Lupia myönnetään voimassa olevien säädösten perusteella luontaislinkeihin harjoittamiseen (ansapyynti, kalastus), kalastukseen tilojen omalle vesialueelle, rasiteoikeudesta poikkeavaan kiinteistölle kulkemiseen talvireiteille tai muulle sovitulle reitille, jos se on luonnonsuojelullisesti perusteltua, seuraavasti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utsjoen kuntalaiselle, jolla on tilaan perustuva kalastusoikeus tilan omiin tai yhteisiin vesialueisiin (ei koske erityisperusteisia kalastusoikeuksia). Puiston kalakantojen turvaamiseksi on luonnonsuojelullisin perustein em. oikeus rajattu vain niille paikkakuntalaisille, joilla on tilaan perustuva kalastusoikeus Kevon luonnonpuiston alueella. 2. Utsjoen kuntalaiselle luontaislinkeinoharjoittajalle voidaan myöntää kalastuksen yhteydessä lupia moottorikelkan käyttöön olemassa oleville urille (kuva 11). 3. Utsjoen kuntalaiselle luontaislinkeinoharjoittajalle (sekä hänen seurassaan liikkuvalla alaikäisellä perheenjäsenelle) voidaan em. kalastustarkoituksen lisäksi myöntää lupa riekon ansapyyntiin järjestelyissä tarvittavaan moottorikelkan käyttöön ja ansarisujen ottoon. Ansapyyntialue on määriteltävä sekä varmistetaan, että henkilö on ansiokseen pyytävä. 4. Tapauskohtaisesti voidaan myöntää maastoliikennelupia ”sukujen perinteisesti käyttämille alueille”, perustuen oikeuksiin, joita saamelaisilla alueiden käyttämiseen voi olla, sekä oikeuksiin, jotka perustuvat luonnonsuojelulain 8 §:ään (asetus 12/1995 ja LsL 71/1923, 8§). 5. Kiinteistön omistajille voidaan myöntää kiinteistölle kulkua varten rasitteesta poikkeavasti lupia riittävän (20 cm) lumipeitteen vallitessa moottorikelkan käyttöön. Tämä lupa voidaan myöntää luonnonsuojelullisista syistä, eli mikäli luonnon kulumisen ehkäisemiseksi on tarkoituksenmukaisempaa ohjata kulku rasitteesta poiketen. 6. Harkinnan mukaan Metsähallitus voi myöntää lupia muuhun maastoliikenteeseen luonnonpuiston toimintaan soveltuvaan tarkoitukseen maastoliikennelain mukaisesti. <p>Kuntalaisen maksuton kalastuslupa (KL 12 §) ei oikeuta saamaan maastoliikennelupaa.</p> <p>Talviajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille: Ollilasta Vuokojärvelle (Vuogojávri), Puksalasta (Buksal) Balddotjávriille ja Vuokojärvelle (Vuogojávri), Kevonsuusta (Geavonjálbmi) Fielujokisuun (Fiellojohnjálbmi) yläpuolelle, Vuokojärveltä (Vuogojávri) Kamajokisuusta (Gamajohnjálmi), Kaamas- mukan Rautujärviltä (Rávdojávri) Sávjajávriille.</p> <p>Kamajokisuusta (Gamajohnjálmi) Kevon kanjonin yli menevä reitti ja Juovvaskáidin reitti poistetaan.</p> <p>Kevon kanjonin reitti lyhennetään Kamajokisuuhun (Gamajohnjálmi): merkittävimmät kalastuskohteet ovat Kamajokisuun (Gamajohnjálmi) alapuolella. Lisäksi uhanalaisten lajien suojele edellyttää maastoliikenteen rajoittamista kapealla kanjonialueella.</p> <p>Kulku-urien sijaintia voidaan tarkistaa tarpeen mukaan. Suunnitellut kulku-urat kuva 11 (Nykytila kuva 7).</p>

<p>Maastoliikenne sulan maan aikaan</p>	<p>Käytön ohjaaminen / Lupien myöntäminen</p>	<p>Maastoliikennelain 4 §:n ja 28 §:n mukainen liikkuminen on ilman erillistä Metsähallituksen lupaa sallittu (mm. poronhoitotöissä) ja Kevon luonnonpuistossa oleville yksityiskiinteistöille kulku on sallittu ilman erillistä Metsähallituksen lupaa rasitetta pitkin.</p> <p>Lupia myönnetään:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utsjoen kuntalaiselle, jolla on tilaan perustuva kalastusoikeus tilan omiin tai yhteisiin vesialueisiin (ei koske erityisperusteisia kalastusoikeuksia). Puiston kalakantojen turvaamiseksi on luonnonsuojelullisin perustein em. oikeus rajattu vain niille paikkakuntalaisille, joilla on tilaan perustuva kalastusoikeus Kevon luonnonpuiston alueella. 2. Utsjoen kuntalaiselle luontaiselinkeinonharjoittajalle voidaan myöntää kalastuksen, marjastuksen ja sienestyksen yhteydessä lupia moottoriveneen käyttöön ja maastoajoneuvon käyttöön olemassa oleville urille (kuva 11). 3. Tapauskohtaisesti voidaan myöntää maastoliikennelupia ”sukujen perinteisesti käyttämille alueille”, perustuen oikeuksiin, joita saamelaisilla alueiden käyttämiseen voi olla, sekä oikeuksiin, jotka perustuvat luonnonsuojelulain 8 §:ään (asetus 12/1995 ja LsL 71/1923, 8§). 4. Kiinteistön omistajille voidaan myöntää kiinteistölle kulkua varten rasitteesta poikkeavasti lupia maastoajoneuvon käyttöön. Tämä lupa voidaan myöntää luonnonsuojelullisista perusteista, eli mikäli luonnon kulumisen ehkäisemiseksi on tarkoituksenmukaisempaa ohjata kulku rasitteesta poiketen. 5. Harkinnan mukaan Metsähallitus voi myöntää lupia muuhun maastoliikenteeseen luonnonpuiston toimintaan soveltuvaan tarkoitukseen maastoliikennelain mukaisesti. <p>Kuntalaisen maksuton kalastuslupa (KL 12 §) ei oikeuta saamaan maastoliikennelupaa.</p> <p>Kesäajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille. Kenesjärveltä (Ganesjärvi) Vuokojärvelle (Vuogojärvi), Puksalasta (Buksal) Buvrrásjärville ja Vuokojärvelle (Vuogojärvi), Rautujärviltä (Rávdojärvi) Sávozajärville.</p> <p>Kulku-urien sijaintia voidaan tarkistaa tarpeen mukaan. Suunnitellut kulku-urat kuva 11.</p>
<p>Muu liikenne</p>	<p>Käytön ohjaaminen</p>	<p>Toiminnan suunnittelu Metsähallituksen huolto- ym. tehtäviin liittyvässä liikkumisessa. Uhanalaisten lajien pesimärauhan turvaamiseksi Metsähallitus on rajoittanut keväisen toiminnan Kevon kanjonialueella mahdollisimman vähin. Reitin polttopuu- ja jätehuolto pyritään tekemään maaliskuun loppuun mennessä. Maastoliikennettä edellyttävät huoltotoimet pyritään tekemään lumipeitteiseen aikaan. Maastoliikennettä ohjataan siten, että tunnetut uhanalaisten lajien kasvupaikat tai luontotyytit eivät heikkene.</p>
<p>Muu liikenne</p>	<p>Edunvalvonta</p>	<p>Lentoajankohdista neuvotellaan Ilmavoimien kanssa.</p>
<p>Liikkuminen</p>		
<p>Toiminto</p>	<p>Ohjaus</p>	<p>Peruste</p>
<p>Jalkaisin liikkuminen kalastustarkoituksessa</p>	<p>Utsjoen kuntalaiset kalastustarkoituksessa, erityisperusteisen kalastusoikeuden haltijat</p>	<p>Utsjoen kuntalaiset kalastustarkoituksessa (Asetus 932/1981). Rannan omistajan tulee osoittaa kalastusoikeuden haltijalle maansa kautta kulkuyhteys kalavedelle, jollei tämä muutoin voi sinne sopivasti päästä, sekä tarvittaessa paikka veneen maalle vetämistä ja kiinnittämistä varten (Kalastuslaki 22 §).</p>

Moottoriveneiden käyttö	Lupien myöntäminen	Utsjoen kuntalaiselle, jolla on tilaan perustuva kalastusoikeus tilan omiin tai yhteisiin vesialueisiin (ei koske erityisperusteisia kalastusoikeuksia) sekä paikalliselle luontaiselinkeinonharjoittajalle, voidaan myöntää kalastuksen yhteydessä lupia moottoriveneen käyttöön.
Ilma-alusten laskeutuminen	Kielletty	Häirintä.
Maastopyöräily	Kielletty	Luontoa kuluttava vaikutus.
Ratsastus	Kielletty	Luontoa kuluttava vaikutus.
Koiravaljakko	Kielletty	Porojen häirintä.
Porovaljakko	Sallittu	On osa saamelaiskulttuuria.
Kiipeily	Kielletty	Lajistonsuojelu.
Urheilutapahtumat ja järjestetty seuratoiminta sekä partio tai muu vastaava toiminta		
Toiminto	Ohjaus	Peruste
Suunnistuskilpailu	Kielletty	Liikkumisrajoitukset.
Partioleiri, leirikoulut ym.	Sallittu	Liikkumissäädösten mukaan.
Muu toiminta maastossa	Käytön ohjaaminen	Liikkumissäädösten mukaan.
Maa-ainesten otto ja muu käyttö / otto		
Toiminto	Ohjaus	Peruste
Maa-ainesten otto	Kielletty	Rauhoitussäännökset kieltävät maa-ainesten ottamisen
Polttopuun otto	Kielletty	Polttopuuta ei oteta puiston alueelta puiston ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen tarpeisiin. Tulenteon yhteydessä polttopuun otto on sallittua.
Pohjaveden otto	Ei oteta	Ei tarvetta.
Tutkimus	Lupien myöntäminen	Tutkimuskäytön reunaehdoista tiedotetaan tutkimuksia suunnitteleville sekä tutkimuslupien hakijoille lupien myöntämisen yhteydessä. Lupaharkinnassa huomioidaan suojelu- ja käyttöarvot. Lupiin voi sisältyä ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan suojeluarvoja. Luontodirektiivin liitteen IV sekä rauhoitettuihin eläin- tai kasvilajeihin kohdistuviin tutkimuksiin tarvitaan myös ELY-keskuksen lupa.
	Vuokra- tai käyttöoikeusso- pimusten laatiminen	Laaditaan sopimukset pysyvistä koeaitauksista ja viedään tiedot Metsähallituksen paikkatietojärjestelmiin.
	Yhteistyösopimuksen laati- minen	Lapin tutkimuslaitos Kevon kanssa tehdään uusi pitkäaikainen yhteistyösopimus keskeisten alueiden käytöstä ja liikkumisesta aseman lähialueella vakiintuneiden pitkäaikaisseurantojen ja opetuksen yhteydessä. Käyttö määritellään sopimuksessa. Käyttöä ohjataan sopimuksella, eikä tutkimusvyöhykkeelle ole tarvetta.

Metsätalous			
Tavoitteet (metsätalous)	Ei metsätaloustoimintaa		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)	-		
Metsätalousmaan muutos	Mt-käytössä	Rajoitetussa mt-käytössä	Kuvaus
-	-	-	-
Toimenpiteet Natura luontotyyppi -kuviolla	Kuvaus		
-	-		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun			
-			

17b Poronhoidon toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.
Poronhoito	
Toimenpiteet ja käytännöt	<p>Poronhoitolaki (848/1990) ohjaa poronhoitoa. Luonnonsuojelulaki ei sisällä poronhoitoa yksityiskohtaisesti ohjaavia säädöksiä. Metsähallitus jatkaa yhteistyötä paliskuntien kanssa neuvottelemalla ja pyytämällä lausuntoja maankäyttöön liittyvissä asioissa.</p> <p>Porojen maastoruokinnasta ei ole säännöksiä poronhoitolaissa, joten sen suhteen toimitaan luonnonsuojelulain (1096/1996), jätehuoltolain (1072/1993) roskaamiskiellon ja Natura-säännösten mukaan noudattaen myös Utsjoen kunnan ympäristönsuojelumääräystä (2010, 14.2 §). Porojen ruokkiminen valtion hallinnassa olevien vesistöjen päällä ja vesistöjen välittömässä läheisyydessä on kielletty. Kuivaa heinää voidaan kuitenkin käyttää apuna jääpeitteisillä vesialueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä porojen kokoamiseksi erotuksiin ja porojen siirtämistä varten. Porojen kokoamiseen käytetyt heinät on siivottava välittömästi toiminnan jälkeen, jos heinää jää merkittävästi vesistöjen päälle.⁸</p> <p>Metsähallitus ja paliskunnat sopivat yhdessä niistä luonnonsuojelualueiden ja tarvittaessa erämaa-alueiden kohteista, joissa poroja ei tulisi ruokkia.¹⁶ Myös ruokintakeinoja tulisi kehittää, jotta niiden luontovaikutukset vähenisivät, esim. silppurin käyttäminen.</p> <p>Poronhoitajat eivät tarvitse poronhoitotöissä liikkueensa poltto- ja laavupuunottolupaa (Poronhoitolaki 848/1990).</p>
Suosituks	Maastoliikennelain mukainen välttämätön kesäaikainen maastoliikenne suositellaan tapahtuvaksi pääosin olemassa olevilla urilla.
Saamelaisporonhoito tavoitteet	Tavoitteena on saamelaiskulttuurin ja poronhoidon elinvoimaisuuden säilyminen.

18 Hallinto

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Ei karttaa
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.			
Suunnittelualueesta vastaavat tahot				
Vastuutahot	Metsähallitus Lapin luontopalvelut (Kevon luonnonpuisto), yksityiset maanomistajat ja Lapin ELY-keskus (Kevon Natura-alueen yksityismaiden osalta) ja vesialueen osakaskunta.			
Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta				
Toimenpide	Kuvaus			
Järjestyssäännön uusiminen	Luonnonpuiston järjestyssääntö laaditaan aluetta koskevien säädösten sekä hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti.			
Suojelun toteuttaminen	ELY jatkaa suojelun toteuttamista niillä yksityismailla, joiden osalta ratkaisua ei ole vielä saavutettu. Metsähallitus pyrkii osaltaan edistämään suojelun toteuttamista osoittamalla vaihtomaita.			
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset				
Toimenpide	Kuvaus			
Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen	Metsähallitus jatkaa voimassa olevia käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia edellyttäen, että niiden käyttötarkoitus ei muutu säädösten vastaiseksi. Asetus (932/1981) 6 § mahdollistaa luontaiselinkeinojen harjoittamista varten tarpeellisten turvekammien rakentamisen Metsähallituksen luvalla. Nykykäytäntö säilytetään. Poronhoidon tarpeisiin voidaan tehdä käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia.			
Turvallisuus ja valvonta				
Toimenpide	Kuvaus			
Opastus palvelupisteessä	Puiston henkilökunta ohjaa ja valvoo kävijöitä puiston käytön sääntöihin liittyen.			
Erävalvonta	Erävalvonta kohdistuu maastoliikenteeseen ja kalastukseen. Valvonnalla pyritään torjumaan luvatonta maastoliikennettä sekä varmistamaan, että kalastus tapahtuu luvallisesti. Suurpetoasioihin liittyen erävalvonnalla täydennetään suurpetojen suojelua.			
Valmiudet	☐	Öljyonnettomuussuunnitelma	Ei ole, ei tarvetta	
	☒	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Toimitaan Metsähallituksen palontorjuntasuunnitelman mukaan.	
Palvelurakenteiden turvallisuus	☐	Rakennusten pelastussuunnitelma	Ei ole, ei tarvetta	
	☒	Rakennusten palotarkastus	Säännöllisesti, myös omavalvonta tärkeää	

	☒	Kohteiden nimi- ja koordinaatti-merkinnät	Kämppien ja sääsuojalaavujen sijaintikoordinaatit on merkitty kämppien ja laavujen huoneentauluihin.	
	☒	Pelastusyhteistyö	Yhteistyö poliisin ja rajavartioston kanssa	
Yhteistyö				
Toimenpide		Kuvaus		
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö		<p>Kevon luonnonpuiston asioita käsitellään tarpeen mukaan keskeisimpien sidosryhmien mm. saamelaiskäräjien ja paliskuntien kanssa. Saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvottelut ja Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu.</p> <p>Järjestetään vuosittain saamelaisten kotiseutualueen paliskuntien ja Metsähallituksen yhteistoimintapäivä, johon osallistuvat paliskuntien poroisännät ja Metsähallituksen edustaja.</p> <p>Osallistutaan vuosittain Saamelaiskäräjien, ympäristöministeriön, Kolttien kyläkokouksen, Lapin ELY-keskuksen ja Metsähallituksen yhteistaamiseen.</p> <p>Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen välisessä sopimuksessa on todettu, että ”Metsähallitus ja paliskunnat sopivat yhdessä niistä luonnonsuojelualueiden ja tarvittaessa erämaa-alueiden kohteista, joissa poroja ei tulisi ruokkia”. Sopimus koskee koko poronhoitoaluetta. Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelemiseksi annetaan olemassa olevia tietoja tärkeistä alueista, joilla ei tulisi harjoittaa porojen maastoruokintaa. Tuotetaan tarpeen mukaan tietoa paliskunnalle uhanalaisista lajeista ja luontotyypeistä hyödynnettäväksi porotaloussuunnitelmissa.</p> <p>Erävalvonnassa yhteistyö Lapin rajavartioston, poliisin ja tullin kanssa on tiivistä.</p> <p>Paistunturin paliskunta, Saamelaiskäräjät, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Utsjoen kunta, Utsjoen kunnan yhteistyöryhmä, Lapin rajavartiosto. Yhteistyön tavoitteena on lisätä vuorovaikutusta eri käyttäjäryhmien kesken ristiriitojen välttämiseksi ja estämiseksi.</p> <p>Lohen kalastusta säännellään kansainvälisin sopimuksin. Kalastusjärjestelyistä päätetään yhteistyössä muiden alueen toimijoiden (kalastus-alue ja osakaskunnat) kanssa.</p> <p>Laaditaan Lapin tutkimuslaitos Kevon kanssa pitkäaikainen yhteistyösopimus.</p>		
Kansainvälinen yhteistyö		Lapin luontopalvelut tekee yhteistyötä norjalaisten, ruotsalaisten ja venäläisten toimijoiden kanssa.		
Muu rakennuskanta				
Toimenpide	Kohde (nimi)	Omistaja	Kpl	Toimenpiteen kuvaus
-	-			
Ysa-alueet ja muu yksityisessä omistuksessa oleva alue				
ELY:n linjaukset (esim. rauhoitussopimukset) YSA-alueiden osalta. Yksityismailla ja YSA-alueilla tapahtuvan rakentamisen linjaukset ELY:stä.				

19 Resurssit

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat 2014			
	Jatkuvaluonteiset kulut € / vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	25 000	180 000	Kertaluonteisissa menoissa Roajojärven uuden huoltotuvan rakentaminen (70 t€) ja vanhan purku (10 t€). Vanhojen rakennusten kattojen uusimiset (50 t€). Utsjoen luontotuvan katon uusiminen (50 t€)
Rakennelmat	60 000	635 000	Kertaluonteisissa menoissa uudet liiterit (125 t€), uudet sääsuojalaavut (60 t€), pitkokset ja portaat (300 t€), tulipaikat (150 t€)
Reitit	10 000	10 000	Kertaluonteisissa menoissa reittimerkinnot.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	15 000	-	
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	5 000	10 000	Kävijätutkimus toteutettu 2013.
Virkistyskäyttö yhteensä	115 000	835 000	
Ennallistaminen	-	-	
Lajistonhoito	-	-	
Muu luonnonhoito	1 000	-	Kevonsuun kentän hoito
Luonnonsuojelun seurannat	8 000	16 000	Selkärangattomat eläimet: vastuulajit, direktiivilajit. Selkärangattomat: vastuueläinten seurannat, suurpetoseurannat ja muut lintuseurannat, kertaluonteisena vastuueläinten pesien etsintä. Direktiivi- ja uhanalaisten putkilokasvilajien seurannat, kertaluonteisena pahtakelton siirtoistutus. Luontotyyppitietojen (LUOTI-aineisto) tarkastaminen (ilmakuvatulkinta) ja täydentäminen maastossa.
Luonnonsuojelu yhteensä	9 000	16 000	
Rakennusperintö	-	-	
Arkeologiset kohteet	2 000	-	Kulumisvaarassa olevien kohteiden kuntoa seurataan. Toimenpidesuunnitelma tehdään tarvittaessa.

Muu kulttuuriperinnön hoito	-	-	
Kulttuuriperintö yhteensä	2 000	-	
Hallinto- ja muut kulut	20 000	-	Mm. lupa-asiat.
Kaikki yhteensä	146 000	851 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €
Lisätietoja	Esitettyjä rakentamis- ja kunnossapitotoimenpiteitä tehdään resurssien puitteissa.		
			3 041 000

20 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.		
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja	Tapa
	Hallinto ja viranomaistahot		
yhteistyöryhmä	Lapin ELY-keskus	Ari Neuvonen	
yhteistyöryhmä	Utsjoen kunta	Antti Katekeetta	
yhteistyöryhmä	Saamelaimuseo Siida	Eija Ojanlatva	
yhteistyöryhmä, Akwé: Kon -ryhmä	Paistunturin paliskunta	Ari-Heikki Aikio	
yhteistyöryhmä	Suomen riistakeskus, Lappi	Veikko Porsanger	
yhteistyöryhmä, Akwé: Kon -ryhmä	Saamelaiskäräjät	Ilmari Tapiola	
Akwé: Kon -ryhmä	Saamelaiskäräjät	Mika Aikio	
Akwé: Kon -ryhmä	Saamelaiskäräjät	Merja Nillukka	
Akwé: Kon -ryhmä	Saamelaiskäräjät	Suvi Somby-Rasmus	
	Järjestöt ja ryhmät		
yhteistyöryhmä	Lapin luonnonsuojelupiiri	Vesa Luhta	
yhteistyöryhmä	Karigasniemen kyläyhdistys	Arto Pohjanrinne	
yhteistyöryhmä	Utsjokisuun kyläyhdistys ry	Anne Forsell	
yhteistyöryhmä	Paliskuntain yhdistys	Marja Anttonen, Maaren Angeli	
yhteistyöryhmä	Lapin tutkimuslaitos Kevo	Ilkka Syvänperä	
yhteistyöryhmä	Utsjoen saamelaisyhdistys, Sámi Siida rs.	Maria Sofia Aikio	
yhteistyöryhmä	Utsjoen kalastusalue	Uula Petteri Aikio	
yhteistyöryhmä	Utsjoen riistanhoitoyhdistys	Esa Vuomajoki	
yhteistyöryhmä	Saamelaismatkailu- ja yrittäjät ry.	Antti Sujala	
yhteistyöryhmä	Tenonlaakson Yrittäjät ry	Vuokko Mikkola	
	Yritykset		

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)				
Maanomistajakirje suunnittelun alkaessa 29.10.2012				
Avoimet osallistamistilaisuudet		Paikka	Pvm	Osallistajat (lkm)
Yleisötilaisuus		Utsjoki	7.11.2012	20
Yleisötilaisuus		Karigasniemi	8.11.2012	27
Yhteisökeskustelu		Luontoon.fi	29.10.–2.11.2012	viestejä 14 kpl
Yhteisökeskustelun jatkoaika		Luontoon.fi	7.–11.1.2013	viestejä 4 kpl
Yhteenveto osallistamisen vaikutuksesta suunnitelmaan				
Yhteistyöryhmä kokoontui 4 kertaa: 7.11.2012, 12.3.2013, 17.3.2014 ja lausuntokierroksen jälkeen 3.11.2014. Akwé: Kon -ryhmä kokoontui 4 kertaa: 31.1.2013, 13.4.2013, 5.10.2013 ja 16.12.2013.				
Yhteistyöryhmän, Akwé: Kon -ryhmän, yleisötilaisuuksien ja yhteisökeskustelun kommentit on esitetty liitteessä 6A. Yhteistyöryhmän lausuntokierroksen jälkeen esittämät asiat ovat liitteessä 6C.				
Lausunnot ja palaute				
Pyydetyt lausunnot (kpl)	30	Saadut lausunnot (kpl)	17	Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 6B.

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisu vuosi
1	-	Tenon-Näätämojoen-Paatsjoen vesienhoitoalueen vesienhoito-suunnitelma vuoteen 2015	Lapin ympäristökeskus.	2009
2	Kumpula, J. & Virtanen, R.	Porojen laidunnus ja luontotyyppien tila tunturialueella.	Julkaisematon. Luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi -hanke. RKTL. Porotutkimusasema, Kaamanen ja Oulun yliopisto, Oulu. 28.5.2007. 14s.	-
3	Elina Stolt (toim.)	Paistunturin erämaa-alueen ja Kevon luonnonpuiston luonto, käyttö ja paikannimistö	Metsähallituksen luonnonsojelu julkaisuja, sarja A 161. 276 s.	2006
4	Heikkinen, R.K. & Kalliola, R.	Vegetation types and map of Kevo nature reserve, northernmost Finland.	Kevo Notes 8: 1-39	1989
5	Jouko Kumpula, Ari Tanskanen, Alfred Colpaert, Marja Anttonen, Heikki Törmänen, Jukka Siitari ja Sari Siitari	Poronhoitoalueen pohjoisosan talvilaitumet vuosina 2005 – 2008. Laidunten tilan muutokset 1990-luvun puolivälin jälkeen.	Riista- ja kalatalous - Tutkimuksia 3/2009, 48 s.	2009
6	Nieminen, M.	Poron talvilaidunten käyttö ja kunto Pohjois-Suomen luonnonsojelu- ja erämaa-alueilla.	Riista- ja kalatalous – Tutkimuksia 3/2010. 36 s.	2010
7	Norokorpi, Y., Eeronheimo, H., Eurola, S., Heikkinen, R., Johansson, P., Kumpula, J., Mäkelä, K., Neuvonen, E., Sihvo, J., Tynys, T. & Virtanen, R.	Tunturit. Kirjassa: <i>Suomen luontotyyppien uhanalaisuus</i> . Osa 1. Tulokset ja arvioinnin perusteet.	Rautio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). Suomen ympäristökeskus 8/2008, 256 s.	2008
8	-	Utsjoen kunnan ympäristönsuojelumääräykset. (Määräykset voimaan 1.4.2010)	Hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.11.2009 http://www.inari.fi/media/files/utsjoen_ymparistonsuojelumääräykset_hyväksytty.pdf	2010
9	Paulaharju, S.	Seitoja ja seidanpalvontaa. Vähäisiä kirjelmää LXXXIV.	Eripainos Suomi V, 15:stä. Suomalaisen kirjallisuuden seura.	1923
10	Paulaharju, S.	Taka-Lappia.	Kustannusosakeyhtiö Kirjan kirjapaino. Helsinki.	1927
11	Museovirasto	Muinaisjäännösrekisteri.	http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovelus/rekisteriportaali/portti/default.aspx [luettu vuonna 2014]	-
12		Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hanke	Lapin ympäristökeskus	2007
13	Magga, P.	Saamelaisesta kulttuuriympäristöstä.	Teoksessa Magga, P. (toim.) Birrasis. Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeen saamelaisosion loppuraportti. Publications of Giellagas Institute NR 7 2007.	2007

14	Mattus, I.	Kpl 16 Paikannimistö. s. 144 – 263.	Teoksessa Elina Stolt (toim.) Paistunturin erämaa-alueen ja Kevon luonnonpuiston luonto, käyttö ja paikannimistö. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisu. Sarja A 161. Metsähallitus, Vantaa. 276 s.	2006
15	Turunen, M. & Vuojala-Magga, T.	Poron ravinto ja talvinen lisäruokinta muuttuvassa ilmastossa	Arktisen keskuksen tiedotteita 56, Lapin yliopisto, Rovaniemi. 55 s.	2011
16	Paliskuntain yhdistys ja Metsähallitus	Yhteistyösopimus.	Hyväksytty 4.4.2013. Asianhallintanumero MH 1920/2013.	2013
17	Viljanmaa, S. & Rautiainen, P.	Kulttuuriperintökohteiden inventointi 2011. Kevon luonnonpuisto ja Paistunturin erämaa-alue.	Metsähallitus, Lapin luontopalvelut, Asianhallintanumero MH 5714/41/2011	2011
18	Olin, K.	Kevon luonnonpuiston kävijätutkimus 2013	Metsähallitus, Vantaa, 2013. Julkaisusarja: Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisu. Sarja B 191	2013

Liite 1. Yksityisten suojelalueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Rauhoitussopimuksessa kielletty toiminta on merkitty rastilla.

Yksityiset suojelalueet, hoidon ja käytön suunnittelussa huomioitavat kielletyt tai rajoitetut toiminnot ja käyttömuodot																			
Tunnus	Nimi	Rauhoitusvuosi	Pinta-ala (ha)	Liikkumisrajoitus alkaa	Liikkumisrajoitus päättyy	Liikkumisrajoitusala (ha)	Metsänhakuu	Ojitus ja ojien perkaus ja patoaminen	Maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja maa-ainesten otto	Rakennusten, laitteiden ja teiden rakentaminen	Tulenteko, telttailu ja muu leirielämä	Puutavaran varastointi	Eläinten häiritseminen ja pesien vahingoittaminen	Kasvien tai kasvinosien ottaminen (pl. marjat ja sienet)	Suunnistus- ym. maastokilpailut ja harjoitukset	Alueen maisemankuvan muuttaminen	Toiminta, joka vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen	Maanviljely ja karjan laiduntaminen	Määräysten uusimistarve
YSA202686	Leenansuo	2006	8,29	1.5.	31.10.	8,29	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
YSA205148	Karhulahti	2008	0,80				☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
YSA205147	Äimemattar	2008	2,10				☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
YSA205149	Kenesjärvi	2008	12,4				☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
YSA205146	Fallavuolle	2008	8,09				☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
YSA205150	Tiiranranta	2008	0,20				☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
YSA205151	Luovvi	2008	6,0	15.5.	31.10.	6,0	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
Pinta-ala yhteensä (ha)			37,88	Rajoi- tusala (ha)	14,29														

<p>Lisätietoja sopimusten maanomistajille sallimista toimista:</p>	<p>Maanomistajalla on oikeus kulkea omistamilleen maille olemassa olevien kulkuoikeuksien mukaisesti. Maanomistajalla on oikeus luontaiselinkeinon harjoittamiseksi käyttää kammien rakentamiseen paikalta kaadettua koivua sekä ottaa polttopuuta leiriydyttäessä marjastuksen, sienestyksen, kalastuksen ja metsästyksen yhteydessä. Maanomistajalla on oikeus käyttää aluetta saamelaiskulttuurin, mukaan lukien perinteiset saamelaiselinkeinot (esim. metsästys, kalastus ja keräily), harjoittamiseen. Rauhoitusmääräykset eivät myöskään rajoita maanomistajille kansainvälisten ihmisoikeussopimusten perusteella kuuluvia oikeuksia. Edellä kuvattu sääntö ei kuitenkaan saa heikentää Kevon luonnonpuiston luontoarvoja eikä maisemakuvaa. Porojen ja lampaiden laiduntaminen on sallittu. Rakentaminen vaatii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen luvan. Maanomistajalla on oikeus rauhoitettavalla alueella sijaitsevien rakennusten korjaukseen ja ylläpitoon. Edellä olevista määräyksistä saadaan ympäristökeskuksen hyväksymän suunnitelman mukaan poiketa sikäli kuin se on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltua.</p> <p>Rauhoitusmääräyksissä on joitakin eroja alueiden välillä ja tarkemmat aluekohtaiset määräykset on lueteltu rauhoituspäätöksissä.</p>
--	---

Liite 2. Suunnittelualan lajiluettelo

Suunnittelualan lajistotiedot. Luettelossa lajiryhmä: M = muut selkärangaiset, L = linnut, S = selkärangattomat, P = putkilokasvit, I = itiökasvit, Si = sienet. **Uhanalaisuus (luonnonsuojeluasetus):** e = erityisesti suojeltu, u = muu uhanalaiseksi arvioitu. **Uhanalaisuusluokitus (IUCN):** CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, RT = alueellisesti uhanalainen. Manner-Suomen CR, En ja VU -lajit sisältyvät luonnonsuojeluasetuksen lajilistaan. **Direktiivi:** Lu II = luontodirektiivin liitteen II laji, LU IV = luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I = Lintudirektiivin liitteen I laji, Li muutt. = lintudirektiivin laji, muuttolintu.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalle Natura-alueelle sekä muille merkittävälle alueille (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkoston) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Kevo				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
M	Ahma	<i>Gulo gulo</i>	CR	Lu II	10–20 y	Laskennat ja havainnot
M	Naali	<i>Vulpes lagopus</i>	CR, u, e	Lu II, IV	1–5 y	Laskennat ja havainnot
M	Saukko	<i>Lutra lutra</i>	NT	Lu II, IV	5–10	Havainnot
M	Ilves	<i>Lynx lynx</i>	VU	Lu II, IV	1–3	Laskennat ja havainnot
M	Karhu	<i>Ursus arctos</i>	VU	Lu II, IV	1–3	Havainnot
M	Lohi (Teno- tai Näätämö-jokeen nouseva kanta)	<i>Salmo salar</i>	VU	Lu II		Havainnot
L	Ampuhaukka	<i>Falco columbarius</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, Metsähallituksen (MH) havainnot
L	Hiiripöllö	<i>Surnia ulula</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	VU	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Jänkäkurppa	<i>Lymnocyptes minimus</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Jänkäsiirriäinen	<i>Limicola falcinellus</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>	NT	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	VU, u	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Keräkurmitsa	<i>Charadrius morinellus</i>	NT	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Kivitasku	<i>Oenathe oenathe</i>	VU, u	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Koskikara	<i>Cinclus cinclus</i>	VU, u	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Kurki	<i>Grus grus</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Kuukkeli	<i>Perisoreus infaustus</i>	NT			Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Lapasotka	<i>Aythya marila</i>	EN, u, e	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Lapinkirvinen	<i>Anthus cervinus</i>	VU, u	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Lapinsirri	<i>Calidris temminckii</i>	VU, u	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Lapintiira	<i>Sterna paradisaea</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Lapinuunilintu	<i>Phylloscopus borealis</i>	NT	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Liro	<i>Tringa glareola</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Metsähanhi	<i>Anser fabalis</i>	NT	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Mustalintu	<i>Melanitta nigra</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Pilkkasiipi	<i>Melanitta fusca</i>	NT	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Pulmunen	<i>Plectrophenax nivalis</i>	NT	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>	NT	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Punakuiri	<i>Limosa lapponica</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Rantasipi	<i>Actitis hypoleuca</i>	NT	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Riekko	<i>Lagopus lagopus</i>	NT			Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Sinirinta	<i>Luscinia svecica</i>	NT	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	Sinisuhaukka	<i>Circus cyaneus</i>	VU, u	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	EN, u	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Suopöllö	<i>Asio flammeus</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Tukkakoskelo	<i>Mergus serrator</i>	NT	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	VU	LI muutt.		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Tunturikiuru	<i>Eremophila alpestris</i>	CR, u	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>		LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
L	Valkoviklo	<i>Tringa nebulosa</i>		LI muutt.		MH:n havainnot
L	Vesipääsky	<i>Phalaropus lobatus</i>	VU, u	LI I		Linjalaskennat, lintuatlas, MH havainnot
S	Lapinristihämäkki	<i>Aculepeira lapponica</i>	NT			Niclas Fritzen (henk.koht.)
S	Lapinvarpuhämähäkki	<i>Arctella lapponica</i>	NT			Seppo Koponen (henk.koht.)
S	Pohjanpimentohämähäkki	<i>Arctobius agelenoides</i>	NT			Seppo Koponen (henk.koht.)
S	Paljakkakääpiöhämäkki	<i>Mecynargus paetulus</i>	NT			Seppo Koponen (henk.koht.)
S	Kärsäkääpiöhämäkki	<i>Praestigia pini</i>	NT			Seppo Koponen (henk.koht.)
S	Partasaamenhämähäkki	<i>Semljicola barbiger</i>	NT			Seppo Koponen (henk.koht.)
S	Lumilouhikkohämähäkki	<i>Titanoeca nivalis</i>	NT			Seppo Koponen (henk.koht.)
S	Vuoriponsikas	<i>Rosenus laciniatus</i>	VU, u			Koponen (1981): Notulae Ent. 61.
S	Tundrahopeatäplä	<i>Boloria chariclea</i>	NT			Hannu Ormio (henk.koht.)
S	Pohjanhopeatäplä	<i>Boloria polaris</i>	VU, u			Hannu Ormio (henk.koht.)
S	Kairanokiperhonen	<i>Erebia disa</i>	VU, u			Hannu Ormio (henk.koht.)
S	Ruijannokiperhonen	<i>Erebia polaris</i>	NT	LI II		HERTTA
S	Savuharmoyökkönen	<i>Xestia gelida</i>	VU, u			Hyönteistietokanta
S	Paljakkakirjoyökkönen	<i>Lasionycta staudingeri</i>	NT			Hyönteistietokanta
S	Jäkälänopsayökkönen	<i>Sympistis lapponica</i>	VU, u			Hyönteistietokanta

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
S	Lapinsiilikäs	<i>Pararctia lapponica</i>	NT			Hyönteistietokanta
S	Metsäpohjanmittari	<i>Entephria caesiata</i>	NT			Hyönteistietokanta
S	Metsäkenttämittari	<i>Xanthorhoe annotinata</i>	NT			Hyönteistietokanta
P	lapinleinikki	<i>Ranunculus lapponicus</i>	LC	Lu II, IV	10 000–20 000 versoa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	lettorikko	<i>Saxifraga hirculus</i>	VU, u	Lu II, IV	18 323 versoa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	myyränporras	<i>Diplazium sibiricum</i>	LC, RT	Lu II, IV	1 001–10 000 versoa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	pahtakelto	<i>Crepis tectorum</i> subsp. <i>nigrescens</i>	EN, u, e	Lu II, IV	1 havaintopaikka, 0–227 versoa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	tuoksualvejuuri	<i>Dryopteris fragrans</i>	NT	Lu II, IV	2 300–2 500 tupasta	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	tunturikeulankärki	<i>Oxytropis lapponica</i>	CR, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	arnikki	<i>Arnica angustifolia</i>	EN, u, e		2 havaintopaikkaa, 100–150 versoa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	lapinesikko	<i>Primula stricta</i>	EN, u		7 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	himmeävilla	<i>Eriophorum brachyantherum</i>	VU, u		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	kalliosirkunjyvä	<i>Lappula deflexa</i>	VU, u		17 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	metsänemä	<i>Epipogium aphyllum</i>	VU, u		4 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	pohjannoidanlukko	<i>Botrychium boreale</i>	VU, u		27 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	ruijankissankäpäpä	<i>Antennaria nordhageniana</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	suikeanoidanlukko	<i>Botrychium lanceolatum</i>	VU, u		3 versoa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	isokynsimö	<i>Draba daurica</i>	VU, u		21–25 ruusuketta	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	nystypaju	<i>Salix lanata</i> subsp. <i>glandulifera</i>	VU, u		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	(aho)kissankäpäpä	<i>Antennaria dioica</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	ketonoidanlukko	<i>Botrychium lunaria</i>	NT		24 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	ahonoidanlukko	<i>Botrychium multifidum</i>	NT, RT		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	velttoara	<i>Carex laxa</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	tunturivehnä	<i>Elymus kronokensis</i>	NT, RT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
P	idänimarre	<i>Gymnocarpium continentale</i>	NT, RT		9 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	jäkki	<i>Nardus stricta</i>	NT		28 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	suippohärkylä	<i>Polystichum lonchitis</i>	NT		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	ruijanpahtahanhikki	<i>Potentilla chamissonis</i>	NT, RT		11 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	pahtahanhikki	<i>Potentilla nivea</i>	NT		9 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	keminängelmä	<i>Thalictrum minus</i> ssp. <i>ke-mense</i>	NT		5 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	kaljukiviyrtti	<i>Woodsia glabella</i>	NT		7 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	kivikkoalvejuuri	<i>Dryopteris filix-mas</i>	RT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
P	mäkihorsma	<i>Epilobium collinum</i>	RT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	isotorasammal	<i>Cynodontium suecicum</i>	NT, RT	Lu II	0,01–0,50 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kiiltosirppisammal	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	VU, u	Lu II	0,01–0,50 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	rotkohiippasammal	<i>Orthotrichum laevigatum</i>	CR, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kuparikiisusammal	<i>Mielichhoferia mielichhoferiana</i>	CR, u		0,01 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kalkkilapiosammal	<i>Tortula mucronifolia</i>	EN, u, e		0,01–0,10 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kolusammal	<i>Coscinodon cribrosus</i>	EN, u, e		0,02 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	napakinnassammal	<i>Scapania spitsbergensis</i>	EN, u, e		7 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjanväkäsammal	<i>Campylium laxifolium</i>	EN, u, e		0,01–0,10 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	ruostetyvisammal	<i>Bryoerythrophyllum ferruginascens</i>	EN, u, e		0,01–0,10 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjankiiltosammal	<i>Isopterygiopsis alpicola</i>	EN, u, e		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjannuijasammal	<i>Meesia hexasticha</i>	EN, u, e		4 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pahtakinnassammal	<i>Scapania crassiretis</i>	EN, u		0,25 m ²	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pärskepaasisammal	<i>Schistidium subjulaceum</i>	EN, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	naparaatosammal	<i>Tetraplodon paradoxus</i>	EN, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	paljakkavarstasammal	<i>Pohlia andrewsii</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
I	suonipaasisammal	<i>Schistidium venetum</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kurusammal	<i>Anomobryum concinatum</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	peikonsammal	<i>Athalamia hyalina</i>	VU, u		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	silmuhiirensammal	<i>Bryum pseudotriquetrum</i> var. <i>neodamense</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	harmokivisammal	<i>Grimmia donniana</i>	VU, u		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kerokivisammal	<i>Grimmia sessitana</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	vuoripalmikkosammal	<i>Hypnum callichroum</i>	VU, u		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjanpalmikkosammal	<i>Hypnum hamulosum</i>	VU, u		5 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	tundrapalmikkosammal	<i>Hypnum plicatulum</i>	VU, u		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	taigapalmikkosammal	<i>Hypnum subimponens</i>	VU, u		5 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjanpussisammal	<i>Marsupella sphacelata</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kalkkihuurresammal	<i>Palustriella commutata</i>	VU, u, e		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pahtasuikerosammal	<i>Brachytheciastrum trachypodium</i>	NT		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kurulehväsammal	<i>Cyrtomnium hymenophylloides</i>	NT		19 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	taigakynsisammal	<i>Dicranum acutifolium</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	munasammal	<i>Diphyscium foliosum</i>	NT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kaarikahtaissammal	<i>Distichium inclinatum</i>	NT, RT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	tunturikellosammal	<i>Encalypta alpina</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	isokellosammal	<i>Encalypta procera</i>	NT, RT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	vuorikivisammal	<i>Grimmia montana</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	suippuhopeasammal	<i>Gymnomitron apiculatum</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	mäkäränsammal	<i>Hygrobrella laxifolia</i>	NT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kalliopahkurasammal	<i>Hymenostylium recurvirostrum</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	vuomapalmikkosammal	<i>Hypnum holmenii</i>	NT		5 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
I	otalehväsammal	<i>Mnium spinosum</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kallionäivesammal	<i>Mylia taylorii</i>	NT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	tulvasammal	<i>Myrinia pulvinata</i>	NT, RT		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	otasiimasammal	<i>Myurella tenerrima</i>	NT		13 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kalliopyörösammal	<i>Odontoschisma macounii</i>	NT		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	silopahtasammal	<i>Orthothecium strictum</i>	NT, RT		5 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjanhuurresammal	<i>Palustriella decipiens</i>	NT		4 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	lapinseitasammal	<i>Plagiobryum zieri</i>	NT		6 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	tunturivarstasammal	<i>Pohlia ludwigii</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kivikoukerosammal	<i>Pseudoleskea incurvata</i>	NT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjanvaskisammal	<i>Pseudoleskeella papillosa</i>	NT		5 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	idänvaskisammal	<i>Pseudoleskeella rupestris</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	hetekinnassammal	<i>Scapania paludosa</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kaltiokinnassammal	<i>Scapania uliginosa</i>	NT		5 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	sopulinsuikerosammal	<i>Sciuro-hypnum latifolium</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	metsäloukkosammal	<i>Tetradontium ovatum</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	tunturiloukkosammal	<i>Tetradontium repandum</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kalliotöppösammal	<i>Cnestrum schisti</i>	RT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	sirohuurresammal	<i>Cratoneuron filicinum</i>	RT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	tunturikarvasammal	<i>Ditrichum zonatum</i>	RT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	pohjankerrossammal	<i>Hylocomiastrum pyrenaicum</i>	RT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kaihelehväsammal	<i>Mnium marginatum</i>	RT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kalvashiippasammal	<i>Orthotrichum pallens</i>	RT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
I	kalliokärpänsammal	<i>Rhabdoweisia fugax</i>	RT		3 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
I	törmähankasammal	<i>Riccia sorocarpa</i>	RT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
Si	salonyppyjäkälä	<i>Buellia erubescens</i>	VU, u		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
Si	kalliokeuhkojäkälä	<i>Lobaria scrobiculata</i>	VU, u		10 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
Si	raidankeuhkojäkälä	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT, RT		2 havaintopaikkaa	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
Si	viherpaanujäkälä	<i>Psora rubiformis</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
Si	haavanuurnikka	<i>Stictis populorum</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)
Si	pohjannupikka	<i>Sarcoleotia globosa</i>	NT		1 havaintopaikka	Hertta-Eliölajit-tietojärjestelmä (SYKE)

Liite 3. Saamelaiskulttuuriin liittyviä määritelmiä

SAAMELAISKULTTUURI: Suomen perustuslaki takaa saamelaisille oikeuden ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan ja kieltään. Saamelaiskulttuuriin luetaan kuuluvaksi saamen kieli, perinteiset saamelaiselinkeinot, joihin luetaan poronhoito, kalastus, metsästys, keräily ja saamen käsityö sekä henkinen ja aineellinen kulttuuri, johon luetaan taide, kertomusperinne, kirjallisuus, joiku, perinteinen tieto ja myytit.

Saamelaisessa käsitemaailmassa ihmistä, luontoa ja kieltä ei eroteta toisistaan. Saamenkieli kuvastaa ympäröivän elollisen ja elottoman luonnon perusteellista ja täsmällistä tuntemusta sekä ihmisen ja luonnon välistä läheistä ja tarkoin eriteltyä vuorovaikutusta. Luonnonympäristö, kulttuuriympäristö, sosiaalinen ympäristö ja kielellinen ympäristö muodostavat kokonaisuuden, ympäristökäsitteen, ja ne ovat riippuvaisia toisistaan. Saamelaisten elämäntapa on sopeutunut luonnonympäristön antamiin mahdollisuuksiin ja rajoituksiin vuosituhansien ajan.

PERINTEINEN TIETO: Ympäristöministeriön asettama kansallinen artikla 8(j) -työryhmä on määrittänyt saamelaisten luonnon monimuotoisuuteen liittyvän perinteisen tiedon seuraavasti: Saamelainen luonnon monimuotoisuuteen liittyvä perinteinen tieto ilmenee saamelaisessa luonnonkäytössä ja perinteisten saamelaiselinkeinojen harjoittamisessa eli poronhoidossa, kalastuksessa, metsästyksessä, keräilyssä ja käsityössä sekä luontosuhteessa. Tieto välittyy saamen kielen luontoon, maastoon, säähän, poronhoitoon, käsitöihin, pyyntiin ja kalastukseen liittyvässä terminologiassa sekä saamenkielisissä paikannimissä. Perinteistä tietoa siirretään tietoisien opettamisen, vanhemmilta sukupolvilta saadun mallin, joikujen ja suullisen kertomaperinteen kautta sekä poronhoito-, kalastus-, keräily-, käsityö- ja metsästyskäytännöissä.

TAPAOIKEUS: Ympäristöministeriön asettama artikla 8(j) -työryhmä on määrittänyt tapaoikeuden seuraavasti: Saamelainen luonnon monimuotoisuuteen liittyvä tapaoikeus ohjaa perinteistä maankäyttöä, yhteisön sisäisiä suhteita liittyen maankäyttöön, luo periaatteet nautinta-alueille ja ohjaa luonnonresurssien hyödyntämistä kestäväällä tavalla saamelaisen oikeuskäsityksen mukaisesti.

Artikla 8(j) -työryhmän määrittämä saamelaisten tavanomainen luonnonkäyttö:

Saamelaisten perinteinen luonnonkäyttö perustuu saamelaiseen arvomaailmaan, sosiaaliseen järjestelmään ja tapaoikeuteen. Luonnonkäyttö on erilaista eri saamelaiselinkeinoissa. Luonnonkäyttö riippuu myös maantieteellisistä ja luonnon olosuhteista. Saamelainen poronhoito perustuu laidunkiertojärjestelmään, joka pohjautuu porojen biologiaan, perinteiseen tietoon ja poronhoitajien kulttuurisiin tapoihin.

Saamenpuku on saamelaiskulttuurin näkyvämpiä ulkoisia tunnusmerkkejä. Saamenpuvun malli ja kuviointi kertovat henkilön kotiseudun. Joiku on perinteistä saamelaista musiikkia. Yleisimmin joiku kertoo tietystä henkilöstä. Joiussa voidaan kertoa myös esim. porosta tai poronhoidosta tai ilmentää pelkkää tunnetilaa. Joiussa varsinaisia sanoja on yleensä vähän ja täytesanoja paljon. Usein joiussa vilahtaa eri paikannimiä; mainitaan esim. yksittäisiä tuntureita tai jokia. Sillä tavalla joiut ankkuroituvat tietyille alueelle sekä kertovat saamelaisten vahvasta luontosuhteesta.

Liite 4. Kevon hoito- ja käyttösuunnitelman suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavaan

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat yleistavoitteisiin, jotka ovat periaatteellisia linjauksia, ja erityistavoitteisiin, jotka sisältävät alueiden käytön suunnittelua koskevia velvoitteita. Metsähallituksen Luontopalveluiden, valtion viranomaisena, tulee toiminnassaan etsiä tapoja toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet			
	Yleistavoitteet	Erityistavoitteet	Toteutuminen suunnitelmassa
Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat	<i>Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä.</i>		Hoito- ja käyttösuunnitelmalla turvataan uhanalaisten eläin- ja kasvilajien esiintyminen Kevon Natura 2000 -alueella.
	<i>Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävää hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueena sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta.</i>		
	<i>Alueidenkäytöllä edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä.</i>		Suunnitelman päämääräksi on asetettu vesistöjen säilyminen luonnontilaisina. Kevo on VPD:n suojelualuekisterin kohde.
		<i>”Alueidenkäytössä varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueiden käytön suunnittelun lähtökohtana.”</i>	Hoito- ja käyttösuunnitelman kulttuuriperinnön nykytilan kuvauksessa on huomioitu kaikki valtakunnallisissa ja maakunnallisissa kulttuuriperintöinventoinneissa luetteloidut kohteet, jotka sijaitsevat suunnittelualueella.
Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet	<i>Alueidenkäytöllä edistetään Lapin tunturialueiden säilymistä luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävänä aluekokonaisuutena. Samalla varmistetaan, että asumisen ja elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykset säilyvät. Alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen, luonnon kestokyvyn ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi.</i>		Suunnittelualueen erityispiirteet on tunnistettu ja turvattu sekä luonnon- että kulttuuriarvojen säilyminen.

	<p>Saamelaisten kotiseutualueen alueidenkäytössä otetaan huomioon saamelaisille alkuperäiskansana kuuluva oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan saamelaisten perinteisten elinkeinojen kehittämisedellytysten turvaamiseksi. Poronhoitoalueella turvataan poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset.</p>		<p>Metsähallituksesta annetun lain 4 § edellyttää, että Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu sovitetaan yhteen saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan, sekä siten, että poronhoitoalueella säädetty velvoitteet täytetään. Suunnitelman saamelaiskulttuurille aiheuttamia vaikutuksia on koko suunnitteluprosessin ajan käsitelty Akwé: Kon -ryhmässä, joka on arvioinut myös lopullisen suunnitelman vaikutukset sekä saamelaiskulttuurille että saamelaiselinkeinoille (ml. poronhoito).</p>
--	--	--	--

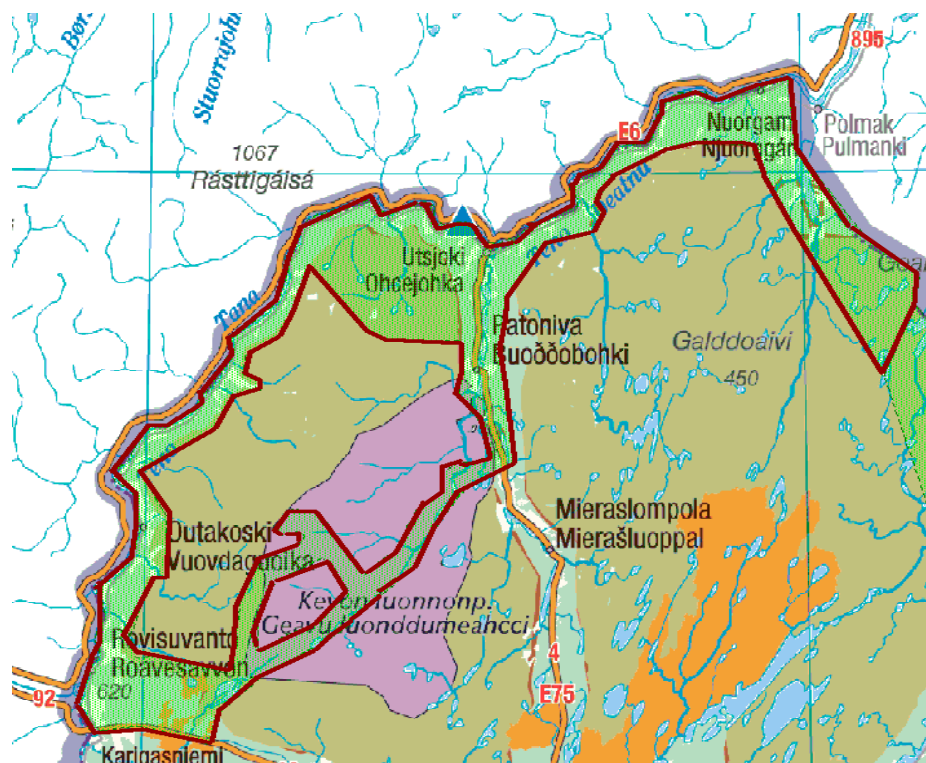
Maakuntakaava		
Merkintä	Maankäyttöluokka ja siihen liittyvä määräys / Aluekuvaus ja kehittämisperiaate	Toteutuminen hoito- ja käyttösuunnitelmassa
sa	<p>Saamelaisten kotiseutualue <i>Viranomaisten on varattava saamelaiskäräjille tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana ja jotka koskevat saamelaisten kotiseutualueella yhdyskuntasuunnittelua, valtionmaan, suojelualueiden ja erämaa-alueiden hoitoa, käyttöä, vuokrausta ja luovutusta, kaivoskivennäisten valtausta ja kaivospiirin perustamista tarkoittavia lupahakemuksia taikka muuta vastaavaa saamelaisten kieleen, kulttuuriin tai heidän asemaansa alkuperäiskansana vaikuttavaa alueiden käyttöön liittyvää asiaa. (Määräys perustuu lakiin saamelaiskäräjistä 974/1995, 9 §)</i></p> <p><i>Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovittava yhteen Saamelaiskäräjistä annetussa laissa tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan, sekä poronhoitoalueella tarkoitetulla poronhoitoalueella siten, että poronhoitoalueella säädetty velvoitteet täytetään. (Laki Metsähallituksesta 1378/2004), 4.2 §)</i></p> <p><i>Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia elinkeinoja saamelaisten kotiseutualueella (Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki 45/2000, 1.2 §)</i></p> <p><i>Suositus: Saamelaisten kotiseutualueella metsätalouden tulisi käyttää luontaista uudistamista sille soveltuvilla kohteilla ja välttää maanpinnan voimakasta käsittelyä.</i></p>	<p>Saamelaiskäräjien nimeämä Akwé: Kon -työryhmä on valmistellut koko hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan ajan Akwé: Kon -ohjeiden mukaisia toimenpiteitä sekä osallistunut suunnittelutyöhön ja suunnitelman kulttuuristen, sosiaalisten ja ympäristöllisten vaikutusten arviointiin koko projektin ajan. Ryhmä arvioi suunnitelman vaikutukset saamelaiskulttuuriin sekä on mukana suunnitelman vaikutusten seurannassa. Ryhmän kokoonpano ja tapaamiset on listattu lomakkeella 20 (Osallistaminen). Yhteenveto suunnitelmaan prosessin aikana esitetyistä kommentteista on liitteessä 6A (Kommentit). Lausuntoyhteenveto on liitteessä 6B.</p>
	<p>Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alue <i>Rajan pohjoispuoleisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2 §:n mukaan)</i></p>	<p>Akwé: Kon -ryhmään on kuulunut Paistunturin paliskunnan poroisäntä. Ryhmän kokoonpano on lomakkeella 20 (Osallistaminen).</p>

SL 4274	<p>Suojelualueen merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tar- koitettuja alueita.</p> <p>Kevon luonnonpuisto <u>Varausperuste:</u> Laki 634/1956 ja 674/1981, Natura VNp. 20.8.1998 ja 8.5.2002, valtakunnalli- sesti arvokas maisema-alue VNp. 5.1.1995 <u>Kehittämisperiaate:</u> Kehitetään ohjattua retkeilyä.</p>	<p>*Suunnitelman yksi päämäärstä (nro 6) on "Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjää palveleva reittien ja rakenteiden ko- konaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena sekä luonnon- maisemien turvaaminen". Toimenpiteitä on esitetty lomakkeella 15 (Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkaillen toi- menpiteet). Suunnitelman vaikutuksia on arvioitu lomakkeella 12 (Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seu- ranta).</p>
ma 5921	<p>Utsjoen laakso <u>Varausperuste:</u> Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. <u>Kehittämisperiaate:</u> Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet säilytetään. Uu- disrakennukset sovitetaan perinteiseen ympäristöön ja maisemaan. Kentät, niityt ja pellot säily- tetään avoimina. Saamelaiskulttuuria korostetaan.</p>	<p>Suunnitelmassa ei esitetä toimenpiteitä, joilla kulttuurihistorialli- sesti arvokasta ympäristöä tai valtakunnallisesti arvokasta mai- sema-alueutta muutettaisiin. Uudisrakentaminen on hyvin pieni- muotoista (ks. lomake 17), ja siinä huomioidaan maakuntakaa- van kehittämisperiaate. Yksi suunnitelman päämäärstä (nro 9) on "Saamelaiskulttuurin turvaaminen". Toimintatapoja ja toi- menpiteitä on esitetty suunnitelman lomakkeilla 1 (Suunnittelu- alueen kuvaus ja suunnittelutilanne), 13 (Vyöhykejako) ja 17 (Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet). Suun- nitelman vaikutuksia on arvioitu lomakkeella 12 (Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta).</p> <p>Ks. yllä* päämäärä nro 6 liittyy myös tähän tavoitteeseen.</p>
Ulkoilureitti	Kevon reitti	Ks. yllä* päämäärä nro 6 liittyy myös tähän tavoitteeseen.
Ulkoilureitin yhteystarve	Kuivi-Utsjoki ja Karigasniemi-Luomusjärvi <i>Molemmat reitit lähtevät Kevon reitistä.</i>	<p>Asia on ratkaistu ympäristöministeriön vahvistamassa Paistun- turin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa. HKS:ssa ulkoilureitin yhteystarve Karigasniemi-Luomusjärvi sijoittuu vir- kistysvyöhykkeelle, missä voidaan toteuttaa merkittjä polkuja. Yhteystarve Kuivi-Utsjoki sijaitsee syrjävyöhykkeellä, missä ei voi toteuttaa merkittjä polkuja. Mutta HKS:ssa on kirjaus "Poh- jois-Lapin maakuntakaavaan on kirjattu ulkoilureitin yhteystarve Utsjoelta Kevon reitille. Mikäli reitti tulevaisuudessa rakenne- taan, se voidaan linjata erämaa-alueen ulkopuolelle".</p>
E 1806	Kevon tutkimusasema: <u>Kehittämisperiaate:</u> Huolehditaan maisema-, luonto- ja kulttuuriympäristöarvoista.	<p>Suunnitelman yksi päämäärstä (nro 7) on tutkimuksen edelly- tysten turvaaminen. Tutkimuksen edellytykset tulee turvata sit- ten, että luonnonsuojeluarvot säilyvät. Toimenpiteet on kirjattu suunnitelmaan lomakkeelle 18 (Hallinto) ja niiden vaikutuksia on arvioitu lomakkeella 12 (Uhkatekijöiden torjuminen, vaiku- tusten arviointi ja seuranta).</p>

	Koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset (soveltuvin osin)	Toteutuminen hoito- ja käyttösuunnitelmassa
Määräykset	<p><i>Malminetsintä ja siihen liittyvät toimenpiteet alueella on turvattava.</i></p> <p><i>(Luonnonsuojelulain 15 §:n mukaan kansallispuistossa ja luonnonpuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta alueen hallinnosta vastaavan viranomaisen tai laitoksen luvalla tehdä geologisia tutkimuksia ja etsiä malmeja.)</i></p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmalla ei voi ohjata malminetsintää. Malminetsintään on oltava kaivosviranomaisen lupa (malminetsintälupa), jos malminetsintää ei voida toteuttaa Kaivoslain 7 §:n mukaan etsintäyönä tai kiinteistön omistaja ei ole antanut siihen suostumustaan. Metsähallituksen tämänhetkinen linja on, ettei se myönnä maanomistajan suostumuksia suojelualueille, suojeluohjelma-alueille eikä saamelaiden kotiseutualueelle. Edellä mainituista linjauksista on sovittu myös Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen välisessä sopimuksessa valtion maiden käytön periaatteista poronhoitoalueella.</p>
	<p><i>Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.</i></p>	<p>Akwé: Kon -ryhmä ja yhteistyöryhmä kokoontuivat koko hoito- ja käyttösuunnitelman suunnitteluprosessin ajan (lomake 20 Osallistaminen). Lisäksi Akwé: Kon -ryhmä arvioi suunnitelman vaikutukset saamelaiskulttuurille. Ryhmän kokoonpano ja tapaamiset ovat lomakkeella 20 (Osallistaminen). Yhteenvedot suunnitelmaan esitetyistä kommentteista ovat liitteessä 6A (Kommentit). Lausunnot ovat koosteessa 6B.</p> <p>Maastoliikenteen ohjaus ja lupakäytännöt vaikuttavat osaltaan saamelaiskulttuurin säilymiseen. Ohjeellisia talviaikaisia moottorikelkkakuria on vähennetty ja alueen rajoitusvyöhykkeet on säilytetty. Nämä toimet osaltaan rauhoittavat aluetta niin, että se säilyy sopivana mm. poronhoitoon (lomakkeet 13 Vyöhykejako ja 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.)</p>
	<p><i>Suojelu- (S), luonnonsuojelu- (SL) ja erämaa-alueiden (Se) hoito- ja käyttösuunnitelmista on pyydetty lausunto alueen kunnilta, Lapin liitolta, Lapin ympäristökeskukselta, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukselta, Saamelaiskäräjiltä saamelaiden kotiseutualueella ja kolttien kyläkoukselta kolttalaueella, Paliskuntain yhdistykseltä, alueen paliskunnilta sekä muilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaan suunnitelma liittyy.</i></p>	<p>Lausunnot on pyydetty (lomake 20 Osallistaminen).</p>
Rakentamisrajoitus	<p><i>Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- tai suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, LL, EN, EJ, S, SL, SM, SR, Se, sr, vt, kt, st, yt, tv, sähkölinja). Rajoitus laajennetaan koskemaan puolustusvoimien alueita (EP), suojavyöhykkeitä (sv) sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.</i></p>	<p>Suunnitelmassa esitetty uudisrakentaminen on hyvin pienimuotoista (ks. lomake 17). Rakentamista ohjataan asetuksella (932/1981, 5 §).</p>

Suojelumääräykset	<i>Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa.</i>	Suunnitelmassa ei ole esitetty sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös. Reitin varrella olevien muinaisjäännösten kuntoa seurataan (lomake 14 Luonnonsuojelun ja kulttuuriperinnön toimenpiteet).
	<i>Suunniteltaessa suojelualueen tai suojeluohjelmaan kuuluvan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarveharkinta ja tarvittaessa vaikutusten arviointi on tehtävä luonnonsuojelulain 65 §:n ja 66 §:n mukaisesti.</i>	Metsähallituksen hoito- ja käyttösuunnitelma noudattaa suojelumääräystä. Suunnitelmassa ei ole esitetty sellaista toimintaa, joka edellyttäisi luonnonsuojelulain 65 §:n ja 66 §:n mukaista arviointia.

Liite 5. Metsähallituksen luontomatkailun ja virkistyskäytön painopistealue Tenojoki–Kevo

Tenojoki–Kevo

Alueella keskeisenä vetovoimatekijänä ovat Tenon varren loheen perustuvat matkailutuotteet sekä Kevon luonnonpuiston retkeilypalvelut. Tenon varren matkailu perustuu lukuisiin yksityisiin lomakyläin, joista matkailijat kalastuksen lisäksi kulkevat Metsähallituksen reiteille kylistä lähitunturiin. Kevon luonnonpuisto kanjoneineen on merkittävä luonnonnähtävyys ja ainutlaatuisen eläin- ja kasvilajiston suojelualue.

Liite 6A. Kommentit ennen lausuntokierrosta

Ennen lausuntokierrosta Akwé: Kon -ryhmän esittämät asiat (31.1.2013, 13.4.2013, 5.10.2013 ja 16.12.2013)				
Asia (Akwé: Kon)		Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Rakennukset ja rakennelmat	Madjoen tuvan luovutus paliskunnalle.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailemisen toimenpiteet	Madjoen tupa säilytetään nykyisellä paikallaan hiihtovaeltajien ja luontaiselinkeinojen harjoittajien käytössä.	-
	Keskusteltiin turvekotien uudelleen rakentamisesta.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasisitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset, 18 Hallinto	Metsähallitus on myöntänyt yhden käyttöoikeussopimuksen luontaiselinkeinojen harjoittamista varten tarpeellisten turvekammien rakentamiseen. Luontaiselinkeinoharjoittajien kammien tarpeisiin voidaan luovuttaa turvetta ja maata.	Lomakkeelle 18 on kirjattu, että "Nykykäytäntö säilytetään". Asetus (932/1981) 6 § mahdollistaa luontaiselinkeinojen harjoittamista varten tarpeellisten turvekammien rakentamisen Metsähallituksen luvalla. Tekstiä korjattu myös johdannon kohtaan 18 Hallinto.
Luontotyytit ja lajit	Vesisuihkuveneiden käytön kieltäminen.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Tutkimustuloksia veneiden aiheuttamasta haitasta kaloille ja muulle luonnolle ei ole löytynyt.	-
	Alueella pesivään uhanalaiseen lajiin tulee kiinnittää huomiota.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 13C Vyöhykejako: Rajoitusluonnonarvovyöhykkeet, 14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelu, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet, 18 Hallinto	Kevon rotkon alueella on liikkumisrajoitus. Lajin seuranta tehdään säännöllisesti.	Maastoliikennettä rajoitetaan kanjoni-alueella. Toiminnan suunnittelu Metsähallituksen huolto- ym. tehtäviin liittyvässä liikkumisessa. Uhanalaisten lajien pesimärauhan turvaamiseksi Metsähallitus on rajoittanut kevään toiminnan Kevon kanjoni-alueella mahdollisimman vähin. Reitin polttopuu- ja jätehuolto pyritään tekemään maaliskuun loppuun mennessä. Maastoliikennettä edellyttävät huoltotoimet pyritään tekemään lumipeitteiseen aikaan. Lentoajankohdista neuvotellaan Ilmavoimien kanssa. Erävalvonta kohdistuu mm. maastoliikenteeseen.

Asia (Akwé: Kon)		Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
	Mönkijöiden karkeat renkaat ovat uhkana luontotyypeille.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Karkeakuvioisten renkaiden käyttöön ei ole mahdollisuutta vaikuttaa.	-
	Täytyy tarkistaa, mihin porotalouden laiduntamiseen koskevat välttämät perustuvat (mm. pitkäaikainen voimakas laidunnus).	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat	Viitteet on lisätty tekstiin.	-
	Talviruokinnan yhteydessä tulee mainita, että "silppurit" pienentävät sen tuomaa uhkaa.	17b Poronhoidon toimenpiteet	Tutkimustuloksia aiheesta ei ole löytynyt.	Myös ruokintakeinoja tulisi kehittää, jotta niiden luontovaikutukset vähenisivät, esim. silppurin käyttäminen.
	Luontotyyppien uhkissa tulee mainita ajojälkien syntyminen urien ulkopuolelle sulan maan aikana.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet, 17b Poronhoidon toimenpiteet, 18 Hallinto	Maastoliikennettä ohjataan luvituksella. Lupien ulkopuolista maastoliikennettä ei pystytä ohjaamaan. Maastoliikennelain mukainen välttämätön kesäaikainen maastoliikenne suositellaan tapahtuvaksi pääosin olemassa olevilla urilla-urilla.	Kesäaikainen maastoliikenne on mainittu uhkana.
Kulttuuri-perintö	Vulležidgirkun läheisen palvelutapaikan nimi on Čohkunája.	6 Kulttuuriperintö	Korjattu.	-
Metsästys	Keskusteltiin saamelaisten mahdollisista metsästysoikeuksista luonnonpuistossa.	-	Saamelaisten metsästysoikeuksia ei ole laissa.	-
	Suunnitelmaan lisätään, että alueelle kaatuneen riistan haltuunotto on mahdollista.	8 Erätalous	Lisätty. Alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuunotto on sallittua Metsähallituksen luvalla.	-
Kalastus	Todettiin, että muiden kalalajien kuin lohien pyyntiä tulisi tehostaa.	8 Erätalous, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 18 Hallinto	Alueella ei tehdä aktiivista kalavesien hoitoa. Kalaston hoito perustuu kalastuksen säätelyyn (Kalastuslaki, Tenon sivuvesisääntö, Utsjoen kalastusalueen päätökset). Kalastuksen yhteydessä voidaan tehostaa muiden kalalajien kuin lohien kalastusta. Lohen kalastusta säännellään kansainvälisin sopimuksin. Kalastusjärjestelyistä päätetään yhteistyössä muiden alueen toimijoiden (kalastusalue ja osakaskunnat) kanssa	-
	Suunnitelmaan lisätään, että alueen järviin on istutettu siikaa.	8 Erätalous	Lisätty.	-

Asia (Akwé: Kon)		Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Rasitteet	Rasitteen luonnonpuiston alueella.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	Suunnittelualueella on yksityiskiinteistöjä Kevojkisuussa, Stuurra Bálddotjávrin pohjoispuolella sekä Vuokojärvellä (Vuogojávri). Näille kiinteistöille on annettu toimituksissa 5 metrin levyinen kulkuoikeus. Rasitteen tarkkaa sijaintia ei kuitenkaan ole määritetty. Kulkuoikeuksien tarkan sijainnin määrittäminen vaatisi yksityistie-toimituksen.	-
Poronhoito	Laiduntaminen on uhkana luontotyypeille.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Ei voida vaikuttaa tässä suunnitelmassa.	-
	Paliskunnalle pitää tehdä kartta alueista, joissa ei tulisi laiduntaa poroja.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 14 Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojeleminen, 17b Poronhoidon toimenpiteet, 18 Hallinto	Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen välisessä sopimuksessa on todettu, että ”Metsähallitus ja paliskunnat sopivat yhdessä niistä luonnonsuojelualueiden ja tarvittaessa erämaa-alueiden kohteista, joissa poroja ei tulisi ruokkia”. Sopimus koskee koko poronhoitoaluetta. Suunnittelualue on niin laaja, että sen inventointi kokonaisuudessaan maastossa ei ole käytännössä mahdollista. Herkkien luontotyyppien suojelemiseksi on tarpeen inventoida myös käytössä olevia talviruokinta-alueita.	Paliskunnat toimittavat kartat talviruokinta-alueista Metsähallitukselle, joka inventoi alueet. Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelemiseksi annetaan olemassa olevia tietoja tärkeistä alueista, joilla ei tulisi harjoittaa porojen maastoruokintaa. Tuotetaan tarpeen mukaan tietoa paliskunnalle uhanalaisista lajeista ja luontotyypeistä hyödynnettäväksi porotalous-suunnitelmissa.
	Suunnitelmaan tulee liittää kartta eri osien merkityksestä Paistunturin paliskunnan poronhoidolle.	-	Kartta on Metsähallituksen julkaisussa Elina Stolt (toim.) 2006. Paistunturin erämaa-alueen ja Kevon luonnonpuiston luonto, käyttö ja paikannimistö. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 161. 276 s.	-

Asia (Akwé: Kon)		Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Maastoliikenne	<p>Kamajokisuusta (Gamajohnjálmi) Kevon kanjonin yli menevän reitti tulisi poistaa. Vuokojärveltä (Vuogojávri) Kamajokisuuhun (Gámajohnjálmi) kulkeva reitti tulisi säilyttää. Juovvaskáidin reitin voisi poistaa.</p> <p>Talvireitti: Ollilasta Vuokojärvelle (Vuogojávri), Puksalasta (Buksal) Bálddotjávriille ja Vuokojärvelle (Vuogojávri), Kevonusuusta (Geavvonjálmmis) Fielujokisuun (Fiellojohnjálbmi) yläpuolelle, Vuokojärveltä (Vuogojávri) Kamajokisuusta (Gamajohnjálmi), Kaasmukan Rautujärviltä (Rávdojárvi) Sávozajávriille.</p> <p>Kesäreitti: Kenesjärveltä (Ganešnjávri) Vuokojärvelle (Vuogojávri), Puksalasta (Buksal) Buvrrášjávriille ja Vuokojärvelle (Vuogojávri), Rautujärviltä (Rávdojárvi) Sávozajávriille</p>	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	-	<p>Talviajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille: Ollilasta Vuokojärvelle (Vuogojávri), Puksalasta (Buksal) Bálddotjávriille ja Vuokojärvelle (Vuogojávri), Kevonusuusta (Geavvonjálbmi) Fielujokisuun (Fiellojohnjálbmi) yläpuolelle,</p> <p>Kamajokisuusta (Gamajohnjálmi) Kevon kanjonin yli menevä reitti ja Juovvaskáidin reitti poistetaan.</p> <p>Kevon kanjonin reitti lyhennetään Kamajokisuuhun (Gamajohnjálmi): merkittävimmät kalastuskohteet ovat Kamajokisuun (Gamajohnjálmi) alapuolella. Lisäksi uhanalaisten lajien suojelu edellyttää maastoliikenteen rajoittamista kapealla kanjonialueella.</p> <p>Kesäajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille. Kenesjärveltä (Ganešnjávri) Vuokojärvelle (Vuogojávri), Puksalasta (Buksal) Buvrrášjávriille ja Vuokojärvelle (Vuogojávri), Rautujärviltä (Rávdojárvi) Sávozajávriille.</p>
	Tulee mainita, että poronhoitajilakaan ei ole oikeutta ajaa vapaasti poronhoitotehtävien ulkopuolella ja että myös kesäajan poronhoitotehtävistä tulisi ilmoittaa Metsähallitukselle.	-	Ei tarvitse erikseen painottaa, sillä on jo laissa. Ilmoitusvelvollisuutta ei ole.	-
	Metsähallituksen maastoliikennelupien myöntäminen voi olla liian löysää.	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Maastoliikennelupia myönnetään esitetyn mukaisesti.	-

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)

Asia (yhteistyöryhmä)		Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Saamelaiskulttuuri	<p>Saamelaisten perusoikeuksia, elinkeinoja ja kulttuuria tulee kunnioittaa.</p> <p>On huomioitava, että alueet ovat saamelaisten sukumaita.</p>	1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset tulee turvata. Akwé: Kon -ryhmä on kehittyneempi tapa edistää prosessin aikana saamelaiskulttuurin huomioon ottamista. Suomessa Akwé: Kon -ohjeet on tarkoitettu sovellettavaksi saamelaisten kotiseutualueella toteuttavien sellaisten hankkeiden ja suunnitelmien kulttuuri-, ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten arvioinneissa, jotka voivat vaikuttaa saamelaiskulttuuriin, -elinkeinoihin ja kulttuuriperintöön.	Päämääränä saamelaisen kulttuuriperinnön säilyttämien (lomake 12, päämäärä 9)
	<p>Arvona ihmisten suhde alueeseen. Saamelainen kulttuuriympäristö on arvo sinänsä.</p> <p>Uhkana on perimätiedon- ja taidon katoaminen. Motorisoituminen on uhka.</p>	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat	-	Lomakkeella arvot ja uhkat on kuvattu seuraavasti: Utsjoelta pois muuttaneilla saamelaisilla kulkeminen on vaikeutunut sukunsa perinteisesti käyttämillä alueilla. Alueeseen liittyvän perinteisen tiedon katoaminen. Laidun- ja vasoma-alueiden häiriintyminen muun maankäytön toimesta.
	Saamelaisten oikeuksia rajoitetaan metsästyksen suhteen Kevolla.	8 Erätalous	Metsästystä ohjataan lakien mukaisesti.	Yhteistyöryhmän esitys hirven metsästyksestä rajoitetulla alueella luonnonpuistossa on kehittämis ehdotuksena (lomake 12).
	Suunnitelmassa käytettyyn nimistöön kannattaa kiinnittää huomiota. Ilmari Mattus on koonnut nimistön.	Koko suunnitelma.	Nimistössä on käytetty Ilmari Mattuksen koostamaa nimistöä ³ ja Karttakeskuksen karttanimiä.	-
	On virheellinen tieto, että "Poronhoito on ainoa perinteinen saamelaisten elinkeino, joka on kannattavaa". Pienimuotoinen maatalous lisättävä perinteiseen saamelaiskulttuuriin.	10b Poronhoito	Akwé: Kon -ryhmän tehtävä on koostaa mm. saamelaiskulttuuriin liittyvät nykytilan kuvaukset ml. poronhoito. Saamelaiskulttuurin kuvaus on liitteessä 3.	-
	Ei ole huomioitu muuta saamelaiskulttuuria kuin porotalous.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasisitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset, 11 Suojelun ja käytön keskeiset	Saamelaiskulttuuriin kuuluu myös kalastus, metsästys, keräily sekä duodji eli saamen käsityö.	-

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)			
Asia (yhteistyöryhmä)	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
	arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	<p>Asetuksen (932/1981) 6 §:n mukaan luonnonpuistossa on sallittu paikallisille asukkaille riekon ansapyynti ja kalastus. Marjojen ja sienten poimiminen on myös sallittu paikallisille asukkaille. He saavat tässä tarkoituksessa liikkua jalan ja leiriytyä koko puiston alueella.</p> <p>On arvioitu, että maastoliikennelupien myöntäminen Utsjoelta poismuuttaneille saamelaisille sukujen perinteisesti käyttämille alueille sekä luontaiselinkeinon harjoittajille mm. riekon ansapyyntiin ja kalastukseen mahdollistaa, ylläpitää ja edistää perinteisen tiedon säilymistä.</p> <p>Akwé: Kon -ohjeistuksen mukainen suunnittelu ylläpitää mahdollisuuksia toteuttaa saamelaiskulttuuria alueella.</p>	
Kalastus	Kalastusjärjestelyt Kevon luonnonpuistossa ovat epäselviä.	8 Erätalous, 16 Erätalouden toimenpiteet,	-
	Sukujen oikeus liikkumiseen kalastustarkoituksessa?	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Tapauskohtaisesti voidaan myöntää maastoliikennelupia ”sukujen perinteisesti käyttämille alueille”, perustuen oikeuksiin, joita saamelaisilla alueiden käyttämiseen voi olla, sekä oikeuksiin, jotka perustuvat luonnonsuojelulain 8 §:ään (asetus 12/1995 ja LsL 71/1923, 8 §).
	Mihin perustuu se, että kalastuspaine on arvioitu suureksi?	8 Erätalous	-

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)			
Asia (yhteistyöryhmä)	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
		misen ja luovutuksien vuoksi. Arvio kalastuspaineesta on tullut ryhmissä ja palautteena.	
Maanomistajilla tulisi olla oikeus kulkea mailleen uria pitkin. Kyseessä ovat saamelaiset, joilla on oikeus tiloihinsa ja oikeus kalastaa.	8 Erätalous, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	<p>Erityisperusteisilla kalastusoikeuksilla ei ole myönnetty maastoliikennelupia. Kalastusoikeuden perusteella on myönnetty maastoliikennelupa vain Utsjoen kunnassa vakinaisesti asuvalle paikalliselle henkilölle, jolla on tilaan perustuva kalastusoikeus tilan omiin tai yhteisiin vesialueisiin (ei koske nautintoja), sekä paikalliselle elinkeinonharjoittajalle.</p> <p>Toimituksissa kalastusoikeuksia myönnettiin kantatiloille. Kantatilat ovat jakaantuneet osakastiloihin. Tilojen kalastusoikeudet on pirstottu lukuisiin osiin (Kevolla yli 200). Kysymys ei myöskään voi olla pelkästään Kevon alueesta, sillä kaikilla maanomistajilla pitäisi olla samat oikeudet. Lisäksi kalastusoikeuksien siirtyminen ulkopaikkakuntalaisille tuottaa tässä ongelmia.</p>	-
Metsästys			
Nykytilan kuvauksessa pitäisi olla hirven metsästys.	8 Erätalous	Hirven metsästys ei kuulu nykytilan kuvaukseen, koska metsästys ei ole sallittua luonnonpuistossa (pl. riekon ansapyynti Kevolla).	-
Saamelaisten oikeuksia rajoitetaan metsästyksen suhteen Kevolla, pyyntikuopatkin kuuluvat saamelaiskulttuuriin.	8 Erätalous	Metsästys ei ole sallittua luonnonpuistossa (pl. riekon ansapyynti Kevolla).	-

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)			
Asia (yhteistyöryhmä)	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Hirven kanta on ylisuuri. Hirven metsästys pitäisi sallia Kevon luonnonpuistossa rajoitetulla alueella ja ilman koiraa. Hirvikannan seuranta ei riitä.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Liiallisen lisääntymisen vuoksi taikka muutoin vahingollisen eläinlajin yksilöiden vähentäminen on mahdollista ympäristöministeriön luvalla. Luonnonvarasuunnitelmaan on merkitty, että Kevon HKS:n yhteydessä laaditaan selvitys hirvituhoista ja arvioidaan tilannetta sen jälkeen.	Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa luonnonsuojelullisia perusteita hirven metsästyksen aloittamiseksi. Hirvikannan vaikutuksia on tarkasteltu maastossa keväällä 2013. Mahdollisia hirvituhoja seurataan puiston normaalin hoidon yhteydessä. Yhteistyöryhmän esitys rajoitetusta hirven metsästyksestä puiston alueella on kehittämisehdotuksena (lomake 12).
Minkki on haittaeläin alueen kalakannoille. Minkinpyyntiprojekti voitaisiin järjestää Kevon alueelle.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Liiallisen lisääntymisen vuoksi taikka muutoin vahingollisen eläinlajin yksilöiden vähentäminen on mahdollista ympäristöministeriön luvalla.	-
Riekon pyyntiä harjoitetaan, mutta se ei ole kannattavaa enää ja tästä johtuu uhka vanhan perinteen katoamisesta. Mahdollisuus tuleville sukupolville riekon metsästämiseksi kannattaa kuitenkin säilyttää.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Oikeus riekon ansapyyntiin tullaan säilyttämään alueella, sillä se katsotaan osaksi saamelaiskulttuuria.	-
Kulttuuriperintö			
Muinaisjäännöksille suurin uhka on maankäyttö ja kuluminen, etenkin retkeilyreittien läheisyydessä.	6 Kulttuuriperintö, 11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 14 Luonnon- ja kulttuuriperinnön-suojelu	-	Kulumisvaarassa olevia kohteita seurataan. Tarvittaessa toimenpiteet suunnitellaan erillisessä toimenpidesuunnitelmassa. Retkeilyreitit mahdollinen uudelleen linjaaminen.
Vanha Erttetvarrin kiviaitapaikka olisi saatava nähtäväksi, kun reitti rakennettaisiin. Madjoen kiviaitapaikka olisi saatava nähtäväksi.	-	Uusia retkeilyreittejä ei ole suunnitteilla.	-
Madjoen kämppä on tärkeää säilyttää paikallaan. Pitää peruskorjata. Pistoreitti Madjoen tulle.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailun toimenpiteet	Madjoen tupa säilytetään nykyisellä paikallaan hiihtovaeltajien ja luontaiselinkeinojen harjoittajien käytössä. Uusia retkeilyreittejä ei ole suunnitteilla.	Peruskorjaus vuoteen 2017 mennessä.

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)			
Asia (yhteistyöryhmä)	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Alueen arvot ovat maisema- ja kalastusarvot.	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Kalastusta ei ole erikseen mainittu alueen arvona.	Arvona on todettu luonnonmaisemat. Päämääränä (nro 6) on luonnonmaisemien turvaaminen.
Matkailijoiden tuleminen alueelle on tärkeää kunnalle.	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Päämääränä (nro 6) on, että Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjä palveleva reittien ja rakenteiden kokonaisuus säilyy vetovoimaisena ja turvallisena.	Rakenteet ja reitit pidetään kunnossa. Vetovoimaisuutta lisää tiedotus ja opetusaineisto.
Jos hiihtovaellukset ovat mahdollisia, niin voisiko valvontatupia saada käyttöön?	-	Luontopalvelujen linjaus on se, että huolto- ja valvontatupat ovat vain työkäyttöä varten. Tupia ei voi käyttää vapaa-ajalle, eikä niitä vuokrata.	-
Reitti Kuiville (Guivi) pitäisi saada. On maakuntakaavassa ja kunta ja matkailuyrittäjät toivoivat reittiä.	-	Paistunturin erämaa-alueen HKS:ssä on ratkaistu yhteystarve niin, että yhdysreitti kulkisi erämaa-alueen ulkopuolella, Kevon reitiltä Kenesjärven postipolkua pitkin Utsjoelle. Näin pitkille reiteille on vähän käyttöä. Valtakunnallisesti investoinnit suunnataan 10 000–100 000 käyttäjän reiteille.	-
Voisiko kävijätutkimuksessa selvittää kävijöiden rahankäyttöä erikseen Utsjoen ja Inarin kuntien puolella.	-	Rahaa käytettiin Utsjoen kunnan puolella noin 46 %. Kevon luonnonpuiston kävijätutkimus 2013 on saatavilla myös verkossa.	-
Yhteisökeskustelu internetissä koskien Kevon hoito- ja käyttösuunnitelmaa oli liian vähän aikaa auki.	Liite 6A	Yhteisökeskustelua voidaan tarpeen mukaan jatkaa. Kommentointia siellä oli heikosti, ja sen auki pitäminen kysyy resursseja. Yhteisökeskustelu avataan prosessin edistyessä uudelleen.	Yhteisökeskustelu auki 29.10.–2.11.2012 ja 7.–11.1.2013.
Pyrkikö valtio lunastamaan itselleen yksityisten maat?	18 Hallinto	Valtiolla on tavoitteena luonnonsuojelulakiin perustuva suojelun toteuttaminen. Luonnonsuojelulaki mahdollistaa suojelun toteuttamisen joko ostona, vaihtona tai tekemällä suojelusopimuksen. Käytän-	ELY jatkaa suojelun toteuttamista niillä yksityismailla, joiden osalta ratkaisua ei ole vielä saavutettu. Metsähallitus pyrkii osaltaan edistämään suojelun toteuttamista osoittamalla vaihtomaita.

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)				
Asia (yhteistyöryhmä)		Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
			nössä suojelu toteutuu pääosin suojelusopimuksin, jossa maanomistajuus säilyy. Ympäristöhallinto on linjannut, ettei saamelaisalueilla lähdetä pakkolunastuksiin, ellei alueelle kohdistuva suunnitelma tai hanke uhkaa niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on valittu Natura 2000-verkostoon.	
Yhteisökeskustelu	Alueen tutkimuksellinen merkitys on suuri. Alueella on mm. tutkimusaitauksia sekä pitkäaikaisia tutkimus- ja seuranta-aloja. Tutkijoiden liikkuminen ei saa vaarantua ja hankaloitua. Toiveena pelisääntöjen selkiytyminen ja liiallisen byrokratian poistuminen tutkimuksiin liittyen.	11 Suojelun ja käytön keskeiset arvot ja uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	-	Tutkimus ja liikkumislupia myönnetään vakiintuneiden seurantojen ulkopuolisiin tutkimuksiin. Metsähallitus tekee pitkäaikaisen sopimuksen vakiintuneista seurannoista. Käyttöä ohjataan sopimuksella, eikä tutkimusvyöhykkeelle ole tarvetta.
Yksityismaiden lunastaminen	Arvoina poronhoito-oikeudet, vapaa laidunnusoikeus, vasoma-alueet ovat erityisen tärkeitä. Uhkana Kevon luonnonpuistossa on laidun- ja vasoma-alueiden häiriintyminen muun maankäytön toimesta.	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet, 17 Muu luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Tavoitteena on saamelaiskulttuurin ja poronhoidon elinvoimaisuuden säilyminen. Rajoitusvyöhyke, maastoliikenteen ja käytön ohjaaminen turvaavat osaltaan laidun- ja vasoma-alueita.	Lomakkeella arvot ja uhkat on kuvattu seuraavasti: Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on turvata saamelaiskulttuurin harjoittamisedellytyksiä. Uhkana on mm. laidun- ja vasoma-alueiden häiriintyminen muun maankäytön toimesta.
Tutkimus	Pitäisi turvata jatkossakin poronhoito alueella, niin kuin se on ennen ollut ja nyt.	10b Poronhoito, 17b Poronhoidon toimenpiteet,	Tavoitteena on saamelaiskulttuurin ja poronhoidon elinvoimaisuuden säilyminen. Akwé: Kon -ryhmä on mukana suunnittelussa ja toteutumisen ja vaikutusten arvioinnissa.	-
Poronhoito	Miksi proteiinipitoisia, helposti sulavia ja vähäkuituisia kasveja on Kuivilla? Teksti pyydetään poistettavaksi.	10b Poronhoito,	-	Poronhoidon kuvauksesta on poistettu Akwé: Kon -ryhmän teksti: ”...missä (Kuivilla, Guivi) myös porojen käyttämät ravintokasvit ovat pitempään proteiinipitoisia, helposti sulavia ja vähäkuituisia”, koska tutkimustuloksia aiheesta ei ole löytynyt.

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)				
Asia (yhteistyöryhmä)	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide	
	Syömättä jääneet talviruokintaheinät roskaavat hillamaita. Onko timotein levinneisyyttä puistossa tutkittu?	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 14 Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelu, 17b Poronhoidon toimenpiteet, 18 Hallinto	Metsähallituksen ja paliskuntien yhdessä sovittaviin kohteisiin kuuluu herkkiä luontotyyppisiä (kuten lapinvuokkokankaita). Silppurin käytön vaikutuksia heinän maatumiseen ei ole tutkittu, mutta ruokintakeinojen kehittäminen ja tiedon lisääminen aiheesta on toivottavaa. Timotein levinneisyyttä puistossa ei ole tutkittu.	Metsähallitus ja paliskunnat sopivat yhdessä niistä luonnonsuojelualueiden ja tarvittaessa erämaa-alueiden kohteista, joissa poroja ei tulisi ruokkia. Myös ruokintakeinoja tulisi kehittää, jotta niiden luontovaikutukset vähenisivät, esim. silppurin käyttäminen. Porojen talviruokintakohteilla tehdään Metsähallituksen toimesta maastotarkistuksia. Tiedot talviruokintakohteista saadaan Paliskunnilta.
	Ei pelkästään saamelaisten ja luontaiselinkeinonharjoittajien, vaan myös kyläläisten ääni pitäisi kuulua. Paikallisia asukkaita ei huomioida suunnittelussa, luontaiselinkeinot, saamelaisuus ja poronhoito menevät edelle.	-	Yhteistyöryhmätyöskentelyn tarkoitus on osallistaa laajasti alueen käyttäjät ja ne joihin suunnitelma vaikuttaa koko suunnitteluprosessin ajan. Yhteistyöryhmässä on mukana mm. kyläyhdistys ja yrittäjät. Mielipiteitä ja kommentteja on voinut antaa koko suunnitteluprosessin ajan. Suunnitelmaluonnos käy lausuntokierroksella.	-
	Kevonsuun niittyä olisi hyvä hoitaa lampaita laiduntamalla.	-	Lampaita ei ole viime vuosina ollut saatavilla. Norjan puolella olisi, mutta niiden rajan ylitys ei onnistu.	-
Paikalliset	Petojen määrä lisääntynyt (ilves). Pitäisi selvittää voiko petoja siirtää pois tai metsästä.	-		
Maastoliikenne	Ryhmätyöskentelynä merkittiin kartalle paikat, joihin on välttämätöntä päästä kulkemaan moottoriajoneuvolla.	17 Muu luonnonvarojen ja käytön toimenpiteet	-	Talviajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille: Ollilasta Vuokojärvelle (Vuogojávri), Puksalasta (Buksal) Balldotjávriille ja Vuokojärvelle (Vuogojávri), Kevonsuusta (Geavonjálbmi) Fielujokisuun (Fiellojohnjálbmi) yläpuolelle, Kamajokisuusta (Gamajohnjálmi) Kevonkanjonin yli menevä reitti ja Juovvaskáidin reitti poistetaan.

Ennen lausuntokierrosta yhteistyöryhmän esittämät asiat (7.11.2012, 12.3.2013 ja 17.3.2014)			
Asia (yhteistyöryhmä)	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
			<p>Kevon kanjonin reitti lyhennetään Kamajokisuuhun (Gamajohnjälmi): merkittävimmät kalastuskohteet ovat Kamajokisuun (Gamajohnjälmi) alapuolella. Lisäksi uhanalaisten lajien suojelu edellyttää maastoliikenteen rajoittamista kapealla kanjonialueella.</p> <p>Kesäajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille. Kenesjärveltä (Ganešjávri) Vuokojärvelle (Vuogojávri), Puksalasta (Buksal) Buvrrášjávriille ja Vuokojärvelle (Vuogojávri), Rautujärviiltä (Rávdojávri) Sávozajávriille.</p>
Pedot	Yksityismaille on rasitteet ja sinne kuljetaan moottorikulkuneuvoilla. Voisiko Metsähallitus olla yhteistyössä toteuttamassa kulkureiteille siltoja?	-	Resurssit eivät anna mahdollisuutta osallistua siltojen rakentamiseen.

Ennen lausuntokierrosta yhteisökeskustelussa esitetyt kommentit			
Kommentti	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
<p>(Vastauksia Metsähallitukselta esitettyyn kysymykseen mahdollisesta rajalinjasta saapui yhteensä 4.)</p> <p>Kevon luonnonpuiston ensimmäisen (perustamisen) rajankäyntikartan vuodelta 1958–59 perusteella pyykit ovat "tarkalleen" tuolloin ensimmäistä kertaa pyykitetyt Kevon luonnonpuiston rajalinjalla pyykkivilillä LSA 7–LSA 8. Varmaankin tämän pitkän rajalinjan osittamiseksi avoimessa maastossa nuo kivet on maahan upotettu.</p>	-	Inventoinneissa löytyy usein erilaisia rajalinjoja ja -merkkejä, mutta niiden tarkoitus jää epäselväksi. Hienoa että tämän rajalinjan merkitys selvisi.	-

Kommentti	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Mitä ovat paikallisten ja Metsähallituksen näkemykset moottoriveneliikenteen vilkkaudesta ja sen vaikutuksista Kevojoella alueen luonnolle. Osa veneistä oli häiritsevän kovaäänisiä.	11, 12 17 Muu luonnonvarojen käyttö, rasisitteet ja käyttöoikeudet	Osa Kevojoesta on yksityistä vesialuetta ja siellä omistajat voivat liikkua myös moottoriveneillä. Suihkuturbiinivene on kovaääninen. Tätä käyttöä Metsähallitus ei voi rajoittaa. Luonnonpuiston sisällä on myös jonkin verran yksityismaa-alueita ja niille kulkemiseen käytetään maastokulkuneuvoja. Lähtökohtaisesti luonnonpuiston alueella moottorikulkuneuvojen käyttö on kiellettyä. Laajan luonnonpuiston alueella on haluttu turvata paikallisten luonnonkäyttöä ja jonkin verran moottoriveneilua on myönnetty myös valtion vesialueelle luonnonpuiston puolelle kalastusta varten.	-
Yhteisökeskustelu oli avoinna liian vähän aikaa.	-	-	Yhteisökeskustelu auki 29.10.–2.11.2012 ja 7.–11.1.2013.
Maastoliikenteestä: kaikille vapaa kulku kesällä ja talvella (1 kpl) Ei vapaata liikkumista luonnonpuistossa (1 kpl)	17 Muu luonnonvarojen käyttö	Kevon maastoliikenteestä lyhyesti sen verran, että lähtökohtaisesti moottoroitu liikenne luonnonpuistossa on kielletty nyt ja tulevaisuudessakin. HKS-prosessissa tullaan määrittelemään ne erityiset perusteet, joilla maastoliikenne voidaan sallia (esim. ammattimainen riekon ansapyynti).	-
Madjoen tuvalle pitäisi päästä. Reitti voitaisiin ehkä sallia Kuivin ja Madjoen tupien välille ja jatkaen Utsjoen tien varteen Patonivan lähelle tai Kenestuvalle.		Luonnonpuiston alueelle ei voida toteuttaa uusia pitkiä retkeilyreittejä.	
Miksi retkeilijät eivät pääse kesällä Madjoentuvalle? Monet vaeltajat ovat päivitelleet puiston nykyistä rajavetoa kyseisen kämpän kohdalla.	15 Luonnonvirkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Ympäristöministeriön vuonna 1991 hyväksymässä runkosuunnitelmassa, joka hoito- ja käyttösuunnitelman edeltäjä, todetaan Madjohkan kämpän osalta "Vanha Madjoen tupa siirretään luonnonpuiston ulkopuolelle". Tämä suunnitelman kirjaus ei kuitenkaan ole toteutunut vaan kämpä on yhä paikallaan ja palvelee retkeilijöitä talviaikaan.	Madjoen tupa säilytetään nykyisellä paikallaan hiihtovaeltajien ja luontaiselinkeinojen harjoittajien käytössä.
Sitten viime käyntini luonnonpuiston reitille on rakennettu uusia kevyehköjä kotia, esimerkiksi Suohpasaja. Onko tarkoitus rakentaa niitä lisää?	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	Kotarakennuksia on reitin varrelle rakennettu kaksi ja niistä on tullut retkeilijöiltä erittäin positiivista palautetta. Laitetaan harkintaan ja käsitellään tässä suunnitelmassa yhden tai kahden kodan lisäämisen mahdollisuutta.	Ei lisätä uusia.

Kommentti	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Ehdotan, että Kevon kanjonin läpi voisi lumikeleillä vaeltaa koiravaljakolla.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	Muun muassa poronhoidon ja saamelaiskulttuurin turvaamiseksi koiravaljakkotoimintaan saamelaisalueen kansallis- ja luonnonpuistoissa suhtaudutaan hyvin tiukasti. Pääsääntöisesti se ei ole mahdollista. Lisäksi Kevon kanjonin aluetta koskee vielä liikku- misrajoitus uhanalaisten petolintujen pesimärauhan turvaamiseksi. Metsähallitus on osoittanut koiravaljakkoreittejä mm. joillekin erämaa-alueille ja matkailukeskusten läheisyyteen.	Koiravaljakko on kielletty, perusteena porojen häirintä.
Kevon luonnonpuiston läpi kulkeva reitti on erittäin kaunis ja maastoltaan vaihteleva vaellusreitti. Toivottavasti pysyy vaeltajille avoinna jatkossakin, vaikka luonnonpuistossa kulkeekin. Toivottavasti lukuisten portaiden kuntoon kiinnitetään huomiota.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	Portaiden uusiminen tavalla tai toisella on edessä lähivuosina ja erittäin tärkeä turvallisuusnäkökohta, johon hoito- ja käyttösuunnitelmassa pitää ottaa kantaa!	Tavoitteena on reitin ylläpito.
Jokien yli menee muutamissa kohdissa vaijerit, joissa kiinni lenkkejä, joista voi ylittäessä pitää kiinni. Joskus lenkit ovat harmittavasti kaikki toisella puolella jokea. Parissa vuolaammassa ylityksessä lenkeistä kiinni pitäen on varsinkin korkealla vedellä turvallisemmän tuntuista ylittää joki, kun voi tukeutua lenkin välityksellä vaijereihin. Voisiko vaijerin muuttaa ikään kuin ketjuksi, jolloin lenkit voisi hilata toiselta puolelta jokea luoksensa?	-	Kevon luontovalvojat muistelivat, että lenkkien kettuttamista on kokeiltu. Siinä tuli kuitenkin ongelmaksi lenkkiketjujen jumiintuminen. Saattoi käydä niin, että koko systeemi jäi jumiin eikä liikahtanut kumpaankaan suuntaan. Niin ne sitten purettiin pois.	-
Autiotupien pitäisi olla avoimia, kuten alun perin on ollut tarkoitus.	-	Kaikki Metsähallituksen omistamat autiotuvat ovat kaikille avoimia. Kevolla on lisäksi kolme Metsähallituksen lukittua huolto- ja valvontatupaa työntekijöitä varten. Kevon luonnonpuiston sisällä on myös yksityismaita, joilla on yksityisiä lukittuja kämppejä.	-
Mielestäni suojelun tulee toteutua myös yksityismailla.	-	Yksityismaiden suojelun toteutuksesta vastaa Lapin ELY-keskus. Suunnittelun alueen sisällä olevien yksityismaiden maanomistajia hoito- ja käyttösuunnitelma ei sido ja yksityisillä suojelualueilla (YSA-alueet) suunnitelmalla ei voida poiketa voimassa olevista rauhoitusmääräyksistä.	-

Ennen lausuntokierrosta yleisötilaisuuksissa esitetyt asiat (Yleisötilaisuudet 7.11.2012 Utsjoella ja 8.11.2012 Karigasniemellä) pl. ne asiat, jotka ovat tulleet esille myöhemmin myös yhteistyöryhmän tai Akwé: Kon -ryhmän kokoontumisissa.			
Lausunto ja lausuja, tässä yleisö	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine (tilaisuudessa esitettyä)	Aiheutunut toimenpide
Madjoen tupaa ei saa siirtää pois.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Madjoen tupa säilytetään nykyisellä paikallaan hiihtovaeltajien ja luontaiselinkeinojen harjoittajien käytössä.	-
Moottorikelkkauran vetäminen välille Karigasniemi–Utsjoki. Onko mahdoton ajatus vetää Kevon kanjonia pitkin?	-	Kevon kanjonissa ei liikuta 1.4.–14.6. välisenä aikana uhanalaisten ja rauhoitettujen petolintujen pesimäaikaan. Uran tekeminen rotkoon ei ole missään tapauksessa mahdollista, Lapin ELY-keskus on tästä myös yhtä mieltä.	-
Koiravaljakot?	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	-	Koiravaljakko on kielletty perusteena porojen häirintä.
Portaiden ja muiden rakenteiden kunnostaminen. Kevon reitistö kuuluu ja rakenteita tulisi uusia. Sepeliä voitaisiin kokeilla myös Kevolla, sillä se on havaittu hyväksi muuallakin. Ne paikat, joissa virtaava vesi kuluttaa polkuja, voitaisiin ojittaa veden lähtöpaikasta.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Portaita on Kevon luonnonpuistossa rakennettu liki kilometrin verran ja ne alkavat olla uusimisen tarpeessa. Halkoliiterit ym. rakenteet vaativat myös pikaista kunnostamista.	Tavoitteena on reitin ja rakennelmien ylläpito (päämäärä nro 6).
Siltoja voitaisiin rakentaa vaarallisille joen ylityspaikoille. Tulvivat joet aiheuttavat vaaratilanteita.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Joen ylityksissä säilytetään kahlaamorakenteet. Siltoja ei rakenneta.	-
Reitistön sulkeminen? Tai uusien reittien ja polkujen suunnittelu? Matkailijat itse ovat toivoneet ja kyselleet.	-	Kevon reitin matkailijat tuovat tuloja Utsjoen kunnalle. Uusista reiteistä, mm. panoraamareitistä ja pistoista on ollut puhetta.	Uusia reittejä ei ole suunnitteilla.
Virtuaalireittien lataaminen internetistä? GPS:lle ladattavaa virtuaalista reittiä ei tarvitse merkitä maastoon, kulkeminen tapahtuisi jokamiehen oikeudella.	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet, Kuva 11	Luonnonpuistossa liikkuminen on sallittu vain virallisilla merkityillä reiteillä.	-

Lausunto ja lausuja, tässä yleisö	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine (tilaisuudessa esitetty)	Aiheutunut toimenpide
Maastopyöräily on kasvava harrastus luonnossa. Maastopyöräilyä kanjoniin?	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	-	Maastopyöräily on kielletty, perusteena luontoa kuluttava vaikutus.
Voiko Kevon luonnonpuistossa tehtyjä tutkimustuloksia nähdä?	-	Lapin tutkimuslaitos Kevon internet-sivuilta voi käydä katsomassa julkaistuja tutkimustuloksia ja saada tietoa meneillä olevista tutkimuksista. Kevon rotkoalueella on tehty Metsähallituksen toimesta mm. kasvillisuusinventointeja ja Kasviatlas on ollut julkinen lokakuusta 2012 asti.	-
Retkeilijät voitaisiin valjastaa tutkijoiksi, ”löydä uusi laji” -periaatteella.	-	Liikkuminen saa tapahtua vain merkityillä reiteillä.	-
Huoli petokannan lisääntymisestä Kevon alueella porotalouden kannalta. Poikkeuslupia olisi hyvä myöntää myös Kevon alueelle. Ilves tullut uutena uhanalaisena lajina Kevon alueelle?	8 Erätalous	Liiallisen lisääntymisen vuoksi taikka muutoin vahingollisen eläinlajin yksilöiden vähentäminen on mahdollista ympäristöministeriön luvalla (LsA 18.12.1981/932). Ilves on uhanalainen koko Suomen alueella.	-
Ei enempää käyttöä alueelle. Säilyttäkää niin luonnontilaisena kuin se nyt on.	-	Toimintojen tai palvelujen laajentumista ei ole suunniteltu.	-

Liite 6B. Lausuntoyhteenveto

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)			
Suunnitelman päämäärät (9) ja toimenpiteet ovat kattava esitys asioista, joihin hoito- ja käyttösuunnitelmalla voidaan vaikuttaa Kevon luonnonpuiston perustamistavoitteiden toteuttamiseksi. Toimenpiteet edistävät myös Natura 2000 -verkoston suojelutavoitteiden saavuttamista.	12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta ja toimenpidelomakkeet (lueteltu lomakkeen 12 sarakkeessa: Toimenpide)	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
Suojelun toteuttaminen yksityismailla on kirjattu suunnitelmaan oikein. Samoin on todettu, että yksityismailla toimintaa säätelevät Natura 2000 -verkoston tavoitteet.	8 Erätalous: nykytila, 13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke ja 18 Hallinto	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
ELY-keskus haluaa täsmentää: Ympäristöhallinto on linjannut, ettei saamelaisalueella lähdetä pakkolunastuksiin, ellei alueelle kohdistuva suunnitelma tai hanke uhkaa niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on valittu Natura 2000 -verkostoon.	Liite 6A. Kommentit	Puheenvuorooa tarkentava kommentti.	Tekstiä on täsmennetty esitetyllä tavalla.
Lapin lennosto			
Lapin lennosto toteaa ilmavoimien matalalentotoimintaa rajoittavan lintuaikana 1.4.–30.9. koko Suomen alueella sekä porojen vasoma-aikana 1.4.–25.6. poronhoitoalueella. Kevon alueella ilmavoimien lentotoiminta on nykyisellään vähäistä. Tämän perusteella lennosto ei näe aihetta lisätoimenpiteille.	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta ja 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Päämäärän 1 tavoitteena on <i>Uhanalaisten petolintujen pesimärauhan turvaaminen</i> . Metsähallitus on lomakkeella 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet esittänyt toimenpiteenä, että ”Lentoajankohdista neuvotellaan Ilmavoimien kanssa”.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Lapin liitto			
<p>Suunnittelualue sijaitsee 27.12.2007 vahvistetun Pohjois-Lapin maakuntakaavan alueella. Maakuntakaavassa alue on osoitettu luonnonsuojelualueeksi Kevon luonnonpuisto (SL 4247). Alue kuuluu maakuntakaavassa saamelaisten kotiseutualueeseen (sa) ja erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettuun alueeseen. Alue sivuaa erityisaluetta Kevon tutkimusasema (E 1806) ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta Utsjoen laakso (ma 5921). Suojelualueelle on lisäksi osoitettu ulkoilu-reittimerkintöjä. Maakuntakaavassa on lisäksi koko maakuntakaava-alueita koskevia määräyksiä mm. poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen turvaamisesta.</p> <p>Suojelualueiksi osoitetuilla alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on suppea esitys joistain maakuntakaavan aluekuvauksista ja kehittämisperiaatemerkinnoistä. Koko maakuntakaava-alueita koskevia määräyksiä ei ole tuotu esille. Hoito- ja käyttösuunnitelman suhdetta maakuntakaavaan sekä valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on esitelty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä. Hoito- ja käyttösuunnitelmaa tulisi täydentää suunnittelualueita koskevien maakuntakaavamerkintöjen osalta.</p>	1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne ja Liite 4. Kevon hoito- ja käyttösuunnitelman suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavaan	-	<p>Tekstiä on täydennetty maakuntakaavan aluekuvausten ja kehittämisperiaatteiden osalta (lomake 1).</p> <p>Tekstiä on täydennetty alueen kaavamerkintöjen ja koko suunnittelualueita koskevien maakuntakaavamerkintöjen osalta (liite 4).</p>
Hoito- ja käyttösuunnitelman taulukkomuotoinen esitystapa on luettavuuden ja kokonaisuusien hahmottamisen kannalta ongelmallinen.	Koko suunnitelma	Suunnitelman rakennetta koskeva kommentti.	Ei muutoksia
Lapin liiton virasto toteaa Utsjoen Kevon luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttavan Pohjois-Lapin maakuntakaavan tavoitteita.	Koko suunnitelma	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
Lapin luonnonsuojelupiiri			
<p>Yleistä</p> <p>Lausunnon antajat ovat olleet huolissaan Kevon luonnonpuiston statuksesta luonnolle pyhitettynä alueena. Syynä tähän on paikkakuntalaisten hallitsemat laajat käyttöoikeudet puiston sisällä, jotka ovat olleet turvatut jo puiston perustamisesta lähtien.</p>	-	-	-

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Lapin luonnonsuojelupiiri			
Kuitenkin puistoalueella sallitut elinkeinot ovat luonteeltaan muutuneet koneellistummiksi, aiheuttaen näkyvää haittaa maaston ylimääräisenä kulumisena. Puiston käyttöpainetta muuhun kuin luonnonsuojeluun on lisäämässä myös erityisperusteisen kalastusoikeuden lisääntyminen, joka on jo nyt tuonut puistoalueelle lisääntyntä moottoriveneliikennettä ja uusia omia ja ilmeisen luvatomia nuotiopaikkoja jopa itse kanjonialueelle.	-	-	-
Yhdistykset pitävät hankalasti sovellettavina sinänsä mielekkäältä kuulostavaa Akwé: Kon -menettelyä, joka antaa viime kädessä varsin pienelle joukolle lopullisen päätösvallan Kevon puistoalueen käytöstä. Jo Hammastunturin hks:n laadinnan yhteydessä tiettyjen seikkojen esille ottaminen ja kehittämisehdotukset tuntuvat pysähtyvän Akwé: Kon -ryhmään. Luonnonpuistossa, jonka ensisijainen perustamistarkoitus on luonnonsuojelu, on perinteisten paikallisten luonnonkäyttömuotojen tarpeiden huomioiminen periaatteessa hyvä asia. Mutta perinteisten menetelmien muuttuminen nykyittäiseksi motorisoiduksi maastossa liikkumiseksi on suojelutavoitteiden kanssa ristiriidassa ja tekee kokonaisuudesta kestäättömän yhtälön.	-	Akwé: Kon -ryhmällä ei ole päätösvaltaa. Metsähallitus päättää hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksista. Metsähallitus osallistaa alueen käyttäjiä hoito- ja käyttösuunnittelussa laajasti. Akwé: Kon -ohjeiden mukainen suunnitteluprosessi on hyvä menetelmä selvittää saamelaiskulttuurin harjoittamiseen liittyviä merkittäviä asioita.	Ei muutoksia.
<p>Maastoliikenne Kevon luonnon vaalimisen tekee ongelmalliseksi yksityismaiden esiintyminen luonnonpuiston sisällä. Lähtökohtaisesti kulkeminen yksityismaille tulee kulkea tiettyjä sovittuja polkuja ja reittejä pitkin.</p> <p>Maanteiden rakentamista yksityismaille ei pidä missään yhteyksissä sallia. Tarpeen vaatiessa puiston sääntöjä on tarkistettava ja tiukennettava tässä yhteydessä tai hankittava yksityismaat puistoon liitettäväksi.</p>	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	<p>Suunnitelmaa tukeva kommentti.</p> <p>Kulku yksityismaille tapahtuu rasiteoikeuden perusteella. Rasitteita ei ole merkitty maastoon, mistä syystä kulkeminen on ohjautunut perinteisesti käytetyille reiteille. Muuhun luvanvaraiseen liikkumiseen tarkoitetut urat soveltuvat myös rasiteoikeudella liikkumiseen.</p> <p>Teiden rakentamista yksityismaille ohjataan lainsäädännöllä. Yksityisteiden rakentaminen luonnonpuistoon ei ole mahdollista (LsA 932/1981, 5§).</p> <p>Yksityismaiden hankinta kuuluu ELY-keskusten tehtäviin.</p>	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Lapin luonnonsuojelupiiri			
Myös poronhoitoon liittyvä maastoliikenne on pyrittävä kohdentamaan tietyille sovituille reiteille.	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Suunnitelman yksi päämäärästä (nro 2) on Luontodirektiivin luontotyyppien suotuisan suojelutason turvaaminen. Tavoitteena on, että muussa maankäytössä (erit. poronhoidossa) ja maastoliikenteessä huomioidaan uhanalaiset luontotyypit ja lajien elinympäristöt. Sellainen maastoliikenne, joka ei ole luvanvaraista, ohjataan opastuksen keinoin käytetyille reiteille ja pois tunnetuilta herkiltä luontotyypeiltä (lomake 12, lomake 17b).	Ei muutoksia.
Marjanpoiminta mönkijöitä apuna käyttäen tulee ehdottomasti kieltää. Tietyillä suoalueilla on motorisoidusta marjanpoiminnasta jo nähtävissä ikäviä ja pitkäkestoisia jälkiä.	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Utsjoen kuntalaiselle luontaiselinkeinonharjoittajalle voidaan myöntää kalastuksen, marjastuksen ja sienestyksen yhteydessä lupia moottoriveneen käyttöön ja maastoajoneuvon käyttöön olemassa oleville urille, jotka on esitetty kuvassa 11.	Ei muutoksia.
Maastoliikennettä ei saa ulottaa Kevon kanjonialueelle, jossa sieläkin on jo nähty mönkijänjälkiä.	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Maastoliikenne on luvanvaraista ja se ohjataan kuvassa 11 esitetuille olemassa oleville urille. Kesäaikaisia uria ei ole Kevon kanjonissa.	Ei muutoksia.
Moottorien käyttö veneissä tulee säätää myös luvanvaraiseksi ja kieltää ulkopaikkakuntalaisilta, mikäli he ovat saaneet haltuunsa erityisperusteisia kalastusoikeuksia. Moottorien käyttö tulisi olla sallittu vain yksityisille maa-alueille, rasitteiden mukaan.	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Moottoriveneiden käyttö on luvanvaraista ja sitä ohjataan järjestyssäännöllä.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Lapin luonnonsuojelupiiri			
<p>Metsästys Talviaikainen riekon ansapyynti ei haittaa puiston perustoimintoja. Aseella tapahtuva kanalintujen metsästys tulee kuitenkin kieltää. Puistoon on jo pitkään vaadittu hirvenpyyntioikeutta. Mikäli hirvikanta kehittyy kestävästi ylisuureksi, voitaisiin erityisluvalla sallia poikkeustilanteissa hirven ajometsästys, jolloin hirvi kaadettaisiin puiston ulkopuolella.</p> <p>Vieraslajien, lähinnä minkin metsästys voitaisiin sallia erityisluvalla talvella lumiaikaan. Tehostettua minkinpyyntiä pitäisi harjoittaa myös puiston erityisluvalla tutkimusmielessä. Minkikanta on jo nyt ylisuuri.</p>	8 Erätalous: nykytila, 11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 14 Luonnonsuojelun ja kulttuuriperinnön toimenpiteet	Kevon luonnonpuiston alueella metsästys on kielletty, riekon ansapyynti on paikallisille sallittu (LsA 932/1981, 6 §). Haitalliseksi lisääntyneen lajin poisto on mahdollista poikkeusluvalla. Kirjattu suunnitelmaan lomake 11, päämäärät 1, 2 ja 3.	Ei muutoksia.
<p>Kalastus Kevon puistoalueella voi nykyisellään harjoittaa lähinnä paikkakuntalaisille tarkoitettua kotitarvekalastusta. Erityisperusteisten kalastusoikeuksien jatkuva lisääntyminen sekä niiden ostamisen käydessä uuden kalastuslain myötä käytännössä mahdolliseksi, kasvaa myös puiston alueella tapahtuva kalastustoiminta. Puiston säännöissä tulisi kuitenkin kieltää virkistyskalastus. Vapakalastajien nuotiopaikkoja on jo nyt ilmestynyt rannoille.</p> <p>Ulkopaikkakuntalaisten kalastus tulee säätää kaikissa tapauksissa kielletyksi puiston sisällä.</p> <p>Alueella kalastavat kotitarvekalastajat on ohjattava käyttämään puiston sisällä olevia laillisia nuotio- ja leiriytymispaikkoja.</p>	8 Erätalous: nykytila, 11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 14 Luonnonsuojelun ja kulttuuriperinnön toimenpiteet	Kuvaus alueen kalastuskäytöstä on lomakkeella 8. Uudessa kalastuslaissa säädetään tarkemmin erityisperusteisen kalastusoikeuden käytöstä. Tulenteko on luvanvaraista ja sitä ohjataan järjestyssäännöllä.	Ei muutoksia.
<p>Valvonta Yhdistykset ovat huolissaan myös valvontaresurssien vähenemisestä. Tämä tilanne ei lausunnoilla parane, mutta harkittavaksi voisi ottaa vapaaehtoisten valvojen käyttämisen. Alueella retkeileviä voisi kannustaa tekemään havaintoja ja ilmoittamaan mm. luovattomalta tuntuvasta maastoliikenteestä. Asiaa voi esittää myös infotauluilla.</p>	-	Kommentti tukee Metsähallituksen nykykäytäntöä.	Ei muutoksia.
Lapin rajavartiosto			
Lapin rajavartiostolla ei ole lausuttavaa viiteasiakirjan mukaiseen hoito- ja käyttösuunnitelmaan.	-	-	-

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
<p>Lapin tutkimuslaitos Kevo</p> <p>Toivomme, että Lapin tutkimuslaitos Kevosta puhuttaessa käytetään asiayhteydestä riippuen joko laitoksen nimeä (siis ”Lapin tutkimuslaitos Kevo”) tai nimenomaisesti laitoksen Utsjoella sijaitsevasta kenttäasemasta puhuttaessa termiä ”Kevon tutkimus- asema”. Nyt näistä on tekstissä erilaisia variaatioita. Tutkimus- asema on perustettu 1958 (ei 1957).</p> <p>Korjauksia tekstiin Yhteenveto: 9 Tutkimus.</p> <p>Puiston alueella ei ole mittarien 2000-luvulla aiheuttamia tuhoja, vaan 1960-luvun tunturimittarituhoja.</p>	<p>Yhteenveto, 1 Suunnittelu- alueen kuvaus ja suunnitte- lutilanne, 9 Tutkimus ja Kuva 4</p>	<p>-</p>	<p>Korjattu tekstiin mainituille lo- makkeille.</p>
<p>Kevon HKS-luonnoksessa korostetaan useassa kohdassa sitä, että yksi keskeinen syy luonnonpuiston perustamiseen on tieteelli- nen tutkimus. ”Luonnonpuisto on perustettu alkuperäisen luonnon säilyttämistä ja tieteellistä tutkimusta varten.” ”Luonnonpuiston keskeinen perustamistarkoitus on alueen rauhoittaminen tieteel- listä tutkimusta varten.” Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos Ke- von lausunnossa keskitytään HKS:n tutkimusta koskeviin osiin lähtien siitä, että tutkimus on osa puiston perustamistarkoitusta</p> <p>Sivuilla 55 ja 118 puhutaan välttämättömästä tutkimuksesta, jolle voidaan myöntää lupia. Tämä on yliopistollista tutkimusta edusta- valle aivan outo termi. Universaalisti välttämätöntä tutkimusta tus- kin on olemassa. Vaikka epäonnistuneen sananvalinnan yrittäisi ymmärtää parhain päin, niin tuon lauseen merkitys tuntuu silti ou- dolta. Jos puiston perustamistarkoituksiin kuuluu tieteellinen tutki- mus, niin puiston hallinnon luulisi toivottavan tervetulleeksi kaiken tutkimuksen, niin kauan kuin sen toteutus ei vaaranna suojeluar- voja.</p>	<p>12 Uhkatekijöiden torjumi- nen, vaikutusten arviointi ja seuranta, Liite 6A Kom- mentit</p>	<p><i>Välttämättömillä</i> tutkimuksilla on suunnitel- massa tarkoitettu tutkimuslaitoksen <i>vakiintu- neiden pitkäaikaisten seurantojen ulkopuolista</i> tutkimusta. Näille kirjoitetaan luvat erikseen tutkimussuunnitelmien mukaisesti (kuten esi- tetty myöhemmin lomakkeella 12 s. 55 ja lo- makkeella 17 s. 83).</p>	<p>Korjattu tekstiä lomakkeelle 12 ja liite 6A. <i>Välttämättömät</i> tutki- mukset on muutettu tekstiin <i>va- kiintuneiden seurantojen ulko- puoliseksi</i> tutkimukseksi.</p>

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
<p>Lapin tutkimuslaitos Kevo</p> <p>HKS-luonnoksessa mainitaan, että ”Metsähallitus voi tehdä pitkäaikaisen sopimuksen Lapin tutkimuslaitos Kevon vakiintuneista seurannoista.” Toivomme, että tuo sopimus tehdään (ei ”voi tehdä”) ja että sen aiottua sisältöä avattaisiin suunnitelmassa hie- man enemmän. Pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen tulee kattaa seurantojen lisäksi myös Kevolla työskentelevien tutkijoiden ja tut- kimusprojektien tutkimusmahdollisuudet (liikkuminen, näytteen- otto, koealat) arvottamatta tutkimuksen ”välttämättömyyttä” ottaen kuitenkin aina huomioon suojeluarvojen vaarantamattomuuden.</p> <p>Toivomme myös, että tuleva yhteistyösopimus sisältäisi aseman henkilökunnalle oikeuden sekä talvi- että kesäaikaiseen maastoliik- kenteeseen luonnonpuiston alueella. Talvisin on tarvetta nykyisille sekä tuleville tutkimus- ja seurantakohteille siirtymiseen ja kesäi- sin siirtymisen lähemmäs kohteita jo olemassa olevia maastouria käyttäen.</p>	<p>12 Uhkatekijöiden torjumi- nen, vaikutusten arviointi ja seuranta</p>	<p>Sopimus tehdään, kuten suunnitelmassa on toisaalla esitetty (lomake 12 s. 55 ja lomake 17 s. 83). Yksi suunnitelman päämääristä (nro 7) on tutkimuksen edellytysten turvaaminen, jo- hon yhteistyösopimuksen laatiminen tähtää. Sopimus tehdään keskeisten alueiden tutki- muskäytöstä ja liikkumisesta aseman lähi- alueella vakiintuneiden pitkäaikaisseurantojen yhteydessä. Käyttö määritellään yhteistyösopi- muksessa (s. 83).</p>	<p>Tekstiä on täsmennetty yhteis- työsopimuksen osalta. Sana- muoto on muutettu <i>yhteistyösopi- mukseksi</i> lomakkeelle 12. Ter- miä on käytetty myös myöhem- min tekstissä, silloin kun tarkoi- tetaan tätä sopimusta. Tarken- netaan sanamuotoa <i>vakiintuneet seurannat, vakiintuneet pitkäai- kaisseurannat</i>. Näillä tarkoite- taan asemalta tehtävää perus- tutkimusta.</p>
<p>Tutkimuksen lisäksi Kevon tutkimusasemalla järjestetään eri yli- opistojen kenttäopetusta. Myös opetuksen tarpeet tulee huomi- oida yhteistyösopimuksessa. Luonnonsuojelulaissakin on erik- seen mainittu, että luonnonpuistossa ”voidaan .. sen perustamis- tarkoitusta vaarantamatta ... viranomaisen luvalla: 1) pyydystää tai tappaa eläimiä, kerätä sieniä ja kasveja tai niiden osia, eläinten pesiä ja kivennäisnäytteitä tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoi- tusta tai opetusta varten”.</p> <p>Opetusta varten olisi syytä ainakin antaa yliopistojen kurssiryh- mille lupa liikkua puistossa ohjatusti opetuksen edellyttämällä alu- eilla. Opetus liittyy useimmiten tutkimusaseman tutkimukseen, jo- ten useimmiten opetuksessa liikutaan samoilla alueilla ja mahdol- lisesti suoritetaan saman tyyppistä näytteenottoa kuin tutkimuksis- sakin tehdään. Tulisi sallia olemassa olevien luvallisten koealojen esittely myös muille vierailuille ryhmille aseman lähialueilla.</p>	<p>17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpi- teet</p>	<p>Alueen käyttö määritellään yhteistyösopimuk- sessa (s. 83).</p>	<p>Tekstiä on muutettu yhteistyösopi- muksen sisällön kuvauksen osalta (lomakkeet 12 ja 17).</p>

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Lapin tutkimuslaitos Kevo			
HKS-luonnoksessa ei ole mainintaa Tsarssin putouksille, Jesnalvaaralle ja Puksalskaidille (Jiesnalvárrin ja Puksalvaara) menevistä poluista, jotka kulkevat ainakin osittain puiston alueella (karttaliite). Nykyisen käytännön mukaan Kevon aseman vierailulla on ollut lupa kulkea näillä poluilla myös vapaa-ajalla ilman erityistä tutkimustarkoitusta tai valvontaa. Näistä poluista Tsarssin putouksille ja Jesnalvaaralle meneviä polkuja käyttävät yleisesti muutkin kulkijat kuin aseman vieraat. Tutkimusaseman sijainti luonnonpuiston puristuksissa Kevonniemellä rajoittaa huomattavasti aseman vieraiden liikkumista vapaa-ajalla, joten näiden polkujen käytönmahdollisuus myös tulevaisuudessa olisi toivottavaa.	-	Alueen käyttö määritellään yhteistyösopimuksessa (s. 83).	Ei muutoksia.
Sivulla 35 puhutaan vain Paistunturin paliskunnasta ja sanotaan puiston sijaitsevan 100 % Paistunturin paliskunnassa. Kuitenkin paliskuntien välinen poroesteaita kulkee osin puiston alueella, joten virallisesta paliskuntarajasta huolimatta myös Kaldoaivin paliskunnan porot laiduntavat pientä osaa puistosta.	10 b Poronhoito, Kuva 9 Poronhoidon rakenteet	Paistunturin ja Kaldoaivin paliskuntien välinen raja kulkee suunnittelualueen ulkopuolella. Kevon Natura-alueella on kuitenkin noin 302 ha:n alue, jolla laiduntavat Kaldoaivin paliskunnan porot.	Tekstiä on tarkennettu lomakkeelle 10b.
Metsäntutkimuslaitos			
Kevon luonnonpuisto on pinta-alansa ja käyttömuotojensa osalta poikkeuksellinen luonnonpuisto maassamme. Alueen laajuus mahdollistaa myös eräretkeilyn. Syrjäinen sijainti ja kohtalaisen niukka palveluvarustus vaikuttavat siihen, että retkeilijöiden määrä pysynee kohtalaisen vähäisenä myös jatkossa. Alue on myös saamelaisten poronhoidon kannalta merkittävä alue ympäröivien laajojen erämaa-alueiden lisäksi. Lajiston suojelun kannalta alue on erityisen merkittävä, koska alueella esiintyy Suomessa poikkeuksellista lajistoa.	-	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
<p>Metsäntutkimuslaitos</p> <p>Alueen suunnittelua vaikeuttaa hyvinkin ristiriitaisen tavoitteiden yhteen so- vittaminen: intensiivisen motorisoidun poronhoidon, perinteisen metsästy- ksen, kalastuksen ja luonnon suojelun yhteensovittaminen on väistämättä ongelmallista. Rajoitusten ja palveluvarustuksen avulla kanavoitu retkeily ei oleellisesti uhkaa luonnontilaa. Intensiivisten käyttömuotojen vallitessa alueella riittävän seurannan merkitys korostuu. Alueen luonnon ja kulttuuri- kohteiden tuntemuksessa on puutetta, joita olisi hyvä täydentää resurssien mukaan.</p> <p>Suunnitelma on hyvin ja perusteellisesti laadittu. Poikkeamia entiseen suunnitelmaan on kohtalaisen vähän (joitakin reittimuutoksia ja käyttömuo- torajoituksia, tutkimustarpeen hoitaminen yhteistyösopimuksella tutkimus- vyöhykkeen sijaan).</p> <p>Vyöhykejako on perusteltu luonnonsuojelullisista lähtökohdista tarkastel- tuna. Suurin käyttöpaine kohdistuu herkimpään osaan eli itse rotkoalueelle, jossa kulkurajoitukset ovat perusteluja. Rotkoa ympäröivä tunturiluonto ei pääsääntöisesti poikkea oleellisesti Muotkatunturien tai Kaldoaivin erämaa- alueen luonnosta. Silti sulan maan aikaisille liikkumisrajoituksille lienee pe- rusteensa.</p>	-	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
<p>Alueen virkistyskäyttöä palvelevat rakenteet ovat osittain varsin huonossa kunnossa. Suunnitelmassa onkin esitetty merkittävää parannusta asiaan. Periaate vähemmän ja laadukkaampia rakenteita lienee perusteltua. Ehkä hyvä reittilisiä olisi kesäreitin perustaminen Kuivilta Madjoen kautta Kevolle. Reitin käyttöpaine olisi vähäinen, mutta se lisäisi alueen eräretkeilyn katta- vuutta oleellisesti uhkaamatta suojelutavoitteen toteutumista. Haitta po- roelinkeinolle olisi myös hyvin vähäinen ja lisärakenteiden tarve vähäinen.</p> <p>Tieteellinen tutkimus kuuluu luonnonpuistojen perustamisen ydintavoitei- siin. Lapin tutkimuslaitos Kevo onkin suunnannut alueelle tutkimusta jo kauan. Osa tutkimuksesta toteutetaan yhteistyössä muiden tahojen kuten Metsäntutkimuslaitoksen kanssa. Tärkein seurantakoe alueella Metlan kan- nalta on alueella sijaitseva männyn metsänrajan seurantakoe. Koe on osa koeverkostoa, joka käsittää seitsemän muuta männyn ja viisi kuusen met- sänrajakoetta. Vuonna 1983 alkanut seurantajakso lisää kokeen merkitystä metsänrajan muutosten ja siihen vaikuttavien syiden tutkimukselle. Koetta on mitattu tähän mennessä viisi kertaa. Koe on tuottanut ja tuottaa useita raportteja kansainvälisiin tieteellisiin sarjoihin. Tutkimuksen jatkuminen tu- lee turvata alueella myös tulevaisuudessa. Alue tarjoaa edellytyksiä ny- kyistä laajemmallekin tutkimusyhteistyölle.</p>	7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatka	Luonnonpuistoksi Kevolla on run- saasti reittejä. Kanjonireitin lisäksi on retkeilijöiden toiveesta toteutettu Kuivin reitti, jonka pääsee kulke- maan ympyräreitinä. Enempää reit- tejä ei haluta luonnonpuistoon pe- rustaa ja se on myös resurssikysy- mys. Pyritään pitämään olemassa olevat kunnossa.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Museovirasto			
Museovirasto antaa asiassa kulttuuriympäristön suojelua koskevan lausunnon rakennetun ympäristön ja maiseman, Saamelaismuseum Siida arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Luonnonpuiston alueella on vain vähän rakennuksia eikä alueella ole tehty rakennusinventointia. Olemassa oleva rakennuskanta liittyy puiston huoltoon ja valvontaan, retkeilyyn ja luontomatkailuun sekä poronhoitoon. Museovirastolla ei ole rakennussuojeluun liittyvää kommentoitavaa suunnitelmaan.	6 Kulttuuriperintö	-	-
Maisemansuojelun näkökulmasta Museovirasto pitää tärkeänä, että hoito- ja käyttösuunnitelmassa huomioidaan vuoden 2014 loppuun mennessä valmistuvan Ylä-Lapin valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan päivitysinventoinnin tulokset, mikäli Kevon luonnonpuiston alueelle on tulossa muutoksia aluerajauksiin tai kohdevalikoimaan.	-	Huomioidaan.	Ei muutoksia.
Paliskuntain yhdistys			
Nykytilan kuvauksessa (s. 36) on maininta poronhoitolain mukaisista poronhoitotöistä. Poronhoitolaissa ei ole määritelty poronhoitotöitä. Esitetään poistettavaksi maininta poronhoitolain mukaisista poronhoitotöistä. Kohdassa riittänee maininta, että poronhoitotöiden yhteydessä voi hyödyntää luontoa kestävästi eli kalastaa ja keräillä.	10 b Poronhoito	-	Tekstiä on täsmennetty lomakkeella 10b: "Poronhoitolain ja asetuksen mukaisten poronhoitotöiden yhteydessä voi hyödyntää luontoa kestävästi saamelaiskulttuurin mukaisesti eli kalastaa ja keräillä."
Hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan (s. 34) maa-ainesten otto on kielletty. Alueella ei ole kaivoslain mukaisia valtaus- tai malminetsintäalueita. Yksi varauslupa on myönnetty. Paliskuntain yhdistys esittää hoito- ja käyttösuunnitelmassa kaivostoiminnan ja malminetsinnän selkeästi kiellettäväksi. Malminetsintä ja kaivostoiminta eivät sovellu alueelle.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	Malminetsintä lupa-asiaa ei voi ratkaista hoito- ja käyttösuunnitelmassa, vaan se ratkaistaan Tukesin lupaprosessissa. Lisäksi asetuksen (932/1981) 5 §:n mukaan "Luonnonpuistoissa on luonnonsuojelulain 2 §:n estämättä sallittu: 10) toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä ... geologista tutkimusta tai malminetsintää varten edellyttäen, että siihen on saatu ympäristöministeriön lupa."	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Paliskuntain yhdistys			
<p>Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun päämäärä 2 on luontodirektiivin luontotyyppien säilyttäminen (s. 73) "porojen talviruokintakohteilla tehdään Metsähallituksen toimesta maastotarkistuksia. Tiedot talviruokintakohteista saadaan Paliskunnilta." Kevon luonnonpuiston alue kuuluu Paistunturin paliskunnan laidunalueeseen. Ainoastaan Paistunturin paliskunta on tietoinen alueensa talviruokintakohteista. Talviruokintakohteet eivät yleensä ole staattisia ja paikat vaihtelevat vuosittain. Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen kanssa on sovittu, että Metsähallitus toimittaa paliskuntiin kartat pienialaisista kohteista, joihin poroja ei tulisi ruokkia. Näin paliskunta pystyy suunnittelemaan talviaikaiset ruokintapaikat siten, että ruokinnasta ei ole haittaa ympäristölle. Paliskunnalla tulee olla saatavilla tieto kohteista, joissa porojen ruokintaa tulisi välttää.</p>		<p>Metsähallitus toimittaa tiedot kyseisistä kohteista paliskuntiin talviruokinnan suunnittelua varten ja päivittää tietoja.</p>	<p>Täsmennetty suunnitelmaan: Toimenpiteen toteutumisen seuranta Päämäärä 2 (Yhteenvedossa lomake 12).</p>
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos			
<p>Ovatko Tenojoen vesistön Kevon luonnonpuiston alueella sijaitsevat vesistöosat ainoastaan "melko luonnontilaisia"?</p>	<p>Yhteenvedo ja 3 Eloton luonto: vesistö ja geologia</p>	<p>Yhteenvedon tekstissä määrittely "melko luonnontilainen" koski koko Tenon vesistöaluetta. Tekstiä on tarkennettu koskemaan vain suunnittelualueen vesiä, joiden tila on "luonnontilainen".</p>	<p>Yhteenvedon tekstiä on tarkennettu koskemaan vain suunnittelualueen vesien tilaa. Myös lomakkeen 3 tekstiä on tarkennettu.</p>
<p>Luontodirektiivin luontotyyppiäottelu on normitettu vesiympäristössä kooduille 3160, 3210 ja 3220: karut kirkasvetiset järvet, humuspitoiset lammet ja järvet, Fennoskandian luonnontilaiset vesireitit, tunturijoet ja purot. Kevon luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulisi erikseen huomioida luonnonvaraisten lohikantojen suojeluun liittyvinä ne jokialueet, jotka ovat lohen levinneisyys- ja tuotantoalueita. Kevojoessa lohen levinneisyysalueen ylärajaksi on määritetty Fiellujokisuus ja Tsarsjoessa Linkinjokisuus (Asetus 405/1990 Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjen kalastussäännöstä). Vesistöluontotyypin tarkempi määrittely on tarpeen lohikantojen hoidon ja säätelytarpeen sekä alueelle kohdistuvan kalastusrasitteen näkökulmasta.</p> <p>Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksessa on jo 1980-luvulla tehty lohen levinneisyyskartoitusta ja poikastuotantoalueiden luokittelua. Lisäksi vuonna 2014 on ilmestymässä Tenon sivujokien lohen kutukantatavoitteet määrittävä raportti, jossa esitetään arviot lohen levinneisyydestä ja tuotantoalueiden laadusta (Falkegård, M., Hindar, K., Fiske, P., Erkinaro, J., Orell, P., Niemelä, E., Kuusela, J., Finstad, A.G. & foldvik, A. 2014. Revised first generation spawning targets for the Tana /Teno river system. NINA Report).</p>	<p>4 Natura 2000 -luontotyypit</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei muodosteta uusia luontotyyppiejä.</p>	<p>Täydennetty lohen levinneisyysalueen kuvauksen osalta lomakkeelle 5.</p>

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos			
<p>Hoito- ja käyttösuunnitelman lajistotiedoissa olisi syytä mainita vaarantuneeksi määritellyn lohenee geneettisesti eriytyneet lohikannat Kevojoessa ja Tsarsjoessa. Geneettisen tutkimuksen perusteella Tenojoen vesistöissä, sekä pääuomassa että sivujoissa, on yli 30 erilaista lohikantaa, joiden säilyminen ja hyvinvointi on ensisijaista lohene monimuotoisuuden ylläpitämiseksi. Tenojoen lohikantoja pyritään hoitamaan ja suojelemaan mm. Suomen ja Norjan välisillä kalastussopimuksilla ja -säännöillä. Neuvottelut sopimuksen uudistamisesta ovat käynnissä, ja uuden sopimuksen tavoitteeksi on määritetty mm. kutukantakohtainen tavoitteisiin perustuva kalastuksen säätely.</p>	5 Lajisto	-	Täydennetty lohene geneettisen eriytymisen osalta lomakkeelle 5.
<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitaan, ettei Kevo luonnonpuistoa koskien ole matkailullisia yhteistyösopimuksia alueella mahdollisesti toimivien yrittäjien kanssa. Kevo- ja Tsarsjokien alajuoksulla, välittömästi luonnonpuiston rajojen läheisyydessä, on kuitenkin kalastusmatkailuun liittyvää yritystoimintaa, jonka rooli ja toiminnan mahdollisuudet tulisi selkeyttää. Tarkennettavia ja määriteltäviä asioita voisivat olla esimerkiksi kalastusmatkailupalvelujen tarjoajan vastuu informoida asiakkaitaan luonnonpuistossa noudatettavista säännöistä. Yritystoiminnan vastuista, velvollisuuksista ja toiminnan reunaehdoista tällä alueella tulisi tehdä ohjeet ja sopimukset.</p>	7A/7B Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu / Opastusviestintä	Alueen käyttäjille on suunnattu opastusmateriaalia alueella noudatettavista säännöistä.	Ei muutoksia.
<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainittujen hoitotoimenpiteiden / erilaisten säätelyjen lisäksi tulisi huomioida, että myös Utsjoen kirkonkylän osakaskunnalla on sekä Kevo- että Tsarsjoessa yksityisvesialueita, joiden lohenekalastusta säännellään osakaskunnan omilla päätöksillä. Pyydysyksikköperusteisen lohenekalastuspaineen säätely koskee Utsjoen kirkonkylän osakaskunnan yksityisvesialueita kokonaisuutena (=Tenojoki ja kaikki osakaskunnan sivujokialueet). On viitteitä siitä, että erityisesti Kevojoen yksityisvesialueilla lohenekalastus on viime vuosina lisääntynyt. Tähän viittaa Utsjoen kirkonkylän osakaskunnan osakkaiden ulkopaikkakuntalaisille kalastajille luovuttamien kalastuslupien määrä. Myös Tsarsjoen alaosan lohenekalastus on lisääntynyt samasta syystä, mutta toisaalta osakaskunta on rauhoittanut alaputouksen yläpuoliset alueet kalastukselta.</p>	8 Erätalous	Metsähallitus ei voi vaikuttaa yksityisvesien käyttöön. Asiaan ei ole mahdollisuutta vaikuttaa tässä suunnitelmassa.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos			
<p>Hoitosuunnitelman kuvauksessa alueen kalastuskäytöstä mainitaan, että "kalastukseen liittyvä maastoliikenne ja moottoriveneen käyttöoikeus on rajoitettu vain luontaiselinkeinon harjoittajille ja tiloille, joilla on tilaan kuuluvaa vesialuetta puiston sisällä". Tutkimuslaitoksen arvion mukaan luontaiselinkeinoja (kalastusta) luonnonpuistossa harjoittaa vain muutama henkilö. Luonnonpuiston alueelle on alustavasti vahvistettu vesialuetta / kalastus- oikeuksia 19 vanhalle kantatilalle ja niistä lohkotuille noin 220 osakastilalle (v. 2011 kiinteistörekisteri). Kiinteistörekisterin mukaan runsaalla 500 paikalliseella tai ulkopaikallisella osakkaalla on nautintavesiä ja oikeus kalastaa luonnonpuiston alueella sekä hoitosuunnitelmaluonnoksen mukaan myös moottoriveneen käyttöoikeus, mikä tarkoittaa suurta potentiaalista rasitetta sekä ympäristölle että lohikannoille.</p>	8 Erätalous	Suunnitelmaa tukeva kommentti. Kalakantojen säätelemiseksi on kalastukseen liittyvä maastoliikenne ja moottoriveneen käyttöoikeus rajoitettu vain luontaiselinkeinon harjoittajille sekä tiloille, joilla on tilaan kuuluvaa vesialuetta puiston sisällä.	Ei muutoksia.
<p>Hoitosuunnitelman maininta siitä, ettei ulkopaikkakuntalaisille myydä kalastuslupia luonnonpuistoon, on virheellinen, koska edellä mainitut ulkopaikkakuntalaiset kiinteistönomistajat ja lisäksi osakas lupien luovutuksia saaneet kalastusmatkailijat voivat ostaa osakalastukseen luonnonpuiston alueen yksityisvesiin. Osakkailla on mahdollisuus, osakkuudesta riippumatta, kalastaa koko kalastuskauden ajan (osakaskunnan päätös 2014). Kalastus- oikeuden luovutuksella saaneet kalastajat ostavat vuorokausilupia paikallisiilta maanomistajilta / yrittäjiltä. Valtion vesialueilla ulkopaikkakuntalaiset eivät voi kalastaa, tosin tilojen erityisperusteisen kalastusoikeuksien sisäl- löstä on eri tulkintoja.</p>	8 Erätalous	Hoidon ja käytön suunnitelma on Metsähallituksen toimintasuunni- telma alueella, joten kohdassa 4 toi- sin sanoen todetaan, että Metsähalli- tus ei myy lupia puistoon ulkopaik- kakuntalaisille. Metsähallitus ei voi vaikuttaa yksityisvesien käyttöön.	Ei muutoksia.
<p>Luonnonpuiston sekä sen sisällä olevien yksityismaiden maastonkäytön ja lohenkalastuksen rajoittamiseksi voitaisiin harkita mm. seuraavia toimen- pide-ehdotuksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityisperusteisten kalastusoikeuksien sisällön ja käytön selvittäminen. • Kalastusoikeuden luovutusten rajoittamien ja lupamyynnin keskittämi- nen. • Utsjoen kirkonkylän osakaskunnan pyydysyksiköinnin uudistaminen jo- kikohtaiseksi. • Utsjoen kirkonkylän osakaskunnan päätösten pohjalta tehdyt alueelliset rauhoitukset. • Luonnonpuistossa käytettävien moottoriveneiden käyttöoikeuteen vuo- sittaiset sopimukset. • Kalastustarkoituksessa yksityisillä maa-alueilla jalkaisin liikkumisen oh- jaaminen tarkoitukseen osoitetuille poluille (vrt. 7B opastusviestintä) 	8 Erätalous	Yksityiselle kalavedelle ja kiinteis- tölle kulku sisältyy suunnitelmaan (lomake 17). Metsähallitus ei voi vaikuttaa yksi- tyismaiden, -oikeuksien tai -vesien käyttöön.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos			
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen lohitutkimuksista suunnittelualueella voitaisiin kertoa hieman laajemmin. Teno- ja Näätämojoen lohentutkimus vakiintui Utsjoelle vuonna 1979. Tutkimustoiminta tukeutui Turun yliopiston Lapin tutkimuslaitos Kevon tiloihin vuoteen 1991 asti. Kevo- ja Tsarsjoen lohikantoja seurataan vuosittain kalakantanäytteistä ja saalistilastoinnista kerättävien tietojen avulla; kattavia lohenpoikastutkimuksia tehdään harvemmin, muutaman vuoden välein. Alueella on tehty myös monivuotisia vaelluspoikasarvioita. Viime vuosina myös Kevo- ja Tsarsjoen lohikantojen geneettisestä rakenteesta on tehty tutkimusta yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Muiden kalalajien osalta on tehty tutkimuksia mm. tunturivesien hoitosuunnitelmaan liittyen. Luonnonvaraisiin lohikantoihin liittyvää biologista perustutkimusta ja lohenkalastukseen liittyvää sosiokulttuurista tietoa on julkaistu useissa julkaisuissa ja raporteissa, lisäksi Kevo- ja Tsarsjokeen liittyvistä kala-aihepiireistä on tehty useita opinnäytetöitä.	9 Tutkimus	-	Lisätty esityksen mukaisena lomakkeelle 9.
Luontaiselinkeinojen kuvauksessa mainitaan, että "paikallisille luontaiselinkeinojen harjoittajille on myönnetty maastoajoneuvo- ja moottorivenelupia marjastusta ja sienestystä varten" ja että "tässä tarkoituksessa he saavat liikkua jalan ja leirytyä koko puiston alueella". Samanlaisia oikeuksia liittyy myös poronhoitoon ja kalastukseen.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasiitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	Liikkumisesta luonnonpuiston alueella on kerrottu lomakkeella 17.	Ei muutoksia.
Hoitosuunnitelman uhkakuvauskerrotaan, että Kevojen ja Tsarsjoen lohikannat ovat tärkeitä lohen monimuotoisuuden kannalta ja että loheen kohdistuu voimakasta pyyntiä sen vaellusalueella puiston ulkopuolella. Viimeaikaisten tutkimusten mukaan Tenon lohikannoista pyydystettiin vuonna 2012 Norjan rannikolla 14 % (painon mukaan), Tenojoen vesistöissä Norjassa 39 % ja Suomessa 47 %. Kevo- ja Tsarsjokien pienikokoisten lohien kalastuskuolevuus on todennäköisesti suhteellisen pieni rannikkoalueilla ja Tenojoen pääuoman sekakantakalastuksessa pyydysten kokovalikoivuuden takia, joten kalastus erityisesti kotijoissa olisi suhteutettava nousevaan lohimäärään ja kutukantatavoitteeseen (ks. kohta 8 Erätalous)	8 Erätalous, 11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat	Suunnitelmaa tukeva kommentti. Kalastusta ohjataan lailla ja asetuksilla sekä kalastussäännöillä.	Ei muutoksia.
Päämäärä 3 Vaikutusten arvioinnissa mainittu muiden kalalajien kuin lohen kalastuksen tehostaminen vaikuttaa epärealistiselta. Ainakaan vapapyyntillä on vaikeaa kohdentaa kalastusta merkittävästi muihin lajeihin. Muutenkin pyyntimuodot muun kalan pyynnissä (mahdollinen syksyn siian verkkopyynti) tulisi arvioida ja sallia huolelliseen harkintaan perustuen ja lohen suojelun tarpeet huomioon ottaen. Alueen houkuttelevuus ainakin kalastusmatkailijoille on lähinnä saalisvarmuuden ja muun kalastuksellisen houkuttavuuden varassa.	12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	-	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos			
Päämäärä 7 Kohdassa ”Tutkimuksen edellytysten turvaaminen” voitaisiin harkita mainintaa myös lohikantojen pitkäaikaisseurantoihin liittyvän sopimuksen valmistelusta.	12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	Tutkimuslupien myöntämisestä tarkemmin lomakkeella 17.	Ei muutoksia.
Päämäärä 9 Saamelaiskulttuurin turvaaminen, Toimenpide: Kalastukseen liittyvien maastoliikennelupien myöntäminen alueelta poismuuttaneille saamelaisille voi aiheuttaa tulkintavaikeuksia mm. kalastusoikeuden luonteesta ja sen alueellisesta kattavuudesta, alueiden käytön perinteistä sekä saamelaisuuden määritelmästä.	12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	-	Ei muutoksia.
Saamelaiskäräjät			
Yhteenvedon kappaleen 6, ”Kulttuuriperintö”, alla todetaan, että ”Ainakin joitain alueen muinaisjäännöstyyppistä voidaan pitää saamelaista alkuperää olevina.” Lause on harhaanjohtava ja saamelaisten asutushistoriaa vähättelevä. Kevon hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei tulisi ottaa kantaa alueen asutushistoriaan ilman asianmukaisia tieteellisiä viitteitä, edes suunnitelman yhteenvedossa. Saamelaiskäräjien esitys: Alkuperäinen lause muutetaan esimerkiksi seuraavaan muotoon: ”Kevon luonnonpuiston alueelta tehdyn arkeologisen tutkimuksen perusteella osaa alueen eri muinaismuistotyypistä voidaan pitää saamelaiskulttuuriin kuuluvana. Kevon luonnonpuiston alueella on edelleen tarvetta alueen muinaisjäännösten tutkimiselle.”	Yhteenveto	-	Teksti on muutettu esityksen mukaiseksi.
Yhteenvedon kappaleen 11, ”Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat”, kolmannessa kappaleessa keskeisten ihmiseen tai ihmisten toimintaan liittyvien arvojen luettelossa saamelais- ja paikalliskulttuuri esitetään toistensa vaihtoehtoina, synonyymeinä samasta asiasta. Saamelais- ja paikalliskulttuuri eivät ole toistensa synonyymejä, vaan kaksi eri kulttuuria, jotka tulisi nimetä suunnitelmassa arvoina. Saamelaiskäräjien esitys: Alkuperäinen lause muutetaan muotoon: ”Keskeisiä ihmiseen tai ihmisen toimintaan liittyviä arvoja ovat alueen tutkimus- ja seurantamerkitys, kulttuuri arvot kuten luonnonmaisemat, arkeologiset kohteet, saamelais- ja paikalliskulttuuri ja virkistyskäyttö. Näihin kohdistuvat uhkat liittyvät esimerkiksi toimintakulttuuriin.”	Yhteenveto	-	Teksti on muutettu esityksen mukaiseksi.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Saamelaiskäräjät			
<p>Suunnitelman sivulla 17, otsikon 6 "Kulttuuriperintö" alla todetaan alueen maisemista seuraavaa: "Alueella ei ole kansallismaisemia, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita maisema-alueita eikä luonnonsuojelulain mukaisia maisema-alueita." Vaikkei alueen maisemia ole luokiteltu edellä mainittuihin ryhmiin, ei se tarkoita sitä, etteikö alueella sellaisia olisi.</p> <p>Saamelaiskäräjien esitys: Alkuperäinen lause muutetaan muotoon "Alueella ei ole kansallismaisemiin, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin luokiteltuja kohteita eikä luonnonsuojelulain mukaisia maisema-alueita."</p>	6 Kulttuuriperintö	-	Teksti on muutettu esityksen mukaiseksi.
<p>Perinteisen tiedon määritelmä löytyy suunnitelmaluonnoksen liitteestä 3, "Saamelaiskulttuurin määritelmiä", mutta suunnitelman tekstiosuudessa perinteinen tieto on ymmärretty suppea-alaisesti. Perinteistä tietoa käsitellään muun muassa suunnitelmaluonnoksen sivuilla 49 ja 55.</p> <p>Sivulla 49, kohdassa 3.3. "Saamelaiskulttuuri" sijaitsevan "Alueeseen liittyvän perinteisen tiedon katoaminen" -rivin sisältöä tulisi muuttaa vastaamaan enemmän todellisuutta. Uhkakuvauksen uhkaluokaksi on merkitty "käytön puute (kulttuuriperinnön rapistuminen)" ja Metsähallituksen mahdollisuus vaikuttaa asiaan on arvioitu "vähäiseksi". Elinkeinojen harjoittamisedellytysten turvaamisella voidaan mahdollistaa myös perinteisen tiedon säilyminen, ja siihen Metsähallituksella maanomistajana on mahdollisuus vaikuttaa. Tämä tulisi tuoda selkeästi esiin myös suunnitelmassa.</p> <p>Sivulla 55 todetaan päämäärän 9 "Perinteinen tieto säilyy" osalta toimenpiteeksi "Ei aktiivisia toimenpiteitä. Kevon saamenkielinen paikannimistö on selvitetty ja käytössä." Perinteinen tieto on muutakin kuin alueen saamenkielisen paikannimistö; myös perinteiset saamelaiset elinkeinot ylläpitävät ja siirtävät perinteistä tietoa sukupolvelta toiselle.</p>	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, Liite 3 Saamelaiskulttuurin määritelmä	<p>Metsähallituksen arvio vaikutusmahdollisuuksista perinteisen tiedon säilymisen osalta (lomake 11, päämäärä 9) koskee tiedon välittymistä ja siirtymistä sekä saamenkielisen paikannimistön käyttöä sekä perinteisten elinkeinojen ja käytänteiden säilymistä suunnittelualueella ja sen ulkopuolella. Tähän on mahdollisuus vaikuttaa suunnittelualueella luvituksella (lomake 17).</p> <p>Saamelainen luonnonkäyttö ja luontosuhde sekä perinteisten saamelaiselinkeinojen harjoittaminen (poronhoito, kalastus, metsästys, keräily ja käsityö) on huomioitu samalla lomakkeella seuraavassa kohdassa: "Sukujen perinteisesti käyttämällä alueella kulkeminen on mahdollista myös Utsjoelta poismuuttaneille saamelaisille" (lomake 11, päämäärä 9). Tähän on mahdollisuus vaikuttaa luvituksella (lomake 17). Lisäksi Akwé: Kon -ohjeituksen mukainen suunnittelu ylläpitää mahdollisuuksia toteuttaa saamelaiskulttuuria alueella.</p> <p>Vaikuttavuuden seuranta tehdään 5 vuoden välein ja tässä työssä on mukana Akwé: Kon -ryhmä.</p>	Lomakkeelle 11 on lisätty viittaus liitteeseen 3, jossa on tarkempi kuvaus saamelaiskulttuurista. Vaikutusmahdollisuus on arvioitu seuraavasti: "Voidaan vaikuttaa".

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Saamelaismatkailuyrittäjät ry			
Saamelaismatkailu ja -yrittäjät ry korostaa lausunnossaan, että kaikkia saamelaiselinkeinoja pitää kohdella HKS:ssä tasapuolisesti. Erityisesti paikallisten liikkuminen kalastuksen, metsästyksen ja luontaiselinkeinojen harjoittajilla pitää olla vapaus kulkea niin kuin tähänkin asti sekä hirven metsästys on sallittava luonnonpuiston alueella. Kaikilla saamelaisten elinkeinoilla ei ole tasavertaiset oikeudet käyttää luonnonpuistoa oman elinkeinonsa harjoittamiseen. Ulkopaikkakuntalaisilla ei saa olla yhtäläiset oikeudet olivat he saamelaisia tahi ei.	-	-	-
Erityisesti vastustetaan jyrkästi talviaikaisen moottorikelkkareitin (sivu 112) karsimista. Akwé: Kon -ryhmä on esittänyt Kamajokisuusta Kevon yli menevän reitin poistamista ja Juovvaskaidin reitin poistamista, jos kyseiset reitit poistetaan, niin on vaarana, että ylä-Tenon tilalliset, joilla on kalastusoikeus Kevojokeen, joutuisivat ajelemaan ensin autolla Kevojärvelle ja sieltä jokea pitkin kalastuspaikoille. Haluamme painottaa myös em. reittien tärkeyttä mahdollisten pelastustehtävien kannalta ja Metsähallitus huoltaa Kamajoki-suun yläpuolella olevaa Puhelinlammen leiripaikkaa tätä reittiä pitkin.	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet, Liite 6A Kommentit	Talviaikaisen moottorikelkkauran muutoksiin on päädytty luonnonsuojelluksista syistä. Reittimuutoksia on käsitelty myös Akwé: Kon- ja yhteistyöryhmän kokouksessa. Sukujen perinteisesti käyttämille alueille luvan myöntäminen on mahdollista muuallekin kuin karttaan merkityille urille. Viranomaisten liikkuminen pelastustehtävissä on mahdollista koko puiston alueella.	Ei muutoksia.
Paikallisille matkailuyrittäjille saisi avata puistoa enemmän ja olla yhteistyössä paikallisten yrittäjien kanssa, onko Metsähallituksen rooli vain palvelulla vaeltajia? Luontomatkailuun rakennetaan pitkospuita, leiripaikkoja ja mökkejä. Silloin kun se on Metsähallituksen vetovastuulla ja sen etujen mukaista. Miten paikallinen saamelaismatkailuyrittäjä voi käyttää puistoa. Ei mitenkään.	-	Myös vaeltajat käyttävät yritysten palveluita. Tavoitteena on saada Utsjoelle mahdollisimman paljon matkailijoita ja retkeilijöitä käyttämään palveluita maastossa ja kylillä.	-
Akwé: Kon -ryhmän tarkoitus on ylläpitää saamelaiskulttuuria ja vaalia sitä, eikä karsia ei-poro-saamelaisen oikeuksia. Akwé: Kon -ryhmä koostuu 80 % poroelinkeinojen harjoittajista, joten on luonnollista, ettei siinä porukassa ole ymmärrystä muuhun kuin poroelinkeinojen etujen ajamiseen.	-	On sovittu, että Saamelaiskäräjät nimeää edustajat Akwé: Kon -ryhmään Akwé: Kon -ohjeen mukaisesti. Suunnitelman laadintaan tulee osallistua perinteisen tiedon haltijoita, eri ikäryhmiä ja sekä miehiä että naisia ja huolehtia siitä, että ikä- ja kieliryhmien ja sukupuolten tarpeet tulevat huomioituiksi.	Tekstiä on täydennetty Akwé: Kon -ohjeen osalta lomakkeella 1.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Saamelaismatkailuyrittäjät ry			
<p>Talviaikaisten reittien poistamisen vaihtoehtona olisi numeroida reitit (kuten kesäreitit) ja antaa luvat samalla periaatteella kuin kesäluvatkin. Työryhmässä Metsähallituksen edustajat sanoivat, että kyseiselle reitille voidaan myöntää kulkuluvat ns. sukujen käyttämille kalastuspaikoille, mutta nyt sitä mainintaa ei löytynyt hoito- ja käyttösuunnitelmasta.</p>	<p>11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet</p>	<p>Lomakkeella 17 on suunnitelmassa esitetty, että ”Lupia myönnetään voimassa olevien säädösten perusteella luontaiselinkeinon harjoittamiseen (ansapyynti, kalastus), kalastukseen tilojen omalle vesialueelle, rasiteoikeudesta poikkeavaan kiinteistölle kulkemiseen talvireiteille tai muulle sovitulle reitille, jos se on luonnonsuojelullisesti perusteltua, seuraavasti: 4. Tapauskohtaisesti voidaan myöntää maastoliikennelupia ”sukujen perinteisesti käyttämille alueille”, perustuen oikeuksiin, joita saamelaisilla alueiden käyttämiseen voi olla, sekä oikeuksiin, jotka perustuvat luonnonsuojelulain 8 §:ään (asetus 12/1995 ja LsL 71/1923, 8§).”</p>	<p>Ei muutoksia.</p>
Suomen latu			
<p>Kevon luonnonpuisto on syrjäinen ja rauhallinen, luonnonoloiltaan ainutlaatuinen alue, jolla on suuri merkitys monille Lapissa retkeileville. Lausunnolla olevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa on huomioitu alueen virkistyskäyttö monella tavalla ja retkeilijöiden palvelurakenteisiin on suunniteltu tarpeellisia kunnostustöitä. Suomen Latu pitää hyvänä, että luonnonpuistosta ja alueen erämaisyydestä huolimatta retkeilijöiden tarpeisiin pyritään vastaamaan.</p>	-	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
<p>ALUEELLA TOTEUTETTU RETKEILYOLOSUHTEIDEN KEHITTÄMINEN On tärkeää, että rotkolaaksossa kulkevan reitin kulkumahdollisuudet on säilytetty ja että puistoon on perustettu kanjonireitin lisäksi aiemman suunnitelman mukainen rengasmainen reitti Kuiville (Guivi).</p>	-	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
<p>Aiemmassa runkosuunnitelmassa esitettiin luontopolkujen rakentamista Kenesjärvelle ja Luomusjärvelle. Kevon reitin Luomusjärven päähän on toteutettu 2 km:n mittainen Sulaojan polku, mutta Kenesjärven luontopolkua ei ole toteutettu. Sen sijaan on toteutettu Utsjoen kirkonkylän suunnalle päiväretkipolkuja. Onko Kenesjärven luontopolun toteutumattomuus resurssikysymys vai onko se muuten katsottu tarpeettomaksi?</p>	1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne	On katsottu järkevämmäksi toteuttaa lyhyitä reittejä kirkonkylän majoitus- ja ravitsemuspalveluiden tuntumaan.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide												
Suomen latu															
<p>MADJOEN TUPA Suomen Latu pitää Madjoen tuvan kunnostamista hiihtovaeltajille tärkeänä investointina. Tämän hetken kulkurajoitusten mukaan Madjoen tupaa voidaan käyttää vain talvisin. Suomen Latu esittää, että Madjoen tupa olisi käytössä myös kesäaikana vaeltajille siten, että tuvalle olisi lupa kulkea polkua pitkin luonnonpuiston ulkopuolelta Paistunturin erämaasta (pohjoisesta / luoteesta) ja länsilounaasta. Polku palvelisi Paistunturissa pitkien vaellusten kulkijoita välillä Utsjoki–Kaamasmutka / Sulaoja–Kevo. Tämä on pitkä taival ilman tupia tai suojaa. Poikkeama Paistunturista luonnonpuiston reunalta Madjoelle on lyhyt.</p>	15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Luonnonpuistoksi Kevolla on runsaasti reittejä. Kanjonireitin lisäksi on retkeilijöiden toiveesta toteutettu Kuivin reitti, jonka pääsee kulkemaan ympyräreittinä. Enempää reittejä ei haluta luonnonpuistoon perustaa ja se on myös resurssikysymys. Pyritään pitämään olemassa olevat kunnossa. Reitin tulee alkaa ja päättyä selkeästi jostakin tavoitettavasta paikasta. Pelkkä pistoreitti erämaan keskeltä Madjoen tuvalle ei ole mahdollinen	Ei muutosta.												
<p>KANJONIALUEEN LIIKKUMISRAJOITUKSET Järjestyssäännön mukaiset liikkumisrajoitukset ovat tällä hetkellä seuraavat.</p> <table border="1" data-bbox="212 651 873 842"> <thead> <tr> <th></th> <th>Rotkoalueella</th> <th>Tunturialueella</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sallittu hiihtäen</td> <td>16.10. - 31.3.</td> <td>16.10. - 30.4.</td> </tr> <tr> <td>Sallittu merkityllä reitillä</td> <td>15.6. - 15.10.</td> <td>1.5. - 15.10.</td> </tr> <tr> <td>Kielletty</td> <td>1.4. - 14.6.</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Kohdassa 13C (s. 71) Kevon kanjonin reitillä liikkumista esitetään kiellettäväksi 1.4.–19.6. Suomen Latu ehdottaa, että Metsähallituksen luvalla olisi mahdollista käydä Ruktajärveltä päiväkäynnillä Kevon kanjonin eteläpäässä 1.–19.6, mikäli se ei aiheuta haittaa luonnonsuojelutavoitteille. Lupaan voitaisiin liittää raportointivelvoite. Näin Metsähallitus saisi vapaaehtoisilta harrastajilta lisää tietoa alueen linnustosta ja luonnosta. Ehdotuksen taustalla on, että lintu- ja luontoharrastajat liikkuvat kesäkuun alussa Piesjärven seudulla (ks. www.tiira.fi).</p>		Rotkoalueella	Tunturialueella	Sallittu hiihtäen	16.10. - 31.3.	16.10. - 30.4.	Sallittu merkityllä reitillä	15.6. - 15.10.	1.5. - 15.10.	Kielletty	1.4. - 14.6.		13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	Liikkuminen alueella tapahtuu liikkumissäädösten mukaisesti. Luonnonpuisto on perustettu alkuperäisen luonnon säilyttämistä ja tieteellistä tutkimusta varten. Lupia voidaan myöntää tutkimusta varten tutkimussuunnitelman perusteella.	Lausunnolla olleen suunnitelman virheelliset päivämäärät on korjattu järjestyssäännön mukaiseksi.
	Rotkoalueella	Tunturialueella													
Sallittu hiihtäen	16.10. - 31.3.	16.10. - 30.4.													
Sallittu merkityllä reitillä	15.6. - 15.10.	1.5. - 15.10.													
Kielletty	1.4. - 14.6.														

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Suomen latu			
<p>MUUTA</p> <p>Leammasjohkan rotko sijaitsee lähellä tietä (Kaamasmukan ja Sulaojan vä- lillä) ja olisi hieno luonto- ja retkikohde. Leammasjohka sijaitsee lähellä tietä ja on helposti päiväretkellä saavutettavissa. Suomen Latu ehdottaa, että Leammasjohkaan viitoitettaisiin pieni polku, joka palvelisi päiväretkeilijöitä, tarjoaisi Pikku-Kevon upeat maisemat ja vähentäisi Kevon alueen kulu- mista.</p> <p>Toinen hiukan puiston rajauksen ulkopuolelle jäävä, mutta tärkeä asia on maastopyöräreitti. Suomen Latu esittää, että Luomusjärveltä Njavgoaivin kautta Akukammille ja sieltä länteen Akujärvelle ja Outakoskelle kulkisi maastopyöräreitti. Kyseisen reitin varrella on vain pieni pätkä lähes polu- tonta maastoa (poronpolkua ja pientä kinttupolkua), muuten vahva ura kul- kee molemmista suunnista. Kylästä toiseen kulkeva maastopyöräreitti mah- dollistaisi kylästä toiseen ajamisen ja kylien palvelujen käytön.</p>	-	<p>Kohde on suunnittelualueen ulkopuolella. Ai- nakaan lähitulevaisuudessa ei ole mahdol- lista rakentaa uusia reittejä.</p> <p>Esitetty maastopyöräilyreitti sijoittuisi Pais- tunturin erämaa-alueelle. Maastopyöräily esi- tetyllä reitillä on täysin mahdollista, mutta merkityksi reitiksi perustaminen vaatii hoito- ja käyttösuunnitelman muutoksen. Asiaa voi- daan käsitellä, kun Paistunturin erämaa- alueen suunnitelma päivitetään muutaman vuoden päästä.</p>	Ei muutoksia.
SYKE			
<p>Alueen keskeisten suojelu- ja käyttöarvojen määrittely on hoito- ja käyttö- suunnitelman tärkeimpiä kohtia, koska suunnitelman tavoitteet ja päämää- rät kohdistuvat näiden arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen. Keskeiset arvot on jaoteltu suunnitelmassa luontoarvoihin, tutkimus- ja seurantamerki- tykseen, kulttuuriarvoihin sekä virkistyskäyttöön. Valitut arvot ovat SYKEN näkömyksen mukaan perusteltuja ja niitä on käsitelty kattavasti. Myös ar- voihin liittyvät päämäärät, asetetut tavoitteet ja toteutettavat toimenpiteet ovat perusteltuja.</p>	Koko suunnitelma.	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
<p>Keskeisenä luontotyyppiä koskevana arvona tulisi SYKEN näkömyksen mukaan olla mainittuna myös uhanalaiset ja harvinaiset luontotyypit. Suun- nitelmassa keskitytään luontodirektiivin luontotyyppiin, minkä vuoksi alu- een luontotyyppien kirjo jää puutteelliseksi.</p>	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat	Uhanalaisten ja harvinaisten luontotyyppien tiedot ovat tällä hetkellä niin puutteelliset, että ne on siksi jätetty pois Metsähallituksen hoito- ja käyttösuunnitelmista.	Ei muutoksia.
<p>Päämäärään 1 "Luonto- ja lintudirektiivin eläin ja kasvilajit säilyvät elinvoi- maisina" (lomake 14) liittyvinä toimenpiteinä esitetään erityisesti suojelta- van lajin / suojeltavan lajin esiintymien tarkistamista. On kuitenkin tarpeen aika ajoin tarkistaa kaikkien luontodirektiivin lajien tila alueella. Nyt ilman mainintaa jäävät valtakunnallisesti elinvoimaisiksi (LC) arvioidut lajit. Myy- ränportaan esiintymä Kevolla on Suomen alpiinisen alueen ainoa, joten sen vuoksi hyvin merkittävä. Luontodirektiivin raportointi tapahtuu kuuden vuo- den välein, ja luontodirektiivin lajien seurantasykli olisi luontevaa kytkeä yh- den tai useamman raportointikauden pituuteen.</p>	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seu- ranta, 14 Luonnonsuojelun ja kulttuuriperinnön toimenpi- teet	Kaikkien luontodirektiivin lajien tila tarkiste- taan säännöllisesti Metsähallituksen perus- työnä, minkä vuoksi lajia ei ole listattu suun- nitelman toimenpiteisiin.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
SYKE			
On hyvä, että suunnitelmassa korostetaan luonnonmaisemien turvaamista, eikä alueelle suunnitella uutta palveluvarustusta, kuten siltoja. Olemassa olevan palveluvarustuksen ylläpito ja maaston kulumisen ehkäiseminen (mm. rappusten ylläpidolla) on tärkeää. Ehdotetut muutokset luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteissä (lomake 17) nykytilaan verrattuna ovat perusteltuja ja kannatettavia.	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
SYKE pitää tärkeänä, että edellytykset alueen tutkimus- ja seurantatoiminnalle säilyvät. Ajantasaisista opastusaineistosta, kartat mukaan lukien, tulee olla saatavilla.	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat, 12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta, 17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet, 18 Hallinto	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
Suunnittelualueen vyöhykejaossa (lomakkeet 13B ja 13C) Kevon rotkon alue on rajoitusvyöhykettä ja loput alueesta syrjävyöhykettä. Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kokonaan kielletty 1.4.–19.6. välisenä aikana. Muutoin sekä rajoitus- että syrjävyöhykkeellä kesäaikainen liikkuminen on sallittu vain merkityillä poluilla, talviaikaan koko alueella. Lomakkeisiin 13B ja 13C voisi täsmentää talviaikaisen sallitun liikkumismuodon, ts. hiihtäen, mikä ilmenee kuvan 10 selitteestä. Kuvan 10 selitteeseen tulisi lisätä vyöhykkeiden nimet, ja lisätä rajoitusvyöhykkeeseen merkintä, että 20.6.–15.10. liikkuminen on sallittu vain merkityillä poluilla. Kartan selitteessä on eri päivämäärä (14.6.) liikkumisrajoituksen päättymisajaksi kuin lomakkeella 13C (19.6.).	13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke, 13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	-	Korjattu.
Suunnittelualue on Paistunturin paliskunnan laidunalueita. Lomakkeella 10B ”Poronhoito” kuvataan poronhoidon nykytilaa suunnittelualueella sekä saamelaisten poronhoidon periaatteita ja käytäntöjä. Jää kuitenkin epäselväksi, missä määrin alueella harjoitetaan luonnonlaitumiin, laidunkiertoon ja laidunten kantokyvyn turvaamiseen perustuvaa saamelaista poronhoitoa ja miten suunnittelualueen laitumet jakautuvat kesä- ja talvilaidunalueisiin sekä pinta-alallisesti että alueellisesti.	10B Poronhoito	Suunnittelualueen eri osien merkitys Paistunturin paliskunnan poronhoidolle on esitetty kartalla Metsähallituksen julkaisussa Paistunturin erämaa-alueen ja Kevon luonnonpuiston luonto, käyttö ja paikannimistö (lähdeluettelossa). Samassa julkaisussa on myös kerrottu tarkemmin paliskuntien ml. Paistunturin paliskunnan porotalouden järjestelyistä.	Ei muutoksia.
On todettu, että alueen jäkälikköjen ekologinen tila on voimakkaasti kulu- nut. Olisi tärkeää, että alueen poronhoito olisi kestävä ja poromäärät oikeassa suhteessa laidunten määrään ja kuntoon nähden.	10B Poronhoito	-	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
SYKE			
SYKEN näkemyksen mukaan ilmastonmuutosta ja sen mahdollisia vaikutuksia lajeihin ja luontotyyppeihin sekä saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon olisi ollut hyvä tarkastella suunnitelmassa.	-	Ilmastonmuutoksen vaikutuksia ei käsitellä tässä hoidon- ja käytön suunnitelmassa laajemmin, sillä vaikutuksista suojelualueiden ekologiaan ja monimuotoisuutta ylläpitäviin kehityskulkuihin tiedetään vielä vähän. Hoidon- ja käytön suunnittelun toimenpiteillä voidaan vaikuttaa lajiston- ja luontotyyppien säilymiseen ylipäätään.	Ei muutoksia.
Metsähallituksessa käytössä oleva hoito- ja käyttösuunnitelmien lomakemuotoinen rakenne, suunnitelmia yhteneväistä muodostaan huolimatta, on osin vaikeaselkoinen ja asioita toistava. Tämän vuoksi olisi hyvä, että suunnitelmaan liittyisi perusteellinen, erikseen laadittu yhteenveto, joka olisi nykyistä yhteenvetoa laajempi ja vapaamuotoinen.	Koko suunnitelma.	Suunnitelman rakennetta koskeva kommentti.	Ei muutoksia
Seuraavassa on esitetty lisäksi joitakin yksityiskohtaisempia kommentteja: Termejä Natura 2000 -luontotyyppit ja luontodirektiivin luontotyyppit on käytetty rinnan tarkoittamaan samaa asiaa eli luontodirektiivin liitteessä I määrittämiä yhteisön tärkeänä pitämiä luontotyyppisiä. Olisi hyvä pitäytyä vain yhdessä ilmaisussa, ja näistä ehdottomasti parempi on luontodirektiivin luontotyyppi.	Koko suunnitelma.	Lomake on osa suunnittelujärjestelmää, joiden pitää olla keskenään yhteneväisiä. Suositeltua termiä voidaan käyttää tekstissä, mutta lomakkeen 4 otsikoksi jää Natura 2000 -luontotyyppit.	Natura 2000 -luontotyyppi on korvattu tekstissä termillä <i>direktiivin luontotyyppi</i> .
Selitys, mitä tarkoitetaan luontotyypeillä I ja II puuttuu. Luontotyyppin 3210 nimi on Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit . Kyseisen luontotyyppin pinta-ala puuttuu sarakkeesta "Pinta-ala, luontotyyppi II".	4 Natura 2000 -luontotyyppit	Luontotyyppit I ja II ovat osittain päällekkäisiä ja jaottelu on tehty esitystavan vuoksi.	Lomakkeen 4 tekstiä on täydennetty luontotyyppien I ja II osalta. Taulukoon on tehty luontotyyppin 3210 nimen ja pinta-alan korjaus.
Toisaalta lomakkeella 2 (Alueen perustamistarkoitus) on esitetty, että Kevon Natura 2000 -alueen suojeluperusteena on 20 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä. Olisi hyvä osoittaa, mitkä listatuista 23 luontotyyppistä eivät ole alueen suojeluperusteena.	4 Natura 2000 -luontotyyppit	-	Taulukkoa on täydennetty. Suojeluperusteena olevat luontotyyppit on esitetty luontotyyppitaulukossa kursivoituna.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
SYKE			
Kuvan kartta tulisi esittää useammassa osassa, esim. jakaa kahdelle sivulle ja mittakaavaa muuttaa siten, että alueen tärkeä luontotyyppitieto olisi luettavissa. Lisäksi selitteiden värivalintaan tulee kiinnittää huomiota. Luontotyyppi 3110 on selitteessä kahteen kertaan eri värein. Luontotyyppin 9010 nimi on Luonnonmetsät . Millä värillä karttaan on merkitty ne alueet, jotka eivät edusta mitään luontodirektiivin luontotyyppiä?	Kuva 3 Natura 2000 -luontotyytit	Karttaa voitaisiin jonkin verran suurentaa, mutta pienialaisten luontotyyppien esittäminen vaatisi hyvin suuren kartan. Kartan tehtävä suunnitelmassa on osoittaa yleispiirteisesti luontodirektiivin luontotyyppien sijoittuminen ja laaja-alaisimmat luontotyytit. Kartalla on valkoisella ne alueet, jotka eivät edusta mitään luontodirektiivin luontotyyppiä. Ne voivat olla joko alueita, jotka eivät täytä direktiivin luontotyyppin määritelmää tai ne ovat yksityismaita, joilta tietoa ei ole.	Kartan selite on korjattu esitetyn mukaisesti. Lisäksi on korjattu luontotyyppin 3210 väärin ollut nimi. Kartan selitteeseen on lisätty valkoisella esitetty luokka "Ei mitään luontotyyppiä". Lisäksi lomakkeelle 4 on lisätty kuvaus näistä alueista.
Peittääkö luontotyyppin 2 (po. II) edustavuus kartalla luontotyyppi 1 (po. I) edustavuuden? Miten merkitty mittarituhalue on määritelty eli onko merkityillä alueella ollut tuhoja useampana vuonna ja tuhoalueeksi merkityt alueet muuttuneet tunturikankaiksi?	Kuva 4 Natura 2000 -luontotyyppin edustavuus ja hyönteistuhojen alue	Luontotyyppin II edustavuus peittää luontotyyppin I edustavuuden. Kevon mittarituhalueet arvioitiin maastotyön ja ilmakuvatulokinnan perusteella Ylä-Lapin luontokartoitushankkeessa vuosina 1997–1998. Tuhovuodeksi on ilmoitettu 1965. Kartoitustyön jälkeen tapahtuneita mittarituhoja ei ole kartoitettu eikä viety järjestelmään. Tunturikoivikoiden edustavuus on heikentynyt alun perin mittarituhojen vuoksi, ja tunturikoivikot ovat muuttuneet tunturikankaiksi.	Kartan selitteeseen on korjattu tekstit esityksen mukaisesti. Kuvatekstiä on täydennetty mittarituhojen osalta sekä lisätty kuvaus luontotyyppien I ja II esitystavasta.
"Muut uhanalaiset lajit" jää epäselväksi. Tarkoitetaanko luonnonsuojeluasetuksen uhanalaisia lajeja pois lukien lomakkeella aiemmin mainitut erityisesti suojeltavat lajit vai uhanalaisuusluokituksen uhanalaisiksi arvioituja lajeja. Oletettavasti jälkimmäistä, mutta tällöin juuri sekoitetaan kaksi luokitusta.	5 Lajisto	Uhanalaisuusluokituksen (IUCN) uhanalaiset lajit (CR, EN, VU) sisältyvät luonnonsuojeluasetuksen uhanalaisiin lajeihin Manner-Suomessa. Liitteessä 2 (Lajisto) on listattu alueen lajit ja niiden luokitus.	Lomakkeen 5 tekstiä on täydennetty.
Liitteen 2 selitteen mukaan lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueen "Uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista". Selitteestä tulisi ilmetä, että lintudirektiivin lajeista on esitetty vain direktiivin liitteen I lajit. Sarakkeessa "Uhanalaisuus" on uhanalaisuusarvioinnin uhanalaisuusluokkien lisäksi joidenkin lajien kohdalle merkitty kirjaimet "E" ja / tai "U" tarkoittaen luonnonsuojeluasetuksen uhanalaisia (u) ja erityisesti suojeltavia lajeja (e). Tästä ei ole mitään mainintaa selitteessä. Kuten edellä on esitetty, nämä kaksi asiaa tulisi mieluiten erottaa toisistaan omiksi sarakkeikseen tai vähintään täydentää selitettä.	Liite 2 Suunnittelualueen lajiluettelo	Selite on lomakkeen täyttämiseen liittyvä ohje, joten kaikki siinä mainittu ei välttämättä ole relevanttia suunnittelualueella. Lomake on osa suunnittelujärjestelmää, joiden pitää olla keskenään yhteneväisiä. Lomakkeen sarakkeita ei toistaiseksi voi lisätä, mutta tekstiä voi tarkentaa niin, että luonnonsuojelulain arviointi ja IUCN-luokitus erottuvat toistaan selkeästi.	Liitteeseen on lisätty tarkennus luonnonsuojelulain uhanalaisuusarvioinnin ja IUCN-luokituksen osalta taulukon kirjainsymbolien yhteyteen.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
SYKE			
Lajiluettelossa on lisäksi joukko silmälläpidettäviksi (NT) arvioituja, luontodirektiivin tai lintudirektiivin liitteeseen I kuulumattomia lajeja. Näitä ei selitteen mukaan pitäisi olla ao. luettelossa. Sekä lomakkeella 5 että liitteessä 2 termi "itiökasvit" tulee korvata sanalla "Sammalet".	5 Lajisto, Liite 2 Suunnittelu- alueen lajiluettelo	Selite on lomakkeen täyttämiseen liittyvä ohje. Liitteen kirjainsymbolien selityksessä on myös NT-lajit. Lomake on osa suunnittelujärjestelmää, joiden pitää olla keskenään yhteneväisiä. Lomakkeen sarakeotsikoita ei toistaiseksi voi muuttaa.	Ei muutoksia.
Lähdeluettelossa numerot 4 ja 8 ovat sama viite.	Lähdeluettelo	-	Korjattu.
Utsjoen kunta			
Kevon alue on Utsjoen kunnalle merkittävä vetovoimatekijä. Kevo on valtakunnallisesti ja laajemminkin arvokas maisema-alue. Alueen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet tulee säilyttää tulevaisuudessa, ja kaikessa kehittämisessä lähtökohtana tulee olla saamelaiskulttuurin merkityksen korostaminen ja sen elinvoimaisuuden turvaaminen.	Koko suunnitelma	Tukee suunnitelman tavoitteita.	Ei muutoksia.
Kevon aluetta tulee kehittää niin, että se säilyttää asemansa vetovoimaisena luonnonpuistoalueena tulevaisuudessa. Luonnontieteellisellä tutkimuksella on pitkät perinteet Kevon alueella, Utsjoen kunnan ja paikallisten asukkaiden kannalta on merkittävää, että alue säilyttää myös tulevaisuudessa asemansa arktisena tutkimusalueena niin kotimaisten kuin kansainvälistenkin tutkijoiden keskuudessa. Mahdollisen ilmastonmuutosprosessin seuraukset voivat olla mm. alueemme elinkeinojen tulevaisuudelle hyvinkin merkittäviä ja siksi on erityisen tärkeää, että välitöntä luonnontieteellistä tutkimustietoa välittyy alueemme luonnosta tutkijoiden työn tuloksena paikallisen väestön käyttöön.	Koko suunnitelma	Tukee suunnitelman tavoitteita.	Ei muutoksia.
Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt alueen rakennelmien kunnostukseen ja uusimiseen esitetyt varat tulee käyttää suunnitellulla tavalla.	-	Esitettyjä rakentamis- ja kunnossapitotoimenpiteitä tehdään resurssien puitteissa.	Tekstiä on täsmennetty lomakkeella 19 (Resurssit).

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Utsjoen kunta			
<p>Alue tulee säilyttää hyvin hoidettuna ja korkeatasoisena ja siten turvallisena alueena vaeltajille ja muille retkeilijöille ja alueen käyttäjille. Painopiste tulee olla nykyisen ”ydinalueen” kehittämisessä, ei niinkään alueellisen toiminnan laajentamisessa. Utsjoen kunta pitää tärkeänä, että paikallisten kuntalaisten niin elinkeinoharjoittajien kuin virkistyskäyttäjien kannanotot alueen käytössä huomioidaan kaikissa Kevon aluetta koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Paikallisille perinteisesti kuuluneita oikeuksia ei tule missään tapauksessa kaventaa. Alueella on perinteisesti ollut erittäin suuri merkitys paikallisille asukkaille. Saamelaiskulttuurin ja siihen perinteisesti kuuluvien poronhoidon, metsästyksen, kalastuksen ja keräilyn toimintaedellytykset tulee säilyttää entisellään alueella. Suojelualuetta kehitettäessä tulee yksityisten maanomistajien edut ottaa huomioon ja maanomistajien näkemyksiä on kunnioitettava.</p>	-	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
<p>Metsähallituksen kannanotto, mahdollisuuksiin myöntää maastoliikennelupia sukujen perinteisesti käyttämille alueille myös paikkakunnalta poismuuttaneille saamelaisille on tärkeä, koska näin menettelemällä mahdollistetaan, ylläpidetään ja edistetään perinteisen tiedon säilymistä.</p>	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
<p>Kunta pitää hyvänä menettelytapoja, joissa erilaisella yhteistyöryhmätyöskentelyllä (mm. Akwé: Kon) kartoitetaan alueen käyttäjien tarpeet ja osallistutetaan käyttäjät mahdollisimman laajasti. Kunta pitää hyvänä sitä, että laajasti eri tahoja on ollut mukana valmistelemissa hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Jatkossakin on erittäin tärkeää, että Metsähallitus kuulee ja on tiiviissä yhteistyössä myös muiden paikallisten toimijoiden kanssa.</p>	20 Osallistaminen	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.
<p>Kunnan matkailuyrittäjät ovat pitäneet tärkeänä, että Kevon vaeltajat saataisiin paremmin ohjatuksi kyläkeskusten, Utsjoen ja Karigasniemen, palveluiden käyttäjiksi. Metsähallituksen tulisikin miettiä, miten vaeltajia ja muita reitillä liikkuja voitaisiin enemmän ohjata reitiltä kyläkeskuksiin.</p>	-	Metsähallitus voi yrittää parantaa tiilannetta tekemällä yhteistyötä yrittäjien kanssa. Asiaa ei voida ratkaista uusilla pitkillä vaelluspoluilla Kevon reitiltä kyläkeskuksiin.	Ei muutoksia.
<p>Yleisesti ottaen Utsjoen kunnan kanta on, että hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu hyvin ja alueen tärkeimmät kehittämisen painopisteet on huomioitu asianmukaisesti ja oikealla tavalla. Suunnitelmaa laadittaessa on osallistettu laajasti kuntalaisia ja muita Kevon alueen käyttäjiä. Kunta pitää tärkeänä, että prosessin aikana esille nostetut kehittämiskohteet toteutetaan mahdollisimman laajasti. Tulevaisuudessa erilaiset ristiriitaisuudet esimerkiksi alueen eri maankäyttömuotojen välillä voidaan ratkaista parhaiten keskinäisillä neuvotteluilla.</p>	Koko suunnitelma	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Utsjokisuun kyläyhdistys			
Kaikki lisärajoitukset, jotka koskevat paikkakuntalaisia, ovat tarpeettomia ja aiheuttavat kielteistä suhtautumista luonnonsuojeluun yleensäkin.	-	-	-
Pistoreitti Kekkonen kämpälle myös talvella eli moottorikelkalla olisi iloinen yllätys.	-	Talviaikaiset urat on käsitelty suunnittelun aikana sekä Akwé: Kon -työryhmässä että yhteistyöryhmässä.	Ei muutoksia.
Marja Helanderin palaute			
Perikuntamme omistaa tontin Kevon luonnonpuiston alueella Stuurra Báld-dotjávren pohjoispuolella. Nyt sinne seudulle on siis suunnitelmassa merkattu uusia maastoliikenneuria. Kuva nro 11 sivulla 77 on kuitenkin niin pieni, ettei siitä saa mitään selvää, mistä uudet suunnitellut urat tulevat menemään esimerkiksi suhteessa meidän omistamaamme tonttiin. Voisiko alueesta saada isomman ja tarkemman kartan, jotta näkisi miten urat ovat suhteessa alueen yksityismaihin? Haluaisin myös kysyä, kuinka paljon niillä uusilla urilla sitten tulee olemaan liikennettä ja mitä tarkoitusta varten ne siis tehdään? Ketkä voivat saada sekä kesä- että talviajan maastoliikenneurien lupia?	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet, Kuva 11	Talviaikaiset urat on käsitelty suunnittelun aikana sekä Akwé: Kon -työryhmässä että yhteistyöryhmässä. Urat palvelevat myös kulkemista yksityiskiinteistöille. Lomakkeella 17 tarkemmin lupien myöntämisestä.	Ei muutoksia.
Kun tuolla oli mainittu, että Metsähallitus on aikaisemmin luovuttanut puuta kotitarvekäyttöön puiston ulkopuolelle, oliko se siis koskenut niitä tiloja, jotka sijaitsevat puiston välittömässä läheisyydessä? Saammeko me esimerkiksi yksityisinä maanomistajina kaataa tontiltamme polttopuita ja viedä ne puiston ulkopuoliseen käyttöön taloomme Utsjoen kylällä? Voisiko sen sallia? On ollut oikeutemme ennen puiston perustamista.	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	On koskenut puiston välittömässä läheisyydessä olevia tiloja. Metsähallituksen linjaus ei koske yksityisiä maanomistajia.	Ei muutoksia.
Sama koskee metsästystä; polkee saamelaisten oikeuksia. Voisiko jonkinlaisena pienimuotoisen sallia puiston alueella? Puhuttu nimenomaan hirvenmetsästyksestä.	8 Erätalous	Metsästystä ohjataan säädöksillä.	Ei muutoksia.
Mitä tuo tarkoittaa sivulla 86 että Metsähallitus ei enää myönnä uusia tukikohtapaikkoja kalastuksen ja metsästyksen tarpeisiin? Ketä se koskee? Saako kammin edelleen rakentaa omalle palstalleen?	18 Hallinto	Metsähallitus ei tällä suunnitelmalla ohjaa yksityispaistoilla tapahtuvaa rakentamista.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Marja Helanderin palaute			
Saamelaisen käsityöperinteen säilyminen; saako luonnonpuiston alueelta ottaa esim. pahkan ja pajunkuorta perinteisiin saamelaisiin nahka- ja pahkatöihin? Pitäisi saada.	-	Saamelaisen käsityöperinteen turvaamiseksi Metsähallitus on säilyttänyt oikeuden ottaa valtion maalta raaka-aineeksi vähäisiä määriä mm. pajua. Otto-oikeus ei koske kansalliset tai luonnonpuistoja. Otto-oikeus koskee mm. erämaa-alueita.	Ei muutoksia.
Miten turvataan Utsjoelta poismuuttaneiden saamelaisten oikeudet perinteisiin sukujensa maihin Kevon luonnonpuistossa? Miksi eivät esim. ne joilla perinteinen saamelainen suvun tontti Kevolla saisi siellä myös kalastaa? Ei niitä ihmisiä niin kovin montaa ole. On ehkä hieman todellisuudelle vierasta kuvitella, että kaikki Utsjoen nykyiset ja tulevat saamelaiset asuisivat ikuisuusiin koko elämänsä Utsjoella. Työnsaantimahdollisuudet kun ovat kuitenkin Utsjoen kunnassa rajalliset. Enkö saa ulkopaikkakuntalaisena (olen kirjoilla Helsingissä) saamelaisena mennä katsomaan vanhoja pyhiä saamelaisia palvontapaikkoja ja perinnepaikkoja (esim. Madjoen kiviäitapaikka) Kevon luonnonpuiston alueella? Tämä ei tosiaankaan edistä saamelaisen kulttuuriperinnön säilymistä. Pitäisi olla mahdollista. Ilmeisesti en saa, vaikka omistamme Kevon luonnonpuiston alueelta tontinkin. Todellakin tulisi saamelaiskulttuurin säilymistä vuoksi (mitä Metsähallitus itsekin korostaa tässä ehdotuksessa), sallia myös niiden Utsjokista alkuperää olevien saamelaisten sukujen jäsenten, jotka ovat kirjoilla muualla kuin Utsjoella, jonkinasteinen Kevon luonnonpuiston käyttö samalla tavalla kuin paikkakuntalaisille saamelaisille.	-	<p>Metsähallituksen arvio vaikutusmahdollisuuksista perinteisen tiedon säilymistä osalta (lomake 11, päämäärä 9) koskee tiedon välittämistä ja siirtymistä sekä saamenkielisen paikannimistön käyttöä sekä perinteisten elinkeinojen ja käytänteiden säilymistä suunnittelualueella ja sen ulkopuolella. Tähän on mahdollisuus vaikuttaa suunnittelualueella luvituksella (lomake 17).</p> <p>Saamelainen luonnonkäyttö ja luontosuhde sekä perinteisten saamelaiselinten harjoittaminen (poronhoito, kalastus, metsästyminen, keräily ja käsityö) on huomioitu samalla lomakkeella seuraavassa kohdassa: ”Sukujen perinteisesti käyttämällä alueella kulkeminen on mahdollista myös Utsjoelta poismuuttaneille saamelaisille” (lomake 11, päämäärä 9). Tähän on mahdollisuus vaikuttaa luvituksella (lomake 17). Lisäksi Akwé: Kon -ohjeituksen mukainen suunnittelu ylläpitää mahdollisuuksia toteuttaa saamelaiskulttuuria alueella.</p> <p>Sukujen perinteisesti käyttämille alueille on mahdollista saada liikkumislupia.</p> <p>Liikkumisesta alueella tarkemmin lomakkeella 17.</p>	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Juha Heinäsen palaute			
Haluan tuoda esille yleisen huoleni Kevon luonnonpuiston nykyisestä rappiotilasta, joka varmasti tulee pahenemaan lähivuosina, mikäli uudessa hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei oteta asiaa vakavasti ja vihelletä nykyistä peliä poikki. Syynä rappioon on hallitsematon turistikalastus Kevon luonnonpuistossa ja siihen liittyvän vapaan kulkemisen ja leiriytymisen lisääntyminen luonnonpuiston alueella. Ilmiö on uusi, mutta kasvaa vauhdilla.	-	-	-
<p>Ulkopaikkakuntalainen kalastus luonnonpuistosta perustuu erityisperusteisiin kalastusoi- keuksiin, joita on Kevojokeen puiston alueelle yli 200 tilalla. Monilla näistä tiloista on useita omistajia (myös osakeyhtiöitä), jolloin sellaisten ulkopaikkakuntalaisten kalastajien määrä, joilla on oikeus kalastaa luonnonpuiston alueella Kevojoessa Fiellun risteyksestä alavirtaan, on varovastikin arvioiden tällä hetkellä yli tuhat. Tiloja kuitenkin jaetaan jatkuvasti yhä pie- nempiin osiin, mikä merkitsee kalastusoikeuden haltijoiden lukumäärän jatkuvaa kasvua. Lisäksi erityisperusteisten kalastusoikeuden omistajat (useat niistä matkailuyrittäjiä) luovut- tavat pientä maksua vastaan kalastusoikeuksia Kevojokeen luonnonpuiston alueelle, jolloin kuka tahansa Utsjoella vieraileva turisti pääsee halutessaan kalaan, kulkemaan ja leiriyty- mään minne tahansa Kevojokivarteen.</p> <p>Jos uudessa käyttösuunnitelmassa ei pystytä tai haluta kieltää luonnonsuojelulain 18. pykä- län perusteella erityisperusteisilla kalastusoikeuksilla varustettujen ulkopaikkakuntalaisten liikkumista Kevon luonnonpuistossa, ei luonnonsuojelulle Kevon kanjonissa ole enää mi- tään edellytyksiä ja valtiovalle ei jää muuta todellista vaihtoehtoa kuin Kevon luonnon- puiston lakkauttaminen. On itsensä ja Kevon reittiä kulkevien matkailijoiden pettämistä, jos uskotellaan, että meillä on Kevon luonnonpuisto, kun se todellisuudessa on ulkopaikkakun- talaisten turistikalastajien vapaa temmellyskenttä.</p> <p>Ainoa mahdollisuus palauttaa uskottavuus Kevon luonnonpuistoon on asettaa uudessa hoito- ja käyttösuunnitelmassa luonnonsuojelulaki turistikalastajien oikeuksien edelle ja kiel- tää ulkopaikkakuntalaisten erityisperusteisten kalastusoikeuksien haltijoiden kalastaminen, kulkeminen ja leiriytyminen kaikkialla Kevon luonnonpuiston alueella.</p>	8 Erätalous	Erityisperusteisen kalastusoi- keuden käyttöä ei voida rajoittaa asuinpaikan perusteella.	Ei muutoksia.
Jotta Kevon puiston hallinto olisi avointa ja syrjimätöntä, kaikki luvat, jotka Metsähallitus on myöntänyt kenelle tahansa (yksityishenkilöille tai organisaatioille) koskien mitä tahansa toi- mintaa Kevon luonnonpuistossa, pitää olla kaikkien halukkaitten nähtävänä mieluiten ne- tissä, mutta vähintään Metsähallituksen Utsjoen ja Ivalon toimipisteissä.	-	Lupien myöntämisen perusteet on esitetty lomakkeella 17. Hen- kilötiedot eivät ole julkisia.	Ei muutoksia.
<p>Metsästys: Olen havainnut Kevon luonnonpuistossa useita minkkejä sekä Stuurra Balddotjavrin että Kevojoen rannoilla (etenkin Buvrrasjavrin yläpäässä). Metsähallitus voisi palkata jonkun ke- sätöihin niitä loukuttamaan.</p>	8 Erätalous	Haitalliseksi lisääntyneen lajin poisto on mahdollista poikkeus- luvilla. Kirjattu suunnitelmaan lo- make 11, päämäärät 1, 2 ja 3.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
<p>Juha Heinäsen palaute</p> <p>Kalastus: Erityisperusteisilla oikeuksilla kalastaminen Kevojoessa on lisääntynyt vuosi vuodelta. Varovastikin arvioiden henkilöitä, jotka omistavat osuuden tilaan, jolla on erityisperusteinen kalastusoikeus Kevojokeen luonnonpuiston alueelle, on yli 1 000. Toistaiseksi on epäselvää, koskeeko erikoisperusteinen kalastusoikeus myös vapakalastusta. Metsähallituksen tulkinta on ollut, ettei koske, mutta asiaa ei ole vielä lopullisesti ratkaistu oikeusistuimessa.</p> <p>Lisäksi on ollut epäselvää, voiko tilan erityisperusteisen kalastusoikeuden luovuttaa sivullisille. Käytännössä tällaisia luovutuksia on jo tehty ja uusi kalastuslaki tulee tekemään luovuttamisen lailliseksi. Seurauksena tästä on erityisperusteisten kalastusoikeuksien luovuttamisen voimakas lisääntyminen Kevojokeen ja myös joihinkin puiston järviin.</p> <p>Jos erityisperusteiset kalastusoikeudet vahvistetaan oikeuslaitoksen toimesta koskemaan myös vapakalastusta, tulee Kevojoen lohikantaan kohdistumaan vakava uhka. Samoin uhka kohdistuu Kevon kanjonin muuhun luontoon, jos erityisperusteisten oikeuksien ulkopaikkakuntalaiset haltijat saavat vapaasti liikkua ja leiriytyä puiston alueella. Nämä kaksi uhkaa ovat jo pienehkössä mittakaavassa toteutuneet.</p> <p>Jos jokainen luontopolkua pitkin nyt kulkeva voi jatkossa valita, ostaako hän 10–20 eurolla erityisperusteisen kalastusluvan, joka oikeuttaa häntä kulkemaan ja leiriytymään missä tahansa puiston alueella, tai halutessaan kalastamaan virallisten leiripaikkojen läheisyydessä, on Kevon luonnonpuisto käytännössä menetetty. Ainoa keino tämän uhkan torjumiseksi on ulkopaikkakuntalaisten liikkumisen kieltäminen puiston alueella luonnonsuojelulain 18. pykälän mukaisesti silloinkin, kun heidän hallussaan on erityisperusteisia kalastusoikeuksia.</p>	8 Erätalous	Erityisperusteisen kalastusoikeuden sisältöä ei ole lainvoimaisissa vesipiirirajankäynti- ja maanmittaustoimituksissa määritetty. Oikeuden tarkan sisällön ja laajuuden määrittely edellyttää muutoksia säädöksiin.	Ei muutoksia.
<p>Kommentteja "Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä" osiosta.</p> <p>Moottoriveneen käyttö luonnonpuiston alueella Kevojoessa pitää kieltää paitsi, jos kuljetaan puiston sisällä olevalle tilalle, jolla on maarekisteriin merkitty kulkurasite Kevojokea pitkin tilalle. Perä- tai turbiiniveneiden melu ei kuulu luonnonpuistoon ja niiden melun on todettu aiheuttavan haittaa myös kaloille. Sen lisäksi tulee tietysti vielä potkuri- tai turbiinivirran haitallinen vaikutus matalaan Kevojokeen.</p> <p>Itse olen monena vuonna kulkenut soutuveneellä Buvrrasjärveltä Jomppalan kammille Gamajoensuun alapuolelle. Matka kestää muutaman tunnin eikä vaadi mitään erikoisia ponnistuksia. Moottoriveneiden sallimiseen yksityismaiden yläpuolisella Kevojoen osalla ei siksi ole mitään muita perusteita laiskuus ja se on huono peruste.</p>	8 Erätalous	Liikkumisesta tarkemmin myös lomakkeella 17. Tutkimusta aiheesta ei ole löytynyt.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Juha Heinäsen palaute			
Kohta 1 ei ole ymmärrettävä. Ilmeisesti yritetään sanoa, että puiston sisällä olevilla osakaskunnan vesialueilla voi kalastaa osakaskunnan luvalla. Nykytilaan liittyy tältä osin monia ongelmia.	8 Erätalous	-	Ei muutoksia.
Kulkureittejä puiston läpi osakaskunnan vesialueille ei ole merkitty. Porukka siksi kulkee mistä huvittaa ja myös oikaisee puiston kautta, jos osakaskunnan aluetta pitkin pitäisi kulkea pitempi tai hankalampi matka. Kulkureitit tulee välittömästi määrittellä ja merkitä sekä myös alkaa valvoa, että niitä noudatetaan.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	Maastoliikenne ohjataan liitekarttaan merkityille urille. Kiinteistölle kuuluviin kulkuoikeuksiin ei voida vaikuttaa tällä suunnitelmalla. Kulkuoikeudet ja lupien myöntäminen on kuvattu lomakkeella nro 17	Ei muutoksia.
Kalastuslain mukaan kalastajalle on järjestettävä kulku kalavedelle. Kalastuslaki ei vaadi, että viehettä osakaskunnan vesialueelle pitää saada heittää luonnonpuiston alueelta. Metsähallituksen tulee vaatia, että osakaskunnan vesialueen kalastaminen pitää tapahtua osakaskunnan vesi- tai maa-alueelta, ei luonnonpuistosta käsin.	-	Kalastusoikeuden haltijalla on oikeus kulkea jalan kalavedelle. Kulkuoikeudet ja lupien myöntäminen on kuvattu lomakkeella nro 17.	Jalkaisin liikkuminen kalastustarkoituksessa on lisätty lomakkeelle 17.
Osakaskunnan vesialueelle Carsejoen putoukselle pääsee suoraan osakaskunnan vesialuetta pitkin Kevojärveltä eikä kulkua tule sallia mistään muualta. Lisäksi pitää vaatia, että kalastajat koko ajan pysyvät osakaskunnan vesialueella eivätkä kalasta tai leiriydy puiston alueelta/alueelle.	-	Kalastusoikeuden haltijalla on oikeus kulkea jalan kalavedelle. Kulkuoikeudet ja lupien myöntäminen on kuvattu lomakkeella nro 17. Leiriytyminen ja tulenteke puiston alueella on kielletty lukuun ottamatta merkittyjä tulpakoja.	Jalkaisin liikkuminen kalastustarkoituksessa on lisätty lomakkeelle 17.
Kohta 4 ei pidä paikkaansa, sillä erityisperusteisia kalastuslupia luovutetaan halukkaille maksua vastaan.	8 Erätalous: nykytila	Hoidon- ja käytön suunnitelma on Metsähallituksen toimintasuunnitelma alueella, joten kohdassa 4 toisin sanoen todetaan, että Metsähallitus ei myy lupia puistoon ulkopaikkakuntalaisille. Yksityisvesien käyttöön ei ole mahdollisuutta vaikuttaa tässä suunnitelmassa.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Juha Heinäsen palaute			
Rivillä "Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus" on ruksi kohdassa "Yleiskalastus kielletty". Olen jo pitkään ihmetellyt, jos yleiskalastus on kielletty, niin miten on mahdollista, että matkailuyrittäjät vievät moottorikelkoilla turisteja pilkkimään Vuogojärville luonnonpuiston alueelle. Tähän asiaan ja sen laillisuuteen pitää saada sel- vyys uudessa hks:ssä.	8 Erätalous: nykytila	Yleiskalastus on kielletty myös uudessa HKS:ssä. Puistossa on voimassa myös muita kalastus- oikeuksia, joita käyttävät myös matkailuyrittäjät. Kalastusoi- keuksien käytön ohjausta ja val- vontaa on kuvattu lomakkeella 18.	Ei muutoksia.
Kuvauksessa on maininta: Lupien myöntäminen on määritelty säädöksissä ja niitä tarken- taa Metsähallituksen Kevon luonnonpuiston maastoliikenneohje (Aluejohtaja Jyrki Tolonen 10.3.2008). Onko tämä ohje netissä kaikkien luettavissa? Jos on, niin linkki olisi pitänyt mainita dokumentissa. Jos ei ole, niin se pitää pistää nettiin. Kevon luonnonpuiston hallinta pitää olla täysin avointa.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoi- keudet ja sopimukset	Metsähallituksen sisäinen ohje (ei ole julkinen) tarkentaa lupien myöntämistä järjestyssäännön perusteella.	Ei muutoksia.
Kuvauksessa on maininta: Paikallisille luontaiselinkeinon harjoittajille on myönnetty maas- toajoneuvo- ja moottorivenelupia marjastusta ja sienestystä varten. Kenelle tällaisia lupia on myönnetty? Listan pitää olla julkinen. Pari kesää sitten huomasin, kun joku ajoi Balddot- javrin rantamättäillä mönkijällä mättäältä mättäälle hilloja poimiessaan. Onko tällainenkin mönkijän selästä hillojen poiminta luvan sallimaa toimintaa?	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoi- keudet ja sopimukset	Lupien myöntämismäärät on esi- teltty yhteistyöryhmälle, henkilö- tiedot eivät ole julkisia. Maastoliikenneluvat ovat voi- massa vain määritellyillä kar- toille merkityillä urilla, urilta poik- keaminen on kielletty.	Ei muutoksia.
"Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset" kohdassa on listattu Vuogojavrin kalastustukikoh- ta (kammi). Tätä kammia on käytetty myös turistien majoittamiseen (jotka ovat oksennelleet kammin pihalle luonnonpuistoon). Minulle on jäänyt epäselväksi, miten tällainen toiminta liittyy luontaiselinkeinoihin.	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoi- keudet ja sopimukset	-	-

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Juha Heinäsen palaute			
<p>Kuten yksityistietoisuudessa keväällä 2014 kävi ilmi, Eero Sulaja on mennyt rakentamaan tilalleen Vuogojärvelle tien luonnonpuiston läpi ilman, että tielinjausta on vahvistettu. Metsähallitus on antanut tämän tapahtua ja katsonut asiaa sormien läpi. Tällainen MH:n toiminta ei kuulu korruptiovapaaseen oikeusvaltioon.</p>	10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	<p>Kulku yksityismaille tapahtuu rasiteoikeuden perusteella. Rasitteita ei ole merkitty maastoon, mistä syystä kulkeminen on ohjautunut perinteisesti käytetyille reiteille. Muuhun luvanvaraiseen liikkumiseen tarkoitetut urat soveltuvat myös rasiteoikeudella liikkumiseen.</p> <p>Teiden rakentamista yksityismaille ohjataan lainsäädännöllä. Yksitysteiden rakentaminen luonnonpuistoon ei ole mahdollista (LsA 932/1981, 5§).</p> <p>Yksityismaiden hankinta kuuluu ELY-keskuksen tehtäviin.</p>	Ei muutoksia.
<p>Reittien ulkopuolinen maastoliikenne mainitaan merkittäväksi uhaksi (mitä se onkin), johon jostain syystä on "vähäinen mahdollisuus vaikuttaa".</p> <p>Kyllä siihen voi vaikuttaa lisäämällä valvontaa. Itselläni on tarkoitus käydä myös tänä kesänä katsomassa, onko Gamajokisuulle taas ajettu mönkijöillä Vuogojärvien suunnalta. Gamajokisuun taukopaikalle (ja tarvittaessa myös muualle) retkeilypolun varrelle voisi laittaa kyltin, jossa pyydetään retkeilijöitä ottamaan valokuva, mikäli he näkevät jonkun liikkuvan mönkijällä luonnonpuistossa ja lähettämään sen sähköpostilla MH:lle.</p> <p>Kyllä MH:nkin pitää vähintään kerran kesässä käydä ainakin Kevon kanjonialue läpi luvattoman moottoriliikenteen inventoimiseksi. Jos liikenteestä on jälkiä, asiasta pitää tehdä rikosilmoitus eikä hiljaisesti hyväksyä sitä, mikä nykyään tuntuu olevan meininki. En ole kuullut, että MH olisi mitenkään reagoinut edes luvattomaan tien tekoon puiston läpi eräälle Vuogojärven mökille.</p>	12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	<p>Poronhoitoon liittyvä maastoliikenne ei edellytä maastoliikennelupaa (MI 4§).</p> <p>Luvanvaraisen maastoliikenteen ohjaaminen sovituille reiteille ja luvallisuuden valvonta sisältyy suunnitelmaan.</p>	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Juha Heinäsen palaute			
<p>Loheen kohdistuu jatkuvasti kasvava pyyntipaine myös puiston alueella, kuten olen tuonut aikaisemmissa lausunnoissani esille. Tähän liittyy maininta "vähäinen mahdollisuus vaikuttaa". Se ei pidä paikkaansa. Kun uusi kalastuslaki tulee voimaan, pitää Kevojoen erityispe- rusteisia alueita hallitsemaan perustaa osakaskunta tai osakaskunnat, jotka määrittelevät pyydysyksiköt kestäväälle tasolle. Lisäksi voidaan ja pitää luonnonsuojelulain 18. pykälän perusteella kieltää ulkopaikkakuntalaisten kalastajien liikkuminen puiston alueella.</p>	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat	Uusi kalastuslakiesitys sisältää säädöksiä erityisperusteisen kalastusoikeuden järjestämisestä. Tällä suunnitelmalla ei kuitenkaan voida vaikuttaa lohen kalastukseen ennen uusia säädöksiä.	Ei muutoksia.
<p>Turbiiniveneet uhkaavat smoltteja ja aiheuttavat meluhaitan sekä puiston retkeilijöille että kaloille (tästä on tutkittua tietoa). Jostain kumman syystä tähän liittyy maininta "Ei mahdollisuutta vaikuttaa tässä suunnitelmassa". En käsitä, miksi tällaista suunnitelmaa ylipäätään tehdään, jos asioihin ei voi vaikuttaa. Totta kai voi vaikuttaa ja konsti on yksinkertainen: kielletään moottoriveneiden käyttö luonnonpuiston alueella paitsi kiinteistöille ajo, jos virallinen rasite on olemassa.</p> <p>Moottoriveneitä tuskin oli käytössä Kevojoella (ainakaan putouksen yläpuolella), kun puisto perustettiin 1950-luvulla. Ja vaikka olisikin ollut, maailma on muuttunut eikä luonnonpuistoissa enää pidä suvaita haitallista ja laiskuuteen kannustavaa moottorivene liikennettä.</p>	11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat	Turbiini- ja moottoriveneiden käytön häiritseviä vaikutuksia Kevojoella ei ole selvitetty.	Ei muutoksia.
<p>Maastoliikenne lumipeitteiseen aikaan esittää, että "Kevon kanjonin reitti lyhennetään Kamajokisuuhun (Gamajohnjälmi): merkittävimmät kalastuskohteet ovat Kamajokisuun (Gamajohnjälmi) alapuolella".</p> <p>Oman kokemuksen mukaan talviaikainen pilkintä Kevojoella on suurelta osin lain vastaista toimintaa. Tenojoen sivuvesiasetuksen mukaan "muiden kalalajien kuin lohen pyynti on sallittua koko vuoden, kun kalastus tapahtuu järvissä 200 metriä kauempana joen niskaa tai suuta". Kevojoella pilkkireiät useimmiten kairataan asetuksen vastaisesti liian lähelle virtapaikkoja, usein jopa aivan sulan reunalle. Yllä siteerattu kieltäminen on tärkeä, koska talviköillä on tapana oleskella järvissä virtapaikkojen lähellä ja ne ottavat hanakasti pilkkeihin.</p> <p>Joko MH ei ole tietoinen sivujokiasetuksen määräyksistä, sillä ei ole resursseja valvoa laitonta kalastusta Kevojoella tai se katsoo sitä sormiensa läpi. Kevon kanjonin moottorikelkkareitti on lopetettava kokonaisuudessaan, jos MH ei aloita aktiivista (= viikkoista) pilkinnän valvontaa reitin varrella. Ei voi olla mahdollista, että MH hyväksymällä reitin, mutta jättämällä valvonnan tekemättä, aiheuttaa vaaran Kevojoessa luonnonpuistossa talvehtiville lohille.</p>	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Kalastussääntöjen noudattamista, käytön ohjausta ja valvontaa on kuvattu lomakkeella 18.	Ei muutoksia.

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
<p>Juha Heinäsen palaute</p> <p>Maastoliikenne sulan maan aikaan esittää, että "kesäajan maastoliikenne ohjataan ensisijaisesti sovituille kulku-urille ... Puksalasta Buvrrasjavrille ..."</p> <p>Tällä hetkellä ei ole olemassa uraa Puksalasta Buvrrasjavrille. Voimassa olevan urakartan mukaan kyseinen ura päättyy ylös kanjonin reunalle eikä alas kanjoniin Buvrrasjavrille. Uran ulottaminen alas kanjoniin on tuhoisin mahdollinen toimenpide Kevon kanjonin luonnon suojelulle.</p> <p>Tällainen ura mahdollistaisi erityisperusteisten turistikalastajien kuljettamisen moottoriajoneuvoilla Buvrrasjavrille ja siitä edelleen turbiiniveneillä kalastusleireihin eri puolille luonnonpuistoa Kevon putoukselta Jomppalan kammille Bajit Njaggalluoppaliin. Samalla leireihin saadaan kätevästi kuljetettua oluet ja muut kalastajien tarvitsemat biletystarvikkeet.</p> <p>Yllä kerrottu ei ole perusteetonta pelottelua, sillä juuri tällaista on jo esiintynyt pienessä mitakaavassa (tapahtuman jälkeen jäi kaksi muovisäkillistä tyhjiä tölkkejä, pulloja ja muuta jätettä Buvrrasjavrin leireihin). Nyt, jos MH ei uusissa säännöissä kiellä luonnonsuojelulain 18 pykälän perusteella ulkopaikkakuntalaisten kalastajien liikkumista puistossa, tilanne tulee räjähtämään käsiin, koska tietoisuus erityisperusteisista kalastusoikeuksista on levinnyt kaikkialle ja matkailuyrittäjät ovat haistaneet rahan.</p>	<p>17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet</p>	<p>Maastoliikennelain 4 § ja 28 § mukainen liikkuminen on ilman erillistä Metsähallituksen lupaa sallittu (mm. poronhoitotöissä) ja Kevon luonnonpuistossa oleville yksityiskiinteistöille kulku on sallittu ilman erillistä Metsähallituksen lupaa rasitetta pitkin.</p> <p>Lupia myönnetään voimassa olevien säädösten perusteella. Urat on määritelty rasiteoikeuden kulkemistarpeen perusteella ja käyty läpi yhteistyöryhmässä, lupien myöntäminen on määritelty suunnitelmassa (lomake 17).</p>	<p>Ei muutoksia.</p>

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
<p>Juha Heinäsen palaute</p> <p>Moottoriveneiden käytöstä esitetään, että lupia voidaan myöntää kalastustarkoitukseen luontaiselinkeinojen harjoittajille ja niille, joilla on kalastusoikeus tilan omiin tai yhteisiin vesialueisiin. Lisäksi mainitaan, että tämä ei koske erityisperusteisia kalastusoikeuksia.</p> <p>Moottoriveneiden käytölle Kevojoella luonnonpuistossa ei ole mitään muuta perustetta kuin mahdollinen kulku moottoriveneellä kiinteistölle, jolla on kiinteistörekisteriin merkitty rasite jokea pitkin ko. kiinteistölle. Moottoriveneet aiheuttavat meluhaitan ihmisille (moottorin melu pilaa Kevon retkeilijän kokemuksen luonnonpuistosta) ja kaloille (tästä on tieteellistä näyttöä). Lisäksi potkuri/turbiinivirroista on haittaa kaloille, kalojen kudulle ja muille vesieläimille pienessä ja matalassa Kevojoessa.</p> <p>Moottoriveneiden käyttö on luontosyistä kielletty monissa eteläisemmän Suomen järvessä. On käsittämätöntä, miksei MH ei esitä moottoriveneiden käyttökieltoa Kevojokeen. Kuten olen aiemmin kertonut, matka suotuveneellä Alakämpältä Jomppalan kammille ei kestä kuin muutaman tunnin eikä edellytä mitään erityistoimenpiteitä. Kevojoen lyhyet kosket ja nivat on helppo selättää köydellä vetämällä tai sauvomalla. Moottoriveneiden käyttöä ei puolla kuin laiskuus ja turistien helppo kuljettaminen kalastusleireihin, jotka molemmat ovat huonoja perusteita.</p> <p>Mitä tulee moottoriveneilupien myöntämiseen vain nykyisten yhteisten vesialueiden osakkailla, niin niitä on pakko myöntää myös erityisperusteisten kalastusoikeuksien haltijoille. Syynä tähän on Kevojoelle perustettavat erityisperusteisten kalastusoikeuksien haltijoiden osakaskunnat, jotka ovat lain mukaan samassa asemassa nykyisten osakaskuntien kanssa.</p> <p>Näistä syistä on tärkeää, että moottoriveneiden käyttö kielletään Kevojoella kaikilta. Ainoa poikkeus saa olla kulku kiinteistöille, joilla on siihen virallinen rasite Kevojokea pitkin.</p>	<p>17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet</p>	<p>Kulkuoikeudet ja lupien myöntäminen on kuvattu lomakkeella nro 17.</p>	<p>Ei muutoksia.</p>
<p>Positiivista esityksessä on Pikku-Vuogojärvelle ja Alakämpälle johtavan pistouran lakkauttaminen sekä ilma-alusten laskeutumisen kieltäminen.</p>	<p>17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet</p>	<p>Suunnitelmaa tukeva kommentti.</p>	<p>Ei muutoksia.</p>

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/ lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimen- pide
Juhani Taivalahon palaute			
<p>Kevon luonnonpuiston käyttö- ja hoitosuunnitelman luonnoksessa käsitellään kalastusoi- keuksia liian ylimalkaisesti ja harhaanjohtavasti. Lukija voi saada kalastusoi- keuksista vir- heellisen käsityksen, kun kalastus mainitaan useassa kohdissa seuraavasti: ”Kevon luon- nonpuistossa on sallittu paikallisille asukkaille kalastus”. Myös muilla kuin paikallisilla asuk- kailla on kalastusoi- keuksia, esimerkiksi Kevojoessa. Vaikka nämä niin sanotut erityisperus- teiset oikeudet mainitaankin luonnoksessa, tulisi väärinkäsitysten välttämiseksi tämä tuoda esille samassa yhteydessä kuin paikallisten asukkaiden oikeudet. Mainitut oikeudet perus- tuvat maanomistukseen ja ovat Suomen perustuslain turvaaman omaisuudensuojan pii- rissä, joten ne ovat vähintään yhtä vahvoja, ellei vahvempia oikeuksia kuin vain pelkkään paikkakunnalla asumiseen liittyvät oikeudet.</p>	8 Erätalous	Kalastukseen liittyvät seikat on kuvattu lomakkeella 8 (nykytilan kuvaus) kohdassa ”Kuvaus alu- een kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä.”	Ei muutoksia.

Liite 6C. Kommentit lausuntokierroksen jälkeen

Lausuntokierroksen jälkeen yhteistyöryhmän esittämät asiat (3.11.2014)			
Asia (yhteistyöryhmä)	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Saamelaismatkailuyrittäjät ry esittää muutettavaksi suunnitelmaa siten, että moottorikelkkareitit Kamajokisuusta Juovaskaidin yli ja kanjonia pitkin Fiellujokisuun alueelle tulisi säilyttää nykyisen käytännön mukaisesti. Perustelut vaatimukselle on esitetty liitteessä. Eriävä mielipide, ks. s. 166	17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Lupia voidaan myöntää ”sukujen perinteisesti käyttämille alueille”. Tällä käytännöllä on tarkoitus turvata puistoon pääsy myös Ylä-Tenon puolelta. Maastoliikenteen ohjaamista on mahdollista tarkentaa tämän suunnitelmakauden aikana.	Ei muutosta.
Todettiin, että suunnitelmassa puistoon rakentaminen on sallittu vain poroelinkeinon harjoittajille. Työryhmässä todettiin, että vaikka rakentaminen perustuu puiston perustamissääntöksiin, tulisi myös muilla olla mahdollisuus esim. kammien korjaamiseen.	18 Hallinto	-	Lomakkeelle 18 on kirjattu, että ”Nykykäytäntö säilytetään”. Asetus (932/1981) 6 § mahdollistaa luontaiselinkeinojen harjoittamista varten tarpeellisten turvekammien rakentamisen Metsähallituksen luvalla. Tekstiä korjattu myös johdannon kohtaan 18 Hallinto.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Me allekirjoittaneet Kevon hoito- ja käyttösuunnitelmaprojektin yhteistyöryhmän jäsenet emme hyväksy suunnitelmaa, jossa talviaikaisista maastoliikennereiteistä poistetaan Kamajokisuusta Kevon kanjonin yli menevä reitti ja Juovvaskaidin reitti poistetaan. Lisäksi emme hyväksy että Kevon kanjonin reitti lyhennetään Kamajokisuuhun.

Suunnitelma asettaa saamelaiset eriarvoiseen asemaan, koska joka tapauksessa porotalouden harjoittajat, riekonpyytäjät ja Metsähallitus tulevat käyttämään poistettavia reittejä. Luonnonsuojelun kanssa suunnitelmalla ei ole mitään tekemistä.

Tällä suunnitelmalla ollaan "pakkolunastamassa" joidenkin saamelaisten omistamien tilojen kalastusoikeuksia jos kulku Kamajokisuusta Fielluajokisuuhun kielletään.

Talviaikaisten reittien poistamisen vaihtoehtona olisi numeroida reitit (kuten kesäreitit) ja antaa luvat samalla periaatteella, kuin kesäluvatkin.

Utsjoella marraskuun 2.päivänä 2014.

Arto Pohjanrinne, saamelaiskäräjien jäsen

Veikko Porsanger, saamelaiskäräjien jäsen

Antti Sujala, saamelaiskäräjien varajäsen

Lapin luontopalvelut

23.12.2016
MH 3215/2014 / 06.02.03

KEVON HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Lapin luontopalvelut on lähettänyt Metsähallituksen hyväksyttäväksi Kevon luonnonpuistoa koskevan hoito- ja käyttösuunnitelman. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 71513 hehtaaria.

Metsähallitus hyväksyy suunnitelman esitetyssä muodossaan toteutettavaksi omien alueittensa osalta.

Luontopalvelujohtaja

Timo Tanninen

Erikoissuunnittelija

Timo Halme

TIEDOKSI: Lapin ELY -keskus
Lapin luontopalvelut

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 224 Snickars, M., Arnkil, A., Ekebom, J., Kurvinen, L., Nieminen, A., Norkko, A., Riihimäki, A., Taponen, T., Valanko, S., Viitasalo, M. & Westerborn, M. 2016: Assessment of the status of the zoobenthos in the coastal waters of western Uusimaa, SW Finland – a tool for management. 53 s.
- No 225 Kurvinen, L., Arnkil, A., Ekebom, J., Björkman, U., Sahla, M., Ivkovic, D., Riihimäki, A. & Haldin, M. 2017: Meri- ja rannikon luonnonsuojelualueiden tietotarpeet – MeriHOTT-hankkeen loppuraportti. 88 s.

Sarja B

- No 223 Heinonen, M. 2016: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2014. 60 s.
- No 224 Lampinen, J. 2016: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2013. 53 s.

Sarja C

- No 132 Metsähallitus 2015: Hailuodon Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2013–2027. 148 s.
- No 133 Metsähallitus 2015: Evon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 120 s.
- No 134 Jalkanen, T. & Mussaari, M. 2016: Selkämeren kansallispuiston luonnonhoidon yleissuunnitelma. 81 s.
- No 135 Uusiniitty-Kivimäki, M. (toim.) 2016: Selkämeren helmet – Selkämeren kehittämisen käsikirja 2015–2025. 142 s.
- No 136 Metsähallitus 2016: Etelä-Konneveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 122 s.
- No 137 Metsähallitus 2016: Lauhanvuoren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 114 s.
- No 138 Metsähallitus 2016: Joutenveden–Pyyveden Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 102 s.
- No 139 Metsähallitus 2016: Puulan ja Kyyveden Natura-aluekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma. 131 s.
- No 140 Metsähallitus 2016: Nurmesjärven hoito- ja käyttösuunnitelma 2013–2028. 75 s.
- No 141 Metsähallitus 2016: Kärppäjärven Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 74 s.
- No 142 Metsähallitus 2016: Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 139 s.
- No 143 Metsähallitus 2016: Urho Kekkosen kansallispuiston, Sompion luonnonpuiston, Kemihaaran erämaa-alueen sekä Vaaranaavan, Nalka-aavan ja Uura-aavan soidensuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 166 s.
- No 144 Meahciráđđehus 2017: UK-álbmotmeahci, Soabbada luonddumeahci, Kemihaara meahc-ceguovllu sihke Vaaranaapa, Nalka-aapa ja Uura-aapa jekkiidsuodjalanguovlluid dikšun- ja geavahanplána. 167 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-295-177-9 (pdf)

julkaisut.metsa.fi